LUCIANI
SAMOSATENSIS
Dialogorum Selectorum
LIBR. II.

A' *Guilielmo Du-gardo* recogniti, & (variis collatis exemplaribus) multò castigatiùs quàm antè editi.

Cum Interpretatione Latinâ, multis in locis emendatâ, & ad calcem adjectâ.

Σπάρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει.

LONDINI,
Typis *Guil. Du-gardi*, impensis *Godofredi Emmersoni*, apud quem veneunt ad insigne Cygni in vico vulgò vocato Little-Brittain, 1649.

TYPOGRAPHUS
LECT. CANDIDO S.

DUos hosce *Luciani* Dialogorum Selectorum libros eo consilio excudendos suscepimus, ut Juventus Græcarum Literarum studiosa sine morum honestatisque periculo illo Autore posthac uteretur, cujus alioqui dictionem ad Græcum Sermonem perdiscendum cum primis aptam doctissimus

 quisque

quisque judicaverit. Quantum enim detrimentum adolescentium animis afferant ii, qui vel hunc, vel alios id genus Autores sine rerum delectu in lucem edunt, aut legendos proponunt, nostrorum temporum perquam corrupti mores, quorum incauta lectio parens est, satis declarant. Habenda igitur potior Virtutis ratio, neque committendum unquam, ut illius jacturam, vel maximæ eruditionis prætextu, Juventus faciat.

Latinam insuper Interpretationem, multis in locis emendatam, visum est potiùs ad calcem rejicere quàm ex adverso apponere: non solùm ut Græca Lingua accuratiùs excolatur suo

fulgore

fulgore magìs ſplendens : ſed etiam ut otioſis Ignaviæ anſa penitus præcidatur, qui oculos in Verſionem ſubinde conjicientes, eique fidentes, perfunctoriè, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, (quod uſu compertum eſt) lectiones parant, memoriæ parùm conſulentes, atque adeò Græcarum Literarum ſtudium tantùm non contemptui habentes. Vale *Amice Lector*, & noſtris conatibus fave.

Ut

Lectori Candido.

Ut Lectori innotescat quid in hac Editione præstitum sit, visum est σφάλματα nonnulla, & ὑστερήματα priorum Editionum, præsertim *Londinensis*, ob oculos ponere, quæ omnia in hac postremâ emendari, suppleríque videat.

Pr. notat Edit. priorem: *Nov.* hanc novam.

Διάλ. α΄. *pr.* τὸ καὶ πρῶτον. *nov. pag.* 1. *lin.* 5. τὸ μὴ πρῶτον. —*pr.* ἀνέπλει ἀλλά. *nov. p.* 1. *l.* 9. ἀνέπλει. ἀλλὰ —*pr.* τῆ θύρα. *nov. p.* 1. *l.* 13. τῇ θύρα. —*pr.* ὁ ἔφερον. *n. p.* 1. *l.* 15. ὃ ἔφερον. —*pr.* πόντι. *n. p.* 2. *l.* 6. πιόντι. —ἀνεστρέφετο. *n.* 2. 7. ἀνεστρέφετο. *pr.* πυρώσεως. *n. p.* 2. *l.* 10. πυρώσας. —*pr.* διέφυγεν. *n.* 2. 14. διέφυγεν. —*pr.* νόμιμον. *n. p.* 2. *l.* 19. νομίμων. —*pr.* ὑπ᾽ ἐκεῖνος. *n.* 2. 22. ὑπ᾽ ἐκείνοις. —*pr.* ὑπεξελθῶν σε. *n.* 2. 22. ὑπεξελθών σε. —*pr.* μελαγχολᾶν. *n.* 2. 27. μελαγχολᾶν. *& alia hujusmodi multa in quolibet Dialogo quæ cujuslibet Græcis literis leviter imbuti est corrigere.*

Διάλ. δ΄. *pr.* καλέχθη. *n.* 5. 21. καλλιωέχθη. —*pr.* κἀκείνην. *n.* 6. 1. κἀκείνην.

Διάλ. ζ΄. *pr.* κᾆν. *n.* 9. 23. κᾂν.

Διάλ. ιϐ΄. *pr.* ὑμνοῦν. *n.* 15. 25. ὕμνουν.

Διάλ. ις΄. *pr.* Χαρμόλεως ὁ μεγαρικός. ΕΡΜ. ἀπόδυθι. *n.* 21. [illegible]7. Χαρμόλεως ὁ Μεγαρικὸς ἐπέραστος.

ἐραςὸς, ὃ τὸ φίλημα διάλαιτον ἦν. ΈΡΜ. Ἀπόδυθι. —pr. τὸ κάλλος καὶ τὴν κόμην. p. 21. 30. τὸ κάλλος, καὶ τὰ χείλη αὐτοῖς φιλήμασι, καὶ τὴν κόμην. ——pr. δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα, μηδὲ ἐξαπατῶν τοὺς νέους. p. 24. 30. δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα, μηδὲ νύκτωρ ἐξιὼν, ἅπαντας λανθάνων, τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν κατακλάσας, περιέρχεσιν ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα. καὶ ἕωθεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους.——

Διάλ. ιη'. pr. οἷα ἐποίει ἐν Καπύῃ, τοὺς τοῦ πολέμου καιροὺς p. 30. 29. οἷα ἐποίει ἐν Καπύῃ, ἑταίραις συνὼν, καὶ τοὺς τοῦ πολέμου καιροὺς——

Διάλ. ιθ'. pr. περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος τῆς μητέρος σου ὅμοια πολλὰ ἐλέγοντο. Ἀλέξανδ. κἀγώ. p. 31. 29 ἐλέγοντο. Δράκοντα ὁμιλεῖν αὐτῇ, καὶ βλέπεσθαι ἐν τῇ εὐνῇ. εἶτα οὕτω σε τεχθῆναι, τὸν δὲ Φίλιππον ἐξαπατᾶσθαι οἰόμενον πατέρα σου εἶναι. ΑΛ. Κἀγὼ ταῦτα——

Διάλ. κα'. pr. ὅτε οἱ τῶν Ἀχαιῶν θεραπεύουσιν. Ταῦτά με ἀνιᾷ. p. 37. 1. θεραπεύουσιν, ἰσηγορία δὲ ἀκριβὴς, καὶ νεκρὸς ὅμοιος, ἤμην καλὸς, ἤδη καὶ ἐσθλός. Ταῦτά με ἀνιᾷ——

Διάλ. κβ'. pr. θάῤῥει ὦ Τάνταλε, ὡς οὔτε σὺ, p. 38. 27. ὦ Τάνταλε, εὖ ἴσθι ὡς οὔτε σὺ——

Διάλ. κγ'. pr. αὐτοῦ τὸ κρανίον, γυναικεῖον ὄν. βούλει δέ σοι ἐπιδείξω. p. 39. 33. γυναικεῖον ὄν. ΜΕΝΙΠ. Οὐκοῦν, ἀλλὰ περιπτύξομαί γε πάντως ἀνδρογύνῳ ὄντι. ΑΙΑΚ. Βούλει δέ σοι ἐπιδείξω.——pr. ἀλλὰ παρὰ νεκροῖς δόγματα. Αἱ· οὗτος δὲ Σόλων. p. 40, 8. ἀλλὰ παρὰ νεκροῖς δόγματα. ἔμαθον γὰρ ὡς οὐδὲν ἴσον κύαμοι

κύαμοι καὶ κεφαλαὶ τοκήων ἐνθάδε. ΑΙΑΚ. Οὗτος δὲ Σόλων.——pr. τὴν σεαυτοῦ τέχνην. Σωκ. τί γὰρ ἂν ἄλλο. n. 41. 17. τὴν σεαυτοῦ τέχνην, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. ΣΩΚ. Τί γὰρ ἂν ἄλλο.——

Διάλ. κθ'. pr. ὁ δὲ Λάμπις ἀποσφάξας ἑαυτόν. n. 49. 32. ὁ δὲ Λάμπις δι' ἔρωτα Μυρτίου τῆς ἑταίρας ἀποσφάξας ἑαυτόν. —pr. σὺ δὲ ὦ Ἀχαρνεῦ, ἔστενε γὰρ κἀκεῖνος τί αἰτιᾷ τοὺς ἄλλους, n. 50. 6. σὺ δὲ ὦ Ἀχαρνεῦ (ἔστενε γὰρ κἀκεῖνος, καὶ κατηρᾶτο τῇ Μυρτίῳ,) τί αἰτιᾷ τὸν ἔρωτα, σαυτὸν δὲ οὔ; —pr. ὑπὸ δὲ τῆς αἰσχρᾶς ἡδονῆς, ἑάλως ὁ γενναῖος. n. 50. 10. ὑπὸ δὲ τυχόντος παιδισκαρίου, καὶ δακρύων ἐπιπλάστων καὶ στεναγμῶν, ἑάλως —.

Διάλ. λβ'. pr. οὐδένα τῶν ἀπάντων. n. 58. 26. οὐδένα τῶν ἁπαντάντων. ——pr. οἶμαι δὲ καὶ τῶν σκηνῆς πολλάκις. n. 64. 18. καὶ τῶν ἐπὶ σκηνῆς. —pr. ὑπέμνησαι. n. 66. 11. ὑπέμνησας.——

Διάλ. λγ'. pr. Χάρ. καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους. n. 82. 25. ΧΑΡ. Καὶ τοιοῦτοι ὄντες, ὦ Ἑρμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται.—— pr. Ὀθρυάδην, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον τῷ αὐτοῦ ὀνόματι. —n. 82. 33. —αἵματι.—

Βιβλίον β'.

Διάλ. β'. pr. δύο γυναῖκας ἀνήγαγε, τὴν τε Ἀριάδνην. n. 97. 7. γυναῖκας ἀνήγαγε, ἣ μὴ ἐρωμένην ἦσαν αὐτοῦ, τήν τε Ἀριάδνην— pr. καὶ τὴν Ἰκαρίου. n. 97. 10. τὴν δὲ Ἰκαρίου——

pr. εἰ

pr. εἰ μὴ ἕξει ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ κυνίδιον αὐτῆς— n. 97. 13.—ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξυνήθες ἐκεῖνο, καὶ ὅπερ ἠγάπα κυνίδιον αὐτῆς. —pr. καὶ τὴν αἰτίαν σὺ ὦ Ζεῦ παρέχεις. Αὐτὸς γὰρ ἐνεπέπληκάς γε— n. 96. 2.—τὴν αἰτίαν τοῦ νοθεύεσθαι ἡμῖν τὸ ξυνέδριον σὺ ὦ Ζεῦ παρέχεις, θνηταῖς ἐπιμιγνύμενος καὶ κατιὼν παρ' αὐτὰς ἐν ἄλλοτε ἄλλῳ σχήματι· ὥστε ἡμᾶς δεδιέναι μή σε καταθύσῃ τις ξυλλαβὼν, ὁπότε ἂν ταῦρος ἧς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις κατεργάζηται χρυσὸν ὄντα. καὶ ἀντὶ Διὸς, ἢ ὅρμος, ἢ ψέλλιον, ἢ ἐλλόβιον ἡμῖν γένῃ. πλὴν ἀλλὰ ἐμπέπληκάς γε—τὸν οὐρανὸν τῶν ἡμιθέων τούτων.——pr. ἀνέῳξας τοῖς τοιούτοις τὰς θύρας, ἅπαντες—n. 98. 20.—τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θνητὰς ἐτράπου, ἅπαντες—— pr. καὶ αἱ θήλειαι θεαί. ὥστε ταῦτα μὴ εἰπεῖν— n. 98. 23.——αἱ θήλειαι θεαί. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσην, καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα, καὶ τὸν Ἰάσωνα, καὶ τοὺς ἄλλους, ὥστε ταῦτα μὴ εἰπεῖν——

Διάλ. γ'. pr.——παράπαν, μήτε προσποιούμενος τὸ ὅλον. διόπερ καὶ αὐτὸς——nov. 110. 14.—τὸ παράπαν, μήτε προσποιούμενος τὸ ὅλον. Σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς τοῦ Διὸς, εἴ τις νόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν, καὶ καλὴν, ἔπειτα μήτε φυλάττοι, μήτε ζηλοτυποῖ τὸ παράπαν, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθα ἂν ἐθέλοι νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευθησομένην ἀνοίγων τὰς θύρας, καὶ μαστροπεύων, καὶ πάντας ἐπ' αὐτὴν καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾶν δόξειεν ἄν; οὐ σύ γε ὦ Ζεῦ φαίης ἄν, ἐρασθεὶς πολλάκις. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὁ δὲ, μήτε αὐτὸς προσάπτοιτο ἀκμαίας

καὶ

καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπεσθαι ἐπιτρέποι, ἄγονον δὲ καὶ στεῖραν κατακλείσας παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρᾶν φάσκων, καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ἔσθ' ὅπως ὁ τοιοῦτος οὐ παραπαίειν δόξειεν ἄν, δέον παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολαύειν τοῦ γάμου, καταμαραίνων εὐπρόσωπον οὕτω καὶ ἐπέραστον κόρην, καθάπερ ἱέρειαν τῇ Θεσμοφόρῳ τρέφων διὰ παντὸς τοῦ βίου; Διόπερ ταῦτα καὶ αὐτὸς —— pr. — ἢ κόλαξ, ἢ οἰκέτης, μέγα τὸ μίσθωμα —— n. 112. 13. — ἢ κόλαξ, ἢ καταπύγων οἰκέτης, ἐκ παιδικῶν τέμιος ὑπεξυρημένος ἔτι τὸν νάθον ἀντὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἔξωρος ὢν ὑπορρίπτωσαν αὐτοῦ μέγα τὸ μίσθωμα —— pr. ἄγχεις ἂν ἢ ἱπποτροφίας —— n. 113. 15 —— ἄγχεις ἂν ἢ ἐς πορνίδιόν τι ἐμπεσὼν, ἢ ἱπποτροφίας —— pr. ὦ φίλτατε καὶ ἐρασμιώτατε. ὦ Μίδα καὶ Κροῖσε — n. 120. 23. — ὦ φίλτατε καὶ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑποδέξαιτο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταρρέοντα; ὦ Μίδα καὶ Κροῖσε — pr. — θεὸς ἐς νέωτα καὶ τὸ γενησόμενον — n. 125. 6. — ἐς νέωτα, καὶ παιδοποιήσομαι, καὶ τὸ γενησόμενον —— pr. —— ἐκφέρουσι αὐτὸν ἐκ τοῦ Συμποσίου. πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων, —— n. 126, 20. — ἐκφέρουσι αὐτὸν ἐκ τοῦ Συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον. πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων, ——

Λυκιανοῦ

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΔΙΑΛΟΓΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Διάλογος α'.

Κύκλωπος καὶ Ποσειδῶνος.

ΚΥΚ. Ὦ Πάτερ! οἷα πέπονθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ξένου, ὃς μεθύσας ἐξετύφλωσέ με, κοιμωμένῳ ἐπιχειρήσας. ΠΟΣ. Τίς δὲ ὁ ταῦτα τολμήσας, ὦ Πολύφημε; ΚΥΚΛ. Τὸ μὲν πρῶτον ΟΥΤΙΝ ἑαυτὸν ἀπεκάλει, ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλους, Ὀδυσσεὺς ὀνομάζεσθαι ἔφη. ΠΟΣ. Οἶδα ὃν λέγεις, τὸν Ἰθακήσιον, ἐξ Ἰλίου δ' ἀνέπλει. ἀλλὰ πῶς ταῦτ' ἔπραξεν, οὐδὲ πάνυ εὐθαρσὴς ὤν; ΚΥΚΛ. Κατέλαβον ἐν τῷ ἄντρῳ, ἀπὸ τῆς νομῆς ἀναστρέψας, πολλούς τινας ἐπιβουλεύοντας δηλονότι τοῖς ποιμνίοις. ἐπεὶ δὲ ἔθηκα τῇ θύρᾳ τὸ πῶμα, (πέτρα δέ ἐστί μοι παμμεγέθης) καὶ τὸ πῦρ ἀνέκαυσα, ἐναυσάμενος ὃ ἔφερον δένδρον ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐφάνησαν ἀποκρύπτειν αὑτοὺς πειρώμενοι, ἐγὼ δὲ συλλαβὼν αὐτῶν τινας, ὥσπερ

εἰκὸς ἦν, κατέφαγον λῃστὰς ὄντας. ἐνταῦθα ὁ πανουργότατος ἐκεῖνος, εἴτε ΟΥΤΙΣ, εἴτε Ὀδυσσεὺς ἦν, δίδωσί μοι πιεῖν φάρμακόν τι ἐγχέας, ἡδὺ μὲν καὶ εὔοσμον, ἐπιβουλότατον δὲ καὶ ταραχωδέστατον. ἅπαντα γὰρ εὐθὺς ἐδόκει μοι περιφέρεσθαι πιόντι, καὶ τὸ σπήλαιον αὐτὸ ἀνεστρέφετο. καὶ οὐκ ἔτι ὅλως ἐν ἐμαυτοῦ ἤμην. τέλος δὲ, ἐς ὕπνον κατεσπάσθην. ὁ δὲ ἀποξύνας τὸν μοχλὸν, καὶ πυρώσας γε, προσέτι ἐτύφλωσέ με καθεύδοντα. καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλός εἰμί σοι, ὦ Πόσειδον. ΠΟΣ. Ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης ὦ τέκνον· ὃς οὐκ ἐξέθορες μεταξὺ τυφλούμενος. ὁ δ' οὖν Ὀδυσσεὺς πῶς διέφυγεν; οὐ γὰρ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐδυνήθη ἀποκινῆσαι τὴν πέτραν ἀπὸ τῆς θύρας. ΚΥΚΛ. Ἀλλ' ἐγὼ ἀφεῖλον, ὡς μᾶλλον αὐτὸν λάβοιμι ἐξιόντα. καὶ καθίσας παρὰ τὴν θύραν, ἐθήρων τὰς χεῖρας ἐκπετάσας, μόνα παρεὶς τὰ πρόβατα ἐς τὴν νομὴν, ἐντειλάμενος τῷ κριῷ, ὁπόσα ἐχρῆν πράττειν αὐτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. ΠΟΣ. Μανθάνω, ὑπ' ἐκείνοις ὅτι γε ἔλαθεν ὑπεξελθών σε. ἀλλὰ τοὺς ἄλλους γε Κύκλωπας ἔδει ἐπιβοήσασθαι ἐπ' αὐτόν. ΚΥΚΛ. Συνεκάλεσα, ὦ πάτερ, καὶ ἧκον. ἐπεὶ δὲ ἤροντο τοῦ ἐπιβουλεύοντος τὸ ὄνομα, κἀγὼ ἔφην, ὅτι ΟΥΤΙΣ ἐστὶ, μελαγχολᾶν οἰηθέντες με, ᾤχοντο ἀπιόντες. οὕτω κατεσοφίσατό με ὁ κατάρατος, τῷ ὀνόματι. καὶ ὃ μάλιστα ἠνίασέ με, ὅτι καὶ ὀνειδίζων ἐμοὶ τὴν συμφορὰν, οὐδ' ὁ πατήρ φησιν, ὁ Ποσειδῶν ἰάσεταί σε. ΠΟΣ. Θάρσει ὦ τέκνον. ἀμυνοῦμαι γὰρ αὐτὸν, ὡς μάθῃ, ὅτι εἰ καὶ πήρωσίν μοι ὀφθαλμῶν ἰᾶσθαι ἀδύνατον, τὰ γοῦν τῶν πλεόντων τὸ σώζειν αὐτοὺς καὶ ἀπολλύναι, ἐπ' ἐμοί ἐστι. πλεῖ δὲ ἔτι.

Διάλογος β'.

Διάλογος β'.

Μενελάου καὶ Πρωτέως.

ΜΕΝ. Ἀλλὰ ὕδωρ μέν σε γίνεσθαι, ὦ Πρωτεῦ, οὐκ ἀπίθανον, ἐνάλιόν γε ὄντα· καὶ δένδρον ἔτι, φορητόν· καὶ ἐς λέοντα ὁπότε ἀλλαγείης, ὅμως οὐδὲ τοῦτο ἔξω πίστεως. εἰ δὲ καὶ πῦρ γίνεσθαι δυνατὸν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντα, τοῦτο πάνυ θαυμάζω, καὶ ἀπιστῶ. ΠΡΩ. Μὴ θαυμάσῃς ὦ Μενέλαε. γίγνομαι γάρ. ΜΕΝ. Εἶδον καὶ αὐτός. ἀλλά μοι δοκεῖς (εἰρήσεται γὰρ πρὸς σε.) γοητείαν τινὰ προσάγειν τῷ πράγματι, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαπατᾶν τῶν ὁρώντων, αὐτὸς οὐδὲν τοιοῦτο γιγνόμενος. ΠΡΩ. Καὶ τίς ἂν ἡ ἀπάτη ἐπὶ τῶν οὕτως ἐναργῶν γένοιτο; οὐκ ἀνεῳγμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες, ἐς ὅσα μετεποίησα ἐμαυτόν; εἰ δὲ ἀπιστεῖς, καὶ τὸ πρᾶγμα ψευδὲς εἶναι δοκεῖ, φαντασία τις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἱσταμένη, ἐπειδὰν πῦρ γένωμαι, προσένεγκέ μοι ὦ γενναιότατε τὴν χεῖρα. εἴσῃ γάρ, εἰ ὁρῶμαι μόνον, ἢ καὶ τὸ καίειν τότε μοι πρόσεστιν. ΜΕΝ. οὐκ ἀσφαλὴς ἡ πεῖρα ὦ Πρωτεῦ. ΠΡΩ. Σὺ δέ μοι Μενέλαε δοκεῖς οὐδὲ πολύποδα ἑωρακέναι πώποτε, οὐδ' ἃ πάσχει ὁ ἰχθὺς οὗτος εἰδέναι. ΜΕΝ. Ἀλλὰ τὸν μὲν πολύπουν εἶδον. ἃ πάσχει δέ, ἡδέως ἂν μάθοιμι παρά σου. ΠΡΩ. Ὁποίᾳ ἂν πέτρᾳ προσελθὼν ἁρμόσῃ τὰς κοτύλας, καὶ προσφὺς ἔχηται κατὰ τὰς πλεκτάνας, ἐκείνῃ ὅμοιον ἀπεργάζεται ἑαυτόν, καὶ μεταβάλλει τὴν χρόαν, μιμούμενος τὴν πέτραν, ὡς ἂν λάθῃ τοὺς ἁλιέας, μὴ διαλλάττων, μηδὲ φανερὸς

ἂν διὰ τοῦτο; ἀλλ' ἔοικας τῷ λίθῳ. ΜΕΝ. Φασὶ ταῦτα. τὸ δὲ σὸν πολλῷ παραδοξότερον, ὦ Πρωτεῦ. ΠΡΩ. Οὐκ οἶδα, ὦ Μενέλαε. τίνι ἂν ἄλλῳ πιστεύσειας, τοῖς σεαυτοῦ ὀφθαλμοῖς ἀπιστῶν; ΜΕΝ. Ἰδὼν εἶδον. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τεράστιον, τὸν αὐτὸν πῦρ καὶ ὕδωρ γίγνεσθαι.

Διάλογος γʹ.

Ποσειδῶνος καὶ Δελφίνων.

ΠΟΣ. Εὖγε ὦ Δελφῖνες, ὅτι ἀεὶ φιλάνθρωποί ἐστε, καὶ πάλαι μὲν τὸ τῆς Ἰνοῦς παιδίον ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν ἐκομίσατε, ὑποδεξάμενοι ἀπὸ τῶν Σκειρωνίδων μετὰ τῆς μητρὸς ἐμπεσόν. καὶ νῦν σὺ τὸν κιθαρῳδὸν τοῦτον τὸν ἐκ Μηθύμνης ἀναλαβὼν, ἐξενήξω ἐς Ταίναρον αὐτῇ σκευῇ καὶ κιθάρᾳ. οὐδὲ περιεῖδες κακῶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν ἀπολλύμενον. ΔΕΛ. Μὴ θαυμάσῃς ὦ Πόσειδον, εἰ τοὺς ἀνθρώπους εὖ ποιοῦμεν, ἐξ ἀνθρώπων γε καὶ αὐτοὶ ἰχθύες γενόμενοι. ΠΟΣ. Καὶ μέμφομαί γε τῷ Διονύσῳ, ὅτι ὑμᾶς καταναυμαχήσας μετέβαλε, δέον χειρώσασθαι μόνον, ὥσπερ τοὺς ἄλλους ὑπηγάγετο. ὅπως γοῦν τὰ κατὰ τὸν Ἀρίονα τοῦτον ἐγένετο ὦ Δελφίν; ΔΕΛ. Ὁ Περίανδρος, οἶμαι, ἔχαιρεν αὐτῷ, καὶ πολλάκις μετεπέμπετο αὐτὸν ἐπὶ τῇ τέχνῃ. ὁ δὲ πλουτήσας παρὰ τοῦ τυράννου ἐπεθύμησε πλεύσας οἴκαδε ἐς τὴν Μήθυμναν, ἐπιδείξασθαι τὸν πλοῦτον. καὶ ἐμβὰς πορθμείου τινὸς κακούργων ἀνδρῶν, ὡς ἔδειξε πολὺν ἄγων χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ἐπεὶ κατὰ μέσον τὸ Αἰγαῖον ἐγένετο,

ἐγίνετο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ οἱ ναῦται. ὁ δὲ (ἠκροώμην γὰρ ἅπαντα παρανέων τῷ σκάφει,) ἐπεὶ ταῦτα ὑμῖν δέδοκται, ἔφη, ἀλλὰ τὴν σκευὴν ἀναλαβόντα με, καὶ ᾄσαντα θρῆνόν τινα ἐπ' ἐμαυτῷ, ἑκόντα ἐάσατε ῥίψαι ἐμαυτόν. ἐπέτρεψαν οἱ ναῦται· καὶ ἀνέλαβε τὴν σκευὴν, καὶ ᾖσε πάνυ λιγυρὸν, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλατταν, ὡς αὐτίκα πάντως ἀποθανούμενος. ἐγὼ δὲ ὑπολαβὼν, καὶ ἀναθέμενος αὐτὸν, ἐξενηξάμην ἔχων εἰς Ταίναρον. ΠΟΣ. ἐπαινῶ τῆς φιλομουσίας· ἄξιον γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδέδωκας αὐτῷ τῆς ἀκροάσεως.

Διάλογος δ'.

Ποσειδῶνος καὶ Νηρηΐδων.

ΠΟΣ. Τὸ μὲν στενὸν τοῦτο, ἐς ὃ ἡ παῖς κατηνέχθη, Ἑλλήσποντος ἀπ' αὐτῆς καλείσθω. τὸν δὲ νεκρὸν, ὑμεῖς ὦ Νηρηΐδες παραλαβοῦσαι τῇ Τρῳάδι προσενέγκατε, ὡς ταφείη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. ΝΗΡ. Μηδαμῶς ὦ Πόσειδον. ἀλλ' ἐνταῦθα ἐν τῷ ἐπωνύμῳ πελάγει τεθάφθω. ἐλεοῦμεν γὰρ αὐτὴν οἴκτιστα ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς πεπονθυῖαν. ΠΟΣ. Τοῦτο μὲν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐ θέμις. οὐδ' ἄλλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῇ ψάμμῳ αὐτήν· ἀλλ' ὅπερ ἔφην, ἐν τῇ Τρῳάδι ἐν τῇ Χερρονήσῳ τεθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσται αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Ἰνὼ πείσεται, καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀθάμαντος διωκομένη εἰς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κιθαιρῶνος, καθόπερ καθήκει ἐς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν

ἐπὶ τῆς ἀγκάλης. ΝΗΡ. Ἀλλὰ κἀκείνην σῶσαι δεήσει, χαριούμενον τῷ Διονύσῳ. Τροφὸς γὰρ αὐτοῦ καὶ τίτθη ἡ Ἰνώ. ΠΟΣ. Οὐκ ἐχρῆν οὕτω πονηρὰν οὖσαν. ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἀχαριστεῖν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐκ ἄξιον. ΝΗΡ. Αὕτη δὲ ἄρα τί παθοῦσα κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ κριοῦ; ὁ ἀδελφὸς δὲ ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται. ΠΟΣ. Εἰκότως. Νεανίας γὰρ, καὶ δυνατὸς ἀντέχειν πρὸς τὴν φοράν. ἡ δὲ, ὑπὸ ἀηθείας ἐπιβᾶσα ὀχήματος παραδόξου, καὶ ἀπιδοῦσα ἐς βάθος ἀχανὲς, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τῷ θάμβει ἅμα σχεθεῖσα, καὶ ἰλιγγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆς πτήσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν κεράτων τοῦ κριοῦ, ὧν τέως ἀπείληπτο, καὶ κατέπεσεν ἐς τὸ πέλαγος. ΝΗΡ. Οὐκοῦν ἐχρῆν τὴν μητέρα τὴν Νεφέλην βοηθεῖν πιπτούσῃ; ΠΟΣ. Ἐχρῆν· ἀλλὰ ἡ μοῖρα πολλῷ τῆς Νεφέλης δυνατωτέρα.

Διάλογος ι.

Ξάνθου καὶ Θαλάσσης.

ΞΑΝ. Δέξαι με ὦ Θάλασσα, δεινὰ πεπονθότα, καὶ κατάσβεσόν μου τὰ τραύματα. ΘΑΛ. Τί τοῦτο ὦ Ξάνθε; τίς σε κατέκαυσεν; ΞΑΝ. Ἥφαιστος. ἀλλ' ἀπηνθράκωμαι ὅλως ὁ κακοδαίμων, καὶ ζέω. ΘΑΛ. Διὰ τί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; ΞΑΝΘ. Διὰ τὸν υἱὸν τῆς Θέτιδος· ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα τοὺς Φρύγας, ἱκέτευσα, ὁ δ' οὐκ ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ὑπὸ τῶν νεκρῶν ἀπέφραττέ μοι τὸν ῥοῦν, ἐλεήσας τοὺς ἀθλίους, ἐπῆλθον, ἐπι-

κλύσαι

κλύσαι θέλων, ὡς φοβηθεὶς ἀπόσχοιτο τῶν ἀνδρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ἥφαιστος, ἔτυχε γὰρ πλησίον που ὤν, πᾶν ὅσον, οἶμαι, πῦρ εἶχε καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ εἴποθι ἄλλοθι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι, καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πτελέας, καὶ μυρίκας· ὤπτησε δὲ καὶ τοὺς κακοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας. αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑπερκαχλάσαι ποιήσας, μικροῦ δεῖν ὅλον ξηρὸν εἴργασαι. ὁρᾷς δ' οὖν ὅπως διάκειμαι ὑπὸ τῶν ἐγκαυμάτων; ΘΑΛ. Θολερὸς ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς, ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μὲν ἀπὸ τῶν νεκρῶν, ἡ θέρμη δὲ, ὡς φὴς, ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ εἰκότως ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, οὐκ αἰδεσθεὶς ὅτι Νηρεΐδος υἱὸς ἦν. ΞΑΝ. Οὐκ ἔδει οὖν ἐλεῆσαι γείτονας ὄντας τοὺς Φρύγας; ΘΑΛ. Τὸν Ἥφαιστον δὲ οὐκ ἔδει ἐλεῆσαι Θέτιδος υἱὸν ὄντα τὸν Ἀχιλλέα.

Διάλογος ς'.

Διὸς, Ἀσκληπιοῦ, καὶ Ἡρακλέους.

ΖΕΥΣ. ΠΑύσασθε ὦ Ἀσκληπιὲ καὶ Ἡράκλεις, ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἄνθρωποι. ἀπρεπῆ γὰρ ταῦτα, καὶ ἀλλότρια τοῦ συμποσίου τῶν θεῶν. ΗΡΑΚ. Ἀλλὰ ἐθέλεις ὦ Ζεῦ τουτονὶ τὸν φαρμακέα προκατακλίνεσθαί μου; ΑΣΚΛ. Νὴ Δία, καὶ ἀμείνων γάρ εἰμι. ΗΡΑΚ. Κατὰ τί ὦ ἐμβρόντητε; ἢ διότι σε ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσεν, ἃ μὴ θέμις ποιοῦντα, νῦν δὲ καὶ ἔλεον αὖθις ἀθανασίας μετείληφας; ΑΣΚ. Ἐπιλέλησαι γὰρ καὶ σὺ ὦ Ἡράκλεις ἐν τῇ Οἴτῃ καταφλεγεὶς, ὅτι μοι ὀνειδίζεις τὸ πῦρ. ΗΡΑΚ.

οὐκ ἴσα καὶ ὅμοια βεβίωται ἡμῖν ὃς Διὸς μὲν υἱός εἰμι, τοσαῦτα δὲ πεπόνηκα ἐκκαθαίρων τὸν βίον, θηρία καταγωνιζόμενος, καὶ ἀνθρώπους ὑβριστὰς τιμωρούμενος. σὺ δὲ ῥιζοτόμος εἶ καὶ ἀγύρτης· νοσοῦσι μὲν ἴσως ἀνθρώποις χρήσιμος ἐπιθήσειν τῶν φαρμάκων, ἀνδρῶδες δὲ οὐδὲν ἐπιδεδειγμένος. ΑΣΚΛ. Εὖ λέγεις, ὅτι σου τὰ ἐγκαύματα ἰασάμην, ὅτι πρώην ἀνῆλθες ἡμίφλεκτος, ὑπ' ἀμφοῖν διεφθαρμένος τὸ σῶμα, τοῦ χιτῶνος, καὶ μετὰ τοῦτο τοῦ πυρός. ἐγὼ δὲ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὔτε ἐδούλευσα ὥσπερ σὺ, οὔτε ἔξαινον ἔρια ἐν Λυδίᾳ, πορφυρίδα ἐνδεδυκὼς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. ἀλλ' οὐδὲ μελαγχολήσας ἀπέκτεινα τὰ τέκνα, καὶ τὴν γυναῖκα. ΗΡΑΚ. Εἰ μὴ παύσῃ λοιδορούμενός μοι, αὐτίκα μάλα εἴσῃ, ὡς οὐ πολύ σε ὀνήσει ἡ ἀθανασία, ἐπεὶ ἀράμενός σε, ῥίψω ἐπὶ κεφαλὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε μηδὲ τὸν Παιήονα ἰάσασθαί σε τὸ κρανίον συντριβέντα. ΖΕΥΣ. Παύσεσθε, φημὶ, καὶ μὴ ἐπιταράττετε ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν, ἢ ἀμφοτέρους ἀποπέμψομαι ὑμᾶς τοῦ συμποσίου. καί τοι εὔγνωμον ὦ Ἡράκλεις προκατακλίνεσθαί σου τὸν Ἀσκληπιὸν, ἅτε καὶ πρότερον ἀποθανόντα.

Διάλογος ζ'.

Ἄρεως καὶ Ἑρμοῦ.

ΑΡ. Ἤκουσας ὦ Ἑρμῆ, οἷα ἠπείλησεν ἡμῖν ὁ Ζεὺς, ὡς ὑπεροπτικὰ καὶ ἀπίθανα; ἢν ἐθελήσω, φησὶν, ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σειρὰν καθήσω, ὑμεῖς δὲ ἀποκρεμα-

σθέντες

ἐνδέντες κατασπᾶν βιάζεσθέ με, μάτην πονήσετε. οὐ γὰρ δὴ καθελκύσετε. εἰ δὲ ἐγὼ θελήσαιμι ἀνελκύσαι, οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἅμα καὶ τὴν θάλασσαν συναρτήσας μετεωριῶ, καὶ τἆλλα ὅσα καὶ σὺ ἀκήκοας. ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν καθ' ἕν ἁπάντων ἀμείνων καὶ ἰσχυρότερός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀρνηθείην. ὁμοῦ δὲ τῶν τοσούτων ὑπερφέρειν, ὡς μὴ καταβαρήσειν αὐτόν, κἂν τὴν γῆν, κἂν τὴν θάλασσαν προσλάβωμεν, οὐκ ἂν πεισθείην. ΕΡΜ. Εὐφήμει ὦ Ἄρες. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ τοιαῦτα, μὴ καί τι κακὸν ἀπολαύσωμεν τῆς φλυαρίας. ΑΡΗΣ. Οἴει γάρ με πρὸς πάντας ἂν ταῦτα εἰπεῖν, οὐχὶ δὲ πρὸς μόνον σέ, ὃν ἐχεμυθεῖν ἠπιστάμην. ὃ γοῦν μάλιστα γελοῖον ἔδοξέ μοι ἀκούοντι μεταξὺ τῆς ἀπειλῆς, οὐκ ἂν δυναίμην σιωπῆσαι πρὸς σέ. μέμνημαι γὰρ οὐ πρὸ πολλοῦ ὁπότε ὁ Ποσειδῶν, καὶ ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπαναστάντες, ἐπεβούλευον ξυνδῆσαι αὐτὸν λαβόντες, ὡς παντοῖος ἦν δεδιώς, καὶ ταῦτα, τρεῖς ὄντας. καὶ εἰ μή γε ἡ Θέτις κατελεήσασα, ἐκάλεσεν αὐτῷ σύμμαχον Βριάρεων ἑκατόγχειρα ὄντα, κἂν ἐδέδετο αὐτῷ κεραυνῷ καὶ βροντῇ. ταῦτα λογιζομένῳ, ἐπῄει μοι γελᾶν ἐπὶ τῇ καλλιρρημοσύνῃ αὐτοῦ. ΕΡΜ. Σιώπα, εὐφήμει. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς οὔτε σοὶ λέγειν, οὔτε ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.

Διάλογος η'.

Διογένους καὶ Πολυδεύκους.

ΔΙΟΓ. Ὦ Πολύδευκες, ἐντέλλομαί σοι, ἐπειδὰν τάχιστα ἀνέλθῃς, (σὸν γάρ ἐστιν οἶμαι ἀναβιῶναι αὔριον) ἤν που ἴδῃς Μένιππον τὸν κύνα (εὕροις δ' ἂν αὐτὸν

τὸν ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ Κράνειον, ἢ ἐν Λυκείῳ τῶν ἐριζόντων πρὸς ἀλλήλους φιλοσόφων καταγελῶντα) εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν, ὅτι σοι ὦ Μένιππε κελεύει ὁ Διογένης, εἴ σοι ἱκανῶς τὰ ὑπὲρ γῆς καταγεγέλασται, ἥκειν ἐνθάδε πολλῷ πλείω ἐπιγελασόμενον. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν ἀμφιβόλῳ σοι ἔτι ὁ γέλως ἦν, καὶ πολὺ τὸ, τίς γὰρ ὅλως οἶδε τὰ μετὰ τὸν βίον; ἐνταῦθα δὲ, οὐ παύσῃ βεβαίως γελῶν, καθάπερ ἐγὼ νῦν. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ὁρᾷς τοὺς πλουσίους, καὶ σατράπας, καὶ τυράννους, οὕτω ταπεινοὺς καὶ ἀσήμους, ἐκ μόνης οἰμωγῆς διαγινωσκομένους. καὶ ὅτι μαλθακοὶ καὶ ἀγεννεῖς εἰσι, μεμνημένοι τῶν ἄνω. ταῦτα λέγε αὐτῷ. καὶ προσέτι, ἐμπλησάμενον τὴν πήραν ἥκειν θέρμων τε πολλῶν, καὶ εἴ που εὕροι ἐν τῇ τριόδῳ Ἑκάτης δεῖπνον κείμενον, ἢ ᾠὸν ἐκκαθαρσίου, ἤ τι τοιοῦτο. ΠΟΛΥ. Ἀλλ' ἀπαγγελῶ ταῦτα ὦ Διόγενες, ὅπως δὲ εἰδῶ μάλιστα ὁποῖός τίς ἐστι τὴν ὄψιν. ΔΙΟΓ. Γέρων φαλακρὸς, τριβώνιον ἔχων πολύθυρον, ἅπαντι ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον, καὶ ταῖς ἐπιπτυχαῖς τῶν ῥακίων ποικίλον. γελᾷ δ' ἀεὶ καὶ τὰ πολλὰ τοὺς ἀλαζόνας τούτους φιλοσόφους ἐπισκώπτει. ΠΟΛ. Ῥᾴδιον εὑρεῖν ἀπό γε τούτων. ΔΙΟΓ. Βούλει καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἐντείλωμαί τι τοὺς φιλοσόφους; ΠΟΛ. Λέγε, οὐ βαρὺ γὰρ οὐδὲ τοῦτο. ΔΙΟΓ. Τὸ μὲν ὅλον, παύσασθαι αὐτοῖς παρεγγύα ληροῦσι, καὶ περὶ τῶν ὅλων ἐρίζουσι, καὶ κέρατα φύουσιν ἀλλήλοις, καὶ κροκοδείλους ποιοῦσι, καὶ τοιαῦτα ἄπορα ἐρωτᾶν διδάσκουσι τὸν νοῦν. ΠΟΛ. Ἀλλ' ἐμὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον εἶναι φήσουσι, κατηγοροῦντα τῆς σοφίας αὐτῶν. ΔΙΟΓ. Σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ λέγε. ΠΟΛ. Καὶ ταῦτα, ὦ Διόγενες, ἀπαγγελῶ. ΔΙΟΓ. Τοῖς πλουσίοις δὲ, ὦ φίλτατον Πολυδεύκιον,

ἀπάγγελλε ταῦτα παρ' ἡμῶν, τί ὦ μάταιοι τὸν χρυσὸν φυλάττετε; τί δὲ τιμωρεῖσθε ἑαυτοὺς λογιζόμενοι τοὺς τόκους, καὶ τάλαντα ἐπὶ ταλάντοις συντιθέντες, οὓς χρὴ ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας ἥκειν μετ' ὀλίγον; ΠΟΛ. Εἰρήσεται καὶ ταῦτα πρὸς ἐκείνους. ΔΙΟΓ. Ἀλλὰ καὶ τοῖς καλοῖς γε καὶ ἰσχυροῖς λέγε· Μεγίλλῳ τε τῷ Κορινθίῳ, καὶ Δαμοξένῳ τῷ παλαιστῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν οὔτε ἡ ξανθὴ κόμη, οὔτε τὰ χαροπὰ, ἢ μέλαινα ὄμματα ἢ ἐρύθημα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔτι ἐστὶν, ἢ νεῦρα εὔτονα, ἢ ὦμοι καρτεροὶ, ἀλλὰ πάντα μία ἡμῖν κόνις φασὶ, κρανία γυμνὰ τοῦ κάλλους. ΠΟΛ. Οὐ χαλεπὸν οὐδὲ ταῦτα εἰπεῖν πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ ἰσχυρούς. ΔΙΟΓ. Καὶ τοῖς πένησιν ὦ Λάκων (πολλοὶ δὲ εἰσὶ, καὶ ἀχθόμενοι τῷ πράγματι, καὶ οἰκτείροντες τὴν ἀπορίαν) λέγε μήτε δακρύειν, μήτ' οἰμώζειν, διηγησάμενος τὴν ἐνταῦθα ἰσοτιμίαν· καὶ ὅτι ὄψονται τοὺς ἐκεῖ πλουσίους οὐδὲν ἀμείνους αὐτῶν. καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις δὲ τοῖς σοῖς, ταῦτα εἰ δοκεῖ, παρ' ἐμοῦ ἐπιτίμησον, λέγων ἐκλελύσθαι αὐτούς. ΠΟΛ. Μηδὲν ὦ Διόγενες περὶ Λακεδαιμονίων λέγε. οὐ γὰρ ἀνέξομαί γε. ἃ δὲ πρὸς τοὺς ἄλλους ἔφησθα, ἀπαγγελῶ. ΔΙΟ. Ἐάσωμεν τούτους, ἐπεί σοι δοκεῖ. σὺ δὲ οἷς προεῖπον, ἀπένεγκε παρ' ἐμοῦ τοὺς λόγους.

Διάλογος θ'.

Πλούτων, ἢ κατὰ Μενίππου.

ΚΡΟΙΣ. Οὐ φέρομεν, ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα. ὥστε ἢ ἐκεῖνόν ποι κατάστησον, ἢ ἡμεῖς μετοικήσομεν εἰς ἕτερον τόπον. ΠΛΟΥ.

τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται, ὁμόνεκρος ὤν; ΚΡΟΙΣ. Ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζωμεν καὶ στένωμεν, ἐκείνων μεμνημένοι τῶν ἄνω, Μίδας μὲν οὑτοσὶ τοῦ χρυσίου, Σαρδανάπαλος δὲ τῆς πολλῆς τρυφῆς, ἐγὼ δὲ τῶν θησαυρῶν, ἐπιγελᾷ, καὶ ἐξονειδίζει, ἀνδράποδα καὶ καθάρματα ἡμᾶς ἀποκαλῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων, ἐπιταράττει ἡμῶν τὰς οἰμωγάς. καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. ΠΛΟΥ. Τί ταῦτά φασιν, ὦ Μένιππε; ΜΕΝ. Ἀληθῆ ὦ Πλούτων. μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγεννεῖς, καὶ ὀλεθρίους ὄντας· οἷς οὐκ ἀπέχρησε βιῶναι κακῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες ἔτι μέμνηνται, καὶ περιέχονται τῶν ἄνω. χαίρω τοιγαροῦν ἀνιῶν αὐτούς. ΠΛΟΥΤ. Ἀλλ' οὐ χρή. λυποῦνται γὰρ οὐ μικρῶν στερούμενοι. ΜΕΝ. Καὶ σὺ μωραίνεις ὦ Πλούτων ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς; ΠΛΟΥ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' οὐκ ἂν ἐθελήσαιμι στασιάζειν ὑμᾶς. ΜΕΝ. Καὶ μὴν ὦ κάκιστοι Λυδῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Ἀσσυρίων, οὕτω γινώσκετε, ὡς οὐδὲ παυσομένου μου. ἔνθα γὰρ ἂν ἴητε, ἀκολουθήσω ἀνιῶν, καὶ κατᾴδων, καὶ καταγελῶν. ΚΡΟΙΣ. Ταῦτα οὐχ ὕβρις; ΜΕΝ. Οὔκ. ἀλλ' ἐκεῖνα ὕβρις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε, προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες, καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσιν ἐντρυφῶντες, καὶ τοῦ θανάτου τὸ παράπαν οὐ μνημονεύοντες. τοιγαροῦν οἰμώζετε, πάντων ἐκείνων ἀφῃρημένοι. ΚΡΟΙ. Πολλῶν γε, ὦ θεοί, καὶ μεγάλων κτημάτων. ΜΙΔ. Ὅσου μὲν ἐγὼ χρυσοῦ; ΣΑΡ. Ὅσης δ' ἐγὼ τρυφῆς; ΜΕΝ. Εὖγε οὕτω ποιεῖτε. ὀδύρεσθε μὲν ὑμεῖς, ἐγὼ δὲ, τὸ γνῶθι σαυτὸν, πολλάκις συνείρων, ἐπᾴσομαι ὑμῖν, πρέποι γὰρ ἂν ταῖς τοιαύταις οἰμωγαῖς ἐπᾳδόμενον.

Διάλογος ι.

Μενίππου, Ἀμφιλόχου, καὶ Τροφωνίου.

ΜΕΝ. Σφὼ μέντοι ὦ Τροφώνιε, καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε, καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων, θεοὺς ὑμᾶς ὑπειλήφασιν εἶναι. ΤΡΟΦ. Τί οὖν ἡμεῖς αἴτιοι, εἰ ὑπ᾽ ἀνοίας, ἐκεῖνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δοξάζουσι; ΜΕΝ. Ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἐδόξαζον, εἰ μὴ ζῶντες, καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐτερατεύεσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ προειπεῖν δυνάμενοι τοῖς ἐρομένοις. ΤΡΟΦ. ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος μὲν οὗτος ἂν εἰδείη, ὅτι αὐτῷ ἀποκριτέον ὑπὲρ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ, ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι ἤν τις κατέλθοι παρ᾽ ἐμέ. σὺ δὲ ἔοικας οὐκ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τὸ παράπαν, οὐ γὰρ ἠπίστεις σὺ τούτοις. ΜΕΝ. Τί φῄς; εἰ μὴ ἐς Λεβάδειαν γὰρ παρέλθω, καὶ ἐσταλμένος ταῖς ὀθόναις, γελοίως μᾶζαν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων, ἐσερπύσω διὰ τοῦ στομίου ταπεινοῦ ὄντος ἐς τὸ σπήλαιον, οὐκ ἂν ἐδυνάμην εἰδέναι ὅτι νεκρὸς εἶ, ὥσπερ ἡμεῖς, μόνῃ τῇ γοητείᾳ διαφέρων. Ἀλλὰ πρὸς τῆς μαντικῆς, τί δὲ ὁ ἥρως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. ΤΡΟ. Ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σύνθετον. ΜΕΝ. Ὃ μήτε ἄνθρωπός ἐστιν, ὡς φῄς, μήτε θεός, καὶ συναμφότερόν ἐστι; νῦν οὖν ποῖ σου τὸ θεῖον ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπελήλυθε; ΤΡΟ. Χρᾷ, ὦ Μένιππε, ἐν Βοιωτίᾳ. ΜΕΝ. Οὐκ οἶδα, ὦ Τροφώνιε, ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μέντοι ὅλος εἶ νεκρὸς, ἀκριβῶς ὁρῶ.

Διάλογος ιά.

Ἑρμοῦ καὶ Χάρωνος.

ΕΡΜ. Λογισώμεθα, ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐρίζωμέν τι περὶ αὐτῶν. ΧΑΡ. Λογισώμεθα, ὦ Ἑρμῆ. ἄμεινον γὰρ ὡρίσθαι περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπραγμονέστερον. ΕΡΜ. Ἄγκυραν ἐντειλαμένῳ ἐκόμισα πέντε δραχμῶν. ΧΑΡ. Πολλοῦ λέγεις. ΕΡΜ. Νὴ τὸν Ἀϊδωνέα τῶν πέντε ὠνησάμην, καὶ τροπωτῆρα δύο ὀβολῶν. ΧΑΡ. Τίθει πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. ΕΡΜ. Καὶ ἀκέστραν ὑπὲρ τοῦ ἱστίου πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. ΧΑΡ. Καὶ τούτους προστίθει. ΕΡΜ. Καὶ κηρὸν, ὡς ἐπιπλάσαι τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεῳγότα καὶ ἥλους δὲ, καὶ καλῴδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. ΧΑΡ. Εὖγε ἄξια ταῦτα ὠνήσω. ΕΡΜ. Ταῦτά ἐστιν, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δ' οὖν ταῦτ' ἀποδώσειν φῄς; ΧΑΡ. Νῦν μὲν ὦ Ἑρμῆ ἀδύνατον. ἢν δὲ λοιμός τις ἢ πόλεμος καταπέμψῃ ἀθρόους τινὰς, ἐνέσται τότε ἀποκερδᾶναι ἐν τῷ πλήθει παραλογιζόμενον τὰ πορθμεῖα. ΕΡΜ. Νῦν οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπὸ τούτων ἀπολαύοιμι. ΧΑΡ. Οὐκ ἔστιν ἄλλως ὦ Ἑρμῆ. νῦν δ' ὀλίγοι ὡς ὁρᾷς ἀφικνοῦνται ἡμῖν. εἰρήνη γάρ. ΕΡΜ. Ἄμεινον οὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' οἱ μὲν παλαιοὶ, ὦ Χάρων, οἶσθα οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεῳ, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοί. νῦν δὲ ἢ φαρμάκῳ τις ὑπὸ

τοῦ παιδὸς ἀποθανών, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικός, ἢ ὑπὸ τρυφῆς ἐξῳδηκὼς τὴν γαστέρα, καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲ ὅμοιοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις, ὡς ἐοίκασι. ΧΑΡ. Πάνυ γὰρ περιπόθητά ἐστι ταῦτα. ΕΡΜ. Οὐκοῦν οὐδ' ἐγὼ δόξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

Διάλογος ιϛ'.

Πλούτωνος καὶ Ἑρμοῦ.

ΠΛΟΥ. Τὸν γέροντα οἶσθα, τὸν πάνυ γεγηρακότα λέγω, τὸν πλούσιον Εὐκράτην, ᾧ παῖδες μὲν οὐκ εἰσίν, οἱ τὸν κλῆρον δὲ θηρῶντες, πεντακισμύριοι; ΕΡΜ. Ναί, τὸν Σικυώνιον φής. τί οὖν; ΠΛΟΥ. Ἐκεῖνον μὲν ὦ Ἑρμῆ ζῆν ἔασον ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν, ἃ βεβίωκεν, ἐπιμετρήσας ἄλλα τοσαῦτα, εἴγε οἷόν τε ἦν, καὶ ἔτι πλείω. τοὺς δέ γε κόλακας αὐτοῦ, Χαρῖνον τὸν νέον, καὶ Δάμωνα, καὶ τοὺς ἄλλους κατάσπασον ἐφεξῆς ἅπαντας. ΕΡΜ. Ἄτοπον ἂν δόξειε τὸ τοιοῦτον. ΠΛΟΥ. Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ δικαιότατον. τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, εὔχονται ἀποθανεῖν ἐκεῖνον; ἢ τῶν χρημάτων ἀντιποιοῦνται, οὐδὲν προσήκοντες; ὃ δὲ πάντων ἐστὶ μιαρώτατον, ὅτι καὶ τοιαῦτα εὐχόμενοι, ὅμως θεραπεύουσιν ἔν γε τῷ φανερῷ. καὶ νοσοῦντος, ἃ μὲν βουλεύονται, πᾶσι πρόδηλα. θύσειν δὲ ὅμως ὑπισχνοῦνται, ἢν ῥαίσῃ. καὶ ὅλως, ποικίλη τις ἡ κολακεία τῶν ἀνδρῶν. διὰ ταῦτα ὁ μὲν ἔστω ἀθάνατος. οἱ δὲ προαπίτωσαν αὐτοῦ μάτην ἐπιχανόντες. ΕΡΜ. Γελοῖα πείσονται, πανοῦργοι ὄντες. πολλὰ κἀκεῖνος εὖ μάλα δια-

βουκολεῖ

συκολεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐπελπίζει. καὶ ὅλως, ἀεὶ θανόντι ἐοικὼς, ἔῤῥωται πολὺ μᾶλλον τῶν νέων. οἱ δὲ ἤδη τὸν κλῆρον ἐν σφίσι διῃρημένοι, βόσκονται, ζωὴν μακαρίαν πρὸς ἑαυτοὺς τιθέντες. ΠΛ. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδυσάμενος τὸ γῆρας ὥσπερ Ἰόλεως ἀνηβησάτω. οἱ δ' ἀπὸ μέσων τῶν ἐλπίδων τὸν ὀνειροπολῃθέντα πλοῦτον ἀπολιπόντες, ἡκέτωσαν ἤδη κακοὶ κακῶς ἀποθανόντες. ΕΡΜ. Ἀμέλησον ὦ Πλούτων. μετελεύσομαι γάρ σοι ἤδη αὐτοὺς καθ' ἕνα ἑξῆς. ἑπτὰ δὲ οἶμαί εἰσι. ΠΛ. κατάσπα. ὁ δὲ παραπέμψει ἕκαστον, ἀντὶ γέροντος αὖθις πρόθηβος γενόμενος.

Διάλογος ιγ'.

Τερψίωνος καὶ Πλούτωνος.

ΤΕΡ. ΤΟῦτο, ὦ Πλούτων δίκαιον, ἐμὲ μὲν τεθνάναι τριάκοντα ἔτη γεγονότα, τὸν δὲ ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα γέροντα Θούκριτον ζῆν ἔτι; ΠΛ. Δικαιότατον μὲν οὖν ὦ Τερψίων, εἴ γε ὁ μὲν ζῇ, μηδένα εὐχόμενος ἀποθανεῖν τῶν φίλων. σὺ δὲ, παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐπεβούλευες αὐτῷ, περιμένων τὸν κλῆρον. ΤΕΡ. Οὐ γὰρ ἐχρῆν γέροντα ὄντα, καὶ μηκέτι χρῆσθαι τῷ πλούτῳ αὐτὸν δυνάμενον, ἀπελθεῖν τοῦ βίου, παραχωρήσαντα τοῖς νέοις; ΠΛ. Καινὰ ὦ Τερψίων νομοθετεῖς, τὸν μηκέτι τῷ πλούτῳ χρῆσθαι δυνάμενον πρὸς ἡδονὴν, ἀποθνήσκειν. τὸ δὲ, ἄλλως μοῖρα καὶ ἡ φύσις διέταξεν. ΤΕΡ. Οὐκοῦν ταύτην αἰτιῶμαι τῆς διατάξεως. ἐχρῆν γὰρ τὸ πρᾶγμα ἑξῆς πως γίνεσθαι, τὸν πρεσβύτερον, πρότερον, καὶ μετὰ τοῦτον, ὅστις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ' αὐτόν;

αὐτόν. ἀναστρέφεσθαι δὲ μηδαμῶς, μηδὲ ζῆν μετὰ τὸν ὑπέργηρων, ὀδόντας τρεῖς ἔτι λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέταις τέτρασιν ἐπικεκυφότα, κορύζης μὲν τὴν ῥῖνα, λήμης δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεστὸν ὄντα, οὐδὲν ἔτι ἡδὺ εἰδότα, ἔμψυχόν τινα τάφον ὑπὸ τῶν νέων καταγελώμενον, ἀποθνήσκειν δὲ καλλίστους, καὶ ἐρρωμενεστάτους νεανίσκους. ἄνω γὰρ ποταμῶν τοῦτό γε. ἢ τὸ τελευταῖον εἰδέναι ἐχρῆν, πότε καὶ τεθνήξεται τῶν γερόντων ἕκαστος, ἵνα μὴ μάτην ἂν ἐνίους ἐθεράπευον. νῦν δὲ τὸ τῆς παροιμίας, Η ἅμαξα τὸν βοῦν πολλάκις ἐκφέρει. ΠΛΟΥ. Ταῦτα μὲν, ὦ Τερψίων, πολὺ συνετώτερα γίνεται, ἤπερ σοι δοκεῖ. καὶ ὑμεῖς δὲ τί παθόντες, ἀλλοτρίοις ἐπιχαίρετε, καὶ τοῖς ἀτέκνοις τῶν γερόντων εἰσποιεῖτε, φέροντες αὐτούς; τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνετε, πρὸς ἐκείνων κατορυττόμενοι. τὸ καὶ πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς ἥδιστον γίνεται. ὅσῳ γὰρ ὑμεῖς ἀποθανεῖν εὔχεσθε, τοσούτῳ ἅπασιν ἡδὺ προαποθανεῖν ὑμᾶς αὐτῶν. καινὴν γάρ τινα ταύτην τέχνην ἐπινενοήκατε γραῶν καὶ γερόντων ἐρῶντες, καὶ μάλιστα, εἰ ἄτεκνοι εἶεν: οἱ δὲ ἔντεκνοι, ὑμῖν ἀνέραστοι. καίτοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων συνιέντες ὑμῶν τὴν πανουργίαν τοῦ ἔρωτος, ἢν καὶ τύχωσι παῖδας ἔχοντες, μισεῖν αὐτοὺς πλάττονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐραστὰς ἔχωσιν. εἶτα ἐν ταῖς διαθήκαις, ἀπεκλείσθησαν μὲν οἱ πάλαι δορυφορήσαντες, ὁ δὲ παῖς, καὶ ἡ φύσις, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, κρατοῦσι πάντων· οἱ δὲ, ὑποπρίουσι τοὺς ὀδόντας, ἀποσμυγέντες. ΤΕΡΨΙΩΝ. Ἀληθῆ ταῦτα φής. ἐμοῦ γοῦν Θούκριτος πόσα κατέφαγεν, ἀεὶ τεθνήξεσθαι δοκῶν; καὶ ὁπότε εἰσίοιμι, ὑποστένων, καὶ μύχιόν τι, καθάπερ ἐξ

ὢν νεοττὸς ἀτελὴς ὑποκρώζων, ὡς ἔγωγε ὅσον αὐτίκα οἰόμενος ἐπιβήσειν αὐτὸν τῆς σοροῦ, ἐδαπάνων τε πολλά, ὡς μὴ ὑπερβάλλοιντό με οἱ ἀντερασταὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ φροντίδων, ἄγρυπνος ὁμοίμην ἀριθμούμενος ἕκαστα, καὶ διατάττων. ταῦτα γοῦν μοι καὶ τοῦ ἀποθανεῖν αἴτια γεγένηται, ἀγρυπνία, καὶ φροντίδες. ὁ δὲ τοσοῦτόν μοι δέλεαρ καταπιὼν, ἐφειστήκει θαπτομένῳ πρῴην ἐπιγελῶν. ΠΛΟΥΤ. Εὖγε ὦ Θούκριτε, ζῴης ἐπιμήκιστον, πλουτῶν ἅμα, καὶ τῶν τοιούτων καταγελῶν, μὴ δὲ πρότερόν γε σὺ ἀποθάνοις, ἢ προπέμψῃς πάντας τοὺς κόλακας. ΤΕΡ. Τοῦτο μὲν, ὦ Πλούτων, καὶ ἐμοὶ ἥδιστον ἤδη, εἰ καὶ Χαριάδης προτεθνήξεται Θουκρίτου. ΠΛΟΥΤ. Θάῤῥει ὦ Τερψίων. καὶ Φείδων γὰρ, καὶ Μέλανθος, καὶ ὅλως ἅπαντες, προελεύσονται αὐτοῦ ὑπὸ ταῖς αὐταῖς φροντίσιν. ΤΕΡ. Ἐπαινῶ ταῦτα. ζῴης ἐπιμήκιστον ὦ Θούκριτε.

Διάλογος ιδ΄.

Ζηνοφάντου καὶ Καλλιδημίδου.

ΖΗΝ. Σὺ δὲ ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γὰρ, ὅτι παράσιτος ὢν Δεινίου, πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγὼν, ἀπεπνίγην. οἶσθα. παρῆς γὰρ ἀποθνήσκοντί μοι. ΚΑΛ. Παρῆν, ὦ Ζηνόφαντε. τὸ δὲ ἐμὸν, παράδοξόν τι ἐγένετο. οἶσθα γὰρ καὶ σύ που Πτοιόδωρον τὸν γέροντα. ΖΗΝ. Τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον, ᾧ σε τὰ πολλὰ ᾔδειν συνόντα; ΚΑΛ. Ἐκεῖνον αὐτὸν ἀεὶ ἐθεράπευον, ὑπισχνούμενος ἐπ᾽ ἐμοὶ τῷ κληρονόμῳ τεθνήξεσθαι, ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐς

μήκιστον ἐπεγίνετο, καὶ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ἐπίτομόν τινα ὁδὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐξεῦρον· πριάμενος γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπειδὰν τάχιστα ὁ Πτοιόδωρος αἰτήσῃ πιεῖν, (πίνει δὲ ἐπιεικῶς) ζωρότερον ἐμβαλόντα ἐς κύλικα, ἑτοῖμον ἔχειν αὐτὸ, καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ. εἰ δὲ τοῦτο ποιήσει, ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσειν αὐτόν. ΖΗΝ. Τί οὖν ἐγένετο; πάνυ γάρ τι παράδοξον ἐρεῖν ἔοικας. ΚΑΛ. Ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἥκομεν, δύο ἤδη ὁ μειρακίσκος κύλικας ἑτοίμας ἔχων, τὴν μὲν τῷ Πτοιοδώρῳ τὴν ἔχουσαν τὸ φάρμακον, τὴν δ' ἑτέραν ἐμοὶ, σφαλεὶς οὐκ οἶδ' ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν, εἶτα ὁ μὲν ἔπινεν, ἐγὼ δὲ αὐτίκα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην, ὑποβολιμαῖος ἀντ' ἐκείνου νεκρός. τί τοῦτο γελᾷς, ὦ Ζηνόφαντες; καὶ μὴν οὐκ ἔδει γε ἑταίρῳ ἀνδρὶ ἐπιγελᾶν. ΖΗΝ. Ἀστεῖα γὰρ, ὦ Καλλιδημίδη, πέπονθας. ὁ γέρων δὲ, τί πρὸς ταῦτα; ΚΑΛ. Πρῶτον μὲν ὑπεταράχθη πρὸς τὸ αἰφνίδιον. εἶτα συνεὶς οἶμαι τὸ γεγενημένον, ἐγέλα καὶ αὐτὸς, οἷά γε ὁ οἰνοχόος εἴργασται. ΖΗΝ. Πλὴν ἀλλ' οὐδὲ σὲ τὴν ἐπίτομον ἐχρῆν τραπέσθαι. ἧκε γὰρ ἄν σοι διὰ τῆς λεωφόρου ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγῳ βραδύτερος ἦν.

Διάλογος ιε.

Κνήμωνος καὶ Δαμνίππου.

ΚΝΗ. Τοῦτο ἐκεῖνο τῆς παροιμίας, Ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα. ΔΑ. Τί ἀγανακτεῖς ὦ Κνήμων; ΚΝΗ. Πυνθάνῃ ὅ, τι ἀγανακτῶ; κληρονόμον ἀκούσιον καταλέλοιπα, κατασοφισθεὶς ὁ ἄθλιος, οὓς ἐβουλόμην ἂν μάλιστα σχεῖν τἀμὰ, παραλιπών. ΔΑΜ. Πῶς τοῦτ᾽ ἐγένετο; ΚΝΗ. Ἑρμόλαον τὸν πάνυ πλούσιον ἄτεκνον ὄντα, ἐθεράπευον ἐπὶ θανάτῳ· κἀκεῖνος οὐκ ἀηδῶς τὴν θεραπείαν προσίετο. ἔδοξε δή μοι καὶ σοφὸν τοῦτ᾽ εἶναι, θέσθαι διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν, ἐν αἷς ἐκείνῳ καταλέλοιπα τἀμὰ πάντα, ὡς κἀκεῖνος ζηλώσειε, καὶ τὰ αὐτὰ πράξειε. ΔΑΜ. Τί οὖν δὴ ἐκεῖνος; ΚΝΗΜ. Ὅ, τι μὲν οὖν αὐτὸς ἐνέγραψε ταῖς ἑαυτοῦ διαθήκαις, οὐκ οἶδα. ἐγὼ γοῦν ἄφνω ἀπέθανον, τοῦ τέγους μοι ἐπιπεσόντος, καὶ νῦν Ἑρμόλαος ἔχει τἀμὰ, ὥσπερ τις λάβραξ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τῷ δελέατι συγκατασπάσας. ΔΑΜ. Οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτόν σε τὸν ἁλιέα ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντέθεικας. ΚΝΗ. Ἔοικα. οἰμώζω τοιγαροῦν.

Διάλογος ιϛ'.

Χάρωνος καὶ Ἑρμοῦ.

ΧΑΡ. Ἀκούσατε ὡς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα, μικρὸν ὑμῖν, ὡς ὁρᾶτε, τὸ

τὸ σκαφίδιον, καὶ ὑπόσαθρόν ἐστι, καὶ διαρρεῖ τὰ πολλά. καὶ ἢν τραπῇ ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται περιτραπέν. ὑμεῖς δὲ, τοσοῦτοι ἅμα ἥκετε, πολλὰ ἐπιφερόμενοι ἕκαστος. ἢν οὖν μετὰ τούτων ἐμβῆτε, δέδια μὴ ὕστερον μετανοήσετε, καὶ μάλιστα ὁπόσοι νεῖν οὐκ ἐπίστασθε. ΝΕΚΡΟΙ. πῶς οὖν ποιήσαντες, εὐπλοήσομεν; ΧΑΡΩΝ. Ἐγὼ ὑμῖν φράσω γυμνοὺς ἐπιβαίνειν χρὴ, τὰ περιττὰ ταῦτα πάντα ἐπὶ τῆς ἠϊόνος καταλιπόντας. μόλις γὰρ ἂν καὶ οὕτω δέξαιτο τὸ πορθμεῖον. σοὶ δὲ ὦ Ἑρμῆ, μελήσει τὸ ἀπὸ τούτου μηδένα παραδέχεσθαι αὐτῶν, ὃς ἂν μὴ ψιλὸς ᾖ, καὶ τὰ ἔπιπλα, ὥσπερ ἔφην, ἀποβαλών. παρὰ δὲ τὴν ἀποβάθραν ἑστὼς, διαγίνωσκε αὐτοὺς, καὶ ἀναλάμβανε, γυμνοὺς ἐπιβαίνειν ἀναγκάζων. ἙΡΜ. Εὖ λέγεις. καὶ οὕτω ποιήσομεν. καὶ οὑτοσὶ τίς ὁ πρῶτός ἐστι; ΜΕΝΙΠ. Μένιππος ἔγωγε. ἀλλ' ἰδοὺ ἡ πήρα μοι, ὦ Ἑρμῆ, καὶ τὸ βάκτρον, ἐς τὴν λίμνην ἀπορρίφθη. τὸν τρίβωνα δὲ οὐδ' ἐκόμισα, εὖ ποιῶν. ἙΡΜ. Ἔμβαινε ὦ Μένιππε ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ τὴν προεδρίαν ἔχε παρὰ τὸν κυβερνήτην ἐφ' ὑψηλοῦ, ὡς ἐπισκοπῇς ἅπαντας. ὁ καλὸς δ' οὗτος, τίς ἐστι; ΧΑΡ. Χαρμόλεως ὁ Μεγαρικὸς ἐπέραστος, οὗ τὸ φίλημα διτάλαντον ἦν. ἙΡΜ. Ἀπόδυθι τοιγαροῦν τὸ κάλλος, καὶ τὰ χείλη αὐτοῖς φιλήμασι, καὶ τὴν κόμην τὴν βαθεῖαν, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν παρειῶν ἐρύθημα, καὶ τὸ δέρμα ὅλον. ἔχει καλῶς. εὔζωνος εἶ, ἐπίβαινε ἤδη. ὁ δὲ τὴν πορφυρίδα οὑτοσὶ, καὶ τὸ διάδημα, ὁ βλοσυρὸς, τίς ὢν τυγχάνεις; ΛΑΜ. Λάμπιχος, Γελῴων τύραννος.

ἙΡΜ.

ΕΡ. τί οὖν Λάμπιχε τοσαῦτα ἔχων πάρει; ΛΑ. τί οὖν ἐχρῆν ὦ Ἑρμῆ., γυμνὸν ἥκειν τύραννον ἄνδρα; ΕΡ. τύραννον μὲν οὐδαμῶς, νεκρὸν δὲ μάλα. ὥστε ἀπόθου ταῦτα. ΛΑ. ἰδού σοι ὁ πλοῦτος ἀπέρριπται. ΕΡ. καὶ τὸν τῦφον ἀπόρριψον ὦ Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπεροψίαν. βαρήσει γὰρ τὸ πορθμεῖον, συνεμπεσόντα. ΛΑ. οὐκοῦν ἀλλὰ τὸ διάδημα ἐασόν με ἔχειν, καὶ τὴν ἐφεστρίδα. ΕΡ. οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄφες. ΛΑ. εἶεν. τί ἔτι, πάντα γὰρ ἀφῆκα, ὡς ὁρᾷς. ΕΡ. καὶ τὴν ὠμότητα, καὶ τὴν ἄνοιαν, καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὴν ὀργὴν, καὶ ταῦτα ἄφες. ΛΑΜ. ἰδού σοι ψιλός εἰμι. ΕΡ. ἔμβαινε ἤδη. σὺ δὲ ὁ παχὺς ὁ πολύσαρκος, τίς εἶ; ΔΑΜ. Δαμασίας ἀθλητής. ΕΡ. ναὶ ἔοικας. οἶδα γάρ σε πολλάκις ἐν ταῖς παλαίστραις ἰδών. ΔΑ. ναὶ ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ παράδεξαί με γυμνὸν ὄντα. ΕΡ. οὐ γυμνὸν ὦ βέλτιστε, τοσαύτας σάρκας περιβεβλημένον, ὥστε ἀπόδυθι αὐτὰς, ἐπεὶ καταδύσεις τὸ σκάφος, τὸν ἕτερον πόδα ὑπερθεὶς μόνον. ἀλλὰ καὶ τοὺς στεφάνους τούτους ἀπόρριψον, καὶ τὰ κηρύγματα. ΔΑ. ἰδού σοι γυμνὸς, ὡς ὁρᾷς, ἀληθῶς εἰμι, καὶ ἰσοστάσιος τοῖς ἄλλοις νεκροῖς. ΕΡ. οὕτως ἄμεινον ἀβαρῆ εἶναι. ὥστε ἔμβαινε. καὶ σὺ δὲ τὸν πλοῦτον ἀποθέμενος ὦ Κράτων, καὶ τὴν μαλακίαν δὲ προσέτι, καὶ τὴν τρυφὴν, μηδὲ τὰ ἐντάφια κόμιζε, μηδὲ τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα. κατάλιπε δὲ καὶ γένος, καὶ δόξαν, καὶ εἴποτέ σε ἡ πόλις ἀνεκήρυξεν εὐεργέτην δηλονότι, καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφὰς, μηδὲ ὅτι μέγαν τάφον ἐπί σοι ἔχωσαν λέγε. βαρύνει γὰρ καὶ ταῦτα μνημονευόμενα. ΚΡΑ. οὐκ ἑκὼν μὲν, ἀπορρίψω δέ. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιμι; ΕΡ. βαβαὶ, σὺ δὲ ὁ ἔνοπλος, τί

βούλει;

βούλει; ἢ τί τὸ τρόπαιον τοῦτο φέρεις; ΚΡΑ. Ὅτι ἐνίκησα, ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἠρίστευσα, καὶ ἡ πόλις ἐτίμησέ με. ΕΡ. Ἄφες ἐν γῇ τὸ τρόπαιον. ἐν ᾅδου γὰρ εἰρήνη, καὶ οὐδὲν ὅπλων δεήσει. ὁ σεμνὸς δὲ οὗτος ἀπό γε τοῦ σχήματος, καὶ βρενθυόμενος, ὁ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκὼς ὁ ἐπὶ τῶν φροντίδων, τίς ἐστιν, ὁ τὸν βαθὺν πώγωνα καθειμένος; ΜΕΝ. φιλόσοφός τις, ὦ Ἑρμῆ, μᾶλλον δὲ γόης καὶ τερατείας μεστός. ὥστε ἀπόδυσον καὶ τοῦτον, ὄψει γὰρ πολλὰ καὶ γελοῖα ὑπὸ τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενα. ΕΡ. κατάθου σὺ τὸ σχῆμα πρῶτον. εἶτα καὶ ταυτὶ πάντα. ὦ Ζεῦ, ὅσην μὲν τὴν ἀλαζονείαν κομίζει, ὅσην δὲ ἀμαθίαν, καὶ ἔριν, καὶ κενοδοξίαν, καὶ ἐρωτήσεις ἀπόρους, καὶ λόγους ἀκανθώδεις, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους; ἀλλὰ καὶ ματαιοπονίαν μάλα πολλήν, καὶ λῆρον οὐκ ὀλίγον, καὶ ὕθλους, καὶ μικρολογίαν. νὴ Δία καὶ χρυσίον γε τουτί, καὶ ἡδυπάθειαν δὲ, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ὀργήν, καὶ τρυφήν, καὶ μαλακίαν. οὐ λέληθε γάρ με, εἰ καὶ μάλα περικρύπτεις αὐτά. καὶ τὸ ψεῦδος δὲ ἀπόθου, καὶ τὸν τῦφον, καὶ τὸ οἴεσθαι ἀμείνων εἶναι τῶν ἄλλων. ὡς εἴγε πάντα ταῦτα ἔχων ἐμβαίνοις, ποία πεντηκόντορος δέξαιτο ἄν σε; ΦΙΛ. ἀποτίθεμαι τοίνυν αὐτά, ἐπείπερ οὕτω κελεύεις. ΜΕ. ἀλλὰ καὶ τὸν πώγωνα τοῦτον ἀποθέσθω, ὦ Ἑρμῆ, βαρύν τε ὄντα, καὶ λάσιον, ὡς ὁρᾷς. πέντε μνῶν τρίχες εἰσὶ τοὐλάχιστον. ΕΡ. εὖ λέγεις. ἀπόθου καὶ τοῦτον. ΦΙΛ. καὶ τίς ὁ ἀποκείρων ἔσται; ΕΡ. Μένιππος οὑτοσὶ, λαβὼν πέλεκυν τῶν ναυπηγικῶν, ἀποκόψει αὐτὸν ἐπικόπῳ τῇ ἀναβάθρᾳ χρησάμενος. ΜΕ. οὐκ, ὦ Ἑρμῆ, ἀλλὰ πρίονά μοι ἀνάδος· γελοιότερον γὰρ τοῦτο. ΕΡ. ὁ πέλεκυς ἱκανός. ΜΕΝ. Εὖγε. ἀνθρωπινώτε-

πιναρώτερον γὰρ νῦν ἀναπέφηνας, ἀποθέμενος αὐτοῦ τὴν κινάβραν. βούλει μικρὸν ἀφέλωμαι καὶ τῶν ὀφρύων; ΕΡΜ. Μάλιστα. ὑπὲρ τὸ μέτωπον γὰρ καὶ ταύτας ἐπῆρκεν, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ ἀνατείνων ἑαυτόν. τί τοῦτο; καὶ δακρύεις, ὦ κάθαρμα, καὶ πρὸς θάνατον ἀποδειλιᾷς; ἔμβηθι δ' οὖν. ΜΕΝ. Ἓν ἔτι τὸ βαρύτατον ὑπὸ μάλης ἔχει. ΕΡΜ. Τί, ὦ Μένιππε; ΜΕΝ. Κολακίαν, ὦ Ἑρμῆ, πολλὰ ἐν τῷ βίῳ χρησιμεύσασαν αὐτῷ. ΦΙΛ. Οὐκοῦν καὶ σὺ ὦ Μένιππε, ἀπόθου τὴν ἐλευθερίαν, καὶ παῤῥησίαν, καὶ τὸ ἄλυπον, καὶ τὸ γενναῖον, καὶ τὸν γέλωτα. μόνος γοῦν τῶν ἄλλων γελᾷς; ΕΡΜ. Μηδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ἔχε ταῦτα, κοῦφα γὰρ καὶ πάνυ εὔφορα ὄντα, καὶ πρὸς τὸν κατάπλουν χρήσιμα. καὶ ὁ ῥήτωρ δὲ σύ, ἀπόθου τῶν ῥημάτων τὴν τοσαύτην ἀπεραντολογίαν, καὶ ἀντιθέσεις, καὶ παρισώσεις, καὶ περιόδους, καὶ βαρβαρισμοὺς, καὶ τὰ ἄλλα βάρη τῶν λόγων. ΡΗ. Ἢν, ἰδοὺ ἀποτίθεμαι. ΕΡΜ. Εὖ ἔχει, ὥστε λύε τὰ ἀπόγεια. τὴν ἀποβάθραν ἀνελώμεθα. τὸ ἀγκύριον ἀνασπάσθω. πέτασον τὸ ἱστίον. εὔθυνε ὦ πορθμεῦ τὸ πηδάλιον. εὖ πάθωμεν. τί οἰμώζετε ὦ μάταιοι, καὶ μάλιστα ὁ φιλόσοφος σὺ, ὁ ἀρτίως τὸν πώγωνα δεδῃωμένος; ΦΙΛΟ. Ὅτι ὦ Ἑρμῆ ἀθάνατον ᾤμην τὴν ψυχὴν ὑπάρχειν. ΜΕΝ. Ψεύδεται. ἄλλα γὰρ ἔοικε λυπεῖν αὐτόν. ΕΡΜ. Τὰ ποῖα; ΜΕΝ. Ὅτι μηκέτι δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα, μηδὲ νύκτωρ ἐξιὼν, ἅπαντας λανθάνων, τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν κατειλήσας, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα. καὶ ἕωθεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, ἀργύριον λήψεται. ταῦτα λυπεῖ αὐτόν. ΦΙΛ. Σὺ δὲ ὦ Μένιππε, οὐκ ἄχθῃ ἀποθανών; ΜΕΝ. Πῶς, ὃς

ὃς ἐπιπηδῶντα ἐπὶ τὸν θάνατον, καλέσαντος μηδενός; ἀλλὰ μεταξὺ λέγων, οὐ κραυγή τις ἀκούεται, ὥσπερ τινῶν ἀπὸ γῆς βοώντων; ΕΡ. Ναὶ ὦ Μένιππε. οὐκ ἀφ᾽ ἑνός γε χώρου, ἀλλ᾽ οἱ μὲν ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθόντες, ἄσμενοι γελῶσι πάντες ἐπὶ τῷ Λαμπίχου θανάτῳ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ συνέχεται πρὸς τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ παιδία νεογνὰ ὄντα, ὁμοίως κἀκεῖνα ὑπὸ τῶν παίδων βάλλεται ἀφθόνοις τοῖς λίθοις. ἄλλοι δὲ Διόφαντον τὸν ῥήτορα ἐπαινοῦσιν ἐν Σικυῶνι, ἐπιταφίους λόγους διεξιόντα ἐπὶ Κράτωνι τούτῳ. καὶ νὴ Δία γε, ἡ Δαμασίου μήτηρ κωκύουσα, ἐξάρχει τοῦ θρήνου σὺν γυναιξὶν ἐπὶ τῷ Δαμασίᾳ. σὲ δὲ οὐδεὶς ὦ Μένιππε δακρύει. καθ᾽ ἡσυχίαν δὲ κεῖσαι μόνος. ΜΕΝ. Οὐδαμῶς ἀλλ᾽ ἀκούσῃ τῶν κυνῶν μετ᾽ ὀλίγον ὠρυομένων οἴκτιστον ἐπ᾽ ἐμοί, καὶ τῶν κοράκων τυπτομένων τοῖς πτεροῖς, ὁπότ᾽ ἂν συνελθόντες θάπτωσί με. ΕΡΜ. Γεννάδας εἶ ὦ Μένιππε. ἀλλ᾽ ἐπεὶ καταπεπλεύκαμεν ἡμεῖς, ὑμεῖς μὲν ἄπιτε πρὸς τὸ δικαστήριον, εὐθεῖαν ἐκείνην προϊόντες. ἐγὼ δὲ, καὶ ὁ πορθμεὺς, ἄλλους μετελευσόμεθα. ΜΕΝ. Εὐπλοεῖτε ὦ Ἑρμῆ. προΐωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς. τί οὖν ἔτι καὶ μέλλετε; δικασθῆναι δεήσει, καὶ τὰς καταδίκας φασὶν εἶναι βαρείας, τροχοὺς, καὶ γῦπας, καὶ λίθους. δειχθήσεται δὲ ὁ ἑκάστου βίος.

Διάλογος ιζ᾽.

Κράτητος καὶ Διογένους.

ΚΡΑΤ. Μοίριχον τὸν πλούσιον, ἐγίγνωσκες ὦ Διόγενες, τὸν πάνυ πλούσιον, τὸν ἐκ Κορίνθου, τὸν τὰς πολλὰς

ὁλκάδας ἔχοντα, οὗ ἀνεψιὸς Ἀριστέας, πλούσιος καὶ αὐτὸς ὤν, τὸ Ὁμηρικὸν ἐκεῖνο εἰώθει ἐπιλέγειν, ἤ μ' ἀνάειρ' ἢ ἐγὼ σέ. ΔΙΟΓ. Τίνος ἕνεκα, ὦ Κράτης, ἐθεράπευον ἀλλήλους; ΚΡΑ. Τοῦ κλήρου ἕνεκα ἑκάτερος, ἡλικιῶται ὄντες. καὶ τὰς διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν ἐτίθεντο. Ἀριστέαν μὲν ὁ Μοίριχος εἰ προαποθάνοι, δεσπότην ἀφιεὶς τῶν ἑαυτοῦ πάντων. Μοίριχον δὲ ὁ Ἀριστέας, εἰ προαπέλθοι αὐτοῦ. ταῦτα μὲν ἐγέγραπτο, οἱ δὲ ἐθεράπευον ἀλλήλους, ὑπερβαλλόμενοι τῇ κολακείᾳ. καὶ οἱ μάντεις, εἴτε ἀπὸ τῶν ἄστρων τεκμαιρόμενοι τὸ μέλλον, εἴτε ἀπὸ τῶν ὀνειράτων, ὥς γε Χαλδαίων παῖδες, ἀλλὰ καὶ ὁ Πύθιος αὐτὸς, ἄρτι μὲν Ἀριστέᾳ παρεῖχε τὸ κράτος, ἄρτι δὲ Μοιρίχῳ. καὶ τὰ τάλαντα, ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦτον, νῦν δ' ἐπ' ἐκεῖνον ἔρρεπε. ΔΙΟΓ. Τί οὖν πέρας ἐγένετο ὦ Κράτης; ἀκοῦσαι γὰρ ἄξιον. ΚΡΑ. Ἄμφω τεθνᾶσιν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας, οἱ δὲ κλῆροι, ἐς Εὐνόμιον καὶ Θρασυκλέα περιῆλθον, ἄμφω συγγενεῖς ὄντας, οὐδὲ πώποτε προμαντευομένους οὕτω γενέσθαι ταῦτα. διαπλέοντες γὰρ ἀπὸ Σικυῶνος ἐς Κίρραν, κατὰ μέσον τὸν πόρον πλαγίῳ περιπεσόντες τῷ Ἰάπυγι, ἀνετράπησαν. ΔΙΟΓ. Εὖ ἐποίησαν. ἡμεῖς δὲ, ὁπότε ἐν τῷ βίῳ ἦμεν, οὐδὲν τοιοῦτο ἐνενοοῦμεν περὶ ἀλλήλων. οὔτε πώποτε ηὐξάμην Ἀντισθένην ἀποθανεῖν, ὡς κληρονομήσαιμι τῆς βακτηρίας αὐτοῦ (εἶχε δὲ πάνυ καρτερὰν ἐκ κοτίνου ποιησάμενος) οὔτε οἶμαι σὺ ὦ Κράτης ἐπεθύμεις κληρονομεῖν ἀποθανόντος ἐμοῦ, τὰ κτήματα, καὶ τὸν πίθον, καὶ τὴν πήραν, χοίνικας δύο θέρμων ἔχουσαν. ΚΡΑΤ. Οὐδὲν γάρ μοι τούτων ἔδει, ἀλλ' οὐδὲ σοὶ ὦ Διόγενες. ἃ γὰρ ἐχρῆν, σύ τε Ἀντισθένους ἐκληρονόμησας, καὶ ἐγὼ σοῦ, πολλῷ μείζω καὶ σεμνό-

σεμνότερα τῆς πρώτης ἀρχῆς. ΔΙΟΓ. Τίνα ταῦτα φής; ΚΡΑ. Σοφίαν, αὐτάρκειαν, ἀλήθειαν, παρρησίαν, ἐλευθερίαν. ΔΙΟΓ. Νὴ Δία μέμνημαι. τοῦτον διαδεξάμενος τὸν πλοῦτον παρ' Ἀντισθένους, καί σοι ἔτι πλείω καταλιπών. ΚΡΑ. Ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἠμέλουν τῶν τοιούτων κτημάτων, καὶ οὐδεὶς ἐθεράπευεν ἡμᾶς, κληρονομήσειν προσδοκῶν, ἐς δὲ τὸ χρυσίον πάντες ἔβλεπον. ΔΙΟΓ. Εἰκότως. οὐ γὰρ εἶχον ἔνθα δέξαιντο τὰ τοιαῦτα παρ' ἡμῶν διεῤῥυηκότες ὑπὸ τρυφῆς, καθάπερ τὰ σαθρὰ τῶν βαλαντίων. ὥστε εἴποτε καὶ ἐμβάλλοι τις ἐς αὐτοὺς ἢ σοφίαν, ἢ παρρησίαν, ἢ ἀλήθειαν, ἐξέπιπτεν εὐθὺς, καὶ διέῤῥει, τοῦ πυθμένος στέγειν οὐ δυναμένου· οἷόν τι πάσχουσιν αἱ τοῦ Δαναοῦ αὗται παρθένοι, ἐς τὸν τετρυπημένον πίθον ἐπαντλοῦσαι. τὸ δὲ χρυσίον, ὀδοῦσι, καὶ ὄνυξι, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐφύλαττον. ΚΡΑ. Οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν ἕξομεν κἀνταῦθα τὸν πλοῦτον. οἱ δὲ ὀβολὸν ἥξουσι κομίζοντες, καὶ τοῦτον ἄχρι τοῦ πορθμέως.

Ἀλεξάνδρου, Ἀννίβου, Μίνωος, καὶ Σκιπίωνος.

ΑΛΕΞ. Ἐμὲ δεῖ προκεκρίσθαι σου ὦ Λίβυ. ἀμείνων γάρ εἰμι. ΑΝΝΙΒ. Οὐ μὲν οὖν, ἀλλ' ἐμέ. ΑΛΕΞ. Οὐκοῦν ὁ Μίνως δικασάτω. ΜΙΝ. Τίνες δ' ἐστέ; ΑΛΕΞ. Οὗτος μὲν, Ἀννίβας ὁ Καρχηδόνιος, ἐγὼ δὲ, Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου. ΜΙΝ. Νὴ Δία ἔνδοξοί γε ἀμφότεροι. ἀλλὰ καὶ περὶ τίνος ὑμῖν ἡ ἔρις; ΑΛΕ. Περὶ προεδρίας. φησὶ γὰρ οὗτος ἀμείνων γε-

γλῶτταν. στρατηγὸς ἐμοῦ· ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἅπαντες ἴσασιν, οὐχὶ τούτου μόνον, ἀλλὰ πάντων σχεδὸν τῶν πρὸ ἐμοῦ φημι διενεγκεῖν τὰ πολέμια. ΜΙΝ. Οὐκοῦν ἐν μέρει ἑκάτερος εἰπάτω· σὺ δὲ πρῶτος ὁ Λίβυς λέγε. ΑΝΝΙΒ. Ἓν μὲν τοῦτο, ὦ Μίνως, ὠνάμην, ὅτι ἐνταῦθα καὶ τὴν ἑλλάδα φωνὴν ἐξέμαθον, ὥστε οὐδὲ ταύτῃ πλέον οὗτος ἐνέγκαιτό μου. φημὶ δὲ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι, ὅσοι τὸ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ὄντες, ὅμως ἐπὶ μέγα προεχώρησαν, δι' αὐτῶν δύναμίν τε περιβαλλόμενοι, καὶ ἄξιοι δόξαντες ἀρχῆς. ἐγὼ γοῦν μετ' ὀλίγων ἐξορμήσας ἐς τὴν Ἰβηρίαν, τὸ πρῶτον, ὕπαρχος ὢν τῷ ἀδελφῷ, μεγίστων ἠξιώθην, ἄριστος κριθείς. καὶ τούς γε Κελτίβηρας εἷλον, καὶ Γαλατῶν ἐκράτησα τῶν ἑσπερίων, καὶ τὰ μεγάλα ὄρη ὑπερβὰς, τὰ περὶ τὸν Ἠριδανὸν, ἅπαντας κατέδραμον, καὶ ἀναστάτους ἐποίησα τοσαύτας πόλεις, καὶ τὴν πεδινὴν Ἰταλίαν ἐχειρωσάμην, καὶ μέχρι τῶν προαστείων τῆς προὐχούσης πόλεως ἦλθον, καὶ τοσούτους ἀπέκτεινα μιᾶς ἡμέρας, ὥστε τοὺς δακτυλίους αὐτῶν μεδίμνοις ἀπομετρῆσαι, καὶ τοὺς ποταμοὺς γεφυρῶσαι νεκροῖς. καὶ ταῦτα πάντα ἔπραξα, οὔτε Ἄμμωνος υἱὸς ὀνομαζόμενος, οὔτε θεὸς εἶναι προσποιούμενος, ἢ ἐνύπνια τῆς μητρὸς διεξιὼν, ἀλλ' ἄνθρωπος εἶναι ὁμολογῶν, στρατηγοῖς τε τοῖς συνετωτάτοις ἀντεξεταζόμενος, καὶ στρατιώταις τοῖς μαχιμωτάτοις συμπλεκόμενος. οὐ Μήδους καὶ Ἀρμενίους καταγωνιζόμενος ὑποφεύγοντας πρὶν διώκειν τινὰ, καὶ πρὶν τολμῆσαί τι παραδιδόντας εὐθὺ τὴν νίκην. Ἀλέξανδρος δὲ, πατρῴαν ἀρχὴν παραλαβὼν, ηὔξησε, καὶ παρὰ πολὺ ἐξέτεινε, χρησάμενος τῇ τῆς τύχης ὁρμῇ. ἐπεὶ δ' οὖν ἐνίκησέ τε, καὶ τὸν ὄλεθρον ἐκεῖνον

Δαρεῖον

Δαρεῖον ἐν Ἰσσῷ τε καὶ Ἀρβήλοις ἐκράτησεν, ἀποστὰς τῆς πατρῴας, προσκυνεῖσθαι ἠξίου. καὶ δίαιταν τὴν Μηδικὴν μετεδιῄτησεν ἑαυτόν, καὶ ἐμιαιφόνει ἐν τοῖς συμποσίοις τοὺς φίλους, καὶ συνελάμβανεν ἐπὶ θανάτῳ. ἐγὼ δὲ ἦρξα ἐπίσης τῆς πατρίδος, καὶ ἐπειδὴ μετεπέμπετο, τῶν πολεμίων μεγάλῳ στόλῳ ἐπιπλευσάντων τῆς Λιβύης, ταχέως ὑπήκουσα. καὶ ἰδιώτην ἐμαυτὸν παρέσχον. καὶ καταδικασθεὶς, ἤνεγκα εὐγνωμόνως τὸ πρᾶγμα. καὶ ταῦτ' ἔπραξα, βάρβαρος ὤν, καὶ ἀπαίδευτος παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς. καὶ οὔτε Ὅμηρον, ὥσπερ οὗτος, ῥαψῳδῶν, οὔτε ὑπ' Ἀριστοτέλει τῷ σοφιστῇ παιδευθεὶς, μόνῃ δὲ τῇ φύσει ἀγαθῇ χρησάμενος. ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ Ἀλεξάνδρου ἀμείνων φημὶ εἶναι. εἰ δ' ἐστὶ καλλίων οὑτοσὶ, διότι διαδήματι τὴν κεφαλὴν διεδέδετο, Μακεδόσι μὲν ἴσως καὶ ταῦτα σεμνά, οὐ μὴν διὰ τοῦτ' ἀμείνων δόξειεν ἂν γενναίου, καὶ στρατηγικοῦ ἀνδρὸς, τῇ γνώμῃ πλέον ἤπερ τῇ τύχῃ κεχρημένου. ΜΙΝ. Ὁ μὲν εἴρηκεν οὐκ ἀγεννῆ τὸν λόγον, οὐδ' ὡς Λίβυν εἰκὸς ἦν ὑπὲρ αὐτοῦ. σὺ δὲ ὦ Ἀλέξανδρε, τί πρὸς ταῦτα φής; ΑΛ. Ἐχρῆν μὲν ὦ Μίνως, μηδὲν πρὸς ἄνδρα οὕτω θρασύν. ἱκανὴ γὰρ ἡ φήμη διδάξαι σε, οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗτος λῃστὴς ἐγένετο. ὅμως δ' ὅρα εἰ κατ' ὀλίγον αὐτοῦ διήνεγκα· ὃς νέος ὢν ἔτι, παρελθὼν ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀρχὴν τεταραγμένην κατέσχον, καὶ τοὺς φονέας τοῦ πατρὸς μετῆλθον, καταφοβήσας τὴν Ἑλλάδα τῇ Θηβαίων ἀπωλείᾳ, στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθεὶς. καὶ οὐκ ἠξίωσα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν περιέπων, ἀγαπᾶν ἄρχειν ὁπόσων ὁ πατὴρ κατέλιπεν, ἀλλὰ πᾶσαν ἐπινοήσας τὴν γῆν, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος εἰ μὴ πάντων κρατήσαιμι. ὀλίγους ἄγων ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐπί τε Γρανικῷ

ἐκράτησα μεγάλῃ μάχῃ, καὶ τὴν Λυδίαν λαβὼν, καὶ Ἰωνίαν, καὶ Φρυγίαν, καὶ ὅλως τὰ ἐν ποσὶν ἀεὶ χειρούμενος, ἦλθον ἐπὶ Ἰσσὸν, ἔνθα Δαρεῖος ὑπέμεινε, μυριάδας πολλὰς στρατοῦ ἄγων. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ὦ Μίνως, ὑμεῖς ἴστε ὅσους ὑμῖν νεκροὺς ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας κατέπεμψα. φησὶ γοῦν ὁ πορθμεὺς μὴ διαρκέσαι αὐτοῖς τότε τὸ σκάφος, ἀλλὰ σχεδίας διαπηξαμένους τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, διαπλεῦσαι. καὶ ταῦτα δὲ ἔπραττον αὐτὸς προκινδυνεύων, καὶ τιτρώσκεσθαι ἀξιῶν. καὶ ἵνα σοι μὴ τὰ ἐν Τύρῳ, μηδὲ τὰ ἐν Ἀρβήλοις διηγήσωμαι, ἀλλὰ καὶ μέχρις Ἰνδῶν ἦλθον, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ὅρον ἐποιησάμην τῆς ἀρχῆς. καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν εἷλον, καὶ Πῶρον ἐχειρωσάμην. καὶ Σκύθας δὲ, οὐκ εὐκαταφρονήτους ἄνδρας, ὑπερβὰς τὸν Τάναϊν, ἐνίκησα μεγάλῃ ἱππομαχίᾳ. καὶ τοὺς φίλους εὖ ἐποίησα, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἠμυνάμην. εἰ δὲ καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἀνθρώποις, συγγνωστοὶ ἐκεῖνοι πρὸς τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων καὶ τοιοῦτόν τι πιστεύσαντες περὶ ἐμοῦ. τὸ δ' οὖν τελευταῖον, ἐγὼ μὲν βασιλεύων ἀπέθανον· οὗτος δὲ ἐν φυγῇ ὢν παρὰ Προυσίᾳ τῷ Βιθυνῷ, καθάπερ ἄξιον ἦν, πανουργότατον καὶ ὠμότατον ὄντα. ὡς γὰρ δὴ ἐκράτησε τῶν Ἰταλῶν, ἐῶ λέγειν, ὅτε οὐκ ἰσχύϊ, ἀλλὰ πονηρίᾳ, καὶ ἀπιστίᾳ, καὶ δόλοις. νόμιμον δὲ, ἢ προφανὲς, οὐδέν. ἐπεὶ δέ μοι ὠνείδισε τὴν τρυφὴν, ἐκλελῆσθαί μοι δοκεῖ οἷα ἐποίει ἐν Καπύῃ, ἑταίραις συνὼν, καὶ τοὺς τοῦ πολέμου καιροὺς ὁ θαυμάσιος καθηδυπαθῶν. ἐγὼ δὲ, εἰ μὴ μικρὰ τὰ ἑσπέρια δόξας, ἐπὶ τὴν ἕω μᾶλλον ὥρμησα, τί ἂν μέγα ἔπραξα; Ἰταλίαν ἀναιμωτὶ λαβὼν, καὶ Λιβύην, καὶ τὰ μέχρι Γαδείρων ὑπαγόμενος. ἀλλ' οὐκ ἀξιόμαχα ἔδοξέ μοι ἐκεῖνα, ὑποπτήσσοντα ἤδη, καὶ δεσπότην ὁμολογοῦντα. εἴρηκα. σὺ δὲ

ὦ Μίνως

ὦ Μίνως δίκαζε. ἱκανὰ γὰρ ἀπὸ πολλῶν καὶ ταῦτα. ΣΚΙ. Μὴ πρότερον, ἢν μὴ καὶ ἐμοῦ ἀκούσῃς. ΜΙΝ. Τίς γὰρ εἶ ὦ βέλτιστε; ἢ πόθεν ἂν ἐρεῖς; ΣΚΙ. Ἰταλιώτης Σκιπίων, στρατηγός, ὁ καθελὼν Καρχηδόνα, καὶ κρατήσας Λιβύων μεγάλαις μάχαις. ΜΙΝ. Τί οὖν καὶ σὺ ἐρεῖς; ΣΚΙ. Ἀλεξάνδρου μὲν ἥττων εἶναι, τοῦ δ' Ἀννίβου ἀμείνων, ὃς ἐδίωξα νικήσας αὐτόν, καὶ φυγεῖν καταναγκάσας ἀτίμως. πῶς οὖν οὐκ ἀναίσχυντος οὗτος, ὃς πρὸς Ἀλέξανδρον ἁμιλλᾶται, ᾧ οὐδὲ Σκιπίων ἐγὼ ὁ νενικηκὼς αὐτόν, παραβάλλεσθαι ἀξιῶ; ΜΙΝ. Νὴ Δί' εὐγνώμονα φὴς ὦ Σκιπίων. ὥστε πρῶτος μὲν κεκρίσθω Ἀλέξανδρος, μετ' αὐτὸν δὲ σύ. εἶτα εἰ δοκεῖ, τρίτος Ἀννίβας, οὐδὲ οὗτος εὐκαταφρόνητος ὤν.

Διάλογος ιθ'.

Διογένους καὶ Ἀλεξάνδρου.

ΔΙΟΓ. Τί τοῦτο ὦ Ἀλέξανδρε, καὶ σὺ τέθνηκας ὥσπερ ἡμεῖς ἅπαντες; ΑΛΕΞ. Ὁρᾷς ὦ Διόγενες, οὐ παράδοξον δέ, εἰ ἄνθρωπος ὢν ἀπέθανον. ΔΙΟΓ. Οὐκοῦν ὁ Ἄμμων ἐψεύδετο, λέγων ἑαυτοῦ σε εἶναι υἱόν. σὺ δὲ Φιλίππου ἄρα ἦσθα; ΑΛΕΞ. Φιλίππου δηλαδή. οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκειν Ἄμμωνος ὤν. ΔΙΟΓ. Καὶ μὴν καὶ περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος τῆς μητρός σου ὅμοια πολλὰ ἐλέγετο. Δράκοντα ὁμιλεῖν αὐτῇ καὶ βλέπεσθαι ἐν τῇ εὐνῇ. εἶτα οὕτω σε τεχθῆναι, τὸν δὲ Φίλιππον ἐξηπατῆσθαι οἰόμενον πατέρα σου εἶναι. ΑΛ. Κἀγὼ ταῦτα ἤκουον ὥσπερ σύ. νῦν δὲ ὁρῶ ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς οὔτε ἡ μήτηρ, οὔτε αἱ τῶν Ἀμμωνίων προφῆται ἔλεγον. ΔΙΟΓ. Ἀλλὰ τὸ ψεῦδος αὐτῶν οὐκ ἄχρηστόν σοι, ὦ Ἀλέξανδρε, πρὸς τὰ πράγματα

ἐγένετο. πολλοὶ γὰρ ὑπέλαβον, θεὸν εἶναί σε νομίζοντες. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τίνι τὴν τοσαύτην ἀρχὴν καταλέλοιπας; ΑΛ. Οὐκ οἶδα, ὦ Διόγενες. οὐ γὰρ ἔφθασα ἐπισκῆψαί τι περὶ αὐτῆς, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀποθνήσκων, Περδίκκᾳ τὸν δακτύλιον ἐπέδωκα. πλὴν ἀλλὰ τί γελᾷς ὦ Διόγενες; ΔΙΟΓ. Τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἀνεμνήσθην οἷα ἐποίει ἡ Ἑλλάς, ἄρτι σε παρειληφότα τὴν ἀρχὴν κολακεύοντες, καὶ προστάτην αἱρούμενοι, καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους. ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς δώδεκα θεοῖς προστιθέντες, καὶ νεὼς οἰκοδομούμενοι, καὶ θύοντες ὡς Δράκοντος υἱῷ. ἀλλ' εἰπέ μοι, ποῦ σε οἱ Μακεδόνες ἔθαψαν; ἈΛΕΞ. Ἔτι ἐν Βαβυλῶνι κεῖμαι τρίτην ταύτην ἡμέραν. ὑπισχνεῖται δὲ Πτολεμαῖος ὁ ὑπασπιστής, ἤν ποτε ἀγάγῃ σχολὴν ἀπὸ τῶν θορύβων τῶν ἐν ποσίν, ἐς Αἴγυπτον ἀπαγαγών με, θάψειν ἐκεῖ, ὡς γενοίμην εἷς τῶν Αἰγυπτίων θεῶν. ΔΙΟΓ. Μὴ γελάσω ὦ Ἀλέξανδρε, ὁρῶν ἐν ᾅδου ἔτι σε μωραίνοντα, καὶ ἐλπίζοντα Ἄννυβιν, ἢ Ὄσιριν γενέσθαι; πλὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὦ θειότατε, μὴ ἐλπίσῃς. οὐ γὰρ θέμις ἀνελθεῖν τινα τῶν ἅπαξ διαπλευσάντων τὴν λίμνην, καὶ ἐς τὸ εἴσω τοῦ στομίου παρελθόντων. οὐ γὰρ ἀμελὴς ὁ Αἰακός, οὐδ' ὁ Κέρβερος εὐκαταφρόνητος. ἐκεῖνα δὲ ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ, πῶς φέρεις ὁπότ' ἂν ἐννοήσῃς ὅσην εὐδαιμονίαν ὑπὲρ γῆς ἀπολιπών, ἀφῖξαι, σωματοφύλακας καὶ ὑπασπιστάς, καὶ σατράπας, καὶ χρυσὸν τοσοῦτον, καὶ ἔθνη προσκυνοῦντα, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Βάκτρα, καὶ τὰ μεγάλα θηρία, καὶ τιμήν, καὶ δόξαν, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι, ἐλαύνοντα, διαδεδεμένον ταινίᾳ λευκῇ τὴν κεφαλήν, πορφυρίδα ἐμπεπορπημένον. οὐ λυπεῖ ταῦτά σε ὑπὸ τὴν μνήμην ἰόντα; τί δακρύεις ὦ μάταιε; οὐδὲ ταῦτά σε ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἐπαίδευσε, μὴ οἴεσθαι βέβαια εἶναι τὰ παρὰ

τῆς τύχης; ΑΛΕΞ. Σοφὸς, ἁπάντων ἐκείνων κολάκων ἐπιτριπτότατος ὤν; ἐμὲ μόνον ἔασον τὰ Ἀριστοτέλους εἰδέναι, ὅσα μὲν ἤτησε παρ' ἐμοῦ, οἷα δὲ ἐπέστελλεν. ὡς δὲ κατεχρῆτό μου τῇ περὶ παιδείαν φιλοτιμίᾳ, θωπεύων, καὶ ἐπαινῶν, ἄρτι μὲν ἐς τὸ κάλλος, ὡς καὶ τοῦτο μέρος ὂν τἀγαθοῦ, ἄρτι δ' ἐς τὰς πράξεις, καὶ τὸν πλοῦτον. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἡγεῖτ' εἶναι, ὡς μὴ αἰσχύνοιτο καὶ αὐτὸς λαμβάνων. γόης, ὦ Διόγενες, ἄνθρωπος, καὶ τεχνίτης. πλὴν ἀλλὰ τοῦτό γε ἀπολέλαυκα αὐτοῦ τῆς σοφίας, τὸ λυπεῖσθαι ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀγαθοῖς, ἃ κατηριθμησάμην μικρῷ γε ἔμπροσθεν. ΔΙΟΓ. Ἀλλ' οἶσθα ὃ δράσεις; ἄκος γάρ σοι τῆς λύπης ὑποθήσομαι, ἐπεὶ ἐνταῦθά γε ἐλλέβορος οὐ φύεται, σὺ δὲ κἂν τὸ Λήθης ὕδωρ χανδὸν ἐπισπασάμενος πίε, καὶ αὖθις πίε, καὶ πολλάκις. οὕτω γὰρ ἂν παύσῃ ἐπὶ τοῖς Ἀριστοτέλους ἀγαθοῖς ἀνιώμενος. καὶ γὰρ καὶ Κλεῖτον ἐκεῖνον ὁρῶ, καὶ Καλλισθένην, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐπὶ σὲ ὁρμῶντας, ὡς διασπάσαιντο, καὶ ἀμύναιντό σε ὧν ἔδρασας αὐτούς. ὥστε τὴν ἑτέραν σὺ ταύτην βάδιζε. καὶ πῖνε πολλάκις, ὡς ἔφην.

Διάλογος κ'.

Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίππου.

ΑΛΕΞ. Νῦν μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ οὐκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι. οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκεις, Ἄμμωνός γε ὤν. ΑΛΕΞ. Οὐδ' αὐτὸς ἠγνόουν, ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου υἱός εἰμι, ἀλλ' ἐδεξάμην τὸ μάντευμα, ὡς χρήσιμον ἐς τὰ πράγματα οἰόμενος εἶναι. ΦΙΛΙΠ. Πῶς λέγεις; χρήσιμον ἐδόκει σοι, τὸ παρέχειν

σεαυτὸν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν προφητῶν; ΑΛΕΞ. Οὐ τοῦτο, ἀλλ' οἱ βάρβαροι κατεπλάγησάν με, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἀνθίστατο, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι. ὥστε ῥᾷον ἐκράτουν αὐτῶν. ΦΙΛ. Τίνων ἐκράτησας σύ γε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς δειλοῖς ἀεὶ συνηνέχθης, τοξάρια καὶ πηλτάρια, καὶ γέρρα οἰσύινα προβεβλημένοις; Ἑλλήνων κρατεῖν ἔργον ἦν, Βοιωτῶν, καὶ Φωκέων καὶ Ἀθηναίων, καὶ τὸ Ἀρκάδων ὁπλιτικὸν, καὶ τὴν Θετταλὴν ἵππον, καὶ τοὺς Ἠλείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων πελταστικόν. ἢ Θρᾷκας ἢ Ἰλλυριοὺς, ἢ καὶ Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μεγάλα. Μήδων δὲ, καὶ Περσῶν, καὶ Χαλδαίων, καὶ χρυσοφόρων ἀνθρώπων, καὶ ἁβρῶν, οὐκ οἶσθα ὡς πρὸ σοῦ μύριοι μετὰ Κλεάρχου ἀνελθόντες, ἐκράτησαν, οὐδ' εἰς χεῖρας ὑπομεινάντων ἐλθεῖν ἐκείνων, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, φυγόντων; ΑΛΕΞ. Ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε, ὦ πάτερ, καὶ οἱ Ἰνδῶν ἐλέφαντες, οὐκ εὐκαταφρόνητόν τι ἔργον. καὶ ὅμως οὐ διαστήσας αὐτοὺς, οὐδὲ προδοσίαις ὠνούμενος τὰς νίκας, ἐκράτουν αὐτῶν. οὐδ' ἐπιώρκησα πώποτε, ἢ ὑποσχόμενος ἐψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἔπραξά τι τοῦ νικᾶν ἕνεκα, καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ, τοὺς μὲν ἀναιμωτὶ παρέλαβον, Θηβαίους δὲ ἴσως ἀκούεις ὅπως μετῆλθον. ΦΙΛ. Οἶδα ταῦτα πάντα. Κλεῖτος γὰρ ἀπήγγειλέ μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ διελάσας μεταξὺ δειπνοῦντα ἐφόνευσας, ὅτι με πρὸς τὰς σὰς πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησε, σὺ δὲ καὶ τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, κάνδυν, ὥς φασι, μετενέδυς· καὶ τιάραν ὀρθὴν ἐπέθου, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἠξίους. καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμιμοῦ τὰ τῶν νενικημένων. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅσα ἄλλα ἔπραξας, λέουσι συγκατακλείων πεπαιδευμένους

ἄνδρας,

ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμεῖν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραγαπᾶν. ἓν ἐπῄνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέσχου τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπεμελήθης. βασιλικὰ γὰρ ταῦτα. ΑΛΕΞ. Τὸ φιλοκίνδυνον δὲ, ὦ πάτερ οὐκ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ἐν Ὀξυδράκαις πρῶτον καθάλλεσθαι εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ τοσαῦτα λαβεῖν τραύματα; ΦΙΛ. Οὐκ ἐπαινῶ τοῦτο, ὦ Ἀλέξανδρε, οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἴομαι καὶ τιτρώσκεσθαί ποτε τὸν βασιλέα, καὶ προκινδυνεύειν τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ὅτι σοι τοιοῦτο ἥκιστα συνέφερε. Θεὸς γὰρ εἶναι δοκῶν, εἴποτε τρωθείης, καὶ βλέποιέν σε φοράδην τοῦ πολέμου ἐκκομιζόμενον, αἵματι ῥεόμενον, οἰμώζοντα ἐπὶ τῷ τραύματι, ταῦτα γέλως ἦν τοῖς ὁρῶσι. καὶ ὁ Ἄμμων, γόης, καὶ ψευδόμαντις ἠλέγχετο, καὶ οἱ προφῆται, κόλακες. ἢ τίς οὐκ ἂν ἐγέλασεν, ὁρῶν τὸν τοῦ Διὸς υἱὸν λειποψυχοῦντα, δεόμενον τῶν ἰατρῶν βοηθεῖν; νῦν μὲν γὰρ ὁπότε ἤδη τέθνηκας, οὐκ οἴει πολλοὺς εἶναι τοὺς τὴν προσποίησιν ἐκείνην ἐπικερτομοῦντας, ὁρῶντας τὸν νεκρὸν τοῦ θεοῦ ἐκτάδην κείμενον, μυδῶντα ἤδη καὶ ἐξῳδηκότα, κατὰ νόμον σωμάτων ἁπάντων; ἄλλως τε, καὶ τὸ χρήσιμον, ὃ ἔφης Ἀλέξανδρε, τὸ διὰ τοῦτο κρατεῖν ῥᾳδίως, πολύ σε τῆς δόξης ἀφῃρεῖτο τῶν κατορθουμένων. πᾶν γὰρ ἐδόκει ἐνδεὲς ὑπὸ θεοῦ γίνεσθαι δοκοῦν. ΑΛΕΞ. Οὐ ταῦτα φρονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ, ἀλλ' Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐνάμιλλον τιθέασί με. καί τοι τὴν Ἄορνον ἐκείνην οὐδ' ἑτέρου ἐκείνων λαβόντος, ἐγὼ μόνος ἐχειρωσάμην. ΦΙΛ. Ὁρᾷς ὅτι ταῦτα ὡς υἱὸς Ἄμμωνος λέγεις, ὃς Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ παραβάλλεις σεαυτὸν, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ ὦ Ἀλέξανδρε,

ξανδρε, οὐδὲ τὸν τῦφον ἀπομαθήσῃ, καὶ γνώσῃ σεαυτὸν, καὶ σιωπῇς ἤδη νεκρὸς ὤν;

Διάλογος κά.

Ἀχιλλέως καὶ Ἀντιλόχου.

ΑΝΤΙΛ. Οἷα πρώην Ἀχιλλεῦ πρὸς τὸν Ὀδυσσέα σοι εἴρηται περὶ τοῦ θανάτου, ὡς ἀγεννῆ καὶ ἀνάξια τοῖν διδασκάλοιν ἀμφοῖν, Χείρωνός τε καὶ Φοίνικος. ἠκροώμην γὰρ ὁπότε ἔφης βούλεσθαι ἐπάρουρος ὢν, θητεύειν παρά τινι τῶν ἀκλήρων, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη μᾶλλον, ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἀγεννῆ τινα Φρύγα δειλὸν, καὶ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος φιλόζωον ἴσως ἐχρῆν λέγειν. τὸν Πηλέως δὲ υἱὸν τὸν φιλοκινδυνότατον ἡρώων ἁπάντων, ταπεινὰ οὕτω περὶ αὑτοῦ διανοεῖσθαι, πολλὴ αἰσχύνη, καὶ ἐναντιότης πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ. ὃς ἐξὸν ἀκλεῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολυχρόνιον βασιλεύειν, ἑκὼν προείλου τὸν μετὰ τῆς ἀγαθῆς δόξης θάνατον. ΑΧΙΛ. Ὦ παῖ Νέστορος, ἀλλὰ τότε μὲν ἄπειρος ἔτι τῶν ἐνταῦθα ὢν, καὶ τὸ βέλτιον ἐκείνων ὁπότερον ἦν ἀγνοῶν, τὸ δύστηνον ἐκεῖνο δοξάριον προετίμων τοῦ βίου. νῦν δὲ συνίημι ἤδη, ὡς ἐκείνη μὲν ἀνωφελὴς, εἰ καὶ ὅ, τι μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψῳδήσουσι, μετὰ νεκρῶν δὲ ὁμοτιμία. καὶ οὔτε τὸ κάλλος ἐκεῖνο ὦ Ἀντίλοχε, οὔτε ἡ ἰσχὺς πάρεστιν, ἀλλὰ κείμεθα ἅπαντες ὑπὸ τῷ αὐτῷ ζόφῳ ὅμοιοι, καὶ κατ' οὐδὲν ἀλλήλων διαφέροντες. καὶ οὔτε οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ δεδίασί με, οὔτε οἱ τῶν

Ἀχαιῶν

Ἀχαιῶν θεραπεύουσιν, ἰσηγορία δὲ ἀκριβὴς, καὶ νεκρὸς ὅμοιος, ἤν τε κακὸς, ἤν τε καὶ ἐσθλός. ταῦτά με ἀνιᾷ, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ θητεύω ζῶν. ΑΝΤΙΛ. Ὅμως τί οὖν ἄν τις πάθοι ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀποθνήσκειν ἅπαντας. ὥστε χρὴ ἐμμένειν τῷ νόμῳ, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς διατεταγμένοις. ἄλλως τε, ὁρᾷς τῶν ἑταίρων ὅσοι περὶ σὲ, ἐσμὲν οἵδε; μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. φέρει δὲ παραμυθίαν καὶ ἡ κοινωνία τοῦ πράγματος, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. Ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἳ οὐκ ἂν οἶμαι δέξαιντο ἀνελθεῖν, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψει θητεύσοντας ἀκλήροις καὶ ἀβίοις ἀνδράσιν. ΑΧΙΛ. Ἑταιρικὴ μὲν ἡ παραίνεσις. ἐμὲ δὲ οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἡ μνήμη τῶν παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ, οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἕκαστον. εἰ δὲ μὴ ὁμολογεῖτε, ταύτῃ χείρους ἐστὲ, καθ᾽ ἡσυχίαν αὐτὸ πάσχοντες. ΑΝΤΙΛ. Οὐκ. ἀλλ᾽ ἀμείνους ὦ Ἀχιλλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελὲς τοῦ λέγειν ὁρῶμεν. σιωπᾶν γὰρ, καὶ φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι, δέδοκται ἡμῖν, μὴ καὶ γέλωτα ὄφλωμεν, ὥσπερ σὺ, τοιαῦτα εὐχόμενοι.

Διάλογος κβ΄.

Μενίππου καὶ Ταντάλου.

ΜΕΝ. ΤΙ´ κλάεις ὦ Τάνταλε; ἢ τί σεαυτὸν ὀδύρῃ, ἐπὶ τῇ λίμνῃ ἑστώς; ΤΑΝ. Ὅτι ὦ Μένιππε, ἀπόλωλα ὑπὸ τοῦ δίψους. ΜΕΝ. Οὕτως ἀργὸς εἶ ὡς μὴ ἐπικύψας πιεῖν, ἢ καὶ νὴ Δί᾽ ἀρυσάμενος κοίλῃ τῇ χειρί; ΤΑΝ. Οὐδὲν ὄφελος εἰ ἐπικύψαιμι. φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ ἐπειδὰν προσιόντα

αἴσθηταί

ἀποδιδράσκει με. ἢν δέ ποτε καὶ ἀρύσωμαι, καὶ προσενέγκω τῷ στόματι, οὐ φθάνω βρέξας ἄκρον τὸ χεῖλος, καὶ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥυὲν, οὐκ οἶδ' ὅπως αὖθις ἀπολείπει ξηρὰν τὴν χεῖρά μου. ΜΕΝ. Τεράστιόν τι πάσχεις ὦ Τάνταλε, ἀτὰρ εἰπέ μοι, τί γὰρ δέῃ τοῦ πιεῖν; οὐ γὰρ σῶμα ἔχεις, ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐν Λυδίᾳ που τέθαπται, ὅπερ καὶ πεινῆν καὶ διψῆν ἐδύνατο. σὺ δὲ ἡ ψυχὴ, πῶς ἂν ἔτι ἢ διψῴης, ἢ πίνοις; ΤΑΝ. Τοῦτ' αὐτὸ ἡ κόλασίς ἐστι, τὸ διψῆν μου τὴν ψυχὴν ὡς σῶμα οὖσαν. ΜΕΝ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω πιστεύσωμεν, ἐπεὶ φὴς τῷ δίψει κολάζεσθαι. τί δ' οὖν σοι τὸ δεινὸν ἔσται; ἢ δέδιας μὴ ἐνδείᾳ τοῦ ποτοῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μετὰ τοῦτον ᾅδην, ἢ θάνατον ἐντεῦθεν εἰς ἕτερον τόπον. ΤΑΝ. Ὀρθῶς μὲν λέγεις. καὶ τοῦτο δ' οὖν μέρος τῆς καταδίκης, τὸ ἐπιθυμεῖν πιεῖν, μηδὲν δεόμενον. ΜΕΝ. Ληρεῖς ὦ Τάνταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκράτου γε Ἐλλεβόρου νὴ Δία, ὅς τις τοὐναντίον τοῖς ὑπὸ τῶν λυττώντων κυνῶν δεδηγμένοις πέπονθας, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν πεφοβημένος. ΤΑΝ. Οὐδὲ τὸν Ἐλλέβορον, ὦ Μένιππε, ἀναίνομαι πιεῖν, γένοιτό μοι μόνον. ΜΕΝ. Θάῤῥει ὦ Τάνταλε, εὖ ἴσθι ὡς οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος πίεται τῶν νεκρῶν. ἀδύνατον γάρ. καί τοι οὐ πάντες ὥσπερ σὺ ἐκ καταδίκης διψῶσι, τοῦ ὕδατος αὐτοὺς οὐχ ὑπομένοντος.

Διάλογος

Διάλογος κγ'.

Μενίππου καὶ Αἰακοῦ.

ΜΕΝ. Πρὸς τοῦ Πλούτωνος ὦ Αἰακὲ, περιήγησαί μοι τὰ ἐν ᾅδου πάντα. ΑΙ. Οὐ ῥᾴδιον ὦ Μένιππε ἅπαντα. ὅσα μέντοι κεφαλαιώδη μάνθανε. οὗτοσὶ μὲν, ὅτι Κέρβερός ἐστιν, οἶσθα· καὶ τὸν πορθμέα τοῦτον, ὅς σε διεπέρασε, καὶ τὴν λίμνην. καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑώρακας ἐσιών. ΜΕΝ. Οἶδα ταῦτα, καὶ σὲ, ὅτι πυλωρεῖς, καὶ τὸν βασιλέα εἶδον, καὶ τὰς Ἐριννῦς. τοὺς δ᾽ ἀνθρώπους μοι τοὺς πάλαι δεῖξον, καὶ μάλιστα τοὺς ἐπισήμους αὐτῶν. ΑΙ. Οὗτος μὲν Ἀγαμέμνων, οὗτος δ᾽ Ἀχιλλεύς, οὗτος δὲ Ἰδομενεὺς πλησίον. ἔπειτα Ὀδυσσεύς, εἶτα Αἴας, καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. ΜΕΝ. Βαβαὶ Ὅμηρε, οἷά σοι τῶν ῥαψῳδιῶν τὰ κεφάλαια χαμαὶ ἔρριπται, ἄγνωστα, καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολὺς, ἀμενηνὰ ὡς ἀληθῶς κάρηνα. οὗτος δὲ ὦ Αἰακὲ, τίς ἐστι; ΑΙ. Κῦρός ἐστιν. οὗτος δὲ Κροῖσος. ὁ δ᾽ ὑπὲρ αὐτὸν, Σαρδανάπαλος. ὁ δ᾽ ὑπὲρ τούτους, Μίδας. ἐκεῖνος δὲ, Ξέρξης. ΜΕΝ. εἶτά σε ὦ κάθαρμα ἡ Ἑλλὰς ἔφριττε, ζευγνύντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον, διὰ δὲ τῶν ὀρῶν πλεῖν ἐπιθυμοῦντα; οἷος δὲ καὶ ὁ Κροῖσός ἐστι; τὸν Σαρδανάπαλον δὲ ὦ Αἰακὲ, πατάξαι μοι κατὰ κόρρης ἐπίτρεψον. ΑΙ. Μηδαμῶς. διαθρύψεις γὰρ αὐτοῦ τὸ κρανίον, γυναικεῖον ὄν. ΜΕΝΙΠ. Οὐκοῦν, ἀλλὰ προσπτύξομαί γε πάντως ἀνδρογύνῳ ὄντι. ΑΙΑΚ. Βούλει δέ σοι ἐπιδείξω καὶ τοὺς σοφούς; ΜΕΝ. Νὴ Δία γε.

ΑΙΑΚ.

ΑΙΑΚ. Πρῶτος οὗτός σοι ὁ Πυθαγόρας ἐστί. ΜΕΝ. Χαῖρε ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἄπολλον, ἢ ὅ, τι ἂν ἐθέλῃς. ΠΥΘ. Νὴ, καὶ σύ γε ὦ Μένιππε. ΜΕΝ. Οὐκ ἔτι χρυσοῦς ὁ μηρός ἐστί σοι; ΠΥΘ. Οὐ γάρ. ἀλλὰ φέρε ἴδω, εἴ τί σοι ἐδώδιμον ἡ πήρα ἔχει. ΜΕΝ. Κυάμους ὦ 'γαθέ. ὥστε οὐ τοῦτό σοι ἐδώδιμον. ΠΥΘ. Δὸς μόνον. ἄλλα παρὰ νεκροῖς δόγματα. ἔμαθον γὰρ ὡς οὐδὲν ἴσον κύαμοι καὶ κεφαλαὶ τοκήων ἐνθάδε. ΑΙΑΚ. Οὗτος δὲ Σόλων ὁ Ἐξηκεστίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος. καὶ παρ' αὐτοὺς, Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἑπτὰ δὲ πάντες εἰσὶν ὡς ὁρᾷς. ΜΕΝ. Ἄλυποι οὗτοι ὦ Αἰακὲ μόνοι, καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ σποδοῦ πλέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ ταῖς φλυκταίναις ὅλος ἐξηνθηκώς, τίς ἐστιν; ΑΙΑΚ. Ἐμπεδοκλῆς ὦ Μένιππε, ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών. ΜΕΝ. Ὦ χαλκόπου βέλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν ἐς τοὺς κρατῆρας ἐνέβαλες; ΕΜΠ. Μελαγχολία τις ὦ Μένιππε. ΜΕΝ. Οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία, καὶ τῦφος, καὶ πολλὴ κόρυζα. ταῦτά σε ἀπηνθράκωσεν αὐταῖς κρηπῖσιν οὐκ ἄξιον ὄντα, πλὴν ἀλλ' οὐδέν σε τὸ σόφισμα ὤνησεν. ἐφωράθης γὰρ τεθνεώς. ὁ Σωκράτης δὲ ὦ Αἰακὲ, ποῦ ποτε ἄρα ἐστί. ΑΙΑΚ. Μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους ἐκεῖνος ληρεῖ τὰ πολλά. ΜΕΝ. Ὅμως ἐβουλόμην ἰδεῖν αὐτὸν, εἴπου ἐνθάδε ἐστίν. ΑΙΑΚ. Ὁρᾷς τὸν φαλακρόν; ΜΕΝ. Ἅπαντες φαλακροί εἰσιν. ὥστε πάντων ἂν εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα. ΑΙΑΚ. Τὸν σιμὸν λέγω. ΜΕΝ. Καὶ τοῦθ' ὅμοιον. σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. ΣΩΚ. Ἐμὲ ζητεῖς ὦ Μένιππε; ΜΕΝ. Καὶ μάλα ὦ Σώκρατες. ΣΩΚ. Τί τὰ ἐν Ἀθήναις; ΜΕΝ. Πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι.

καὶ

καὶ τάγε σχήματα αὐτὰ, καὶ τὰ βαδίσματα εἰ θεάσαιτό τις, ἄκροι φιλόσοφοι μάλα πολλοί, τὰ δ' ἄλλα ἑώρακας οἶμαι, οἷος ἧκε παρὰ σοὶ Ἀρίστιππος, καὶ Πλάτων αὐτός. ὁ μὲν ἀποπνέων μύρου, ὁ δὲ τοὺς ἐν Σικελίᾳ τυράννους θεραπεύειν ἐκμαθών. ΣΩΚ. Περὶ ἐμοῦ δὲ τί φρονοῦσιν. ΜΕΝ. Εὐδαίμων ὦ Σώκρατες ἄνθρωπος εἶ, τάγε τοιαῦτα. πάντες οὖν σε θαυμάσιον οἴονται ἄνδρα γεγενῆσθαι, καὶ πάντα ἐγνωκέναι ταῦτα. δεῖ γὰρ οἶμαι τἀληθὲς λέγειν, οὐδὲν εἰδότα. ΣΩΚ. Καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα περὶ αὐτούς. οἱ δὲ, εἰρωνείαν ᾤοντο τὸ πρᾶγμα εἶναι. ΜΕΝΙΠ. Τίνες δὲ οὗτοί εἰσιν οἱ περὶ σέ; ΣΩΚ. Χαρμίδης ὦ Μένιππε, καὶ Φαῖδρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. ΜΕΝ. Εὖγε ὦ Σώκρατες, ὅτι κἀνταῦθα μέτει τὴν σεαυτοῦ τέχνην, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. ΣΩΚ. Τί γὰρ ἂν ἄλλο ἥδιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκειτο, εἰ δοκεῖ. ΜΕΝ. Μὰ Δί' ἐπὶ τὸν Κροῖσον γὰρ καὶ Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν. ἔοικα γοῦν οὐκ ὀλίγα γελάσεσθαι, οἰμωζόντων ἀκούων. ΑΙΑΚ. Κἀγὼ ἤδη ἄπειμι, μή καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθῃ διαφυγών. τὰ πολλὰ δ' ἐσαῦθις ὄψει ὦ Μένιππε. ΜΕΝ. Ἄπιθι. καὶ ταυτὶ γὰρ ἱκανὰ ὦ Αἰακέ.

Διάλογος κδ''.

Μενίππου καὶ Κερβέρου.

ΜΕΝ. Ὦ Κέρβερε, συγγενὴς γάρ εἰμί σοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν, εἰπέ μοι πρὸς τῆς Στυγὸς, οἷος ἦν ὁ Σωκράτης ὁπότε κατῄει

κατῄει πρὸς ὑμᾶς. εἰκὸς δέ σε θεὸν ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι, ὁπότ᾽ ἐθέλοις. ΚΕΡΒ. Πόῤῥωθεν μὲν ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἐδόκει ἀτρέπτῳ προσώπῳ προσιέναι, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῶν. καὶ τοῦτ᾽ ἐμφῆναι τοῖς ἔξω τοῦ στομίου ἑστῶσιν ἐθέλων. ἐπεὶ δὲ κατέκυψεν εἴσω τοῦ χάσματος, καὶ εἶδε τὸν ζόφον, κἀγὼ ἔτι διαμέλλοντα αὐτὸν δακὼν τῷ κωνείῳ, κατέσπασα τοῦ ποδὸς, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκώκυε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοῖος ἐγίνετο. ΜΕΝ. Οὐκοῦν σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος ἦν, καὶ οὐκ ἀληθῶς κατεφρόνει τοῦ πράγματος; ΚΕΡΒ. Οὔκ· ἀλλ᾽ ἐπείπερ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἑώρα, κατεθρασύνετο, ὡς δῆθεν οὐκ ἄκων πεισόμενος, ὃ πάντως ἔδει παθεῖν, ὡς θαυμάσωνται οἱ θεαταί. καὶ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων εἰπεῖν ἂν ἔχοιμι, ἕως τοῦ στομίου τολμηροὶ, καὶ ἀνδρεῖοι, τὰ δ᾽ ἔνδοθεν, ἔλεγχος ἀκριβής. ΜΕΝ. Ἐγὼ δὲ πῶς σοι κατεληλυθέναι ἔδοξα; ΚΕΡΒ. Μόνος ὦ Μένιππε ἀξίως τοῦ γένους, καὶ Διογένης πρὸ σοῦ, ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι εἰσῄειτε, μηδ᾽ ὠθούμενοι, ἀλλ᾽ ἐθελούσιοι γελῶντες, οἰμώζειν παραγγείλαντες ἅπασιν.

Διάλογος κέ.

Χάρωνος καὶ Μενίππου.

ΧΑΡ. Ἀπόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθμία. ΜΕΝ. Βόα, εἰ τοῦτό σοι ἥδιον ὦ Χάρων. ΧΑΡ. Ἀπόδος φημὶ ἀνθ᾽ ὧν σε διεπορθμευσάμην. ΜΕΝ. Οὐκ ἂν

λάβοις

λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος. ΧΑΡ. Ἔστι δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; ΜΕΝ. Εἰ μὲν καὶ ἄλλος τις, οὐκ οἶδα· ἐγὼ δ', οὐκ ἔχω. ΧΑΡ. Καὶ μὴν ἄγξω σε, νὴ τὸν Πλούτωνα, ὦ μιαρὲ, ἢν μὴ ἀποδῷς. ΜΕΝ. Κἀγὼ τῷ ξύλῳ σου πατάξας, διαλύσω τὸ κρανίον. ΧΑΡ. Μάτην οὖν ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν; ΜΕΝ. Ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀποδότω, ὅς με παρέδωκέ σοι. ἙΡΜ. Νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε καὶ ὑπερεκτίνειν τῶν νεκρῶν. ΧΑΡ. Οὐκ ἀποστήσομαί σου. ΜΕΝ. Τούτου γε ἕνεκα νεωλκήσας τὸ πορθμεῖον, παράμενε. πλὴν ἀλλ' ὅ γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; ΧΑΡ. Σὺ δ' οὐκ ᾔδεις ὡς κομίζειν δέον; ΜΕΝ. ᾔδειν μὲν, οὐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐχρῆν διὰ τοῦτο μὴ ἀποθανεῖν; ΧΑΡ. Μόνος οὖν αὐχήσεις προῖκα πεπλευκέναι; ΜΕΝ. Οὐ προῖκα ὦ βέλτιστε. καὶ γὰρ ἤντλησα, καὶ τῆς κώπης συνεπελαβόμην, καὶ οὐκ ἔκλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. ΧΑΡ. Οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὰ πορθμεῖα. τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ. οὐ γὰρ θέμις ἄλλως γενέσθαι. ΜΕΝ. Οὐκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. ΧΑΡ. Χαρίεν λέγεις, ἵνα καὶ πληγὰς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ Αἰακοῦ προσλάβω. ΜΕΝ. Μὴ ἐνόχλει οὖν. ΧΑΡ. Δεῖξον τί ἐν τῇ πήρᾳ ἔχεις. ΜΕΝ. Θέρμους εἰ θέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. ΧΑΡ. Πόθεν τοῦτον ἡμῖν ὦ Ἑρμῆ τὸν κύνα ἤγαγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει παρὰ τὸν πλοῦν, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων καταγελῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ᾄδων οἰμωζόντων ἐκείνων. ἙΡΜ. Ἀγνοεῖς ὦ Χάρων, ὁποῖον ἄνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκριβῶς, κοὐδενὸς αὐτῷ μέλει. οὗτός ἐστιν ὁ Μένιππος. ΧΑΡ. Καὶ μὴν ἄν σε λάβω ποτέ; ΜΕΝ. Ἂν λάβῃς ὦ βέλτιστε, δὶς δὲ οὐκ ἂν λάβοις.

Διάλογος

Διάλογος κϛ.

Διογένους καὶ Μαυσώλου.

ΔΙΟΓ. Ὦ Κάρ, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν προτιμᾶσθαι ἀξιοῖς; ΜΑΥ. Καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν, ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἦρξα δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων. καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἄχρι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταστρεφόμενος. καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις καρτερός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπικείμενον, ἡλίκον οὐκ ἄλλος νεκρὸς, ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἐς κάλλος ἐξησκημένον, ἵππων καὶ ἀνδρῶν ἐς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένων λίθου τοῦ καλλίστου, οἷον οὐδὲ νεὼν εὕροι τις ἂν ῥᾳδίως. οὐ δοκῶ σοι δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρονεῖν; ΔΙΟΓ. Ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φῂς καὶ τῷ κάλλει καὶ τῷ βάρει τοῦ τάφου; ΜΑΥΣ. Νὴ Δί' ἐπὶ τούτοις. ΔΙΟΓ. Ἀλλ' ὦ καλὲ Μαύσωλε, οὔτε ἡ ἰσχὺς ἔτι σοι ἐκείνη, οὔτε ἡ μορφὴ πάρεστιν. εἰ γοῦν τινα ἑλοίμεθα δικαστὴν εὐμορφίας πέρι, οὐκ ἔχω εἰπεῖν τίνος ἕνεκα τὸ σὸν κρανίον προτιμηθείη ἂν τοῦ ἐμοῦ. φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνὰ, καὶ τοὺς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφῃρήμεθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀποσεσιμώμεθα. ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Ἁλικαρνασσεῦσι μὲν ἴσως εἶεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τοὺς ξένους, ὡς δή τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ἐστι. σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπολαύεις αὐτοῦ πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς

χθοφορεῖς ὑπὸ τηλικούτοις λίθοις πιεζόμενος. ΜΑΥΣ. Ἀνόνητα οὖν μοι ἐκεῖνα πάντα, καὶ ἰσότιμος ἔσται Μαύσωλος, καὶ Διογένης. ΔΙΟ. Οὐκ ἰσότιμος ὦ γενναιότατε· οὐ γάρ, Μαύσωλος μὲν γὰρ οἰμώξεται, μεμνημένος τῶν ὑπὲρ γῆς, ἐν οἷς εὐδαιμονεῖν ᾤετο. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτοῦ. καὶ τάφον ὁ μὲν ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἐρεῖ ἑαυτοῦ ὑπὸ Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς καὶ ἀδελφῆς κατεσκευασμένον. ὁ Διογένης δέ, τοῦ μὲν σώματος εἰ καί τινα τάφον ἔχει, οὐκ οἶδεν. οὐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ τούτου· λόγον δὲ τοῖς ἀρίστοις περὶ αὐτοῦ καταλέλοιπεν, ἀνδρὸς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον ὦ Καρῶν ἀνδραποδέστατε τοῦ σοῦ μνήματος, καὶ ἐν βεβαιοτέρῳ χωρίῳ κατεσκευασμένον.

Διάλογος κζ'.

Νιρέως, Θερσίτου, καὶ Μενίππου.

ΝΙΡ. Ἰδοὺ δὴ Μένιππος οὑτοσὶ δικάσει, πότερος εὐμορφότερός ἐστιν. εἰπέ ὦ Μένιππε, οὐ καλλίων σοι δοκῶ; ΜΕΝ. Τίνες δὲ καί ἐστε; πρότερον οἶμαι, χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι. ΝΙΡ. Νιρεὺς καὶ Θερσίτης. ΜΕΝ. Πότερος ὁ Νιρεύς, καὶ πότερος ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. ΘΕΡ. Ἓν μὲν ἤδη τοῦτ᾽ ἔχω, ὅτι ὅμοιός εἰμί σοι, καὶ οὐδὲν τηλικοῦτον διαφέρεις, ἡλίκον σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπῄνεσεν, ἁπάντων εὐμορφότατον προσειπών· ἀλλ᾽ ὁ φοξὸς ἐγώ, καὶ ψεδνός, οὐδὲν χείρων ἐφάνην τῷ δικαστῇ. ὅρα δὲ σύ ὦ Μένιππε,

Μένιππος, ὅστινα καὶ εὐμορφότερον ἡγῇ. ΝΙΡ. Ἐμὲ τὸν Ἀγλαΐας καὶ Χάροπος, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. ΜΕΝ. Ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὑπὸ γῆν, ὡς οἶμαι, κάλλιστος ἦλθες. ἀλλὰ τὰ μὲν ὀστᾶ ὅμοια, τὸ δὲ κρανίον, ταύτῃ μόνον ἄρα διακρίνοιτο ἀπὸ τοῦ Θερσίτου κρανίου, ὅτι εὔθρυπτον τὸ σόν. ἀλαπαδνὸν γὰρ αὐτό, καὶ οὐκ ἀνδρῶδες ἔχεις. ΝΙΡ. Καὶ μὴν ἐροῦ Ὅμηρον ὁποῖος ἦν ὁπότε συνεστράτευον τοῖς Ἀχαιοῖς. ΜΕΝ. Ὀνείρατά μοι λέγεις. ἐγὼ δὲ ἃ βλέπω, καὶ νῦν ἔχεις, ἐκεῖνα δὲ οἱ τότε ἴσασιν. ΝΙΡ. Οὔκουν ἐγὼ ἐνταῦθα εὐμορφότερός εἰμι ὦ Μένιππε; ΜΕΝ. Οὔτε σύ, οὔτε ἄλλος εὔμορφος· ἰσοτιμία γὰρ ἐν ᾅδου, καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. ΘΕΡ. Ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

Διάλογος κη'.

Μενίππου καὶ Χείρωνος.

ΜΕΝ. Ἤκουσα ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὢν ἐπιθυμήσειας ἀποθανεῖν. ΧΕΙ. Ἀληθῆ ταῦτ' ἤκουσας ὦ Μένιππε. καὶ τέθνηκα, ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος εἶναι δυνάμενος. ΜΕΝ. Τίς δέ σε ἔρως τοῦ θανάτου ἔσχεν ἀνεράστου τοῖς πολλοῖς χρήματος; ΧΕΙΡ. Ἐρῶ πρὸς σε οὐκ ἀσύνετον ὄντα. οὐκ ἦν ἔτι ἡδὺ ἀπολαύειν τῆς ἀθανασίας. ΜΕΝ. Οὐχ ἡδὺ ἦν, ζῶντα ὁρᾶν τὸ φῶς; ΧΕΙΡ. Οὐκ ὦ Μένιππε. τὸ γὰρ ἡδύ, ἔγωγε ποικίλον τι καὶ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δὲ ζῶν ἀεί, καὶ ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτός, τροφῆς, αἱ ὧραι δὲ αὗται, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα ἑξῆς ἕκαστον,

ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα θάτερον θατέρῳ, ἀναπλήρωσιν γοῦν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἀεί, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μεταλαχεῖν ὅλως, τὸ τερπνὸν ἦν. ΜΕΝ. Εὖ λέγεις ὦ Χείρων. τὰ ἐν ἅδου δὲ πῶς φέρεις, ἀφ' οὗ προελόμενος αὐτὰ ἥκεις; ΧΕΙΡ. Οὐκ ἀηδῶς ὦ Μένιππε. ἡ γὰρ ἰσοτομία, πάνυ δημοτικὸν καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔχει τὸ διάφορον ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄλλως τε, οὐδὲ διψῆν ὥσπερ ἄνω, οὔτε πεινῆν δεῖ, ἀλλ' ἀνεπιδεεῖς τούτων ἁπάντων ἐσμέν. ΜΕΝ. Ὅρα ὦ Χείρων, μὴ περιπίπτῃς σεαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος περιστῇ. ΧΕΙΡ. Πῶς τοῦτο φής; ΜΕΝ. Ὅτι εἰ τοῦ ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεὶ καὶ ταὐτὸν ἐγένετό σοι προσκορὲς, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιτο, καὶ δεήσει μεταβολήν γε ζητεῖν τινα, καὶ ἐντεῦθεν ἐς ἄλλον βίον, ὅπερ οἶμαι ἀδύνατον. ΧΕΙΡ. Τί οὖν ἂν πάθοι τις ὦ Μένιππε; ΜΕΝ. Ὅπερ, οἶμαι, καὶ φασί, συνετὸν ὄντα, ἀρέσκεσθαι καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφόρητον οἴεσθαι.

Διάλογος κβ'.

Διογένους, Ἀντισθένους, καὶ Κράτητος.

ΔΙΟΓ. Ἀντίσθενες καὶ Κράτης, σχολὴν ἄγομεν. ὥστε τί οὐκ ἄπιμεν εὐθὺ τῆς καθόδου περιπατήσοντες, ὀψόμενοι τοὺς κατιόντας οἷοί τινές εἰσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; ΑΝΤ. Ἀπίωμεν ὦ Διόγενες. καὶ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γένοιτο, τοὺς μὲν δακρύ-

οντας

ριλας αὐτῶν ὁρᾶν, τοὺς δὲ ἱκετεύοντας ἀφεθῆναι. ἐνίους δὲ μόλις καθιόντας, καὶ ἐπὶ τράχηλον ὠθοῦντος τοῦ Ἑρμοῦ, ὅμως ἀντιβαίνοντας, καὶ ὑπτίους ἀντερείδοντας, οὐδὲν δέον. ΚΡΑ. Ἐγὼ γοῦν καὶ διηγήσομαι ὑμῖν ἃ εἶδον, ὁπότε κατῄειν κατὰ τὴν ὁδόν. ΔΙΟΓ. Διήγησαι ὦ Κράτης. ἔοικας γάρ τινα παγγέλοια ἐρεῖν. ΚΡΑΤ. Καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συγκατέβαινον ἡμῖν. ἐν αὐτοῖς δ' ἐπίσημοι, Ἰσμηνόδωρός τε ὁ πλούσιος, ὁ ἡμέτερος, καὶ Ἀρσάκης ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Ὀροίτης ὁ Ἀρμένιος. ὁ μὲν οὖν Ἰσμηνόδωρος, ἐπεφόνευτο γὰρ ὑπὸ λῃστῶν περὶ τὸν Κιθαιρῶνα, ἐς Ἐλευσῖνα οἶμαι βαδίζων, ἔστενέ τι, καὶ τὸ τραῦμα ἐν ταῖν χεροῖν εἶχε, καὶ τὰ παιδία τὰ νεογνὰ, ἃ κατελελοίπει, ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἑαυτῷ ἐπεμέμφετο τῆς τόλμης, ὃς Κιθαιρῶνα ὑπερβάλλων, καὶ τὰ περὶ τὰς Ἐλευθερὰς χωρία πανέρημα ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων, διοδεύων, δύο μόνους οἰκέτας ἐπήγετο, καὶ ταῦτα, φιάλας πέντε χρυσᾶς, καὶ κυμβία τέτταρα μεθ' ἑαυτοῦ ἔχων. ὁ δὲ Ἀρσάκης, γηραιὸς γὰρ ἤδη, καὶ νὴ Δί' οὐκ ἄσεμνος τὴν ὄψιν ἐς τὸ βαρβαρικὸν, ἤχθετο, καὶ ἠγανάκτει πεζὸς βαδίζων, καὶ ἠξίου τὸν ἵππον αὐτῷ προσαχθῆναι. καὶ γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συντεθνήκει, μιᾷ πληγῇ ἀμφότεροι διαπαρέντες ὑπὸ Θρᾳκός τινος πελταστοῦ, ἐν τῇ ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ πρὸς τὸν Καππαδόκην συμπλοκῇ. ὁ μὲν γὰρ Ἀρσάκης ἐπήλαυνεν, ὡς διηγεῖτο, πολὺ τῶν ἄλλων προεξορμήσας. ὑποστὰς δὲ ὁ Θρᾷξ, τῇ πέλτῃ μὲν ὑποδύς, ἀποσείεται τὸν Ἀρσάκου κοντόν. οὗτος δὲ ὑποθεὶς τὴν σάρισαν, αὐτόν τε διαπείρει, καὶ τὸν ἵππον. ΑΝΤ. Πῶς οἷόν τε, ὦ Κράτης, μιᾷ πληγῇ τοῦτο γενέσθαι; ΚΡΑΤ. Ῥᾷστα ὦ Ἀντίσθενες. ὁ μὲν γὰρ ἐπήλαυνεν, εἰκοσάπηχύ

τινα

τινα κόνδυλον προσβεβλημένος. ὁ Θρᾷξ δὲ, ἐπειδὴ τῇ πέλτῃ ἀπεκρούσατο τὴν προσβολὴν, καὶ παρῆλθεν αὐτὸν ἡ ἀκωκὴ, ἐς γόνυ ὀκλάσας, δέχεται τῇ σαρίσῃ τὴν ἐπέλασιν, καὶ τιτρώσκει τὸν ἵππον ὑπὸ τὸ στέρνον, ὑπὸ θυμοῦ καὶ σφοδρότητος ἑαυτὸν διαπείροντα, διελαύνεται δὲ καὶ ὁ Ἀρσάκης ἐς τὸν βουβῶνα διαμπὰξ, ἄχρις ὑπὸ τὴν πυγήν. ὁρᾷς ὅ τι ἐγένετο, οὐ τοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ τοῦ ἵππου μᾶλλον τὸ ἔργον, ἠγανάκτει δὲ ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἠξίου ἱππεὺς καθιέναι. ὁ δέ γε Ὀροίτης ὁ ἰδιώτης, καὶ πάνυ ἁπαλὸς τὼ πόδε, καὶ οὐδ' ἑστάναι χαμαὶ, οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτεχνῶς Μῆδοι πάντες, ἐπὴν ἀποβῶσι τῶν ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν ἀποβαίνοντες ἀκροποδητὶ, μόλις βαδίζουσιν. ὥστε ἐπεὶ καταβαλὼν ἑαυτὸν, ἔκειτο, καὶ οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀνίστασθαι ἤθελεν, ὁ βέλτιστος Ἑρμῆς ἀράμενος αὐτὸν, ἐκόμισεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον, ἐγὼ δὲ ἐγέλων. ΑΝΤ. Κἀγὼ δὲ ὅτε κατῄειν, οὐδ' ἀνέμιξα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἀφεὶς οἰμώζοντας αὐτοὺς, προσδραμὼν ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, προκατέλαβον χώραν, ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλεύσαιμι. παρὰ τὸν πλοῦν δὲ, οἱ μὲν ἐδάκρυόν τε, καὶ ἐναυτίων. ἐγὼ δὲ μάλα ἐτερπόμην ἐν αὐτοῖς. ΔΙΟΓ. Σὺ μὲν ὦ Κράτης καὶ Ἀντίσθενες τοιούτων ἐτύχετε ξυνοδοιπόρων. ἐμοὶ δὲ Βλεψίας τε ὁ δανειστὴς, ὁ ἐκ Πειραιῶς, καὶ Λάμπις ὁ Ἀκαρνὰν, ξεναγὸς ὢν καὶ Δάμις ὁ πλούσιος ἐκ Κορίνθου, συγκατήεσαν. ὁ μὲν Δάμις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἐκ φαρμάκων ἀποθανών. ὁ δὲ Λάμπις δι' ἔρωτα Μυρτίου τῆς ἑταίρας, ἀποσφάξας ἑαυτόν. ὁ δὲ Βλεψίας λιμῷ ἄθλιος ἐλέγετο ἀπεσκληκέναι, καὶ ἐδήλου ὠχρὸς ἐς ὑπερβολὴν, καὶ λεπτὸς ἐς τὸ ἀκριβέστατον φαινόμενος. ἐγὼ δὲ, καίπερ εἰδὼς, ἀνέ-

ἀνάξιον ὂν πρότερον ἀποθανεῖν. εἶτα τὸν μὲν Δάμιδα αἰτιώμενον τὸν ἰόν, ὡς ἄδικα μέντοι ἔπαθες, ἔφην, ὑπ' αὐτοῦ, ὃς τάλαντα ἔχων ὁμοῦ χίλια, καὶ τρυφῶν αὐτὸς ἐνενηκονταέτης ὤν, ὀκτωκαιδεκαέτει νεανίσκῳ τέτταρας ὀβολοὺς παρεῖχες. σὺ δὲ ὦ Ἀκαρνὰν (ἔστενε γὰρ κἀκεῖνος, καὶ κατηρᾶτο τῇ Μυρτίῳ) τί αἰτιᾷ τὸν Ἔρωτα, σεαυτὸν δὲ οὔ; ὃς τοὺς μὲν πολεμίους οὐδὲ πώποτε ὑπέτρεσας, ἀλλὰ φιλοκινδύνως ἠγωνίζου περὶ τῶν ἄλλων. ὑπὸ δὲ τοῦ τυχόντος παιδισκαρίου, καὶ δακρύων ἐπιπλάστων καὶ στεναγμῶν, ἑάλως ὁ γενναῖος. ὁ μὲν γὰρ Βλεψίας αὐτὸς, ἑαυτοῦ κατηγόρει φθάσας πολλὴν τὴν ἄνοιαν, ὅτι χρήματα ἐφύλαττε τοῖς μηδὲν προσήκουσι κληρονόμοις, εἰς ἀεὶ βιώσεσθαι ὁ μάταιος νομίζων. πλὴν ἐμοί γε οὐ τὴν τυχοῦσαν τερπωλὴν παρέσχον τότε στένοντες. ἀλλ' ἤδη μὲν ἐπὶ τῷ στομίῳ ἐσμέν. ἀποβλέπειν χρὴ, καὶ ἀποσκοπεῖν πόρρωθεν τοὺς ἀφικνουμένους. Βαβαὶ πολλοί γε καὶ ποικίλοι, καὶ πάντες δακρύοντες, πλὴν τῶν νεογνῶν τούτων καὶ νηπίων. ἀλλὰ καὶ οἱ πάνυ γεγηρακότες ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτοὺς ἔχει τοῦ βίου; τοῦτον οὖν τὸν ὑπέργηρων ἐρέσθαι βούλομαι. τί δακρύεις τηλικοῦτος ἀποθανών; τί ἀγανακτεῖς ὦ βέλτιστε, καὶ ταῦτα, γέρων ἀφιγμένος; ἦπου βασιλεὺς ἦσθα; ΠΤΩ. Οὐδαμῶς. ΔΙΟΓ. Ἀλλὰ σατράπης; ΠΤΩ. Οὐδὲ τοῦτο. ΔΙΟ. Ἆρα οὖν ἐπλούτεις, εἶτα ἀνιᾷ σε τὸ πολλὴν τρυφὴν ἀπολιπόντα τεθνάναι; ΠΤΩ. Οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' ἔτη μὲν ἐγεγόνειν ἀμφὶ τὰ ἐνενήκοντα, βίον δὲ ἄπορον ἀπὸ καλάμου καὶ ὁρμιᾶς εἶχον, ἐς ὑπερβολὴν πτωχὸς ὤν, ἄτεκνός τε, καὶ προσέτι χωλὸς, καὶ ἀμυδρὸν βλέπων. ΔΙΟΓ. Εἶτα τοιοῦτος ὤν, ζῆν ἤθελες; ΠΤΩ. Ναί· ἡδὺ γὰρ ἦν τὸ φῶς,

καὶ

καὶ τὸ τεθνάναι ἥδιον καὶ φίλτερον. ΔΙΟΓ. Παραπαίεις ὦ γέρον, καὶ μελαγχολᾷς πρὸς τὸ χρεών, καὶ ταῦτα, ἡλικιώτης ὢν τοῦ πορθμέως. τί οὖν ἄν τις λέγοι περὶ τῶν νέων, ὁπότε οἱ τηλικοῦτοι φιλόζωοί εἰσιν; οὓς ἐχρῆν διώκειν τὸν θάνατον, ὡς τῶν ἐν τῷ γήρᾳ κακῶν φάρμακον. ἀλλ᾽ ἀπίωμεν, μὴ καί τις ἡμᾶς ὑπίδηται, ὡς ἀπόδρασιν βουλεύοντας, ὁρῶν περὶ τὸ στόμιον εἰλουμένους.

Διάλογος λ'.

Αἴαντος καὶ Ἀγαμέμνονος.

ΑΓΑΜ. Εἰ σὺ μανεὶς ὦ Αἶαν, σεαυτὸν ἐφόνευσας, ἐμέλλησας δὲ καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, τί αἰτιᾷ τὸν Ὀδυσσέα; καὶ πρῴην οὔτε προσέβλεψας αὐτὸν, ὁπότε ἧκε μαντευσόμενος, οὔτε προσειπεῖν ἠξίωσας ἄνδρα συστρατιώτην, καὶ ἑταῖρον· ἀλλ᾽ ὑπεροπτικῶς μεγάλα βαίνων, παρῆλθες. ΑΙΑ. Εἰκότως ὦ Ἀγάμεμνον. αὐτὸς γάρ μοι τῆς μανίας αἴτιος κατέστη, μόνος ἀντεξετασθεὶς ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. ΑΓΑΜ. Ἠξίους δὲ ἀνανταγώνιστος εἶναι, καὶ ἀκονιτὶ κρατεῖν ἁπάντων; ΑΙΑ. Ναὶ, τά γε τοιαῦτα. οἰκεία γάρ μοι ἦν ἡ πανοπλία, τοῦ ἀνεψιοῦ γε οὖσα. καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπείπασθε τὸν ἀγῶνα, καὶ παρεχωρήσατέ μοι τῶν ἄθλων. ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα κινδυνεύοντα κατακεκόφθαι ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἠξίου εἶναι, καὶ ἐπιτηδειότερος ἔχειν τὰ ὅπλα. ΑΓΑ. Αἰτιῶ τοιγαροῦν ὦ γενναῖε τὴν Θέτιν, ἣ δέον σοι τὴν κληρονομίαν τῶν ὅπλων παρα-

διδόναι συγγνώμῃ γε ὅλη, φέρουσα, ἐς τὸ κοινὸν κατέθετο αὐτά. ΑΙΑ. Οὐκ· ἀλλὰ τὸν Ὀδυσσέα, ὃς ἀντεποιήθη μόνος. ΑΓΑΜ. Συγγνώμη ὦ Αἶαν, εἰ ἄνθρωπος ὤν, ὠρέχθη δόξης ἡδίστου πράγματος, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡμῶν ἕκαστος κινδυνεύειν ὑπομένει, ἐπεὶ καὶ ἐκράτησέ σου, καὶ ταῦτα παρὰ Τρωσὶ δικασταῖς. ΑΙΑ. Οἶδα ἐγὼ, ἥτις μου κατεδίκασεν, ἀλλ' οὐ θέμις λέγειν τι περὶ τῶν θεῶν. τὸν γοῦν Ὀδυσσέα μὴ οὐχὶ μισεῖν οὐκ ἂν δυναίμην, ὦ Ἀγάμεμνον, οὐδ' εἰ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάττοι.

Διάλογος λα'.

Μίνωος καὶ Σωστράτου.

ΜΙΝ. Ὁ μὲν λῃστὴς οὗτος Σώστρατος, ἐς τὸν Πυριφλεγέθοντα ἐμβεβλήσθω. ὁ δ' ἱερόσυλος ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω. ὁ δὲ τύραννος, ὦ Ἑρμῆ, παρὰ τὸν Τιτυὸν ἀποταθεὶς, ὑπὸ τῶν γυπῶν κείρεσθαι καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ. ὑμεῖς δὲ οἱ ἀγαθοὶ ἄπιτε κατὰ τάχος ἐς τὸ Ἠλύσιον πεδίον, καὶ τὰς μακάρων νήσους κατοικεῖτε, ἀνθ' ὧν δίκαια ἐποιεῖτε παρὰ τὸν βίον. ΣΩΣΤ. Ἄκουσον ὦ Μίνως, εἴ σοι δίκαια δόξω λέγειν. ΜΙΝ. Νῦν ἀκούσω αὖθις, οὐ γὰρ ἐξελήλεγξαι ὦ Σώστρατε πονηρὸς ὤν, καὶ τοσούτους ἀπεκτονώς; ΣΩΣ. Ἐλήλεγμαι μὲν, ἀλλ' ὅρα, εἰ δικαίως κολασθήσομαι. ΜΙΝ. Καὶ πάνυ, εἴγε ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν δίκαιον. ΣΩΣ. Ὅμως ἀπόκριναί μοι ὦ Μίνως. βραχὺ γάρ τι ἐρήσομαί σε. ΜΙΝ. Λέγε μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους διακρίνωμεν ἤδη. ΣΩΣ. Ὁπόσα ἔπραττον ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἑκὼν ἔπραττον,

πρακτέον, ἢ ἐπικέκλωστό μοι ὑπὸ τῆς μοίρας; ΜΙΝ. Ὑπὸ τῆς μοίρας δηλαδή. ΣΩΣΤΡΑ. Οὐκοῦν καὶ οἱ χρηστοὶ ἅπαντες, καὶ οἱ πονηροὶ δοκοῦντες ἡμεῖς, ἐκείνῃ ὑπηρετοῦντες, ταῦτα δρῶμεν. ΜΙΝ. Ναὶ, τῇ Κλωθοῖ, ἣ ἑκάστῳ ἐπέταξε γεννηθέντι τὰ πρακτέα. ΣΩΣ. Εἰ οὖν τις ἀναγκασθεὶς ὑπ' ἄλλου φονεύσειέν τινα, οὐ δυνάμενος ἀντιλέγειν ἐκείνῳ βιαζομένῳ, οἷον δήμιος ἢ δορυφόρος, ὁ μὲν δικαστῇ πεισθεὶς, ὁ δὲ τυράννῳ, τίνα αἰτιάσῃ τοῦ φόνου; ΜΙΝ. Δῆλον ὡς τὸν δικαστὴν, ἢ τὸν τύραννον, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ τοῦτο ὄργανον ὂν πρὸς τὸν θυμὸν, τῷ πρώτως παρασχόντι τὴν αἰτίαν. ΣΩΣΤ. Εὖγε ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιδαψιλεύῃ τῷ παραδείγματι. ἢν δέ τις ἀποστείλαντος τοῦ δεσπότου, ἥκῃ αὐτὸς χρυσὸν ἢ ἄργυρον κομίζων, τίνι τὴν χάριν ἰστέον, ἢ τίνα εὐεργέτην ἀναγραπτέον; ΜΙΝ. Τὸν πέμψαντα ὦ Σώστρατε. διάκονος γὰρ ὁ κομίσας ἦν. ΣΩΣ. Οὐκοῦν ὁρᾷς, πῶς ἄδικα ποιεῖς κολάζων ἡμᾶς ὑπηρέτας γενομένους, ὧν ἡ Κλωθὼ προσέταττε, καὶ τούτους τιμήσας τοὺς διακονησαμένους ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς; οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἔχοι τις ἂν, ὡς ἀντιλέγειν δυνατὸν ἦν, τοῖς μετὰ πάσης ἀνάγκης προστεταγμένοις. ΜΙΝ. Ὦ Σώστρατε, πολλὰ ἴδοις ἂν καὶ ἄλλα οὐ κατὰ λόγον γινόμενα, εἰ ἀκριβῶς ἐξετάζοις. πλὴν ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀπολαύσεις τῆς ἐπερωτήσεως. διότι οὐ λῃστὴς μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστής τις εἶναι δοκεῖς. ἀπόλυσον αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι κολαζέσθω. ὅρα δὲ, μὴ καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾶν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

Διάλογος λϐ'.

Μένιππος ἢ Νεκυομαντεία.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ, ΦΙΛΩΝΙΔΗΣ.

Ὦ χαῖρε μέλαθρον, πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς.
Ὡς ἄσμενός σ' ἐσεῖδον, ἐς φάος μολών.

ΦΙΛΩΝ. Οὐ Μένιππος οὗτός ἐστιν ὁ Κύων; οὐ μὲν οὖν ἄλλος, εἰ μὴ ἐγὼ παραβλέπω Μένιππος ὅλος. τί δ' αὐτῷ βούλεται τὸ ἀλλόκοτον τοῦ σχήματος, πῖλος καὶ λύρα καὶ λεοντῆ; προσιτέον δ' ὅμως αὐτῷ. Χαῖρε ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολὺν γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. ΜΕΝ.

Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα, καὶ σκότου πύλας λιπών,
Ἵν' ᾅδης χωρὶς ᾤκισται θεῶν.

ΦΙΛ. Ἡράκλεις. ἐλελήθει Μένιππος ἡμᾶς ἀποθανών, κᾆτ' ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβεβίωκεν; ΜΕΝΙΠ.

Οὔκ. ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν ἀΐδης μ' ἐδέξατο.

ΦΙΛ. Τίς δ' ἡ αἰτία σοι τῆς καινῆς καὶ παραδόξου ταύτης ἀποδημίας; ΜΕΝ.

Νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ θράσος νοῦ πλέον.

ΦΙΛ. Παῦσαι μακάριε τραγῳδῶν, καὶ λέγε οὑτωσί πως ἁπλῶς καταβὰς ἀπὸ τῶν ἰαμβείων. τίς ἡ στολή; τί σοι τῆς κάτω πορείας ἐδέησεν; ἄλλως γὰρ οὐχ ἡδεῖά τις, οὐδὲ ἀσπάσιος ἡ ὁδός. ΜΕΝ.

Ὦ φιλότης, χρειώ με κατήγαγεν εἰς ἀΐδαο,
Ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.

ΦΙΛ. Οὗτος; ἀλλ' ἦ παραπαίεις. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἐμμέτρως ἐρραψῴδεις πρὸς ἄνδρας φίλους. ΜΕΝΙΠ. Μὴ θαυμάσῃς ὦ ἑταῖρε.

νεωστὶ

νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμενος, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ εἰπέ μοι, πῶς τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχει, καὶ τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; ΦΙΛ. Καινὸν οὐδὲν, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ, ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. ΜΕΝ. Ἄθλιοι καὶ κακοδαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἔναγχος κεκύρωται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδεμία μηχανὴ τοῦ διαφυγεῖν αὐτούς. ΦΙΛ. Τί φῄς; δέδοκταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; ΜΕΝ. Νὴ Δία καὶ πολλά· ἀλλ' οὐ θέμις ἐκφέρειν αὐτὰ πρὸς ἅπαντας, οὐδὲ τὰ ἀπόρρητα ἐξαγορεύειν, μή καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. ΦΙΛ. Μηδαμῶς ὦ Μένιππε πρὸς τοῦ Διὸς, μὴ φθονήσῃς τῶν λόγων φίλῳ ἀνδρί. πρὸς γὰρ εἰδότα σιωπᾶν ἐρεῖς τά τ' ἄλλα, καὶ πρός με μεμυημένον. ΜΕΝ. Χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τὸ ἐπίταγμα, καὶ οὐ πάντη ἀσφαλές. πλὴν ἀλλὰ σοῦ γε ἕνεκα τολμητέον. ἔδοξε δὴ τοὺς πλουσίους τούτους καὶ πολυχρημάτους, καὶ τὸ χρυσίον κατάκλειστον, ὥσπερ τὴν Δανάην φυλάττοντας ———

2. ΦΙΛ. Μὴ πρότερον εἴπῃς ὦ 'γαθὲ τὰ δεδογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλιστ' ἂν ἡδέως ἀκούσαιμί σου. ἥτις αἰτία σοι τῆς καθόδου ἐγένετο, τίς δ' ὁ τῆς πορείας ἡγεμών. εἶθ' ἑξῆς ἅτε εἶδες, ἅτε ἤκουσας παρ' αὐτοῖς. εἰκὸς γὰρ δὴ φιλόκαλον ὄντα σε, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν. ΜΕΝ. Ὑπουργητέον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ δὴ πρῶτά σοι δίειμι τὴν γνώμην τὴν ἐ-

μην, καὶ ὅθεν ὁρμήθην περὶ τὴν κατάβασιν. ἐγὼ γὰρ ἄχρι μὲν ἐν παισὶν ἦν, ἀκούων Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου πολέμους καὶ στάσεις διηγουμένων, οὐ μόνον τῶν ἡμιθέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλά, καὶ οὐ παρέργως ἐκινούμην πρὸς αὐτά. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων τἀναντία τοῖς ποιηταῖς κελευόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν, ἐν μεγάλῃ οὖν καθεστήκειν ἀμφιβολίᾳ, οὐκ εἰδὼς ὅτι χρησαίμην ἐμαυτῷ. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἄν ποτε ἡγούμην μοιχεῦσαι, καὶ στασιάσαι πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐγίνωσκον, οὔτ᾽ ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, εἰ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον.

3. Ἐπεὶ δὲ διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τε ἐμαυτὸν καὶ δεηθῆναι αὐτῶν χρῆσθαί μοι, ὅτι βούλοιντο, καὶ τινα ὁδὸν ἁπλῆν καὶ βεβαίαν ἀποδεῖξαι τοῦ βίου· ταῦτα μὲν δὴ φρονῶν προσῄειν αὐτοῖς. ἐλελήθειν δ᾽ ἐμαυτὸν ἐς αὐτό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ καπνοῦ βιαζόμενος. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα εὕρισκον ἐπισκοπῶν τὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν ἀπορίαν πλείονα, ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδειξαν οὗτοι τὸν τῶν ἰδιωτῶν βίον. ἀμέλει, ὁ μὲν αὐτῶν παρῄνει τὸ πᾶν ἥδεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ἐκ παντὸς μετιέναι. τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὔδαιμον. ὁ δέ τις ἔμπαλιν, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ σῶμα καταναγκάζειν, ῥυπῶντα καὶ αὐχμῶντα, καὶ πᾶσι δυσαρεστοῦντα, καὶ λοιδορούμενον, συνεχὲς ἐπιρραψῳδῶν τὰ πάνδημα ἐκεῖνα τοῦ Ἡσιόδου περὶ τῆς ἀρετῆς ἔπη, καὶ τὸν ἱδρῶτα,

καὶ

καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλλος καταφρονεῖν χρημάτων παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον οἴεσθαι τὴν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δέ τις αὖ πάλιν ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅς γε ἰδέας, καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους, καὶ κενὰ, καὶ τοιοῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ὁσημέραι παρ᾽ αὐτῶν ἤκουον ἐναντίων, καὶ τὸ πάντων δεινῶν ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐπορίζετο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν, καὶ ταῦτα εἰδότα σαφῶς, ὡς οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς οὖν ἔπασχον τοῖς νυστάζουσι τούτοις ὅμοιον, ἄρτι μὲν, ἐπινεύων ἄρτι δὲ, ἀνανεύων ἔμπαλιν. ἔτι, δὲ πολλῷ τοῦτο ἐκείνων ἀτοπώτερον, τοὺς γὰρ αὐτοὺς τούτους εὕρισκον ἐπιτηρῶν, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τοὺς γοῦν καταφρονεῖν παραινοῦντας χρημάτων, ἑώρων ἀπρὶξ ἐχομένους αὐτῶν, καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τούς τε τὴν δόξαν ἀποβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιτηδεύοντας. ἡδονῆς τε αὖ σχεδὸν ἅπαντας κατηγοροῦντας, ἰδίᾳ δὲ μόνῃ ταύτῃ προσηρτημένους. σφαλεὶς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέραινον, ἠρέμα παραμυθούμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων ἀνόητός τε εἰμι, καὶ τἀληθὲς ἔτι ἀγνοῶν περιέρχομαι.

4. Καὶ μοί ποτε διαγρυπνοῦντι τούτων ἕνεκα, ἔδοξεν ἐς Βαβυλῶνα ἐλθόντα, δεηθῆναί τινος τῶν μάγων, τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν καὶ

διαδόχων. ἤκουον δὲ αὐτοὺς ἐπῳδαῖς τε καὶ τελεταῖς τισιν ἀνοίγειν τε τοῦ ᾅδου τὰς πύλας, καὶ κατάγειν ὃν ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ὀπίσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄριστον οὖν ἡγούμην εἶναι, παρά τινος τούτων διαπραξάμενον τὴν κατάβασιν, ἐλθόντα παρὰ Τειρεσίαν τὸν Βοιώτιον, μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ἅτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἐστιν ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἄν τις ἕλοιτο εὖ φρονῶν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον εὐθὺ Βαβυλῶνος. ἐλθὼν δὲ, συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ καὶ θεσπεσίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὴν κόμην, γένειον δὲ μάλα σεμνὸν καθειμένῳ, τοὔνομα δὲ ἦν αὐτῷ Μιθροβαρζάνης. δεηθεὶς δὲ καὶ καθικετεύσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος ἔλουε, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥῆσίν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἧς οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι κηρύκων, ἐπίτροχόν τι καὶ οὐκ ἀσφαλὲς ἐφθέγγετο, πλὴν ἀλλ' ἐῴκει γέ τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ γοῦν τὴν ἐπῳδὴν τρὶς ἄν μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποπτύσας, ἐπανῄει πάλιν, οὐδένα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ σιτία μὲν ἡμῖν τὰ ἀκρόδρυα, ποτὸν δὲ γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ τοῦ Χοάσπου ὕδωρ. εὐνὴ δὲ ὑπαίθριος ἐπὶ τῆς πόας. ἐπεὶ δὲ ἅλις εἶχε τῆς προδιαιτήσεως, περὶ μέσας νύκτας ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρέ τέ με καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιήγνισε δᾳδὶ καὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα καὶ τὴν ἐπῳδὴν ἐκείνην ὑποτονθορύσας. εἶτα ὅλον με καταμαγεύσας, καὶ περιελθὼν, ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν φαντασμάτων,

λασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς εἶχον ἀναποδίζοντα. καὶ τὸ λοιπὸν ἀμφὶ πλοῦν εἰχόμεθα. αὐτὸς μὲν οὖν Μαγικήν τιν' ἔδυ στολὴν, τὰ πολλὰ ἐοικυῖαν τῇ Μηδικῇ. ἐμὲ δὲ τουτοισὶ φέρων ἐνεσκεύασε τῷ πίλῳ καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ προσέτι τῇ λύρᾳ, καὶ παρεκελεύσατο, ἤν τις ἔρηταί με τοὔνομα, Μένιππον μὲν μὴ λέγειν, Ἡρακλέα δὲ ἢ Ὀδυσσέα ἢ Ὀρφέα.

ΦΙΛ. Ὡς δὴ τί τοῦτο ὦ Μένιππε; οὐ γὰρ συνίημι τὴν αἰτίαν οὔτε τοῦ σχήματος, οὔτε τῶν ὀνομάτων. ΜΕΝ. Καὶ μὴν πρόδηλόν γε τοῦτο, καὶ οὐ παντελῶς ἀπόρρητον. ἐπεὶ γὰρ οὗτοι πρὸ ἡμῶν ζῶντες ἐς ᾅδου καταληλύθεσαν, ἡγεῖτο, εἴ με ἀπεικάσειεν αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν τὴν τοῦ Αἰακοῦ φρουρὰν διαλαθεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν, ἅτε συνηθέστερον τραγικῶς μάλα παραπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ σχήματος.

5. Ἤδη δ' οὖν ὑπέφαινεν ἡμέρα, καὶ κατελθόντες ἐπὶ τὸν ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγιγνόμεθα. παρεσκεύαστο δ' αὐτῷ καὶ σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα, καὶ ἄλλα ὅσα πρὸς τὴν τελετὴν χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι οὖν ἅπαντα τὰ παρεσκευασμένα, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ

Βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ
δάκρυ χέοντες.

Καὶ μέχρι μέν τινος ὑπεφερόμεθα ἐν τῷ ποταμῷ. εἶτα δ' εἰσεπλεύσαμεν ἐς τὸ ἕλος καὶ τὴν λίμνην, ἐς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περαιωθέντες δὲ καὶ ταύτην, ἀφικνούμεθα ἔς τι χωρίον ἔρημον καὶ ὑλῶδες, καὶ ἀνήλιον, ἐς ὃ ἀποβάντες, (ἡγεῖτο δὲ ὁ Μιθροβαρζάνης) βόθρον τε ὠρυξάμεθα, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐσπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος ἐν τοσούτῳ δᾷδα καιομένην ἔχων, οὐκ ἔτ' ἠρεμαίᾳ τῇ φωνῇ, παμμέγεθες δὲ ὡς οἷός τε

τὴν ἀνακεκραγὼς, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο καὶ Ποινὰς καὶ Ἐρινύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην καὶ αἰπεινὴν Περσεφόνειαν, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα καὶ πολυσύλλαβα. εὐθὺς οὖν πάντα ἐκεῖνα ἐσαλεύετο, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς τοὔδαφος ἀνερρήγνυτο, καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερκατηφὲς ἦν καὶ σκυθρωπόν.

Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς.

Κατεφαίνετο γὰρ ἤδη τὰ πλεῖστα, καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ τοῦ Πλούτωνος τὰ βασίλεια. κατελθόντες δ' ὅμως διὰ τοῦ χάσματος, τὸν μὲν Ῥαδάμανθυν εὕρομεν τεθνεῶτα μικροῦ δεῖν ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ Κέρβερος ὑλάκτησε μέν τι, καὶ παρεκίνησε. ταχὺ δέ μου κρούσαντος τὴν λύραν, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὴν λίμνην ἤλθομεν, μικροῦ μὲν οὐδ' ἐπεραιώθημεν, ἦν γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεων. τραυματίαι δὲ πάντες ἐπέπλεον, ὁ μὲν τὸ σκέλος, ὁ δὲ τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ ἄλλο τι συντετριμμένος. ἐμοὶ δοκεῖν ἔκ τινος πολέμου παρόντες. ὅμως δ' οὖν ὁ βέλτιστος Χάρων, ὡς εἶδε τὴν λεοντῆν, οἰηθείς με τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἐσεδέξατό με καὶ διεπόρθμευσέ τε ἄσμενος, καὶ ἀποβᾶσι διεσήμαινε τὴν ἀτραπόν.

6. Ἐπεὶ δὲ ἦμεν ἐν τῷ σκότῳ, προῄει μὲν ὁ Μιθροβαρζάνης, εἱπόμην δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενος αὐτοῦ, ἕως πρὸς λειμῶνα μέγιστον ἀφικνούμεθα τῷ ἀσφοδέλῳ κατάφυτον, ἔνθα δὴ περιεπέτοντο ἡμᾶς τετριγυῖαι τῶν νεκρῶν αἱ σκιαί. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες, παραγινόμεθα πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ ὁ μὲν ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος. παρειστήκεσαν δὲ αὐτῷ Ποιναὶ καὶ Ἀλάστορες, καὶ Ἐρινύες. ἑτέρωθεν δὲ προσήγοντο πολλοί τινες ἐφεξῆς ἁ-

λύσ

ἁλύσει μακρᾷ δεδεμένοι. ἠλέγχοντο δὲ ἐκεῖ μοιχοὶ καὶ πορνοβοσκοὶ, καὶ τελῶναι, καὶ κόλακες, καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτος ὅμιλος τῶν πάντα κυκώντων ἐν τῷ βίῳ. χωρὶς δὲ οἵ τε πλούσιοι καὶ τοκογλύφοι προσῄεσαν, ὠχροὶ, καὶ προγάστορες καὶ ποδαγροὶ, κλοιὸν ἕκαστος αὐτῶν καὶ κόρακα διτάλαντον ἐπικείμενος. ἐφεστῶτες οὖν ἡμεῖς, ἑωρῶμέν τε τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν τῶν ἀπολογουμένων. κατηγόρουν δὲ αὐτῶν καινοί τινες καὶ παράδοξοι ῥήτορες. ΦΙΛ. Τίνες οὗτοι πρὸς Διός; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς καὶ τοῦτο εἰπεῖν. ΜΕΝ. Οἶσθά που ταυτασὶ τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀποτελουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; ΦΙΛ. Πάνυ μὲν οὖν. ΜΕΝ. Αὗται τοίνυν ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, κατηγοροῦσί τε, καὶ καταμαρτυροῦσι καὶ διελέγχουσι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον, καὶ σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἅτε ἀεὶ συνοῦσαι, καὶ μηδέποτε ἀφιστάμεναι τῶν σωμάτων. ὁ δ᾽ οὖν Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων ἀπέπεμπεν ἕκαστον ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκην ὑφέξοντα κατ᾽ ἀξίαν τῶν τετολμημένων. καὶ μάλιστα ἐκείνων ἥπτετο τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς τετυφωμένων, καὶ μονονουχὶ καὶ προσκυνεῖσθαι περιμενόντων. τήν τε ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπεροψίαν μυσαττόμενος, καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο, θνητοί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες. οἱ δὲ ἀποδυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλούτους λέγω καὶ γένη, καὶ δυναστείας, γυμνοὶ κάτω νενευκότες, παρειστήκεσαν, ὥσπερ τινὰ ὄνειρον ἀναπεμπαζόμενοι τὴν παρ᾽ ἡμῖν εὐδαιμονίαν, ὥστε ἔγωγε ταῦθ᾽ ὁρῶν, ὑπερέχαιρον. καὶ εἴ τινα γνωρίσαιμι αὐτῶν, προσιὼν ἂν ἡσυχῇ πως ὑπεμίμνησκον, οἷος ἦν παρὰ τὸν βίον, καὶ ἡλίκον ἐφύσατό τε, ἡνίκα πολλοὶ μὲν ἕωθεν ἐπὶ τῶν προθύρων παρειστήκεσαν, τὴν πρόοδον αὐτοῦ περιμένοντες, ὠθούμενοί τε καὶ ἀποκλειόμενοι πρὸς τῶν οἰκετῶν.

ὁ δὲ

ὁ δὲ μόγις ἂν πολὺ ἀνατείνας αὐτοῖς πορφυροῦς τις, ἢ περίχρυσος ἢ διαποίκιλος, εὐδαίμονας ᾤετο καὶ μακαρίους ἀποφαίνειν τοὺς προσειπόντας, εἰ τὸ στῆθος ἢ τὴν δεξιὰν προτείνων δοίη καταφιλεῖν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἠνιῶντο ἀκούοντες.

7. Τῷ δὲ Μίνωϊ μία τις καὶ πρὸς χάριν ἐδικάσθη δίκη. τὸν γάρ τοι Σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια ὑπό τε Δίωνος κατηγορηθέντα, καὶ ὑπὸ τῆς στοᾶς καταμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος (ἄγουσι δ' αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δύναται μέγιστον ἐν τοῖς κάτω) μικροῦ δεῖν τῇ Χιμαίρᾳ προσδεθέντα, παρέλυσε τῆς καταδίκης, λέγων πολλοῖς αὐτὸν τῶν πεπαιδευμένων πρὸς ἀργύριον γίνεσθαι δεξιόν. ἀποστάντες δὲ ὅμως τοῦ δικαστηρίου πρὸς τὸ κολαστήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δὴ ὦ φίλε πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ ἦν ἀκοῦσαί τε καὶ ἰδεῖν. μαστίγων τε γὰρ ὁμοῦ ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὀπτωμένων, καὶ στρέβλαι, καὶ κύφωνες, καὶ τροχοί, καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπάραττε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐδάρδαπτε, ἐκολάζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δοῦλοι, σατράπαι, πένητες, πλούσιοι, πτωχοί, καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν τετολμημένων. ἐνίους δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν ἰδόντες, ὁπόσοι ἦσαν τῶν ἔναγχος τετελευτηκότων· οἱ δὲ ἐνεκαλύπτοντο καὶ ἀπεστρέφοντο. εἰ δὲ καὶ προσβλέποιεν, μάλα δουλοπρεπές τι καὶ κολακευτικόν. καὶ ταῦτα, πῶς οἴει, βαρεῖς ὄντες, καὶ ὑπερόπται παρὰ τὸν βίον; τοῖς μέντοι πένησιν ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἐδίδοτο, καὶ διαναπαυόμενοι πάλιν ἐκολάζοντο.

8. Καὶ μὴν κἀκεῖνα εἶδον τὰ μυθώδη, τὸν Ἰξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα, καὶ τὸν γηγενῆ Τιτυόν. Ἡράκλεις ὅσος· ἔκειτο γὰρ τόπον ἐπέ-

χων

χῶρον ἀγεννῆ. διελθόντες δὲ καὶ τούτους, ἐς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀχερούσιον· εὑρίσκομέν τε αὐτόθι τοὺς ἡμιθέους τε καὶ τὰς ἡρωΐνας, καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον τῶν νεκρῶν κατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διαιτωμένους, τοὺς μὲν παλαιούς τινας καὶ εὐρωτιῶντας, καὶ ὥς φησιν Ὅμηρος, ἀμενηνούς. τοὺς δὲ νεαλεῖς καὶ συνεστηκότας, καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίους αὐτῶν, διὰ τὸ πολυαρκὲς τῆς ταριχείας. τὸ μέν τοι διαγινώσκειν ἕκαστον, οὐ πάνυ τι ἦν ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτεχνῶς ἀλλήλοις γίνονται ὅμοιοι, τῶν ὀστέων γεγυμνωμένων, πλὴν μόγις καὶ διὰ πολλοῦ ἀναθεωροῦντες αὐτοὺς ἐγινώσκομεν. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀλλήλοις ἀμαυροὶ καὶ ἄσημοι, καὶ οὐδὲν ἔτι τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες. ὥστε πολλῶν ἐν ταὐτῷ σκελετῶν κειμένων, καὶ πάντων ὁμοίων, καὶ φοβερόν τι καὶ διάκενον δεδορκότων, καὶ γυμνοὺς τοὺς ὀδόντας προφαινόντων, ἠπόρουν πρὸς ἐμαυτὸν, ᾧ τινι διακρίναιμι τὸν Θερσίτην ἀπὸ τοῦ καλοῦ Νιρέως, ἢ τὸν μεταίτην Ἶρον ἀπὸ τοῦ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυῤῥίαν τὸν μάγειρον ἀπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος. οὐδὲν γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀλλ' ὅμοια τὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἔτι διακρίνεσθαι δυνάμενα.

9. Τοιγάρτοι ἐκεῖνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσεοικέναι, χορηγεῖν δὲ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, διάφορα καὶ ποικίλα τοῖς πομπεύταις σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὰρ λαβοῦσα ἡ τύχη, βασιλικῶς διεσκεύασε τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τὴν κεφαλὴν στέψασα τῷ διαδήματι. τῷ δὲ, οἰκέτου σχῆμα περιέθηκε· τὸν δέ τινα, καλὸν εἶναι ἐκόσμησε, τὸν δὲ ἄμορφον καὶ γελοῖον παρεσκεύασε.

ασε. παντοδαπὴν γὰρ οἶμαι δεῖν γενέσθαι τὴν θέαν. πολλάκις δὲ διὰ μέσης τῆς πομπῆς μετέβαλε τὰ ἐνίων σχήματα, οὐκ ἐῶσα ἐς τὸ τέλος διαπομπεῦσαι, ὡς ἐτάχθησαν, ἀλλὰ μεταμφιέσασα, τὸν μὲν Κροῖσον ἠνάγκασε τὴν τοῦ οἰκέτου καὶ αἰχμαλώτου σκευὴν ἀναλαβεῖν, τὸν δὲ Μαιάνδριον, τέως ἐν τοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τὴν Πολυκράτους τυραννίδα μετενέδυσε, καὶ μέχρι μέν τινος εἴασε χρῆσθαι τῷ σχήματι. ἐπειδὰν δὲ ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, τηνικαῦτα ἕκαστος ἀποδοὺς τὴν σκευὴν, καὶ ἀποδυσάμενος τὸ σχῆμα μετὰ τοῦ σώματος, ὥσπερ ἦν πρὸ τοῦ, γίγνεται, μηδὲν τοῦ πλησίου διαφέρων. ἔνιοι δὲ ὑπ' ἀγνωμοσύνης, ἐπειδὰν ἀπαιτῇ τὸν κόσμον ἐπιστᾶσα ἡ τύχη, ἄχθονταί γε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκόμενοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀποδιδόντες. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς πολλάκις ἑωρακέναι τοὺς τραγικοὺς ὑποκριτὰς τούτους πρὸς τὰς χρείας τῶν δραμάτων, ἄρτι μὲν Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ, Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ αὐτὸς, εἰ τύχοι μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σεμνῶς, τὸ τοῦ Κέκροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ' ὀλίγον οἰκέτης προῆλθεν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κεκελευσμένος. ἤδη δὲ πέρας ἔχοντος τοῦ δράματος, ἀποδυσάμενος ἕκαστος αὐτῶν τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην ἐσθῆτα, καὶ τὸ προσωπεῖον ἀποθέμενος, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, πένης καὶ ταπεινὸς περιέρχεται, οὐκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐ δὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαρικλέους Σουνιεὺς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος. τοιαῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἔδοξεν.

10. ΦΙΛ. Εἰπέ μοι ὦ Μένιππε οἱ τοὺς

πολυτελεῖς

πολυτελεῖς τούτους καὶ ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ὑπὲρ γῆς καὶ στήλας, καὶ εἰκόνας, καὶ ἐπιγράμματα, οὐδὲν τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσὶ τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; ΜΕΝ. Ληρεῖς ὦ οὗτος. εἰ γὰρ ἐθεάσω τὸν Μαύσωλον αὐτόν, λέγω δὲ τὸν Κᾶρα τὸν ἐκ τοῦ τάφου περιβόητον, εὖ οἶδα, ὅτι οὐκ ἂν ἐπαύσω γελῶν, οὕτω ταπεινῶς ἔρριπτο ἐν παραβύστῳ που, λανθάνων ἐν τῷ λοιπῷ δήμῳ τῶν νεκρῶν. ἐμοὶ δοκεῖν, τοσοῦτον ἀπολαύων τοῦ μνήματος, παρ' ὅσον ἐβαρύνετο τηλικοῦτον ἄχθος ἐπικείμενος. ἐπειδὰν γὰρ ὦ ἑταῖρε ὁ Αἰακὸς ἀπομετρήσῃ ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι δὲ τὸ μέγιστον οὐ πλέον ποδός, ἀνάγκη ἀγαπῶντα κατακεῖσθαι, πρὸς τὸ μέτρον συνεσταλμένον. πολλῷ δ' ἂν οἶμαι μᾶλλον ἐγέλας, εἰ ἐθεάσω τοὺς παρ' ἡμῖν βασιλέας καὶ σατράπας, πτωχεύοντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ἤτοι ταριχοπωλοῦντας ὑπ' ἀπορίας, ἢ τὰ πρῶτα διδάσκοντας γράμματα, καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος ὑβριζομένους, καὶ κατὰ κόρρης παιομένους, ὥσπερ τῶν ἀνδραπόδων τὰ ἀτιμότατα. Φίλιππον γοῦν τὸν Μακεδόνα ἐγὼ θεασάμενος, οὐδὲ κρατεῖν ἐμαυτοῦ δυνατὸς ἦν. ἐδείχθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ, μισθοῦ ἀκούμενος τὰ σαθρὰ τῶν ὑποδημάτων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἦν ἰδεῖν ἐν ταῖς τριόδοις μεταιτοῦντας· Ξέρξας λέγω, καὶ Δαρείους, καὶ Πολυκράτεις.

11. ΦΙΛ. Ἄτοπα διηγῇ τὰ περὶ τῶν βασιλέων, καὶ μικροῦ δεῖν ἄπιστα. τί δὲ ὁ Σωκράτης ἔπραττε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν σοφῶν; ΜΕΝ. Ὁ μὲν Σωκράτης κἀκεῖ περιέρχεται διελέγχων ἅπαντας, σύνεισι δ' αὐτῷ Παλαμήδης καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ καὶ εἴ τις ἄλλος λάλος νεκρός. ἔτι μέν τοι ἐπεφύσητο αὐτῷ καὶ διῳδήκει ἐκ τῆς φαρμακοποσίας τὰ σκέλη. ὁ δὲ βέλτιστος Διογένης παροικεῖ μὲν Σαρδαναπάλλῳ τῷ Ἀσσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ Φρυγὶ, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολυτελῶν.

πολυτελῶν. ἀκούων δὲ οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν τύχην ἀναμεμνημένων, γελᾷ τε, καὶ τέρπεται, καὶ τὰ πολλὰ ὕπτιος κατακείμενος, ᾄδει μάλα τραχείᾳ καὶ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ, τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ἐπικαλύπτων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς ἄνδρας καὶ διασκέπτεσθαι μετοικεῖν, οὐ φέροντας τὸν Διογένην.

12. ΦΙΛ. Ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα ἦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες κεκυρῶσθαι κατὰ τῶν πλουσίων; ΜΕΝ. Εὖγε ὑπέμνησας. οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως περὶ τούτου λέγειν προθέμενος, παμπολὺ ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου. διατρίβοντος γάρ μου παρ' αὐτοῖς, προὔθεσαν οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. ἰδὼν οὖν πολλοὺς συνθέοντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς νεκροῖς εὐθὺς εἷς καὶ αὐτὸς ἦν τῶν ἐκκλησιαστῶν. διῳκήθη μὲν οὖν καὶ ἄλλα, τελευταῖον δὲ τὸ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν κατηγόρητο πολλὰ καὶ δεινά, βία καὶ ἀλαζονεία, καὶ ὑπεροψία καὶ ἀδικία, τέλος ἀναστάς τις τῶν δημαγωγῶν ἀνέγνω ψήφισμα τοιοῦτο.

Ψήφισμα.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράνομα οἱ πλούσιοι δρῶσι παρὰ τὸν βίον, ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα τρόπον τῶν πενήτων καταφρονοῦντες, δέδοκται τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθάνωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν, τὰς δὲ ψυχὰς ἀναπεμφθείσας ἄνω ἐς τὸν βίον, καταδύεσθαι ἐς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάγωσι μυριάδας ἐτῶν πέντε καὶ εἴκοσιν, ὄνοι ἐξ ὄνων γιγνόμενοι, καὶ ἀχθοφοροῦντες, καὶ ὑπὸ τῶν

πενήτων

πενήτων ἐλαυνόμενοι. τοὐντεῦθεν δὲ λοιπὸν ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. εἶπε τὴν γνώμην Κρανίων Σκελετίωνος, Νεκυσιεὺς, φυλῆς Ἀλιβαντίδος. τούτου ἀναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσματος, ἐπεψήφισαν μὲν αἱ ἀρχαὶ, ἐπεχειροτόνησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβριμήσατο ἡ Βριμὼ, καὶ ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ ἐντελῆ γίγνεται, καὶ κύρια, τὰ ἀνεγνωσμένα.

13. Ταῦτα μὲν δή σοι τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ οὗπερ ἀφίγμην ἕνεκα, τῷ Τειρεσίᾳ προσελθὼν, ἱκέτευον αὐτὸν τὰ πάντα διηγησάμενος εἰπεῖν πρός με, ποῖόν τινα ἡγεῖτο τὸν ἄριστον βίον. ὁ δὲ γελάσας, ἔστι δὲ τυφλόν τι γερόντιον καὶ ὠχρὸν, καὶ λεπτόφωνον, ὦ τέκνον, φησὶ, τὴν μὲν αἰτίαν οἶδά σου τῆς ἀπορίας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐγένετο, οὐ ταὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ οὐ θέμις λέγειν πρὸς σε, ἀπείρηται γὰρ ὑπὸ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. μηδαμῶς, ἔφην, ὦ πατέριον, ἀλλ᾽ εἰπὲ, καὶ μὴ περιΐδῃς με σοῦ τυφλότερον περιϊόντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δὲ, δή με ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀποσπάσας, ἠρέμα προσκύψας πρὸς τὸ οὖς φησιν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν ἄριστος βίος καὶ σωφρονέστερος, ὡς τῆς ἀφροσύνης παυσάμενος τοῦ μετεωρολογεῖν, καὶ τέλη καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπεῖν, καὶ καταπτύσας τῶν σοφῶν τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα λῆρον ἡγησάμενος τοῦτο μόνον ἐξ ἅπαντος θηράσῃ, ὅπως τὸ παρὸν εὖ θέμενος, παραδράμῃς γελῶν τὰ πολλὰ, καὶ περὶ μηδὲν ἐσπουδακώς.

14. Ὣς εἰπὼν, πάλιν ὥρτο κατ᾽ Ἀσφοδελὸν λειμῶνα. ἐγὼ δὲ, καὶ γὰρ ἤδη ὀψὲ ἦν, ἄγε δὴ ὦ Μιθροβαρζάνη, φημὶ, τί διαμέλλομεν, καὶ οὐκ ἄπιμεν αὖθις ἐς τὸν βίον; ὁ δὲ

πρὸς

πρὸς ταῦτα, θάῤῥει φησὶν ὦ Μένιππε, ταχεῖαν γάρ σοι καὶ ἀπράγμονα ὑποδείξω ἀτραπόν. καὶ δὴ ἀπαγαγών με πρός τι χωρίον τοῦ ἄλλου ζοφερώτερον δείξας τῇ χειρὶ πόῤῥωθεν ἀμαυρόν τι καὶ λεπτὸν ὥσπερ διὰ κλειθρίας εἰσρέον φῶς, ἐκεῖνο, ἔφη ἐστὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Τροφωνίου, κἀκεῖθεν κατέρχονται οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. ταύτην οὖν ἄνιθι, καὶ εὐθὺς ἔσῃ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. ἡσθεὶς δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ, καὶ τὸν Μάγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μάλα διὰ τοῦ στομίου ἀνερπύσας, οὐκ οἶδ᾽, ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γίγνομαι.

Διάλογος λγ΄.

Χάρων, ἢ Ἐπισκοποῦντες.

ΕΡΜΗΣ. Τί γελᾷς ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνελήλυθας ἐς τὴν παροῦσαν ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασι; ΧΑΡ. Ἐπεθύμησα ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ. ἢ τίνων στερούμενοι, πάντες οἰμώζουσι κατιόντες παρ᾽ ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. αἰτησάμενος οὖν παρὰ τοῦ ᾅδου καὶ αὐτὸς ὥσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λειπόνεως γενέσθαι, ἀνελήλυθα ἐς τὸ φῶς. καί μοι δοκῶ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι σοι. ξεναγήσεις γὰρ εὖ οἶδ᾽ ὅτι με ξυμπερινοστῶν, καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. ΕΡΜ. Οὐ σχολή μοι ὦ πορθμεῦ. ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησάμενος

κονισάμενος τοῦ ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δὲ ὀξύθυμός τέ ἐστι, καὶ δέδια μὴ βραδύναντά με, ὅλον ὑμέτερον ἐάσῃ εἶναι, παραδοὺς τῷ ζόφῳ· ἢ ὅπερ τὸν Ἥφαιστον πρώην ἐποίησε, ῥίψῃ κἀμὲ τεταγὼς τοῦ ποδὸς ἀπὸ τοῦ θεσπεσίου βηλοῦ, ὡς ὑποσκάζων, γέλωτα παρέχοιμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. ΧΑΡ. Περιόψει οὖν με ἄλλως πλανώμενον ὑπὲρ γῆς, καὶ ταῦτα, ἑταῖρος καὶ ξύμπλους καὶ συνδιάκτορος ὤν; καὶ μὴν καλῶς εἶχεν, ὦ παῖ Μαίας, ἐκείνων γοῦν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μηδεπώποτέ σε ἢ ἀντλεῖν ἐκέλευσα, ἢ πρόσκωπον εἶναι. ἀλλὰ σὺ μὲν ῥέγκεις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκταθεὶς, ὤμους οὕτω καρτεροὺς ἔχων, ἢ, εἴ τινα λάλον νεκρὸν εὕροις, ἐκείνῳ παρ' ὅλον τὸν πλοῦν διαλέγῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὢν τὴν δικωπίαν ἐλαύνων, ἐρέττω μόνος. ἀλλὰ πρὸς τοῦ πατρὸς, ὦ φίλτατον Ἑρμήδιον, μὴ καταλίπῃς με, περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὥς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι. ὡς ἢν με σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται διολισθαίνοντες ἐν τῷ σκότῳ, οὕτω δὴ κἀγώ σοι πάλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς· ἀλλὰ δός ὦ Κυλλήνιε μοι ἐς ἀεὶ μεμνησομένῳ τὴν χάριν. ΕΡΜΗΣ. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα πληγῶν αἴτιον καταστήσεταί μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως οὐκ ἀκόνδυλον παντάπασιν ἡμῖν ἐσόμενον. ὑπουργητέον δὲ ὅμως. τί γὰρ ἂν καὶ πάθῃ τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; πάντα μὲν οὖν σε ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἀμήχανόν ἐστιν ὦ πορθμεῦ. πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἡ διατριβὴ γένοιτο. εἶτα ἐμὲ μὲν ἀποκηρύττεσθαι δεήσει, καθάπερ ἀποδράντα

ὑπὸ

ὑπὸ τοῦ Διός· σὲ δὲ καὶ αὐτὸν κωλύσει ἐνεργεῖν τὰ τοῦ θανάτου ἔργα, καὶ τὴν τοῦ Πλούτωνος ἀρχὴν ζημιοῦν, μὴ νεκραγωγοῦντα πολλοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσει, μηδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ τὰ κεφάλαια τῶν γιγνομένων ἴδοις, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον.

2. ΧΑΡ. Αὐτὸς ὦ Ἑρμῆ ἐπινόει τὸ βέλτιστον. ἐγὼ δὲ οὐδὲν οἶδα τῶν ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. ΕΡΜ. Τὸ μὲν ὅλον ὦ Χάρων, ὑψηλοῦ τινος ἡμῖν ἔδει χωρίου, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντα ἴδοις. σοὶ δὲ εἰ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν δυνατὸν ἦν, οὐκ ἂν ἐκάμνομεν· ἐκ περιωπῆς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἅπαντα καθεώρας. ἐπεὶ δὲ οὐ θέμις εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διός, ὥρα ἡμῖν ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. ΧΑΡ. Οἶσθα ὦ Ἑρμῆ ἅπερ εἴωθα λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὰν πλέωμεν; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ὑπ' ἀγνοίας κελεύετε τὴν ὀθόνην στεῖλαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τοῦ ποδός, ἢ συνεκδραμεῖν τῷ πνεύματι. ἐγὼ δέ, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν παρακελεύομαι ὑμῖν· αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βελτίω. κατὰ ταῦτα δὴ καὶ σὺ πρᾶττε, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις κυβερνήτης νῦν γε ὤν. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ἐπιβάταις νόμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. ΕΡΜ. Ὀρθῶς λέγεις, αὐτὸς γὰρ εἴσομαι τί ποιητέον, καὶ ἐξευρήσω τὴν ἱκανὴν σκοπήν. ἆρ' οὖν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ὄλυμπος ἐκεινοσί, καί τοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην ἐς τὸν Ὄλυμπον ἀπιδών. συνεργῆσαι δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ. ΧΑΡ. Πρόσταττε. ὑπουργήσω γὰρ ὅσα δυνατά.

3. ΕΡΜ.

3. ΕΡΜ. Ὅμηρος ὁ ποιητής φησι τοὺς Ἀλωέως υἷας, δύο καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἔτι παῖδας ἐθελῆσαί ποτε τὴν Ὄσσαν ἐκ βάθρων ἀνασπάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ὀλύμπῳ· εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ᾽ αὐτῇ ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἕξειν οἰομένους καὶ πρόσβασιν πρὸς τὸν οὐρανόν. ἐκείνω μὲν οὖν τὼ μειρακίω, ἀτασθάλω γὰρ ἤστην, δίκας ἐτισάτην· νὼ δὲ, οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ τῶν θεῶν ταῦτα βουλευόμεθα, τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπικυλινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ᾽ ὑψηλοτέρου ἀκριβεστέραν τὴν σκοπήν; ΧΑΡ. Καὶ δυνησόμεθα ὦ Ἑρμῆ δύ᾽ ὄντες ἀναθέσθαι, ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Ὄσσαν; ΕΡΜ. Διὰ τί δ᾽ οὐκ ἂν ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγεννεστέρους εἶναι τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκείνοιν; καὶ ταῦτα, θεοὺς ὑπάρχοντας; ΧΑΡ. Οὔκ. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα μεγαλουργίαν ἔχειν. ΕΡΜ. Εἰκότως· ἰδιώτης γὰρ εἶ ὦ Χάρων, καὶ ἥκιστα ποιητικός. ὁ δὲ γεννάδας Ὅμηρος ἀπὸ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, οὕτω ῥᾳδίως συνθεὶς τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα τεράστια εἶναι δοκεῖ, τὸν Ἄτλαντα δηλαδὴ εἰδότι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν εἷς ὢν φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις δὲ ἴσως καὶ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ πέρι, τοῦ Ἡρακλέους, ὡς διαδέξαιτό ποτε αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Ἄτλαντα καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλίγον τοῦ ἄχθους, ὑποθεὶς ἑαυτὸν φορτίῳ; ΧΑΡ. Ἀκούω καὶ ταῦτα. εἰ δὲ ἀληθῆ ἐστι, σὺ ἂν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ εἰδεῖτε. ΕΡΜ. Ἀληθέστατα ὦ Χάρων. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος·

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον. Ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα καὶ ποιητικῶς ἐξηργασάμεθα; φέρε οὖν ἀναβὰς ἴδω, ἢ καὶ ταῦτα ἱκανά, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαί. κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων, μόγις Ἰωνία καὶ Λυδία φαίνεται. ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, οὐ πλέον Ἰταλίας καὶ Σικελίας. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα, κἀκεῖθεν ἡ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν ὦ πορθμεῦ, καὶ ἡ Οἴτη ὡς ἔοικεν. εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. ΧΑΡ. Οὕτω ποιῶμεν, ὅρα μόνον μὴ λεπτότερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον. ἀπομηκύνοντες πέρα τοῦ πιθανοῦ. εἶτα συγκαταῤῥιφθέντες αὐτῷ πικρᾶς τῆς Ὁμήρου οἰκοδομικῆς πειραθῶμεν, ξυντριβέντες τῶν κρανίων. ΕΡΜ. Θάῤῥει, ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα, μετατίθει τὴν Οἴτην, ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασσός. ἰδοὺ ἐπάνειμι αὖθις, εὖ ἔχει, πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. ΧΑΡ. Ὄρεξον ὦ Ἑρμῆ τὴν χεῖρα. οὐ γὰρ ἐπὶ μακρὰν με ταύτην τὴν μηχανὴν ἀναβιβάζεις. ΕΡΜ. Εἴ γε καὶ ἰδεῖν ἐθέλεις ὦ Χάρων ἅπαντα, οὐκ ἔνι δὲ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῆ, καὶ φιλοθεάμονα εἶναι. ἀλλ' ἔχου μου τῆς δεξιᾶς, καὶ φείδου μὴ κατὰ τοῦ ὀλισθηροῦ πατεῖν. εὖ γε ἀνελήλυθας καὶ σύ. καὶ ἐπείπερ δικόρυμβος ὁ Παρνασσός ἐστι, μίαν ἑκάτερος ἄκραν ἀπολαβόμενοι, καθεζώμεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων ἐπισκόπει ἅπαντα.

4. ΧΑΡ. Ὁρῶ γῆν πολλὴν καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμοὺς τοῦ Κωκυτοῦ καὶ Πυριφλεγέθοντος μείζονας· καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικρούς, καί τινας φωλεοὺς αὐτῶν. ΕΡΜ. Πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις. ΧΑΡ. Οἶσθα ὦ Ἑρμῆ,

ὡς

ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέπρακται, ἀλλὰ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ Κασταλίᾳ, καὶ τὴν Οἴτην, καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. ΕΡΜ. Ὅτι τί; ΧΑΡ. Οὐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ οὐ πόλεις, καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον, ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν, ὥσπερ ὅτε με τὸ πρῶτον ἐντυχὼν εἶδες γελῶντα, καὶ ἤρου με, ὅ, τι γελῴην. ἀκούσας γάρ τινος ἥσθην ἐς ὑπερβολήν. ΕΡΜ. Τί δὲ τοῦτ' ἦν; ΧΑΡ. Ἐπὶ δεῖπνον οἶμαι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν φίλων, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἥξειν ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐμπεσοῦσα, οὐκ οἶδ' ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐγέλασα οὖν οὐκ ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν· ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι καὶ ἀκούοιμι. ΕΡΜ. Ἔχ' ἀτρέμας. καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδερκέστατον ἐν βραχεῖ ἀποφανῶ, παρ' Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπῳδὴν λαβών. κἀπειδὰν εἴπω τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. ΧΑΡ. Λέγε μόνον. ΕΡΜ.

Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἕλον ἣ πρὶν ἐπῆεν,
Ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα.

ΧΑΡ. Τί ἐστιν; ΕΡΜ. Ἤδη ὁρᾷς; ΧΑΡ. Ὑπερφυῶς γε. τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ. ὥστε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ προσδίδασκέ με, καὶ ἀποκρίνου ἐρωτῶντι. ἀλλὰ βούλει κατὰ τὸν Ὅμηρον κἀγὼ ἔρωμαί σε, ὡς μάθῃς οὐδ' αὐτὸν ἀμελῆ ὄντα με τῶν Ὁμήρου. ΕΡΜ. Καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τι τῶν ἐκείνου εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ καὶ προσκώπος ὤν; ΧΑΡ. Ὁρᾷς, ὀνειδιστικὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ

δὲ ὁπότε διεπόρθμευον αὐτὸν ἀποθανόντα, πολλὰ ῥαψῳδοῦντος ἀκούσας, ἐνίων ἔτι μέμνημαι. καί τοι χειμὼν ἡμᾶς οὐ μικρὸς τότε κατέλαβεν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ᾄδειν οὐ πάνυ αἴσιόν τινα ᾠδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας, καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον, ὥσπερ τορύνην τινὰ ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θυέλλας ἀνερρόθει, καὶ ἄλλα πολλὰ κυκῶν τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ἐπῶν, χειμὼν ἄφνω καὶ γνόφος ἐμπεσὼν, ὀλίγου δεῖν περιέτρεψεν ἡμῖν τὴν ναῦν. ὅτε περ καὶ ναυτιάσας ἐκεῖνος ἀπήμεσε τὴν ῥαψῳδίαν τὰς πολλὰς αὐτῇ Σκύλλῃ, καὶ Χαρύβδει, καὶ Κύκλωπι. ΕΡΜ. Οὐ χαλεπὸν οὖν ἦν ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γοῦν διαφυλάττειν. ΧΑΡ. Εἰπὲ γάρ μοι·

Τίς γὰρ ὅδ' ἐστὶ πάχιστος ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλὴν καὶ εὐρέας ὤμους.

ΕΡΜ. Μίλων οὗτος ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου. ΧΑΡ. Καὶ πόσῳ δικαιότερον ἂν ἐμὲ ὦ Ἑρμῆ, ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μεθ' ὀλίγον ξυλλαβὼν ἐνθήσομαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τοῦ Θανάτου, μηδὲ ξυνεὶς ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζει. κᾆτα οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τοῦ κρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ ταύρου φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἆρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; ΕΡΜ. Πόθεν ἐκεῖνος θανάτου νῦν μνημονεύσειεν ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; ΧΑΡ. Ἔα τοῦτον οὐκ εἰς

μακρὰν

μικρὸν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ᾽ ἂν πλέῃ, μηδὲ ἐμπίδα, οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄρασθαι δυνάμενος.

5. Σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπέ, τίς ἄρ᾽ ἐστὶν ἄλλος ὁ σεμνὸς ἀνήρ; οὐχ Ἕλλην ὡς ἔοικεν, ἀπὸ γοῦν τῆς στολῆς. ΕΡΜ. Κῦρος ὦ Χάρων ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν πάλαι Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι. καὶ Ἀσσυρίων ἔναγχος οὗτος ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεστήσατο. καὶ νῦν ἐλασείοντι ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. ΧΑΡ. Ὁ Κροῖσος δὲ ποῦ ποτε κἀκεῖνός ἐστιν; ΕΡΜ. Ἐκεῖσε ἀπόβλεψον ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν τὴν τὸ τριπλοῦν τεῖχος. Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅ, τι καὶ λέγουσι; ΧΑΡ. Πάνυ μὲν οὖν. ΚΡΟΙ. Ὦ ξένε Ἀθηναῖε, εἶδες γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐστιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, εἰπέ μοι τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι. ΧΑΡ. Τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; ΕΡΜ. Θάρρει. οὐδὲν ἀγεννὲς ὦ Χάρων. ΣΟΛ. Ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν εὐδαίμονες. ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλέοβιν καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας. ΧΑΡ. Τῆς Ἀργόθεν φησὶν οὗτος, τοὺς ἅμα πρώην ἀποθανόντας, ἐπεὶ τὴν μητέρα ὑποδύντες εἵλκυσαν ἐπὶ τῆς ἀπήνης ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. ΚΡΟΙ. Ἔστω. ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας. ὁ δεύτερος δὲ τίς ἂν εἴη; ΣΟΛ. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς εὖ τε ἐβίω, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ΚΡΟΙ. Ἐγὼ δὲ κάθαρμα, οὔ

σοι δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; ΣΟΛ. Οὐδέπω οἶδα Κροῖσε, ἢν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκηται τοῦ βίου. ὁ γὰρ θάνατος ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. ΧΑΡ. Κάλλιστα ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γίγνεσθαι τὴν περὶ τῶν τοιούτων κρίσιν.

6. Ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει; ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; ΕΡΜ. Πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις δὲ ἀνὴρ ἐκτόπως. ΧΑΡ. Ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσὸς τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποστίλβει τὸ ὕπωχρον μετ' ἐρυθήματος· νῦν γὰρ πρῶτον εἶδον, ἀκούων ἀεί. ΕΡΜ. Ἐκεῖνο ὦ Χάρων τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ περιμάχητον. ΧΑΡ. Καὶ μὴν οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, εἰ μὴ ἄρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. ΕΡΜ. Οὐ γὰρ οἶσθα ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ λῃστήρια, καὶ ἐπιορκίαι, καὶ φόνοι, καὶ δεσμὰ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορίαι, καὶ δουλεῖαι; ΧΑΡ. Διὰ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρον; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν ὡς οἶσθα παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἐκλέγων. ΕΡΜ. Ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολὺς· ὥστε οὐ πάνυ σπουδάζεται ὑπ' αὐτῶν. τοῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ τοῦ βάθους οἱ μεταλλεύοντες ἀνορύττουσι. πλὴν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. ΧΑΡ. Δεινήν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ, καὶ βαρέος κτήματος. ΕΡΜ. Ἀλλ' οὐ Σόλων γε ἐκεῖνος ὦ Χάρων ἐρᾷν αὐτοῦ φαίνεται ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ γὰρ τοῦ Κροί-

σου

σὺ καὶ τῆς μεγαλαυχίας τοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖν ἐρέσθαι τι βούλεται αὐτόν. ἐπακούσωμεν οὖν.

9. ΣΟΛ. Εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε. οἴει γάρ τι δεῖσθαι τῶν πλίνθων τούτων τὸν Πύθιον; ΚΡΟΙ. Νὴ Δί᾽, οὐ γάρ ἐστιν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα οὐδὲν τοιοῦτον. ΣΟΛ. Οὐκοῦν μακάριον οἴει τὸν θεὸν ἀποφαίνειν, εἰ κτήσαιτο ἐν τοῖς ἄλλοις, καὶ πλίνθους χρυσᾶς; ΚΡΟΙ. Πῶς γὰρ οὔ; ΣΟΛ. Πολλήν μοι λέγεις ὦ Κροῖσε, πενίαν ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταστέλλεσθαι τὸ χρυσίον δεήσει αὐτοὺς, ἢν ἐπιθυμήσωσι. ΚΡΟΙ. Ποῦ γὰρ τοσοῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς ὅσος παρ᾽ ἡμῖν; ΣΟΛ. Εἰπέ μοι, σίδηρος δὲ φύεται ἐν Λυδίᾳ; ΚΡΟΙ. Οὐ πάνυ τι. ΣΟΛ. Τοῦ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐστε. ΚΡΟΙ. Πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος χρυσίου; ΣΟΛ. Ἢν ἀποκρίνῃ μηδὲν ἀγανακτῶν, μάθοις ἄν. ΚΡΟΙ. Ἐρώτα ὦ Σόλων. ΣΟΛ. Πότεροι, ἀμείνους οἱ σῴζοντές τινας, ἢ οἱ σῳζόμενοι πρὸς αὐτῶν; ΚΡΟΙ. Οἱ σῴζοντες δηλαδή. ΣΟΛ. Ἆρ᾽ οὖν, ἢν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπίῃ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺ ποιήσῃ τῷ στρατῷ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; ΚΡΟΙ. Ὁ σίδηρος δηλαδή. ΣΟΛ. Καὶ εἴ γε μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἴχοιτο ἄν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας αἰχμάλωτος. ΚΡΟΙ. Εὐφήμει ὦ ἄνθρωπε. ΣΟΛ. Μὴ γένοιτο μὲν οὕτω ταῦτα. φαίνῃ δ᾽ οὖν ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. ΚΡΟΙ. Οὐκοῦν καὶ τῷ θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀνατιθέναι με, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; ΣΟΛ. Οὐδὲ σιδήρου ἐκεῖνός γε δεήσεται. ἀλλ᾽ ἤν τε χαλκὸν, ἤν τε χρυσὸν ἀναθῇς, ἄλλοις μέν ποτε κτῆμα καὶ ἕρμαιον ἔσῃ ἀνατεθεικὼς, Φωκεῦσιν,

 ἢ

ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς, ἢ τινι τυράννῳ λῃστῇ· τῷ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῆς σῆς χρυσοποιίας. ΚΡΟΙ. Αἰεὶ σύ μοι τῷ πλούτῳ προσπολεμῶν, καὶ φθονῶν. ΕΡΜ. Οὐ φέρει ὁ Λυδὸς, ὦ Χάρων, τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πένης ἄνθρωπος οὐχ ὑποπτήσσων, τὸ δὲ παριστάμενον ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' οὖν μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἁλόντα ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀναχθῆναι. ἤκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς πρώην ἀναγινωσκούσης τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα. ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δὲ αὐτὸν ὑπ' ἐκεινησὶ τῆς Μασσαγέτιδος ἀποθανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ ἐξελαύνουσαν; ΧΑΡ. Νὴ Δία. ΕΡΜ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί, καὶ τὴν κεφαλήν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὕτη ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὗτος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς ἀποθανεῖται, ἀποκτείνας τὸν Ἆπιν. ΧΑΡ. Ὢ πολλοῦ γέλωτος. ἀλλὰ νῦν τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν, ὡς μετ' ὀλίγον οὗτος μὲν αἰχμάλωτος ἔσται, οὗτος δὲ τὴν κεφαλὴν ἕξει ἐν ἀσκῷ αἵματος;

8. Ἐκεῖνος δὲ τίς ἐστιν ὦ Ἑρμῆ, ὁ τὴν πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι τὸν ἰχθὺν ἀνατεμών

—— νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ;

—— βασιλεὺς δὲ τις εὔχεται εἶναι.

ΕΡΜ. Εὖ γε παρῳδεῖς ὦ Χάρων, ἀλλὰ

Πολυκράτην

Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον εὐδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτὸς ὑπὸ τοῦ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ὀροίτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου. καὶ ταῦτα γὰρ τῆς Κλωθοῦς ἐπήκουσα. ΧΑΡ. Εὖγε ὦ Κλωθοῖ, γεννικῶς καὶ αὐτοὺς ὦ βελτίστη. καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὄντες. ἐν τοσούτῳ δὲ ἐπαιρέσθωσαν, ὡς ἂν ἐφ' ὑψηλοτέρου ἀλγεινότερον καταπεσούμενοι. ἐγὼ δὲ γελάσομαι τότε γνωρίσας αὐτῶν ἕκαστον γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ, μήτε πορφυρίδα, μήτε τιάραν, ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας.

9. ΕΡΜ. Καὶ τὰ μὲν τούτων ὧδε ἕξει. τὴν δὲ πληθὺν ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλέοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας; ΧΑΡ. Ὁρῶ ποικίλην τινὰ τὴν τύρβην, καὶ μεστὸν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν ἐοικυίας τοῖς σμήνεσιν, ἐν οἷς ἅπας μὲν ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸν πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες ὥσπερ σφῆκες ἄγουσι, καὶ φέρουσι τὸν ὑποδεέστερον. ὁ δὲ περιπετόμενος αὐτοὺς ἐκ τἀφανοῦς οὗτος ὄχλος, τίνες εἰσίν; ΕΡΜ. Ἐλπίδες ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄγνοιαι καὶ ἡδοναί, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαί, καὶ μίση καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος καὶ ἡ ὀργή, καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ καὶ αἱ ἐλπίδες ὑπεράνω πετόμενοι, ὁ μὲν ἐμπίπτων, ἐκπλήττει, ἐνίοτε καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ. αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμεναι, ὁπόταν μάλιστα οἴηταί τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτάμεναι οἴχονται,

κεχηνότας αὐτοὺς ἀπολιποῦσαι, ὥσπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἢν δ' ἀτενίσῃς, κατόψει καὶ μοίρας ἄνω ἐπικλωθούσας ἑκάστῳ τὸν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ ἠρτῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀτράκτων. ΧΑΡ. Ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπεπλεγμένον γε τὰ πολλά. τοῦτο μὲν ἐκείνῳ, ἐκεῖνο δὲ ἄλλῳ. ΕΡΜ. Εἰκότως ὦ Πορθμεῦ, εἵμαρται γὰρ ἐκείνῳ μὲν ὑπὸ τούτου φονευθῆναι, τούτῳ δὲ ὑπ' ἄλλου. καὶ κληρονομῆσαί γε τοῦτον μὲν ἐκείνου, ὅτου ἂν ᾖ μικρότερον τὸ νῆμα· ἐκεῖνον δ' αὖ, τούτου. τοιόνδε γάρ τι ἡ ἐπιπλοκὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ' οὖν ὑπὸ λεπτοῦ κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω μετέωρός ἐστι, καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν ἀπορραγέντος τοῦ λίνου, ἐπειδὰν μηκέτι ἀντέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται. οὗτος δὲ ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ἢν καὶ πέσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις καὶ τοῖς γείτοσιν ἐξακουσθέντος τοῦ πτώματος. ΧΑΡ. Παγγέλοια ταῦτα ὦ Ἑρμῆ.

10. ΕΡΜ. Καὶ μὴν οὐδ' εἰπεῖν ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν ὅπως ἐστὶ καταγέλαστα ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπάστους γιγνομένους ὑπὸ τοῦ βελτίστου θανάτου. ἄγγελοι δὲ αὐτοῦ, καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοὶ ὡς ὁρᾷς, ἠπίαλοι καὶ πυρετοί, καὶ φθόαι, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ ξίφη, καὶ λῃστήρια, καὶ κώνεια, καὶ δικασταί, καὶ τύραννοι, καὶ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτοὺς εἰσέρχεται, ἔστ' ἂν εὖ πράττωσιν. ὅταν δὲ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀτοτοῖ, καὶ αἰαῖ, αἰαῖ, καὶ ὤμοι μοι. εἰ δ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν ὅτι θνητοί τινες εἰσιν αὐτοί, καὶ ὀλίγον

τοῦτον

τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ βίῳ ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ὑπὲρ γῆς ἀφέντες, ἦσαν τ' ἂν σωφρονέστεροι, καὶ ἧττον ἠνιῶντο ἀποθανόντες, νῦν δὲ ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ἐπιστὰς ὁ ὑπηρέτης καλῇ, καὶ ἀπάγῃ πεδήσας τῷ πυρετῷ, ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι περὶ τὴν ἀγωγὴν, οὔποτε προσδοκήσαντες ἀποσπασθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν σπουδῇ οἰκοδομούμενος, καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι ὅτι ἡ μὲν ἕξει τέλος αὐτῷ, ὁ δὲ, ἄρτι ἐπιθεὶς τὸν ὄροφον, ἄπεισι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐτὸς μηδὲ δειπνήσας ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄρρενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ φίλους διὰ τοῦτο ἑστιῶν, καὶ τοὔνομα τοῦ πατρὸς τιθέμενος, εἰ ἠπίστατο ὡς ἑπτέτης γενόμενος ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἄν σοι δοκῇ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γεννωμένῳ; ἀλλὰ τὸ αἴτιον, ὅτι τὸν μὲν εὐτυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὸν τοῦ ἀθλητοῦ πατέρα, τοῦ Ὀλύμπια νενικηκότος· τὸν γείτονα δὲ τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο. τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς ὅσοι εἰσὶ, καὶ τοὺς ξυναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν καλουμένους, ὑφ' ὧν εἶπον, ἀπιόντων ἀγγέλων τε καὶ ὑπηρετῶν;

ΧΑΡ. Ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὐτοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί ἐκεῖνό ἐστιν, οὗ στερούμενοι ἀγανακτοῦσιν.

XI. ΕΡΜ. Ἢν γοῦν τοὺς βασιλέας ἴδῃ τις αὐτῶν, οἵπερ εὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν, ἔξω τοῦ ἀβεβαίου, καὶ ὡς φῄς, ἀμφιβόλου τῆς τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνιαρὰ εὑρήσει προσόντα αὐτοῖς, φόβους καὶ ταραχὰς,

καὶ μίση, καὶ ἐπιβουλαί, καὶ ὀργαί, καὶ κολακείαι. τούτοις γὰρ ἅπαντες ξύνεισιν, ἀλλὰ πένθη, καὶ νόσοι, καὶ πάθη, ἐξ ἰσοτιμίας δηλαδὴ ἄρχοντα αὐτῶν, ὥστε τὰ τούτων πονηρὰ λογίζεσθαι χρεὼν οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. ΧΑΡ. Ἐθέλω γοῦν σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ᾧτινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω ὑπὸ κρουνῷ τινι καταράττοντι ἀνισταμένας, τὰς φυσαλλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός; ἐκείνων τοίνυν αἱ μέν τινες μικραί εἰσι, καὶ αὐτίκα ἐκραγεῖσαι, ἀπέσβησαν. αἱ δὲ ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι, καὶ προσχωρουσῶν αὐταῖς τῶν ἄλλων, αὗται ὑπερφυσώμεναι ἐς μέγιστον ὄγκον αἴρονται. εἶτα μέντοι κἀκεῖναι πάντως ἐξερράγησάν ποτε. οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος· ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν μείζους, οἱ δὲ ἐλάττους, καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι, καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυστῆναι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' οὖν ἀπορραγῆναι ἀναγκαῖον. ΕΡΜ. Οὐδὲν χεῖρον σὺ τοῦ Ὁμήρου εἴκασας ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ.

12. ΧΑΡ. Καὶ τοιοῦτοι ὄντες, ὦ Ἑρμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν, καὶ κτήσεων ἁμιλλώμενοι, ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς, δεήσει ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς. βούλει οὖν ἐπείπερ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμεν ἀναβοήσας παμμέγεθες, παραινέσω αὐτοῖς ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων· Ὦ μάταιοι, τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα; παύσασθε κάμνοντες. οὐ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε. οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν ἀΐδιόν ἐστιν. οὐδ'

ἂν

ἂν ἀπαγάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀποθανών· ἀλλ' ἀνάγκη τὸν μὲν γυμνὸν οἴχεσθαι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ τὸν ἀγρὸν, καὶ τὸ χρυσίον ἀεὶ ἄλλων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. εἰ ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπηκόου ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, οὐκ ἂν οἴει μέγα ὠφεληθῆναι τὸν βίον, καὶ σωφρονεστέρους ἂν γενέσθαι παρὰ πολύ; ΕΡΜ. Ὦ μακάριε, οὐκ οἶσθα ὅπως αὐτοὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη διατεθείκασιν, ὡς μηδ' ἂν τρυπάνῳ ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα, τοσούτῳ κηρῷ ἔβυσαν αὐτά, οἷόν περ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἑταίρους ἔδρασε, δέει τῆς Σειρήνων ἀκροάσεως· πόθεν οὖν ἂν ἐκεῖνοι δυνηθεῖεν ἀκοῦσαι, ἢν καὶ σὺ κεκραγὼς διαρραγῇς; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη δύναται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι οὐ παραδεδεγμένοι τὸν κηρὸν ἐς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀποκλίνοντες, ὀξὺ δεδορκότες ἐς τὰ πράγματα, καὶ κατεγνωκότες οἷά ἐστι. ΧΑΡ. Οὐκοῦν ἐκείνοις γοῦν ἐμβοήσαιμι; ΕΡΜ. Περιττὸν τοῦτο λέγειν πρὸς αὐτοὺς ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποστάντες τῶν πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων, καὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀρέσκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι δρασμὸν ἤδη βουλεύοντες παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου· καὶ γὰρ καὶ μισοῦνται ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἀμαθίας. ΧΑΡ. Εὖγε ὦ γεννάδαι· πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσίν ὦ Ἑρμῆ. ΕΡΜ. Ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη.

13. ΧΑΡ. Ἓν ἔτι ἐπόθουν εἰδέναι ὦ Ἑρμῆ, καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῆ ἔσῃ τὴν περιήγησιν πεποιηκώς, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων, ἵνα κατορύττουσι, θεάσασθαι. ΕΡΜ. Ἠρία, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους, καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. πλὴν τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας, καὶ πυραμίδας;

ραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα, καὶ σωματοφυλάκια ἐστί. ΧΑΡ. Τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ, καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίουσί τε ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον, καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν. ΕΡΜ. Οὐκ οἶδα ὦ Πορθμεῦ, τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν ᾅδου. πεπιστεύκασι δ' οὖν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν ὡς οἷόν τε περιπετομένας τὴν κνῖσαν, καὶ τὸν καπνὸν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. ΧΑΡ. Ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα; καί τοι γελοῖός εἰμί σοι λέγων ταῦτα, ὁσημέραι κατάγοντι αὐτούς. οἶσθ' οὖν εἰ δύναιντ' ἂν ἔτι ἀνελθεῖν ἅπαξ, ὑποχθόνιοι γενόμενοι; ἐπεί τοι καὶ παγγέλοια ἂν ὦ Ἑρμῆ ἔπασχον, οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἔχων, εἰ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀνάγειν πιομένους. Ὦ μάταιοι, τῆς ἀνοίας, οὐκ εἰδότες ἡλίκοις ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν, καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι

Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἄτυμβος ἀνὴρ ὅς τ'
ἔλαχε τύμβου.
Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ Ἶρος κρείων τ' Ἀγαμέμνων.
Θερσίτῃ δ' ἶσος Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο.
Πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ
κάρηνα.
Γυμνοί τε ξηροί τε κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα.

ΕΡΜ. Ἡράκλεις, ὡς πολὺν τὸν Ὅμηρον ἐπαντλεῖς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Ἀχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον μὲν ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκὸν, ἀν-

τικρὺ

μικρὸν δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ῥοιτείῳ. ΧΑΡ. Οὐ μεγάλοι ὦ Ἑρμῆ οἱ τάφοι.

14. Τὰς πόλεις, τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν· τὴν Νίνον, τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας, καὶ Κλεωνάς, καὶ τὴν Ἴλιον αὐτήν. πολλοὺς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ νεωλκῆσαι, μὴ διαψῦξαι τὸ σκαφίδιον. ΕΡΜ. Ἡ Νῖνος μὲν ὦ Πορθμεῦ ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν εἴποις ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστίν, ἡ εὔπυργος, ἡ τὸν μέγαν περίβολον. οὐ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ζητηθησομένη, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς αἰσχύνομαι δεῖξαί σοι, καὶ μάλιστα τὸ Ἴλιον. ἀποπνίξεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τὸν Ὅμηρον κατελθὼν ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. πλὴν ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ αὗται. ἀποθνήσκουσι γὰρ ὦ Πορθμεῦ, καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι. καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχου οὖν οὐδὲ τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλείπεται. ΧΑΡ. Παπαὶ τῶν ἐπαίνων Ὅμηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων,

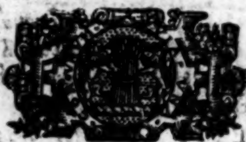
— Ἴλιον ἱρήν,
καὶ — εὐρυάγυιαν,
καὶ — ἐϋκτίμεναι Κλεωναί.

15. Ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν; ΕΡΜ. Ἀργείους ὁρᾷς ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ἡμιθνῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Ὀθρυάδαν, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον τῷ αὑτοῦ αἵματι. ΧΑΡ. Ὑπὲρ τίνος δ' αὐτοῖς ὦ Ἑρμῆ ὁ πόλεμος; ΕΡΜ. Ὑπὲρ τοῦ πεδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ μάχονται. ΧΑΡ. Ὢ τῆς ἀνοίας, οἵγε οὐκ ἴσασιν ὅτι κἂν ὅλην

τὴν

τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κλήσονται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. τὸ δὲ πεδίον τοῦτο ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ τρόπαιον ἀνασπάσαντες τῷ ἀρότρῳ. ΕΡΜ. Οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμεῖς δὲ καταβάντες ἤδη, καὶ κατὰ χώραν εὐθετήσαντες αὖθις τὰ ὄρη, ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθ' ἃ ἐστάλην, σὺ δ' ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, ἥξω δέ σοι μετ' ὀλίγον, καὶ αὐτὸς νεκροστολῶν. ΧΑΡ. Εὖγε ἐποίησας ὦ Ἑρμῆ. εὐεργέτης ἀεὶ ἀναγεγράψῃ. ὠνάμην δέ τι διὰ σὲ τῆς ἀποδημίας. οἷά ἐστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι. Χάρωνος δὲ οὐδεὶς λόγος.

Τέλος τοῦ βιβλίου πρώτου.

ΛΟΥ-

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ ΔΙΑΛΟΓΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Διάλογος α'.

Περὶ τοῦ Ἐνυπνίου· ἤτοι Βίος Λουκιανοῦ.

Ἄρτι μὲν ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν, ἤδη τὴν ἡλικίαν πρόσηβος ὤν. ὁ δὲ πατὴρ ἐσκοπεῖτο μετὰ τῶν φίλων ὅ, τι καὶ διδάξαιτό με. τοῖς πλείστοις οὖν ἔδοξε παιδεία μὲν, καὶ πόνου πολλοῦ, καὶ χρόνου μακροῦ, καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς, καὶ τύχης δεῖσθαι λαμπρᾶς. τὰ δὲ ἡμέτερα, μικρά τε εἶναι, καὶ ταχεῖάν τινα τὴν ἐπικουρίαν ἀπαιτεῖν. εἰ δέ τινα τέχνην τῶν βαναύσων τούτων ἐκμάθοιμι, τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης, καὶ μηκέτι οἰκόσιτος εἶναι, τηλικοῦτος ὤν. οὐκ εἰς μακρὰν δὲ καὶ τὸν πατέρα εὐφρανεῖν, ἀποφέρων ἀεὶ τὸ γιγνόμενον. Δευτέρας οὖν σκέψεως ἀρχὴ προὐτέθη, τίς ἀρίστη τῶν τεχνῶν, καὶ ῥάστη ἐκμαθεῖν, καὶ ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πρέπουσα, καὶ πρόχειρον ἔχουσα τὴν χορηγίαν, καὶ διαρκῆ τὸν πόρον. ἄλλου τοίνυν ἄλλην ἐπαι-

γενόμενος, ὡς ἕκαστος γνώμης ἢ ἐμπειρίας εἶχεν, ὁ πατὴρ εἰς τὸν θεῖον ἀπιδών, (παρῆν γὰρ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος, ἄριστος ἑρμογλύφος εἶναι δοκῶν, καὶ λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα εὐδοκίμοις) οὐ θέμις, εἶπεν, ἄλλην τέχνην ἐπικρατεῖν, σοῦ παρόντος. ἀλλὰ τοῦτον ἄγε, δείξας ἐμέ, καὶ δίδασκε παραλαβὼν λίθων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι καὶ συναρμοστήν, καὶ ἑρμογλυφέα. δύναται γὰρ καὶ τοῦτο, φύσεώς γε, ὡς οἶσθα, ἔχων δεξιῶς. ἐτεκμαίρετο δὲ ταῖς ἐκ τοῦ κηροῦ παιδιαῖς. ὁπότε γὰρ ἀφεθείην ὑπὸ τῶν διδασκάλων, ἀποξέων ἂν τὸν κηρόν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ νὴ Δί' ἀνθρώπους, ἀνέπλαττον, εἰκότως, ὡς ἐδόκουν τῷ πατρί. ἐφ' οἷς παρὰ μὲν τῶν διδασκάλων πληγὰς ἐλάμβανον. τότε δὲ ἔπαινος εἰς τὴν εὐφυΐαν καὶ ταῦτα ἦν. καὶ χρηστὰς εἶχον ἐπ' ἐμοὶ τὰς ἐλπίδας, ὡς ἐν βραχεῖ μαθήσομαι τὴν τέχνην, ἀπ' ἐκείνης γε τῆς πλαστικῆς. ἅμα τε οὖν ἐπιτήδειος ἐδόκει ἡμέρα τέχνης ἐνάρχεσθαι, κἀγὼ παρεδεδόμην τῷ θείῳ, μὰ τὸν Δί' οὐ σφόδρα τῷ πράγματι ἀχθόμενος· ἀλλά μοι καὶ παιδιάν τινα οὐκ ἀτερπῆ ἐδόκει ἔχειν, καὶ πρὸς τοὺς ἡλικιώτας ἐπίδειξιν, εἰ φαινοίμην θεούς τε γλύφων, καὶ ἀγαλμάτιά τινα μικρὰ κατασκευάζων ἐμαυτῷ τε, κἀκείνοις, οἷς προῃρούμην. καὶ τό τε πρῶτον ἐκεῖνο, καὶ σύνηθες τοῖς ἀρχομένοις ἐγίγνετο. ἐγκοπέα γάρ τινά μοι δοὺς ὁ θεῖος ἐκέλευσέ μοι ἠρέμα καθικέσθαι πλακός, ἐν μέσῳ κειμένης, ἐπειπὼν τὸ κοινόν,

—— Ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός.

Σκληρότερον δὲ κατενεγκόντος ὑπ' ἀπειρίας, κατεάγη μὲν ἡ πλάξ. ὁ δὲ ἀγανακτήσας, σκυτάλην τινὰ κειμένην λαβών, οὐ πλησίον πρᾴως, οὐδὲ προτρεπτικῶς μου κατήρξατο, ὥστε δάκρυά μοι τὰ προοίμια τῆς τέχνης. ἀποδρὰς οὖν ἐκεῖθεν,

ἐπὶ

ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἀφικνοῦμαι συνεχὲς ἀνολολύζων, καὶ δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπόπλεως, καὶ διηγοῦμαι τὴν σκυτάλην, καὶ τοὺς μώλωπας ἐδείκνυον, καὶ κατηγόρουν πολλήν τινα ὠμότητα, προσθεὶς ὅτι ὑπὸ φθόνου ταῦτα ἔδρασε, μὴ αὐτὸν ὑπερβάλωμαι κατὰ τὴν τέχνην. ἀγανακτησαμένης δὲ τῆς μητρὸς, καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης, ἐπεὶ νὺξ ἐπῆλθε, κατέδαρθον, ἔτι ἔνδακρυς, καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἐννοῶν. Μέχρι μὲν δὴ τούτων, γελάσιμα, καὶ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, οὐκέτι εὐκαταφρόνητα, ὦ Ἄνδρες, ἀκούσεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάνυ φιληκόων ἀκροατῶν δεόμενα. ἵνα γὰρ καθ' Ὅμηρον εἴπω,

—— θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος,
Ἀμβροσίην διὰ νύκτα, ——

ἐναργὴς οὕτως, ὥστε μηδὲν ἀπολείπεσθαι τῆς ἀληθείας. ἔτι γοῦν καὶ μετὰ τοσοῦτον χρόνον τά τε σχήματά μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παραμένει, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἀκουσθέντων ἔναυλος. οὕτω σαφῆ πάντα ἦν.

2. Δύο γυναῖκες λαβόμεναι ταῖν χεροῖν εἷλκόν με πρὸς ἑαυτὴν ἑκατέρα μάλα βιαίως, καὶ καρτερῶς. μικροῦ γοῦν με διεσπάσαντο πρὸς ἀλλήλας φιλοτιμούμεναι. καὶ γὰρ ἄρτι μὲν ἂν ἡ ἑτέρα ἐπεκράτει, καὶ παρὰ μικρὸν ὅλον εἶχέ με. ἄρτι δὲ ἂν αὖθις ὑπὸ τῆς ἑτέρας εἰχόμην. ἐβόων δὲ πρὸς ἀλλήλας ἑκατέρα. ἡ μὲν ὡς αὐτῆς ὄντα με κεκτῆσθαι βούλοιτο. ἡ δὲ ὡς μάτην τῶν ἀλλοτρίων ἀντιποιοῖτο. ἦν δὲ ἡ μὲν ἐργατικὴ, καὶ ἀνδρικὴ, καὶ αὐχμηρὰ τὴν κόμην, τὼ χεῖρε τύλων ἀνάπλεως, διεζωσμένη τὴν ἐσθῆτα, τιτάνου καταγέμουσα, οἷος ἦν ὁ θεῖος, ὁπότε ξέοι τοὺς λίθους. ἡ ἑτέρα δὲ μάλα εὐπρόσωπος, καὶ τὸ σχῆμα εὐπρεπὴς, καὶ κόσμιος τὴν

τὴν ἀναβολήν. τέλος δ' οὖν ἐφίασί μοι δικάζειν ὁποτέρᾳ βουλοίμην συνεῖναι αὐτῶν.

3. Προτέρα δὲ ἡ σκληρὰ ἐκείνη καὶ ἀνδρώδης ἔλεξεν. ἐγώ, φίλε παῖ, ἑρμογλυφικὴ τέχνη εἰμί, ἣν χθὲς ἤρξω μανθάνειν, οἰκεία τέ σοι, καὶ συγγενὴς οἴκοθεν. ὅ τε, γὰρ πάππος σου, εἰποῦσα τοὔνομα τοῦ μητροπάτορος, λιθοξόος ἦν, καὶ τὼ θείω ἀμφοτέρω, καὶ μάλα εὐδοκιμεῖτον δι' ἡμᾶς. εἰ δ' ἐθέλοις λήρων μὲν καὶ φληνάφων τῶν παρὰ ταύτης ἀπέχεσθαι, ἕπεσθαι δὲ, καὶ συνοικεῖν ἐμοί, πρῶτα μὲν θρέψῃ γεννικῶς, καὶ τοὺς ὤμους ἕξεις καρτερούς, φθόνου δὲ παντὸς ἀλλότριος ἔσῃ, καὶ οὔποτε ἄπει ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπήν, τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς οἰκείους καταλιπών. οὐδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέσονταί σε πάντες. μὴ μυσαχθῇς δὲ τοῦ σώματος τὸ εὐτελές, μηδὲ τῆς ἐσθῆτος τὸ πιναρόν· ἀπὸ γὰρ τῶν τοιούτων ὁρμώμενος, καὶ Φειδίας ἐκεῖνος, ἔδειξε τὸν Δία, καὶ Πολύκλειτος τὴν Ἥραν εἰργάσατο, καὶ Μύρων ἐπῃνέθη, καὶ Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη. προσκυνοῦνται γοῦν οὗτοι μετὰ τῶν θεῶν. εἰ δὴ τούτων εἷς γένοιο, πῶς μὲν οὐ κλεινὸς αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γένοιο; ζηλωτὸν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποδείξεις, περίβλεπτον δὲ ἀποφανεῖς καὶ τὴν πατρίδα. ταῦτα καὶ ἔτι τούτων πλείονα διαπταίουσα, καὶ βαρβαρίζουσα πάμπολλα εἶπεν ἡ τέχνη, μάλα δὴ σπουδῇ συνείρουσα, καὶ πείθειν με πειρωμένη. ἀλλ' οὐκέτι μέμνημαι. τὰ πλεῖστα γὰρ ἤδη μου τὴν μνήμην διέφυγεν.

4. Ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατο, ἄρχεται ἡ ἑτέρα ὧδέ πως. Ἐγὼ δέ, ὦ τέκνον, παιδεία εἰμὶ ἤδη συνήθης σοι, καὶ γνωρίμη, εἰ καὶ μηδέπω εἰς τέλος μου πεπείρασαι. ἡλίκα μὲν οὖν τὰ ἀγαθὰ ποριῇ λιθοξόος γενόμενος, αὕτη προείρηκεν. οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ ἐργάτης ἔσῃ, τῷ

σώματι

σώματι πονῶν, κἀν τούτῳ τὴν ἅπασαν ἐλπίδα τοῦ βίου τεθειμένος. ἀφανὴς μὲν αὐτὸς ὤν, ὀλίγα καὶ ἀγεννῆ λαμβάνων, ταπεινὸς τὴν γνώμην, εὐτελὴς δὲ τὴν πρόσοδον, οὔτε φίλοις ἐπιδικάσιμος, οὔτε ἐχθροῖς φοβερὸς, οὔτε τοῖς πολίταις ζηλωτὸς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον ἐργάτης, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς, ἀεὶ τὸν προύχοντα ὑποπτήσσων, καὶ τὸν λέγειν δυνάμενον θεραπεύων, λαγὼ βίον ζῶν, καὶ τοῦ κρείττονος ἕρμαιον ὤν. εἰ δὲ καὶ Φειδίας ἢ Πολύκλειτος γένοιο, καὶ θαυμαστὰ πολλὰ ἐξεργάσαιο, τὴν μὲν τέχνην ἅπαντες ἐπαινέσονται, οὐκ ἔστι δὲ ὅστις τῶν ἰδόντων, εἰ νοῦν ἔχοι, εὔξαιτ' ἂν σοὶ ὅμοιος γενέσθαι. οἷος γὰρ ἂν ᾖς, βάναυσος, καὶ χειρῶναξ, καὶ ἀποχειροβίωτος νομισθήσῃ. ἢν δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μέν σοι πολλὰ ἐπιδείξω παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα, καὶ πράξεις θαυμαστὰς, καὶ λόγους αὐτῶν ἀπαγγέλλουσα, καὶ πάντων, ὡς εἰπεῖν, ἔμπειρον ἀποφαίνουσα, καὶ τὴν ψυχὴν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κατακοσμήσω πολλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, (σωφροσύνῃ, δικαιοσύνῃ, εὐσεβείᾳ, πρᾳότητι, ἐπιεικείᾳ, συνέσει, καρτερίᾳ, τῷ τῶν καλῶν ἔρωτι, τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμῇ. ταῦτα γάρ ἐστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρατος ὡς ἀληθῶς κόσμος. λήσει δέ σε οὔτε παλαιὸν οὐδὲν, οὔτε νῦν γενέσθαι δέον, ἀλλὰ καὶ τὰ δέοντα προόψει μετ' ἐμοῦ. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ἐστὶ τά τε θεῖα, τά τ' ἀνθρώπινα, οὐκ εἰς μακρὰν σε διδάξομαι. καὶ ὁ νῦν πένης, ὁ τοῦ δεῖνος, ὁ βουλευσάμενός τι περὶ ἀγεννοῦς οὕτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, καὶ ἐπίφθονος ἔσῃ, τιμώμενος, καὶ ἐπαινούμενος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις εὐδοκιμῶν, καὶ ὑπὸ τῶν γένει καὶ πλούτῳ προὐχόντων ἀποβλεπόμενος. ἐσθῆτα μὲν τοιαύτην ἀμπεχόμενος, (δείξασα τὴν ἑαυτῆς, πάνυ δὲ λαμ-

πρὰν

περὶν ἐφόρει) ἀρχῆς δὲ καὶ προεδρείας ἀξιούμενος. κἂν που ἀποδημῇς, οὐδ' ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀγνὼς, οὐδ' ἀφανὴς ἔσῃ. τοιαῦτά σοι περιθήσω τὰ γνωρίσματα, ὥστε τῶν ὁρώντων ἕκαστος, τὸν πλησίον κινήσας, δείξει σε τῷ δακτύλῳ, οὗτος ἐκεῖνος, λέγων. ἂν δέ τι σπουδῆς ἄξιον ᾖ, καὶ τοὺς φίλους, ἢ καὶ τὴν πόλιν ὅλην καταλαμβάνῃ, εἰς σὲ πάντες ἀποβλέψονται. κἂν πού τι λέγων τύχῃς, κεχηνότες οἱ πολλοὶ ἀκούσονται, θαυμάζοντες, καὶ εὐδαιμονίζοντές σε τῶν λόγων τῆς δυνάμεως, καὶ τὸν πατέρα τῆς εὐποτμίας. ὃ δὲ λέγουσιν, ὡς ἄρα ἀθάνατοι γίγνονταί τινες ἐξ ἀνθρώπων, τοῦτό σοι περιποιήσω. καὶ γὰρ ἢν αὐτὸς ἐκ τοῦ βίου ἀπέλθῃς, οὔποτε παύσῃ συνὼν τοῖς πεπαιδευμένοις, καὶ προσομιλῶν τοῖς ἀρίστοις. ὁρᾷς τὸν Δημοσθένην ἐκεῖνον, τίνος υἱὸν ὄντα, ἐγὼ ἡλίκον ἐποίησα; ὁρᾷς τὸν Αἰσχίνην, ὃς τυμπανιστρίας υἱὸς ἦν, ἀλλ' ὅμως αὐτὸν δι' ἐμὲ Φίλιππος ἐθεράπευσεν; ὁ δὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῇ Ἑρμογλυφικῇ ταύτῃ τραφεὶς, ἐπειδὴ τάχιστα συνῆκε τοῦ κρείττονος, καὶ δραπετεύσας παρ' αὐτῆς ηὐτομόλησεν ὡς ἐμὲ, ἀκούεις ὡς παρὰ πάντων ᾄδεται; ἀφεὶς δὲ αὐτοὺς τηλικούτους, καὶ τοιούτους ἄνδρας, καὶ πράξεις λαμπρὰς, καὶ λόγους σεμνοὺς, καὶ σχῆμα εὐπρεπὲς, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἔπαινον, καὶ προεδρείας, καὶ δύναμιν, καὶ ἀρχὰς, καὶ τὸ ἐπὶ λόγοις εὐδοκιμεῖν, καὶ τὸ ἐπὶ συνέσει εὐδαιμονίζεσθαι, χιτώνιόν τι πιναρὸν ἐνδύσῃ, καὶ σχῆμα δουλοπρεπὲς ἀναλήψῃ, καὶ μοχλία, καὶ γλυφεῖα, καὶ κοπέας, καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖν χεροῖν ἕξεις, κάτω νενευκὼς εἰς τὸ ἔργον, χαμαιπετὴς, καὶ χαμαίζηλος, καὶ πάντα τρόπον ταπεινὸς, ἀνακύπτων δὲ οὐδέποτε οὐδὲ ἀνδρῶδες, οὐδὲ ἐλεύθερον, οὐδὲν ἐπινοῶν, ἀλλὰ τὰ

μὲ

τὰ ἔργα, ὅπως εὔρυθμα, καὶ εὐσχήμονα ἔσται σοι, προνοῶν, ὅπως δὲ αὐτὸς εὔρυθμος ᾖ, καὶ κόσμιος ἔσῃ, ἥκιστα πεφροντικὼς, ἀλλ' ἀτιμότερον ποιῶν σεαυτὸν λίθων.

5. Ταῦτα ἔτι λεγούσης αὐτῆς, οὐ περιμείνας ἐγὼ τὸ τέλος τῶν λόγων, ἀναστὰς ἀπεφηνάμην, καὶ τὴν ἄμορφον ἐκείνην, καὶ ἐργατικὴν ἀπολιπὼν, μετέβαινον πρὸς τὴν παιδείαν μάλα γεγηθὼς, καὶ μάλιστα, ἐπεί μοι, καὶ εἰς νοῦν ἦλθεν ἡ σκυτάλη, καὶ ὅτι πληγὰς εὐθὺς οὐκ ὀλίγας ἀρχομένῳ μοι χθὲς ἐνετρίψατο. ἡ δὲ ἀπολειφθεῖσα, τὸ μὲν πρῶτον ἠγανάκτει, καὶ τὼ χεῖρε συνεκρότει, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐνέπριε. τέλος δὲ, ὥσπερ τὴν Νιόβην ἀκούομεν, ἐπεπήγει, καὶ εἰς λίθον μετεβέβλητο. εἰ δὲ παράδοξα ἔπαθε, μὴ ἀπιστήσητε, θαυματοποιοὶ γὰρ οἱ ὄνειροι. ἡ ἑτέρα δὲ πρός με ἀπιδοῦσα, τοιγαροῦν ἀμείψομαί σε, ἔφη, τῆς δὲ τῆς δικαιοσύνης, ὅτι καλῶς τὴν δίκην ἐδίκασας, καὶ ἐλθὲ ἤδη, ἐπίβηθι τούτου τοῦ ὀχήματος (δείξασά τι ὄχημα ὑποπτέρων ἵππων τινῶν, τῷ Πηγάσῳ ἐοικότων) ὅπως ἴδῃς οἷα καὶ ἡλίκα μὴ ἀκολουθήσας ἐμοὶ ἀγνοήσειν ἔμελλες. ἐπεὶ δὲ ἀνῆλθον, ἡ μὲν ἤλαυνε, καὶ ὑφηνιόχει. ἀρθεὶς δὲ εἰς ὕψος, ἐγὼ ἐπεσκόπουν ἀπὸ τῆς ἕω ἀρξάμενος ἄχρι πρὸς ἑσπέραν, πόλεις καὶ ἔθνη, καὶ δήμους, καθάπερ ὁ Τριπτόλεμος ἀποσπείρων τι ἐς τὴν γῆν. οὐκέτι μέντοι μέμνημαι ὅ, τι τὸ σπειρόμενον ἐκεῖνο ἦν, πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι κάτωθεν ἀφορῶντες οἱ ἄνθρωποι ἐπῄνουν, καὶ μετ' εὐφημίας, καθ' οὓς γενοίμην τῇ πτήσει, παρέπεμπον. δείξασα δέ μοι τὰ τοσαῦτα, κἀμὲ τοῖς ἐπαινοῦσιν ἐκείνοις, ἐπανήγαγεν αὖθις, οὐκέτι αὐτὴν τὴν ἐσθῆτα ἐκείνην ἐνδεδυκότα ἣν εἶχον ἀφιπτάμενος, ἀλλ' ἐμοὶ ἐδόκουν εὐπάρυφός τις ἐπανήκειν.

καταλα-

καταλαβοῦσα οὖν καὶ τὸν πατέρα ἑστῶτα, καὶ περιμένοντα, ἐδείκνυεν αὐτῷ ἐκείνην τὴν ἐσθῆτα, κἀμὲ, οἷος ἥκοιμι. καί τι καὶ ὑπέμνησεν, οἷα μικροῦ δεῖν περὶ ἐμοῦ ἐβουλεύσαντο.

6. Ταῦτα μέμνημαι ἰδὼν, ἀντίπαις ἔτι ὤν, ἐμοὶ δοκεῖν ἐπιταραχθεὶς πρὸς τὸν τῶν πληγῶν φόβον. μεταξὺ δὲ λέγοντος, Ἡράκλεις ἔφη τις, ὡς μακρὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ δικανικόν. εἶτ' ἄλλος ὑπέκρουσε, Χειμερινὸς ὄνειρος, ὅτε μήκισται εἰσὶν αἱ νύκτες, ἢ τάχα που τριέσπερος, ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς, καὶ αὐτός ἐστι. τί δ' οὖν ἐπῆλθεν αὐτῷ ληρῆσαι ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, καὶ μνησθῆναι παιδικῆς νυκτὸς, καὶ ὀνείρων παλαιῶν, καὶ ἤδη γεγηρακότων; ἕωλος γὰρ ἡ ψυχρολογία. μὴ ὀνείρων τινῶν ἡμᾶς ὑποκριτὰς ὑπείληφεν; οὐκ ὦ 'γαθέ. οὐδὲ γὰρ ὁ Ξενοφῶν ποτε διηγούμενος τὸ ἐνύπνιον, ὡς ἐδόκει αὐτῷ, καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ, καὶ τὰ ἄλλα, ἴστε γὰρ, οὐχ ὑπόκρισιν τὴν ὄψιν, οὐδὲ ὡς φλυαρεῖν ἐγνωκὼς αὐτὰ διεξῄει, καὶ ταῦτα ἐν πολέμῳ, καὶ ἀπογνώσει πραγμάτων περιεστώτων πολεμίων. ἀλλά τι καὶ χρήσιμον εἶχεν ἡ διήγησις. καὶ τοίνυν κἀγὼ τοῦτον ὄνειρον ὑμῖν διηγησάμην ἐκείνου ἕνεκα, ὅπως οἱ νέοι πρὸς τὰ βελτίω τρέπωνται, καὶ παιδείας ἔχωνται, καὶ μάλιστα, εἴ τις αὐτῶν ὑπὸ πενίας ἐθελοκακεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἥττω ἀποκλίνει, φύσιν οὐκ ἀγεννῆ διαφθείρων. ἐπιρρωσθήσεται, εὖ οἶδ' ὅτι κἀκεῖνος ἀκούσας τοῦ μύθου, ἱκανὸν ἑαυτῷ παράδειγμα ἐμὲ προστησάμενος, ἐννοῶν οἷος μὲν ὢν, πρὸς τὰ κάλλιστα ὥρμησα, καὶ παιδείας ἐπεθύμησα, μηδὲν ἀποδειλιάσας πρὸς τὴν πενίαν τὴν τότε, οἷος δὲ πρὸς ὑμᾶς ἐπανελήλυθα, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὐδενὸς γοῦν τῶν λιθογλύφων ἀδοξότερος.

Διάλογος ϛ.

Θεῶν Ἐκκλησία.

ΖΕΥΣ. Μηκέτι τονθορύζετε ὦ θεοί, μηδὲ κατὰ γωνίας συστρεφόμενοι, πρὸς οὓς ἀλλήλοις κοινολογεῖσθε, ἀγανακτοῦντες, εἰ πολλοὶ ἀνάξιοι μετέχουσιν ἡμῖν τοῦ Συμποσίου. ἀλλ' ἐπείπερ ἀποδέδοται περὶ τούτων ἐκκλησία, λεγέτω ἕκαστος ἐς τὸ φανερὸν, τὰ δοκοῦντά οἱ, καὶ κατηγορείτω. σὺ δὲ καὶ κήρυττε ὦ Ἑρμῆ τὸ κήρυγμα, τὸ ἐκ νόμου.
ἙΡΜ. Ἄκουε, σίγα. τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξεστιν; ἡ δὲ σκέψις περὶ τῶν μετοίκων καὶ ξένων. ΜΩΜ. Ἐγὼ ὁ Μῶμος ὦ Ζεῦ, εἴ μοι ἐπιτρέψειας εἰπεῖν.
ΖΕΥΣ. Τὸ Κήρυγμα ἤδη ἐφίησιν. ὥστε οὐδὲν ἐμοῦ δεήσει. ΜΩΜ. Φημὶ τοίνυν δεινὰ ποιεῖν ἐνίους ἡμῶν, οἷς οὐκ ἀπόχρη θεοὺς ἐξ ἀνθρώπων αὐτοὺς γεγενῆσθαι, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ τοὺς ἀκολούθους, καὶ θεράποντας αὐτῶν ἰσοτίμους ἡμῖν ἀποφανοῦσιν, οὐδὲν μέγα, οὐδὲ νεανικὸν οἴονται εἰργάζεσθαι. ἀξιῶ δὲ ὦ Ζεῦ, μετὰ παρρησίας μοι δοῦναι εἰπεῖν. οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως δυναίμην· ἀλλὰ πάντες με ἴσασιν ὡς ἐλεύθερός εἰμι τὴν γλῶτταν, καὶ οὐδὲν ἂν κατασιωπήσομαι τῶν οὐ καλῶς γιγνομένων. διελέγχω γὰρ ἅπαντα, καὶ λέγω τὰ δοκοῦντά μοι ἐς τὸ φανερὸν, οὐδὲ δεδιώς τινα, οὐδὲ ὑπ' αἰδοῦς ἐπικαλύπτων τὴν γνώμην, ὥστε καὶ ἐπαχθεὶς δοκῶ τοῖς πολλοῖς, καὶ Συκοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημόσιός τις κατήγορος ὑπ' αὐτῶν ἐπονομαζόμενος. πλὴν ἀλλ' ἐπείπερ ἔξεστι, καὶ κεκήρυκται, καὶ σὺ, ὦ Ζεῦ, ἐδίδως μετ' ἐξουσίας εἰπεῖν, οὐδὲν ὑποστει-

λάμενος

λάμβανον ἐρῶ. πολλοὶ γάρ φημι οὐκ ἀγαπῶντες, ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῶν αὐτῶν ἡμῖν ξυνεδρείων, καὶ συνευωχοῦνται ἐπίσης, καὶ ταῦτα, θνητοὶ ἐξ ἡμισείας ὄντες, ἔτι καὶ τοὺς ὑπηρέτας, καὶ θιασώτας τοὺς αὐτῶν ἀνήγαγον ἐς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρενέγραψαν. καὶ νῦν ἐπίσης διανομάς τε νέμονται, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, οὐδὲ καταβαλόντες ἡμῖν τὸ μετοίκιον. ΖΕΥΣ. Μηδὲν αἰνιγματωδῶς ὦ Μῶμε, ἀλλὰ σαφῶς, καὶ διαρρήδην λέγε, προσθεὶς καὶ τοὔνομα. νῦν γὰρ ἐς τὸ μέσον ἀπέρριπται σοὶ ὁ λόγος, ὡς πολλοὺς εἰκάζειν, καὶ ἐφαρμόζειν ἄλλοτε ἄλλον τοῖς λεγομένοις. χρὴ δὲ παρρησιαστὴν ὄντα, μηδὲν ὀκνεῖν λέγειν.

2. ΜΩΜ. Εὖγε ὦ Ζεῦ, ὅτι καὶ παροτρύνεις με πρὸς τὴν παρρησίαν. ποιεῖς γὰρ τοῦτο βασιλικὸν, ὡς ἀληθῶς, καὶ μεγαλόφρον. ὥστε ἐρῶ καὶ τοὔνομα. ὁ γάρ τοι γενναιότατος Διόνυσος ἡμιάνθρωπος ὢν, οὐδὲ Ἕλλην μητρόθεν, ἀλλὰ Συροφοίνικός τινος ἐμπόρου τοῦ Κάδμου θυγατριδοῦς, ἐπείπερ ἠξιώθη τῆς ἀθανασίας, οἷος μὲν αὐτός ἐστιν οὐ λέγω, οὔτε τὴν μίτραν, οὔτε τὴν μέθην, οὔτε τὸ βάδισμα. πάντες γὰρ οἶμαι ὁρᾶτε ὡς θῆλυς, καὶ γυναικεῖος τὴν φύσιν, ἡμιμανὴς, ἀκράτου ἕωθεν ἀποπνέων. ὁ δὲ, καὶ ὅλην φατρίαν εἰσεποίησεν ἡμῖν, καὶ τὸν χορὸν ἐπαγόμενος πάρεστι, καὶ θεοὺς ἀπέφηνε, τὸν Πᾶνα, καὶ τὸν Σιληνὸν, καὶ Σατύρους, ἀγροίκους τινὰς, καὶ αἰπόλους τοὺς πολλοὺς, σκιρτητικοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλοκότους. ὧν ὁ μὲν, κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ κάτω αἰγὶ ἐοικὼς, καὶ γένειον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγον τράγου διαφέρων ἐστίν. ὁ δὲ, φαλακρὸς γέρων, σιμὸς τὴν ῥῖνα, ἐπὶ ὄνου τὰ πολλὰ ὀχούμενος, Λυδὸς οὗτος. οἱ δὲ Σάτυροι, ὀξεῖς τὰ ὦτα καὶ αὐτοὶ

φαλακροὶ

φαλακροὶ, κεράσαι, οἷα τοῖς ἄρτι γεννηθεῖσιν ἐρίφοις τὰ κεράτια ὑποφύεται, Φρύγες τινὲς ὄντες. ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἅπαντες. ὁρᾶτε οἵους ἡμῖν θεοὺς ποιεῖ ὁ γεννάδας; εἶτα θαυμάζομεν, εἰ καταφρονοῦσιν ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίους θεοὺς, καὶ τερασίους; ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ δύο γυναῖκας ἀνήγαγε, τὴν μὲν ἐρωμένην οὖσαν αὐτοῦ, τήν τε Ἀριάδνην, ἧς καὶ τὸν στέφανον ἐγκατέλεξε τῷ τῶν ἀστέρων χορῷ, τὴν δὲ Ἰκαρίου τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα (καὶ ὃ πάντων γελοιότατον ὦ θεοί) καὶ τὸν κύνα τῆς Ἠριγόνης, καὶ τοῦτον ἀνήγαγεν, ὡς μὴ ἀνιῷτο ἡ παῖς εἰ μὴ ἕξει ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξυνήθες ἐκεῖνο, καὶ ὅπερ ἠγάπα κυνίδιον αὐτῆς. ταῦτα οὐχ ὕβρις ὑμῖν δοκεῖ, καὶ παροινία, καὶ γέλως; ἀκούσατε δ' οὖν καὶ ἄλλους.

3. ΖΕΥΣ. Μηδὲν ὦ Μῶμε εἴπῃς, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ, μήτε περὶ Ἡρακλέους. ὁρῶ γὰρ οἷ φέρῃ τῷ λόγῳ. οὗτοι γὰρ, ὁ μὲν αὐτῶν ἰᾶται καὶ ἀνίστησιν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἐστι

——πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.

ὁ δὲ Ἡρακλῆς υἱὸς ὢν ἐμὸς, οὐκ ὀλίγων πόνων ἐπρίατο τὴν ἀθανασίαν. ὥστε μὴ κατηγόρει αὐτῶν. ΜΩΜ. Σιωπήσομαι διὰ σὲ ὦ Ζεῦ, πολλὰ εἰπεῖν ἔχων. καίτοι εἰ μηδὲν ἄλλο ἔτι τὰ σημεῖα ἔχουσι τοῦ πυρός, εἰ δὲ ἐξῆν καὶ πρὸς αὐτόν σε τῇ παρρησίᾳ χρῆσθαι, πολλὰ ἂν εἶχον εἰπεῖν. ΖΕΥΣ. Καὶ μὴν πρὸς ἐμὲ ἔξεστι μάλιστα, μῶν δ' οὖν κἀμὲ ξενίας διώκεις; ΜΩΜ. Ἐν Κρήτῃ μὲν οὐ μόνον τοῦτο ἀκοῦσαι ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι περὶ σοῦ λέγουσι, καὶ τάφον ἐπιδεικνύουσιν. ἐγὼ δὲ οὔτε ἐκείνοις πείθομαι, οὔτε Ἀχαιῶν Αἰγιεῦσιν, ὑποβολιμαῖόν σε εἶναι φάσκουσιν. ἃ δὲ μάλιστα ἐλεγχθῆναι δεῖν ἡγοῦμαι, ταῦτα ἐρῶ. τὴν

γὰρ τὴν ἀρχὴν τῶν τοιούτων παρανομημάτων, καὶ τινὰ αἰτίαν τοῦ νοθεύεσθαι ἡμῖν τὸ ξυνέδριον σὺ ὦ Ζεῦ παρέχεις, θνηταῖς ἐπιμιγνύμενος καὶ κατιὼν παρ' αὐτὰς ἐν ἄλλοτε ἄλλῳ σχήματι. ὥστε ἡμᾶς δεδιέναι, μή σε καταθύσῃ τις ξυλλαβὼν, ὁπότε ἂν ταῦρος ᾖς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις κατεργάσηται χρυσὸν ὄντα. καὶ ἀντὶ Διὸς, ἢ ὅρμος, ἢ ψέλλιον, ἢ ἐλλόβιον ἡμῖν γένῃ. πλὴν ἀλλὰ, ἐμπέπληκάς γε τὸν οὐρανὸν τῶν ἡμιθέων τούτων. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως εἴποιμι. καὶ τὸ πρᾶγμα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπότ' ἄν τις ἄφνω ἀκούσῃ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς μὲν θεὸς ἀπεδείχθη, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς ὃς ἐπέταττεν αὐτῷ τέθνηκε, καὶ πλησίον Ἡρακλέους νεὼς, οἰκέτου ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τοῦ δεσπότου αὐτοῦ. καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μὲν, θεός. οἱ δ' ἀνεψιοὶ αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς, ὁ Ἀκταίων, καὶ ὁ Λέαρχος, ἀνθρώπων ἁπάντων κακοδαιμονέστατοι. ἀφ' οὗ δὲ ἅπαξ σὺ ὦ Ζεῦ ἀνέῳξας τοῖς τοιούτοις τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θνητὰς ἐτράπου, ἅπαντες μεμίμηνταί σε, καὶ οὐχὶ ἄρρενες μόνον, ἀλλ' ὅπερ αἴσχιστον, καὶ αἱ θήλειαι θεαί. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσην, καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα, καὶ τὸν Ἰασίωνα, καὶ τοὺς ἄλλους; ὥστε ταῦτα μὲν ἐάσειν μοι δοκῶ. μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διελέγχειν γένοιτο.

4. ΖΕΥΣ. Μηδὲν περὶ τοῦ Γανυμήδους ὦ Μῶμε εἴπῃς. χαλεπανῶ γὰρ εἰ λυπήσεις τὸ μειράκιον, ὀνειδίσας ἐς τὸ γένος. ΜΩΜ. Οὐκοῦν μηδὲ περὶ τοῦ ἀετοῦ εἴπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστιν, ἐπὶ τοῦ βασιλείου σκήπτρου καθεζόμενος, καὶ μονονουχὶ ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου νεοττεύων, θεὸς εἶναι δοκῶν; ἢ καὶ τοῦτον τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἐάσομεν; ἀλλ' ὁ Ἄτις γε ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας, καὶ ὁ Σα-

βάζιος-

βάζιος πόθεν ἡμῖν ἐπεισεκυκλήθη οὗτος; ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος ὁ Μῆδος, ὁ τὸν κάνδυν, καὶ τὴν τιάραν, οὐδὲ ἑλληνίζων τῇ φωνῇ· ὥστε οὐδ᾽ ἢν προπίῃ τις, ξυνίησι. τοιγαροῦν οἱ Σκύθαι, καὶ οἱ Γέται ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰ ἡμῖν χαίρειν εἰπόντες, αὐτοὶ ἀπαθανατίζουσι, καὶ θεοὺς χειροτονοῦσιν, οὓς ἂν ἐθελήσωσι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ καὶ Ζάμολξις δοῦλος ὢν, παρενεγράφη, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως διαλαθών. καί τοι ταῦτα πάντα, ὦ θεοί, μέτρια. σὺ δὲ ὦ κυνοπρόσωπε, καὶ σινδόσιν ἐσταλμένε Αἰγύπτιε, τίς εἶ ὦ βέλτιστε, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι ὑλακτῶν; τί δὲ βουλόμενος, καὶ ὁ Μεμφίτης οὗτος ταῦρος, ὁ ποικίλος, προσκυνεῖται, καὶ χρᾷ, καὶ προφήτας ἔχει; αἰσχύνομαι δὲ ἴβιδας, καὶ πιθήκους εἰπεῖν, καὶ τράγους, καὶ ἄλλα πολλῷ γελοιότερα, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἐξ Αἰγύπτου παραβυσθέντα ἐς τὸν οὐρανόν. ἃ ὑμεῖς ὦ θεοί, πῶς ἀνέχεσθε ὁρῶντες ἐπ᾽ ἴσης, ἢ καὶ μᾶλλον ὑμῶν προσκυνούμενα; ἢ σὺ ὦ Ζεῦ, πῶς φέρεις, ἐπειδὰν κριοῦ κέρατα φύσωσί σοι; ΖΕΥ. Αἰσχρὰ ὡς ἀληθῶς ταῦτα φῂς τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων. ὅμως δ᾽ οὖν ὦ Μῶμε, τὰ πολλὰ αὐτῶν, αἰνίγματά ἐστι, καὶ οὐ πάνυ χρὴ καταγελᾶν ἀμύητον ὄντα. ΜΩΜ. Πάνυ γοῦν μυστηρίων ὦ Ζεῦ δεῖ ἡμῖν, ὡς εἰδέναι, θεοὺς μὲν, τοὺς θεούς· κυνοκεφάλους δὲ, τοὺς κυνοκεφάλους.

5. ΖΕΥΣ. Ἔα φημὶ τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων, ἄλλοτε γὰρ περὶ τούτων ἐπισκεψόμεθα ἐπὶ σχολῆς. σὺ δὲ τοὺς ἄλλους λέγε. ΜΩΜ. Τὸν Τροφώνιον, ὦ Ζεῦ, καὶ ὃ μάλιστά με ἀποπνίγει, τὸν Ἀμφίλοχον· ὃς ἐναγοῦς ἀνθρώπου, καὶ μητραλοίου υἱὸς ὢν, θεσπιῳδεῖ ὁ γενναῖος ἐν Κιλικίᾳ, ψευδόμενος τὰ πολλὰ, καὶ γοητεύων τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν

οὐκ ἔτι σὺ ὦ Ἄπολλον εὐδοκιμεῖς, ἀλλὰ ἤδη πᾶς λίθος, καὶ πᾶς βωμὸς χρησμῳδεῖ, ὃς ἂν ἐλαίῳ περιχυθῇ, καὶ στεφάνοις ἔχῃ, καὶ γόητος ἀνδρὸς εὐπορήσῃ, οἷοι πολλοί εἰσιν. ἤδη καὶ ὁ Πολυδάμαντος τοῦ ἀθλητοῦ ἀνδριὰς ἰᾶται τοὺς πυρέττοντας ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένους ἐν Θάσῳ, καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ καταντικρὺ ἐν Χερρονήσῳ. ἀφ' οὗ δ' οὖν τοσοῦτοι γεγόναμεν, ἐπιδέδωκε μᾶλλον ἡ ἐπιορκία, καὶ ἱεροσυλία· καὶ ὅλως, καταπεφρονήκασιν ἡμῶν εὖ ποιοῦντες. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν νόθων, καὶ παρεγγράπτων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα πολλὰ ἤδη ἀκούων, οὔτε ὄντων τινῶν παρ' ἡμῖν, οὔτε συστῆναι ὅλως δυναμένων, πάνυ, ὦ Ζεῦ, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἢ ποῦ γάρ ἐστιν ἡ πολυθρύλλητος ἀρετή, καὶ φύσις, καὶ εἱμαρμένη, καὶ τύχη, ἀνυπόστατα, καὶ κενὰ πραγμάτων ὀνόματα, ὑπὸ βλακῶν ἀνθρώπων τῶν φιλοσόφων ἐπινοηθέντα, καὶ ὅμως αὐτοσχέδια ὄντα, οὕτω τοὺς ἀνοήτους πέπεικεν, ὥστε οὐδεὶς ἡμῖν, οὐδὲ θύειν βούλεται, εἰδὼς ὅτι κἂν μυρίας ἑκατόμβας παραστήσῃ, ὅμως τὴν τύχην πράξουσαν τὰ μεμοιραμένα, καὶ ἃ ἐξ ἀρχῆς ἑκάστῳ ἐπεκλώσθη. ἡδέως ἂν οὖν ἐροίμην σε ὦ Ζεῦ, εἴ που εἶδες ἢ ἀρετήν, ἢ φύσιν, ἢ εἱμαρμένην. ὅτι μὲν γὰρ καὶ σὺ ἀκούεις ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διατριβαῖς, οἶδα, εἰ μὴ καὶ κωφός τις εἶ, ὡς βοώντων αὐτῶν μὴ ἐπαΐειν. πολλὰ ἔτι ἔχων εἰπεῖν, καταπαύσω τὸν λόγον. ὁρῶ γοῦν τοὺς πολλοὺς ἀχθομένους μοι λέγοντι, καὶ συρίττοντας, ἐκείνους μάλιστα, ὧν καθήψατο ἡ παρρησία τῶν λόγων. πέρας γοῦν εἰ ἐθέλεις ὦ Ζεῦ, ψήφισμά τι περὶ τούτων ἀναγνώσομαι ἤδη ξυγγεγραμμένον. ΖΕΥΣ. Ἀνάγνωθι. οὐ πάντα γὰρ ἀλόγως ᾐτιάσω. καὶ δεῖ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπισχεῖν, ὡς μὴ ἐπὶ πλεῖον ἂν γίγνηται.

Ψήφισμα.

Ψήφισμα.

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ.

6. Ἐκκλησίας ἐννόμου ἀγομένης, ἑβδόμῃ ἱσταμένου, ὁ Ζεὺς ἐπρυτάνευε, καὶ προήδρευε Ποσειδῶν, ἐπεστάτει Ἀπόλλων, ἐγραμμάτευε Μῶμος τῆς νυκτὸς, καὶ ὁ ὕπνος τὴν γνώμην εἶπεν. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ Βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας παρεγγραφέντες, οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ θεοὶ δόξαντες, ἐμπεπλήκασι μὲν τὸν οὐρανὸν, ὡς μεστὸν εἶναι τὸ συμπόσιον ὄχλου ταραχώδους πολυγλώσσων τινῶν, καὶ ξυγκλύδων, ἐπιλέλοιπε δὲ ἡ ἀμβροσία, καὶ τὸ νέκταρ, ὥστε μνᾶς ἤδη τὴν κοτύλην εἶναι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν πινόντων, οἱ δὲ ὑπὸ αὐθαδείας παρωσάμενοι τοὺς παλαιούς τε, καὶ ἀληθεῖς θεοὺς, προεδρείας ἠξιώκασιν ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάτρια, καὶ ἐν τῇ γῇ προτιμᾶσθαι θέλουσι, δεδόχθαι τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ ξυλλεγῆναι μὲν ἐκκλησίαν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ περὶ τροπὰς χειμερινὰς, ἑλέσθαι δὲ ἐπιγνώμονας τελείους θεοὺς ἑπτὰ, τρεῖς μὲν, ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς τῆς ἐπὶ Κρόνου, τέτταρας δὲ ἐκ τῶν δώδεκα. καὶ ἐν αὐτοῖς, τὸν Δία. τούτους δὲ τοὺς ἐπιγνώμονας, αὐτοὺς μὲν καθέζεσθαι ὀμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρκον, τὴν Στύγα. τὸν Ἑρμῆν δὲ, κηρύξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυντελεῖν εἰς τὸ συνέδριον. τοὺς δὲ ἥκειν μάρτυρας ἐπαγομένους ἐνωμότους, καὶ ἀποδείξεις τοῦ γένους. τοὐντεῦθεν δὲ, οἱ μὲν, παρίτωσαν καθ' ἕνα, οἱ δὲ, ἐπιγνώμονες ἐξετάζοντες, ἢ θεοὺς εἶναι ἀποφανοῦνται, ἢ καταπέμψουσιν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἠρία, καὶ τὰς

θήκας τὰς προγονικάς. ἢν δέ τις ἁλῷ τῶν ἀδοκίμων, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἐκκριθέντων ἐπιβαίνων τοῦ οὐρανοῦ, ἐς τὸν Τάρταρον ἐμπεσεῖν τοῦτον. ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὑτοῦ ἕκαστον. καὶ μήτε τὴν Ἀθηνᾶν ἰᾶσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησμῳδεῖν, μήτε τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον ποιεῖν, ἀλλ' ἕν τι ἐπιλεξάμενον, μάντιν, ἢ κιθαρῳδὸν, ἢ ἰατρὸν εἶναι. τοῖς δὲ φιλοσόφοις προειπεῖν, μὴ ἀναπλάττειν κενὰ ὀνόματα, μὴ δὲ ληρεῖν περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ὁπόσοι δὲ ἤδη ναῶν ἢ θυσιῶν ἠξιώθησαν, ἐκείνων μὲν καθαιρεθῆναι τὰ ἀγάλματα, ἐντεθῆναι δὲ ἢ Διὸς, ἢ Ἥρας, ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινὸς, ἐκείνοις δὲ, τάφον χῶσαι τὴν πόλιν, καὶ στήλην ἐπιστῆσαι ἀντὶ βωμοῦ. ἢν δέ τις παρακούσῃ τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴ ἐθελήσῃ ἐπὶ τοὺς ἐπιγνώμονας ἐλθεῖν, ἐρήμην αὐτοῦ καταδιαιτησάντων.

ΖΕΥΣ. Τοῦτο μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα δικαιότατον ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. μᾶλλον δὲ οὕτω γιγνέσθω. πλείους γὰρ οἶδ' ὅτι ἔσονται, οἱ μὴ χειροτονήσοντες. ἀλλὰ νῦν μὲν, ἄπιτε. ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ἑρμῆς, ἥκετε, κομίζοντες ἕκαστος ἐναργῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις, πατρὸς ὄνομα, καὶ μητρὸς, καὶ ὅθεν, καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν, καὶ φράτορας. ὡς ὅστις ἂν μὴ παράσχηται, οὐδὲν μελήσει τοῖς ἐπιγνώμοσιν, εἰ νεὼν τις μέγαν ἐπὶ γῆς ἔχει, καὶ εἰ οἱ ἄνθρωποι θεὸν αὐτὸν εἶναι νομίζουσιν.

Διάλογος γ'.

Τίμων, ἢ Μισάνθρωπος.

ΤΙΜΩΝ. Ὦ Ζεῦ φίλιε, καὶ ξένιε, καὶ ἑταιρεῖε, καὶ ἐφέστιε, καὶ ἀστεροπητὰ, καὶ ὅρκιε, καὶ νεφεληγερέτα, καὶ ἐρίγδουπε, καὶ εἴ τί σε ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ καλοῦσι· καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα. τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γινόμενος ὑπερείδεις τὸ πῖπτον τοῦ μέτρου, καὶ ἀναπληροῖς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ. ποῦ σοι νῦν ἡ ἐρισμάραγος ἀστραπὴ, καὶ ἡ βαρύβρομος βροντὴ, καὶ ὁ αἰθαλόεις, καὶ ἀργήεις, καὶ σμερδαλέος κεραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε, καὶ καπνὸς ποιητικὸς ἀτεχνῶς, ἔξω τοῦ πατάγου τῶν ὀνομάτων. τὸ δὲ ἀοίδιμόν σου, καὶ ἑκηβόλον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, οὐκ οἶδ' ὅπως τελέως ἀπέσβη, καὶ ψυχρόν ἐστι, μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττοντα. θᾶττον γοῦν τῶν ἐπιορκεῖν τις ἐπιχειρούντων ἕωλον θρυαλλίδα φοβηθείη ἂν, ἢ τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυνοῦ φλόγα. οὕτω δαλόν τινα ἐπανατείνεσθαι δοκεῖς αὐτοῖς, ὡς πῦρ μὲν, ἢ καπνὸν ἀπ' αὐτοῦ μὴ δεδιέναι, μόνον δὲ τοῦτο οἴεσθαι ἀπολαύειν τοῦ τραύματος, ὅτι ἀναπλησθήσονται τῆς ἀσβόλου. ὥστε ἤδη διὰ ταῦτά σοι καὶ ὁ Σαλμωνεὺς ἀντιβροντᾶν ἐτόλμα, οὐ πάνυ τοι ἀπίθανος ὢν πρὸς οὕτω ψυχρὸν τὴν ὀργὴν Δία, θερμουργὸς ἀνὴρ, καὶ μεγαλαυχούμενος. πῶς γὰρ οὔ; ὅπου γε καθάπερ ὑπὸ μανδραγόρᾳ καθεύδεις· ὃς οὔτε τῶν ἐπιορκούντων ἀκούεις, οὔτε τοὺς ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖς, λημᾷς δὲ, καὶ ἀμβλυώττεις πρὸς τὰ γιγνόμενα, καὶ τὰ

ὦτα ἐκκεκώφωσαι καθάπερ οἱ παρηβηκότες. ἐπεὶ νέος γε ἔτι καὶ ὀξύθυμος ὢν, καὶ ἀκμαῖος τὴν ὀργὴν, πολλὰ κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ βιαίων ἐποίεις, καὶ οὐδέποτε ἦγες τότε πρὸς αὐτοὺς ἐκεχειρίαν, ἀλλ' ἀεὶ ἐνεργὸς πάντας ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ ἡ αἰγὶς ἐπεσείετο, καὶ ἡ βροντὴ ἐπαταγεῖτο, καὶ ἡ ἀστραπὴ συνεχὲς ὥσπερ εἰς ἀκροβολισμὸν προηκοντίζετο, οἱ σεισμοὶ δὲ κοσκινηδὸν, καὶ ἡ χιὼν σωρηδὸν, καὶ ἡ χάλαζα πετρηδόν. καὶ ἵνα σοι φορτικῶς διαλέγωμαι, ὑετοί τε ῥαγδαῖοι, καὶ βίαιοι, ποταμοὶ ἑκάστη σταγών. ὥστε τηλικαύτη ἐν ἀκαρεῖ χρόνου ναυαγία ἐπὶ τοῦ Δευκαλίωνος ἐγένετο, ὡς ὑποβρυχίων ἁπάντων καταδεδυκότων, μόγις ἕν τι κιβώτιον περισωθῆναι, προσοκεῖλαν τῷ Λυκωρεῖ, ζώπυρόν τι τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος διαφυλάττον εἰς ἐπιγονὴν κακίας μείζονος. Τοιγάρτοι ἀκόλουθα τῆς ῥᾳθυμίας τἀπίχειρα κομίζῃ παρ' αὐτῶν, οὔτε θύοντος ἔτι σοί τινος, οὔτε στεφανοῦντος, εἰ μή τις ἄρα πάρεργον Ὀλυμπίων. καὶ οὗτος οὐ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, ἀλλ' εἰς ἔθος τι ἀρχαῖον συντελῶν. καὶ κατ' ὀλίγον Κρόνον σε, ὦ θεῶν γενναιότατε, ἀποφαίνουσι, παρωσάμενοι τῆς τιμῆς.

2. Ἐῶ λέγειν, ὁποσάκις ἤδη σου τὸν νεὼν σεσυλήκασιν. οἱ δὲ καὶ αὐτῷ σοι τὰς χεῖρας Ὀλυμπίασιν ἐπιβεβλήκασι. καὶ σὺ ὁ ὑψιβρεμέτης ὤκνησας, ἢ ἀναστῆσαι τοὺς κύνας, ἢ τοὺς γείτονας ἐπικαλέσασθαι, ὡς βοηδρομήσαντες αὐτοὺς συλλάβοιεν, ἔτι συσκευαζομένους πρὸς τὴν φυγήν. ἀλλ' ὁ γενναῖος, καὶ Γιγαντολέτωρ, καὶ Τιτανοκράτωρ ἐκάθησο, τοὺς πλοκάμους περικειρόμενος ὑπ' αὐτῶν, δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ. ταῦτα τοίνυν ὦ θαυμάσιε, πηνίκα παύσεται οὕτως ἀμελῶς παρορώμενα; ἢ πότε κολάσεις τὴν τοσαύτην ἀδικίαν;

κίαν;

κίαν; πόσοι Φαέθοντες ἢ Δευκαλίωνες ἱκανοὶ πρὸς οὕτως ὑπέραντλον ὕβριν τοῦ βίου; ἵνα γὰρ τὰ κοινὰ ἐάσας, τἀμὰ εἴπω, τοσούτους Ἀθηναίων εἰς ὕψος ἄρας, καὶ πλουσίους ἐκ πενεστάτων ἀποφήνας, καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπικουρήσας, μᾶλλον δὲ ἀθρόον ἐς εὐεργεσίαν τῶν φίλων ἐκχέας τὸν πλοῦτον, ἐπειδὴ πένης διὰ ταῦτα ἐγενόμην, οὐκ ἔτι οὐδὲ γνωρίζομαι πρὸς αὐτῶν, οὔτε προσβλέπουσιν οἱ τέως ὑποπτήσσοντες, καὶ προσκυνοῦντες, κἀκ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀπηρτημένοι. ἀλλ᾽ ἤν που καὶ ὁδῷ βαδίζων ἐντύχοιμί τινι αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ στήλην παλαιοῦ νεκροῦ ὑπτίαν, ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀνατετραμμένην παρέρχονται, μηδὲ ἀναγνόντες, οἱ δὲ καὶ πόρρωθεν ἰδόντες, ἑτέραν ἐκτρέπονται, δυσάντητον, καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες, τὸν οὐ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. ὥστε ὑπὸ τῶν κακῶν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος, ἐναψάμενος διφθέραν, ἐργάζομαι τὴν γῆν ὑπόμισθος ὀβολῶν τεσσάρων, τῇ ἐρημίᾳ, καὶ τῇ δικέλλῃ προσφιλοσοφῶν ἐνταῦθα. τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσθαι πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας. ἀνιαρότερον γὰρ τοῦτό γε. ἤδη ποτὲ οὖν ὦ Κρόνου καὶ Ῥέας υἱέ, τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος, καὶ νήδυμον, (ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην γὰρ κεκοίμησαι) καὶ ἀναρριπίσας τὸν κεραυνόν, ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος, μεγάλην ποιήσας τὴν φλόγα, ἐπιδείξαιό τινα χολὴν ἀνδρώδους καὶ νεανικοῦ Διός, εἰ μὴ ἀληθῆ ἐστι τὰ ὑπὸ Κρητῶν περὶ σοῦ, καὶ τῆς ἐκεῖ σοῦ ταφῆς μυθολογούμενα.

3. ΖΕΥΣ. Τίς οὗτός ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς ἐκ τῆς Ἀττικῆς, παρὰ τὸν Ὑμηττὸν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ, πιναρὸς ὅλος, καὶ αὐχμῶν,

καὶ ὑποδίφθερος· σκάπτει δέ. οἶμαι, ἐπικεκυφώς, λάλος ἄνθρωπος, καὶ θρασύς, ἤπου φιλόσοφός ἐστι. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγους διεξῄει καθ' ἡμῶν. ΕΡΜ. Τί φὴς ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου, τὸν Κολυττέα; οὗτός ἐστιν ὁ πολλάκις ἡμᾶς καθ' ἱερῶν τελείων ἑστιάσας, ὁ νεόπλουτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς εἰώθαμεν ἑορτάζειν τὰ Διάσια. ΖΕΥΣ. Φεῦ τῆς ἀλλαγῆς! ὁ καλὸς ἐκεῖνος, ὁ πλούσιος, περὶ ὃν οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν οὖν τοιοῦτός ἐστιν, αὐχμηρὸς, ἄθλιος, καὶ σκαπανεὺς, καὶ μισθωτὸς, ὡς ἔοικεν, οὕτω βαρεῖαν καταφέρων τὴν δίκελλαν. ΕΡΜ. Οὑτωσὶ μὲν εἰπεῖν χρηστότης ἐπέτριψεν αὐτὸν, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὁ πρὸς τοὺς δεομένους ἅπαντας οἶκτος. ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ, ἄνοια, καὶ εὐήθεια, καὶ ἀκρισία περὶ τοὺς φίλους. ὃς οὐ ξυνίει κόραξι, καὶ λύκοις χαριζόμενος, ἀλλ' ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἧπαρ, φίλους εἶναι αὐτοὺς καὶ ἑταίρους ᾤετο, ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν, χαίροντας τῇ βορᾷ. οἱ δὲ τὰ ὀστᾶ γυμνώσαντες ἀκριβῶς, καὶ περιτραγόντες, εἴ τις καὶ μυελὸς ἐνῆν ἐκμυζήσαντες, καὶ τοῦτον εὖ μάλα ἐπιμελῶς ᾤχοντο αὖον αὐτὸν καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες, οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι, οὐδὲ προσβλέποντες. πόθεν γὰρ ἢ ἐπικουροῦντες, ἢ ἐπιδιδόντες ἐν τῷ μέρει; διὰ ταῦτα δικελλίτης καὶ διφθερίας, ὡς ὁρᾷς, ἀπολιπὼν ὑπ' αἰσχύνης τὸ ἄστυ μισθοῦ γεωργεῖ, μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς, ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτοῦ, μάλα ὑπεροπτικῶς παρέρχονται, οὐδὲ τοὔνομα, εἰ Τίμων καλοῖτο, εἰδότες. ΖΕΥΣ. Καὶ μὴν οὐ παροπτέος ἀνὴρ, οὐδὲ ἀμελητέος. εἰκότα γὰρ ἠγανάκτει δυστυχῶν. ἐπεὶ καὶ ὅμοια ποιήσομεν τοῖς καταράτοις κόλαξι,

λαξι,

λαξιν ἐκείνοις, ἐπιλελησμένοι ἀνδρὸς τοσαῦτα ταύρων τε καὶ αἰγῶν πιότατα καύσαντος ἡμῖν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ἔτι γοῦν ἐν ταῖς ῥισὶ τὴν κνῖσαν αὐτῶν ἔχω. πλὴν ὑπ' ἀσχολίας τε καὶ θορύβου πολλοῦ τῶν ἐπιορκούντων, καὶ βιαζομένων, καὶ ἁρπαζόντων, ἔτι δὲ καὶ φόβου τοῦ παρὰ τῶν ἱεροσυλούντων (πολλοὶ γὰρ οὗτοι καὶ δυσφύλακτοι, καὶ οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον καταμύσαι ἡμῖν ἐφιᾶσι) πολὺν ἤδη χρόνον οὐδ' ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττικήν, καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλοσοφία καὶ λόγων ἔριδες ἐπεπόλασαν αὐτοῖς. μαχομένων γὰρ πρὸς ἀλλήλους, καὶ κεκραγότων, οὐδὲ ἐπακούειν ἐστὶ τῶν εὐχῶν. ὥστε ἢ ἐπιβυσάμενον χρὴ τὰ ὦτα καθῆσθαι, ἢ ἐπιτριβῆναι περὶ αὐτῶν, ἀρετήν τινα καὶ ἀσώματα, καὶ λήρους μεγάλῃ τῇ φωνῇ ξυνειρόντων. διὰ ταῦτά τοι καὶ τοῦτον ἀμεληθῆναι συνέβη, πρὸς ἡμᾶς οὐ φαῦλον ὄντα. ὅμως δὲ τὸν Πλοῦτον ὦ Ἑρμῆ παραλαβὼν, ἄπιθι παρ' αὐτὸν κατὰ τάχος. ἀγέτω δὲ ὁ Πλοῦτος καὶ τὸν Θησαυρὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ μενέτωσαν ἄμφω παρὰ τῷ Τίμωνι, μηδὲ ἀπαλλαττέσθωσαν οὕτω ῥᾳδίως, κἂν ὅτι μάλιστα ὑπὸ χρηστότητος αὖθις ἐκδιώκῃ αὐτοὺς τῆς οἰκίας. περὶ δὲ τῶν κολάκων ἐκείνων, καὶ τῆς ἀχαριστίας, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς αὐτὸν, καὶ αὖθις μὲν σκέψομαι, καὶ δίκην δώσουσιν, ἐπειδὰν τὸν κεραυνὸν ἐπισκευάσω. κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀποστομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγισται, ὁπότε φιλοτιμότερον ἠκόντισα πρῴην ἐπὶ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὃς ἔπειθε τοὺς ὁμιλητὰς, μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς. ἀλλ' ἐκείνου μὲν διήμαρτον. ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα Περικλῆς. ὁ δὲ κεραυνὸς εἰς τὸ Ἀνάκειον παρασκήψας, ἐκεῖνό τε κατέφλεξε, καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν συνετρίβη περὶ τὴν πέτραν. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ

καὶ

καὶ αὕτη τιμωρία ἔσαι αὐτοῖς, ἐπειδὰν ὑπερπλυτῦντα τὸ Τίμωνα ὁρῶσιν.

4. ΕΡΜ. Οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι, καὶ ὀχληρὸν εἶναι καὶ θρασύν; ἐ τοῖς δικαιολογῦσι μόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐχομένοις τῦτο χρήσιμον. ἰδοὺ γὰρ αὐτίκα μάλα πλούσιος ἐκ πενεςάτε καταςήσεται ὁ Τίμων, βοήσας καὶ παῤῥησιασάμενος ἐν τῇ εὐχῇ, καὶ ἐπιςρέψας τὸν Δία. εἰ δὲ σιωπῇ ἔσκαπτεν ἐπικεκυφώς, ἔτι ἂν ἔσκαπτεν ἀμελούμενος. ΠΛΟΥ. Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι ὦ Ζεῦ παρ' αὐτόν. ΖΕΥΣ. Διὰ τί ὦ ἄριστε Πλῦτε, καὶ ταῦτα ἐμῦ κελεύσαντος; ΠΛΟΥ. Ὅτι νὴ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμέ, καὶ ἐξεφόρει, καὶ εἰς πολλὰ κατεμέριζε, καὶ ταῦτα πατρῷον αὐτῷ φίλον ὄντα. καὶ μόνον ἐχὶ δικράνοις με ἐξεώθει τῆς οἰκίας, καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀποῤῥιπτῦντες. αὖθις ἦν ἀπέλθω, παρασίτοις, καὶ κόλαξι, καὶ ἑταίραις παραδοθησόμενος; ἐπ' ἐκείνους ὦ Ζεῦ πέμψον με, τοὺς αἰσθησομένους τῆς δωρεᾶς, τὰς περιέψοντας, οἷς τίμιος ἐγὼ καὶ περιπόθητος. ἔτοι δὲ οἱ λάροι τῇ πενίᾳ ξυνέστωσαν, ἣν προτιμῶσιν ἡμῶν, καὶ διφθέραν παρ' αὐτῆς λαβόντες, καὶ δίκελλαν, ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι, τέτταρας ὀβολὰς ἀποφέροντες, οἱ δεκαταλάντες δωρεὰς ἀμελητὶ προϊέμενοι. ΖΕΥΣ. Οὐδὲν ἔτι τοιῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεται περὶ σε, πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκελλα πεπαιδαγώγηκεν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὴν ὀσφύν, ὡς χρῆν σε ἀντὶ τῆς πενίας προαιρεῖσθαι. Σὺ μέντοι πάνυ μεμψίμοιρος εἶναί μοι δοκεῖς, ὃς νῦν μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀναπετάσας, ἠφίει περινοςεῖν ἐλευθέρως, ὔτε ἀποκλείων, ὔτε ζηλοτυπῶν. ἄλλοτε δὲ τὐναντίον ἠγανάκτεις κατὰ τῶν πλουσίων, κατακεκλεῖσθαι

κεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτὸν ὑπὸ μοχλοῖς καὶ κλεισὶ, καὶ σημείων ἐπιβολαῖς, ὡς μηδὲ παρακύψαι σοι ἐς τὸ φῶς δυνατὸν ᾖ. ταῦτα γοῦν ἀπωδύρε πρὸς με, ἀποπνίγεσθαι λέγων ἐν πολλῷ τῷ σκότῳ, καὶ διὰ τοῦτο ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνε, καὶ φροντίδος ἀνάπλεως, συνεσπακὼς τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ ἔθος τῶν συλλογισμῶν, καὶ ἀποδράσεσθαι ἀπειλῶν, εἰ καιροῦ λάβοιο παρ' αὐτῶν, καὶ ὅλως, τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδόκει σοι ἐν χαλκῷ, ἢ σιδηρῷ θαλάμῳ, καθάπερ τὴν Δανάην παρθενεύεσθαι, ὑπ' ἀκριβέσι καὶ παμπονήροις παιδαγωγοῖς ἀνατρεφόμενον τῷ τόκῳ, καὶ τῷ λογισμῷ. ἄτοπα γοῦν ποιεῖν ἔφασκες αὐτοὺς, ἐρῶντας μὲν εἰς ὑπερβολὴν, ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν οὐ τολμῶντας, οὐδὲ ἐπ' ἀδείας χρωμένους τῷ ἔρωτι, κυρίους γε ὄντας, ἀλλὰ φυλάττειν ἐγρηγορότας, ἐς τὸ σημεῖον καὶ τὸν μοχλὸν ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανὴν ἀπόλαυσιν οἰομένους, οὐ τὸ αὐτοὺς ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τὴν ἐν τῇ φάτνῃ κύνα, μήτε αὐτὴν ἐσθίουσαν τῶν κριθῶν, μήτε τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπιτρέπουσαν. καὶ προσέτι γε καὶ κατεγέλας αὐτῶν φειδομένων, καὶ φυλαττόντων, καὶ τὸ καινότατον, αὐτοὺς ζηλοτυπούντων, ἀγνοούντων δὲ ὡς κατάρατος οἰκέτης, ἢ οἰκονόμος, ἢ παιδοτρίβης ὑπεισιὼν λαθραίως, ἐμπαροινήσει τὸν κακοδαίμονα, καὶ ἀνέραστον δεσπότην, πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον, καὶ διψαλέον θρυαλλίδιον, ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν οὐκ ἄδικον, πάλαι μὲν σὺ ταῦτα αἰτιᾶσθαι, νῦν δὲ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπικαλεῖν;

ΠΛΟΥΤ. Καὶ μὴν εἴ γε τἀληθῆ ἐξετάζοις, ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν. τοῦ μὲν γὰρ Τίμωνος τὸ πάνυ τοῦτο ἀνειμένον, ἀμελὲς, καὶ

καὶ οὐκ ἐνενόουν, ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως, ἂν ἀδικοίη τούς τε αὖ κατάκλειστον ἐν θύραις, καὶ σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος γενοίμην, καὶ πιμελὴς, καὶ ὑπέρογκος, ἐπιμελουμένους, οὔτε προσαπτομένους αὐτοὺς, οὔτε εἰς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μηδὲ ὀφθείην πρός τινος, ἀνοήτους ἐνόμιζον εἶναι καὶ ὑβριστὰς, οὐδὲν ἀδικοῦντά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασήποντας, οὐκ εἰδότας ὡς μετὰ μικρὸν ἀπίασιν ἄλλῳ τινὶ τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. οὔτ' οὖν ἐκείνους, οὔτε τοὺς πάνυ προχείρους εἰς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τοὺς, ὅπερ ἄριστόν ἐστι, μέτρον ἐπιθήσοντας τῷ πράγματι, καὶ μήτε ἀφεξομένους τὸ παράπαν, μήτε προησομένους τὸ ὅλον. Σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς τοῦ Διὸς, εἴ τις νόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν, καὶ καλὴν, ἔπειτα μήτε φυλάττοι, μήτε ζηλοτυποῖ τὸ παράπαν, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθα ἂν ἐθέλοι νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευθησομένην ἀνοίγων τὰς θύρας, καὶ μαστροπεύων, καὶ πάντας ἐπ' αὐτὴν καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾶν δόξειεν ἄν; οὐ σύ γε ὦ Ζεῦ φαίης ἂν, ἐρασθεὶς πολλάκις. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὁ δὲ, μήτε αὐτὸς προσάπτοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ἐπιτρέποι, ἄγονον δὲ καὶ στεῖραν κατακλείσας παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρᾶν φάσκων, καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων; ἔσθ' ὅπως ὁ τοιοῦτος οὐ παραπαίειν δόξειεν ἂν, δέον παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολαύειν τοῦ γάμου, καταμαραίνων εὐπρόσωπον οὕτω καὶ ἐπέραστον κόρην, καθάπερ ἱέρειαν τῇ Θεσμοφόρῳ τρέφων διὰ παντὸς τοῦ βίου; Διὰ ταῦτα καὶ

αὐτὸς

αὐτὸς πολλάκις ἀγανακτῶ, πρὸς ἐνίων μὲν ἀτίμως λακτιζόμενος, καὶ λαφυσσόμενος, καὶ ἐξαντλούμενος. ὑπ' ἐνίων δὲ, ὥσπερ στιγματίας δραπέτης πεπεδημένος. ΖΕΥΣ. Τί οὖν ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν; διδόασι γὰρ ἄμφω καλὴν τὴν δίκην. οἱ μὲν ὥσπερ ὁ Τάνταλος ἄποτοι καὶ ἄγευστοι καὶ ξηροὶ τὸ στόμα, ἐπικεχηνότες μόνον τῷ χρυσίῳ, οἱ δὲ καθάπερ ὁ Φινεὺς ἀπὸ τῆς φάρυγγος τὴν τροφὴν ὑπὸ τῶν Ἁρπυιῶν ἀφαιρούμενοι. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη, σωφρονεστέρῳ παρὰ πολὺ τῷ Τίμωνι ἐντευξόμενος. ΠΛΟΥΤ. Ἐκεῖνος γάρ ποτε παύσεται, ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετρυπημένου, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναί με κατὰ σπουδὴν ἐξαντλῶν, φθάσαι βουλόμενος τὴν ἐπιρροὴν, μὴ ὑπέραντλος εἰσπεσὼν ἐπικλύσω αὐτόν. ὥστε ἐς τὸν τῶν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ, καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ κύτους μὴ στέγοντος, ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι σχεδὸν ἐκχυθησομένου τοῦ ἐπιρρέοντος, οὕτως εὐρύτερον τὸ πρὸς τὴν ἔκχυσιν κεχηνὸς τοῦ πίθου, καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος. ΖΕΥΣ. Οὐκοῦν εἰ μὴ ἐμφράξεται τὸ κεχηνὸς τοῦτο, καὶ εἰς τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον, ἐκχυθέντος ἐν βραχεῖ σου, ῥᾳδίως εὑρήσει τὴν διφθέραν αὖθις, καὶ τὴν δίκελλαν ἐν τῇ τρυγὶ τοῦ πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, καὶ πλουτίζετε αὐτόν. σὺ δὲ μέμνησο ὦ Ἑρμῆ ἐπανιὼν, πρὸς ἡμᾶς ἄγειν τοὺς κύκλωπας ἐκ τῆς Αἴτνης, ὅπως τὸν κεραυνὸν ἀκονήσαντες ἐπισκευάσωσιν, ὡς ἤδη γε τεθηγμένου αὐτοῦ δεησόμεθα.

6. ΕΡΜ. Προΐωμεν ὦ Πλοῦτε. τί τοῦτο ὑποσκάζεις; ἐλελήθεις με ὦ γεννάδα οὐ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ χωλὸς ὤν. ΠΛΟΥΤ. Οὐκ ἀεὶ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ἀπίω παρά τινα πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς, οὐκ οἶδ' ὅπως βραδύς εἰμι καὶ χωλὸς ἀμφοτέροις, ὡς μό-

λις

λις τελεῖν ἐπὶ τὸ τέρμα, περιγηράσαντος ἐνίοτε τοῦ περιμένοντος. ὁπόταν δὲ ἀποπτάσθαι δέῃ, πτηνὸν ὄψει πολὺ τῶν ὀρνέων ὠκύτερον. ἅμα γοῦν ἔπεσεν ἡ ὕσπληγξ, κἀγὼ ἤδη ἀνακηρύττομαι νενικηκὼς ὑπερπηδήσας τὸ στάδιον, οὐδὲ ἰδόντων ἐνίοτε τῶν θεατῶν. ΕΡΜ. Οὐκ ἀληθῆ ταῦτα φής. ἐγὼ δὲ καὶ πολλοὺς ἂν εἰπεῖν ἔχοιμί σοι, χθὲς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν ὥστε πρίασθαι βρόχον ἐσχηκότας, ἄφνω δὲ τήμερον πλουσίους καὶ πολυτελεῖς ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους ἐξελαύνοντας, οἷς οὐδὲ καὶ ὄνος ὑπῆρξε πώποτε. καὶ ὅμως πορφυροῖ, καὶ χρυσόχειρες περιέρχονται, οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἶμαι, ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν. ΠΛΟΥΤ. Ἑτεροῖον τοῦτ' ἐστὶν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε, οὐδὲ ὁ Ζεύς, ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτούς, ἅτε πλουτοδότης καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν· δηλοῖ γοῦν, καὶ τῷ ὀνόματι. ἐπειδὰν τοίνυν μετοικισθῆναι δέῃ με παρ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, ἐς δέλτον ἐμβαλόντες με, καὶ κατασημηνάμενοι ἐπιμελῶς, φορηδὸν ἀράμενοι μετακομίζουσι. καὶ ὁ μὲν, νεκρὸς ἐν σκοτεινῷ που τῆς οἰκίας πρόκειται, ὑπὲρ τὰ γόνατα, παλαιᾷ τῇ ὀθόνῃ σκεπόμενος, περιμάχητος ταῖς γαλαῖς. ἐμὲ δὲ οἱ ἐπελπίσαντες, ἐν τῇ ἀγορᾷ περιμένουσι κεχηνότες, ὥσπερ τὴν χελιδόνα προσπετομένην, τετριγότες οἱ νεοττοί. ἐπεὶ δ' ἂν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ, καὶ τὸ λίνον ἐντμηθῇ, καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ, καὶ ἀνακηρυχθῇ μου ὁ καινὸς δεσπότης, ἤτοι συγγενής τις, ἢ κόλαξ, ἢ καταπύγων οἰκέτης, ἐκ παιδικῶν τίμιος ὑπεξυρημένος ἔτι τὴν γνάθον ἀντὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἔξωρος ὢν ὑπηρέτει αὐτῷ μέγα τὸ μίσθωμα ὁ γενναῖος ἀπολαβὼν, ἐκεῖνος μὲν, ὅς τις ἂν ᾖ, πολὺ ἀρπασάμενός με, αὐτῇ δέλτῳ θεῖ φέρων, ἀντὶ τοῦ

τέως Πυῤῥίου, ἢ Δρόμωνος, ἢ Τιβίου, Μεγακλῆς ἢ Μεγάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθείς, τοὺς μάτην κεχηνότας ἐκείνους εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπών, ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος, οἷος αὐτοὺς ὁ θύννος ἐκ μυχοῦ τῆς σαγήνης διέφυγεν, οὐκ ὀλίγον τὸ δέλεαρ καταπιών. ὁ δὲ ἐμπεσὼν ἀθρόως εἰς ἐμὲ ἀπειρόκαλος, καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πέδην πεφρικώς, καὶ εἰ παριὼν ἄλλος μαστίξειέ τις, ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς, καὶ τὸν μυλῶνα, ὥσπερ τὸ ἀνάκτορον προσκυνῶν, οὐκ ἔτι φορητός ἐστι τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλὰ τούς τε ἐλευθέρους ὑβρίζει, καὶ τοὺς ὁμοδούλους μαστιγοῖ, ἀποπειρώμενος, εἰ καὶ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεστιν, ἄχρις ἂν ἢ ἐς πορνίδιόν τι ἐμπεσών, ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας, ἢ κόλαξι παραδοὺς ἑαυτὸν ὀμνύουσιν, ἦ μὴν εὐμορφότερον μὲν Νιρέως εἶναι αὐτόν, εὐγενέστερον δὲ τοῦ Κέκροπος, ἢ Κόδρου, συνετώτερον δὲ τοῦ Ὀδυσσέως, πλουσιώτερον δὲ συνάμα Κροίσων ἑκκαίδεκα, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἄθλιος ἐκχέῃ τὰ καθ' ὀλίγον ἐκ πολλῶν ἐπιορκιῶν καὶ ἁρπαγῶν καὶ πανουργιῶν συνειλεγμένα.

7. ΕΡΜ. Αὐτά σου σχεδὸν φὴς τὰ γιγνόμενα. ὁπόταν δὲ οὖν αὐτόπους βαδίζῃς, πῶς οὕτω τυφλὸς ὢν εὑρίσκεις τὴν ὁδόν; ἢ πῶς διαγινώσκεις, ἐφ' οὓς ἄν σε ὁ Ζεὺς ἀποστείλῃ, κρίνας εἶναι τοῦ πλουτεῖν ἀξίους; ΠΛΟΥΤ. Οἴει γὰρ εὑρίσκειν με οἵτινές εἰσι; ΕΡΜ. Μὰ τὸν Δία οὐ πάνυ. οὐ γὰρ Ἀριστείδην καταλιπών, Ἱππονίκῳ καὶ Καλλίᾳ προσῄεις, καὶ πολλοῖς ἄλλοις Ἀθηναίων, οὐδὲ ὀβολοῦ ἀξίοις. πλὴν ἀλλὰ τί πράττεις καταπεμφθείς; ΠΛΟΥΤ. Ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι περινοστῶν,

ἄχρις ἂν λάθω τινὶ ἐμπεσών. ὁ δ' ὅστις ἂν πρῶτός μοι περιτύχῃ, ἀπαγαγὼν ἔχει, σὲ τὸν Ἑρμῆν, ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ κέρδους προσκυνῶν. ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἐξηπάτηται ὁ Ζεύς, οἰόμενός σε κατὰ τὰ αὐτοῦ δοκοῦντα πλουτίζειν ὅσους ἂν οἴηται τοῦ πλουτεῖν ἀξίους; ΠΛΟΥΤ. Καὶ μάλα δικαίως ὦ 'γαθέ, ὅς γε τυφλὸν ὄντα εἰδώς, ἔπεμπεν ἀναζητήσοντα δυσεύρετον οὕτω χρῆμα, καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκλελοιπὸς ἐκ τοῦ βίου, ὅπερ οὐδ' ὁ Λυγκεὺς ἂν ἐξεύροι ῥᾳδίως, ἀμαυρὸν οὕτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δὲ πλείστων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων, ῥᾷον ἐς τοὺς τοιούτους ἐμπίπτω περιιών, καὶ σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν. ΕΡΜ. Εἶτα πῶς ἐπειδὰν καταλίπῃς αὐτούς, ῥᾳδίως φεύγεις, οὐκ εἰδὼς τὴν ὁδόν; ΠΛΟΥΤ. Ὀξυδερκὴς τότε πως καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μόνον τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς.

8. ΕΡΜ. Ἔτι δή μοι καὶ τοῦτο ἀπόκριναι, πῶς τυφλὸς ὤν, (εἰρήσεται γάρ) καὶ προσέτι ὠχρὸς καὶ βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν τοσούτους ἐραστὰς ἔχοις, ὥστε πάντας ἀποβλέπειν εἰς σέ, καὶ τυχόντας μὲν εὐδαιμονεῖν οἴεσθαι· εἰ δὲ ἀποτύχοιεν, οὐκ ἀνέχεσθαι ζῶντας; οἶδα γοῦν τινας οὐκ ὀλίγους αὐτῶν οὕτω σου δυσέρωτας ὄντας, ὥς τε καὶ εἰς βαθυκήτεα πόντον φέροντες, ἔρριψαν αὐτούς, καὶ πετρῶν κατ' ἠλιβάτων, ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σοῦ, ὅτιπερ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἑώρας αὐτούς. πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ ἄν, εὖ οἶδα, ὅτι ὁμολογήσειας, εἴ τι ξυνίης σαυτοῦ, κορυβαντιᾶν αὐτούς, ἐρωμένῳ τοιούτῳ ἐπιμεμηνότας. ΠΛΟΥΤ. Οἴει γὰρ τοιοῦτον, οἷός εἰμι, ὁρᾶσθαι αὐτοῖς, χωλὸν ἢ τυφλόν, ἢ ὅσα ἄλλα μοι πρόσεστιν; ΕΡΜ. Ἀλλὰ πῶς ὦ Πλοῦτε, εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ αὐτοὶ πάντες εἰσί;

ΠΛΟΥΤ.

ΠΛΟΥΤ. Οὐ τυφλοὶ ὦ ἄριστε, ἀλλ' ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἀπάτη, αἵπερ νῦν κατέχουσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζουσιν αὐτούς. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὡς μὴ παντάπασιν ἄμορφος εἴην, προσωπεῖον περιθέμενος ἐρασμιώτατον, διάχρυσον καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδὺς, ἐντυγχάνω αὐτοῖς. οἱ δὲ αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾶν τὸ κάλλος, ἐρῶσι καὶ ἀπόλλυνται μὴ ἐντυγχάνοντες. ὡς εἴ γέ τις αὐτοῖς ὅλον ἀπογυμνώσας, ἐπέδειξέ με, δῆλον ὡς κατεγίνωσκον ἂν αὐτῶν ἀμβλυώττοντες τὰ τηλικαῦτα, καὶ ἐρῶντες ἀνεράστων καὶ ἀμόρφων πραγμάτων. ΕΡΜ. Τί οὖν ὅτι ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ πλουτεῖν γενόμενοι, καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτοὶ περιθέμενοι, ἔτι ἐξαπατῶνται; καὶ ἤν τις ἀφαιρῆται αὐτοὺς, θᾶττον ἂν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον πρόοιντο; οὐ γὰρ δὴ καὶ τότε ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτοὺς ὡς ἐπίχριστος ἡ εὐμορφία ἐστὶν, ἔνδοθεν τὰ πάντα ὁρῶντας. ΠΛΟΥΤ. Οὐκ ὀλίγα ὦ Ἑρμῆ, καὶ πρὸς τοῦτό μοι συναγωνίζεται. ΕΡΜ. Τὰ ποῖα; ΠΛΟΥΤ. Ἐπειδάν τις ἐντυχὼν τὸ πρῶτον ἀναπετάσας τὴν θύραν εἰσδέχεταί με, συμπαρεισέρχεται μεθ' ἐμοῦ λαθὼν ὁ τῦφος καὶ ἡ ἄνοια, ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ μαλακία, καὶ ὕβρεις, καὶ ἀπάτη, καὶ ἄλλα ἄττα μυρία. ὑπὸ δὴ τούτων ἁπάντων καταληφθεὶς τὴν ψυχὴν, θαυμάζει τε τὰ οὐ θαυμαστὰ, καὶ ὀρέγεται τῶν φευκτῶν, κἀμὲ τὸν πάντων ἐκείνων πατέρα τῶν εἰσεληλυθότων κακῶν τέθηπε, δορυφορούμενον ὑπ' αὐτῶν. καὶ πάντα πρότερον πάθοι ἂν, ἢ ἐμὲ προέσθαι ὑπομείνειεν ἄν.

9. ΕΡΜ. Ὡς δὲ λεῖος εἶ ὦ Πλοῦτε, καὶ ὀλισθηρὸς καὶ δυσκάθεκτος καὶ διαφευκτικὸς, οὐδεμίαν ἀντιλαβὴν παρεχόμενος βεβαίαν, ἀλλ' ὥσπερ ἐγχέλεις ἢ οἱ ὄφεις διὰ τῶν δακ-

τύλων δραπετεύεις οὐκ οἶδα ὅπως ἡ πενία ἐμποδὼν ἐξάδης τε καὶ συλλαβῆς, καὶ μυρία τὰ ἄγκιστρα ἐκπεφυκότα ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὡς πλησιάσαντας εὐθὺς ἔχεσθαι, καὶ μὴ ἔχειν ῥαδίως ἀπολυθῆναι. ἀλλὰ μεταξὺ ἤδη φλυαροῦντας ἡμᾶς πρᾶγμα οὐ μικρὸν διέλαθε. ΠΛΟΥΤ. Τὸ ποῖον; ἙΡΜ. Ὅτι τὸν θησαυρὸν οὐκ ἐπηγαγόμεθα, οὗπερ ἔδει μάλιστα. ΠΛΟΥ. Θάῤῥει τούτου γε ἕνεκα, ἐν τῇ γῇ αὐτὸν καταλείπων ἀνέρχομαι παρ' ὑμᾶς, ἐπισκήψας ἔνδον μένειν ἐπικλεισάμενον τὴν θύραν, ἀνοίγειν δὲ μηδενὶ, ἢν μὴ ἐμοῦ ἀκούσῃ βοήσαντος. ἙΡΜ. Οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς. καί μοι ἕπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρις ἂν πρὸς τὴν ἐσχατιὰν ἀφίκωμαι. ΠΛΟΥ. Εὖ ποιεῖς ὦ Ἑρμῆ χειραγωγῶν, ἐπεὶ ἤν γε ἀπολίπῃς με, Ὑπερβόλῳ τάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι περινοστῶν. ἀλλὰ τίς ὁ ψόφος οὗτός ἐστι, καθάπερ σιδήρου πρὸς λίθον; ἙΡΜ. Ὁ Τίμων οὑτοσὶ σκάπτει πλησίον, ὀρεινὸν καὶ ὑπόλιθον γήδιον. παπαὶ, καὶ ἡ πενία πάρεστι, καὶ ὁ πόνος ἐκεῖνος, ἡ καρτερία δὲ καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν ὑπὸ τῷ λιμῷ ταττομένων ἁπάντων, πολὺ ἀμείνους τῶν σῶν δορυφόρων. ΠΛΟΥ. Τί οὖν οὐκ ἀπαλλαττόμεθα ὦ Ἑρμῆ τὴν ταχίστην; οὐ γὰρ ἄν τι ἡμεῖς δράσαιμεν ἀξιόλογον πρὸς ἄνδρα, ὑπὸ τηλικούτου στρατοπέδου περιεσχημένον. ἙΡΜ. Ἄλλως ἔδοξε τῷ Διΐ. μὴ ἀποδειλιῶμεν οὖν.

10. ΠΕΝΙΑ. Ποῖ τοῦτον ἀπάγεις ὦ Ἀργειφόντα, χειραγωγῶν. ἙΡΜ. Ἐπὶ τουτονὶ τὸν Τίμωνα ἐπέμφθημεν ὑπὸ τοῦ Διός. ΠΕΝ. Νῦν ὁ Πλοῦτος ἐπὶ Τίμωνα, ὁπότε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆς τρυφῆς παραλαβοῦσα, τουτοισὶ παραδοῦσα τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ

πόνῳ

πόνῳ, γυμνάσιον ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον ἀποδείξασα, οὕτως ἄρα εὐκαταφρόνητος ὑμῖν ἡ Πενία δοκῶ, καὶ εὐαδίκητος, ὡς δ' ὃ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀφαιρεῖσθαί με ἀκριβῶς πρὸς ἀρετὴν ἐξειργασμένον, ἵν' αὖθις ὁ Πλοῦτος παραλαβὼν αὐτὸν ὕβρει καὶ τύφῳ ἐγχειρίσας ὅμοιον τῷ πάλαι, μαλθακὸν καὶ ἀγεννῆ καὶ ἀνόητον ἀποφήνας, ἀποδῷ πάλιν ἐμοὶ ῥάκος ἤδη γεγενημένον. ΕΡΜ. Ἔδοξε ταῦτα ὦ Πενία τῷ Διΐ. ΠΕΝ. Ἀπέρχομαι· καὶ ὑμεῖς δὲ ὦ Πόνε καὶ Σοφία καὶ οἱ λοιποί, ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος δὲ τάχα εἴσεται, οἵαν με οὖσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν συνεργὸν, καὶ διδάσκαλον τῶν ἀρίστων, ᾗ συνὼν ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα, ἐρρωμένος δὲ τὴν γνώμην διετέλεσεν, ἀνδρὸς βίον ζῶν, καὶ πρὸς αὑτὸν ἀποβλέπων, τὰ δὲ περιττὰ καὶ πολλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐστὶν, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων. ΕΡΜ. Ἀπέρχονται· ἡμεῖς δὲ προσίωμεν αὐτῷ.

11. ΤΙΜ. Τίνες ἐστὲ ὦ κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε, ἄνδρα ἐργάτην καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσαντες; ἀλλ' οὐ χαίροντες ἄπιτε μιαροὶ πάντες ὄντες. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτίκα μάλα βάλλων τοῖς βώλοις καὶ τοῖς λίθοις συντρίψω. ΕΡΜ. Μηδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς, οὐ γὰρ ἀνθρώπους ὄντας βαλεῖς, ἀλλ' ἐγὼ μὲν Ἑρμῆς εἰμι, οὗτος δὲ ὁ Πλοῦτος. ἔπεμψε δὲ ὁ Ζεύς, ἐπακούσας τῶν εὐχῶν. ὥστε ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον, ἀποστὰς τῶν πόνων. ΤΙΜ. Καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη, καίτοι θεοὶ ὄντες, ὥς φατέ. πάντας γὰρ ἅμα καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους μισῶ. τουτονὶ δὲ τὸν τυφλὸν, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἐπιτρίψειν μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ. ΠΛΟΥΤ. Ἀπίωμεν ὦ Ἑρμῆ πρὸς τοῦ Διὸς, μελαγχολᾶν γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐ μετρίως μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπέλθω προσλαβών. ΕΡ. Μηδὲν σκαιὸν ὦ Τίμων, ἀλλὰ τὸ πάνυ τοῦτο ἄγριον καὶ τραχὺ καταβαλὼν, προτείνας τὼ χεῖρε

λάμβανε

λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην, καὶ πλούτει πάλιν, καὶ ἴσθι Ἀθηναίων τὰ πρῶτα, καὶ ὑπερόρα τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν. ΤΙΜ. Οὐδὲν ὑμῶν δέομαι, μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι, ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα, τὰ δ' ἄλλα εὐδαιμονέστατός εἰμι, μηδενός μοι πλησιάζοντος. ΕΡΜ. Οὕτως ὦ τᾶν ἀπανθρώπως;

Τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε.

Καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισάνθρωπον μὲν εἶναί σε, τοσαῦτα ὑπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον δὲ μηδαμῶς, οὕτως ἐπιμελουμένων σου τῶν θεῶν. ΤΙΜ. Ἀλλὰ σοὶ μὲν ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῷ Διὶ πλείστη χάρις τῆς ἐπιμελείας, τουτονὶ δὲ τὸν Πλοῦτον οὐκ ἂν λάβοιμι. ΕΡΜ. Τί δή; ΤΙΜ. Ὅτι καὶ πάλαι μυρίων κακῶν μοι αἴτιος οὗτος κατέστη, κόλαξί τε παραδούς, καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγών, καὶ μῖσος ἐπεγείρας, καὶ ἡδυπαθείᾳ διαφθείρας, καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας, τέλος δὲ, ἄφνω καταλιπὼν, οὕτως ἀπίστως καὶ προδοτικῶς. ἡ βελτίστη δὲ Πενία πόνοις με τοῖς ἀνδρικωτάτοις καταγυμνάσασα, καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παρρησίας προσομιλοῦσα, τά τε ἀναγκαῖα κάμνοντι παρεῖχε, καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀναρτήσασά μοι τοῦ βίου, καὶ δείξασα ὅστις ἦν ὁ πλοῦτος ὁ ἐμός, ὃν οὔτε κόλαξ θωπεύων, οὔτε συκοφάντης φοβῶν, οὐ δῆμος παροξυνθείς, οὐκ ἐκκλησιαστὴς ψηφοφορήσας, οὐ τύραννος ἐπιβουλεύσας ἀφελέσθαι δύναιτ' ἄν. ἐρρωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων, τουτονὶ τὸν ἀγρὸν φιλοπόνως ἐπεργαζόμενος, οὐδὲν ὁρῶν τῶν ἐν ἄστει κακῶν, ἱκανὰ καὶ διαρκῆ ἔχω τὰ ἄλφιτα παρὰ τῆς δικέλλης. ὥστε παλίνδρομος ἄπιθι ὦ Ἑρμῆ, τὸν Πλοῦτον ἀπαγαγὼν παρὰ τὸν Δία. ἐμοὶ δὲ τοῦτο ἱκανὸν ἦν, πάντας ἀνθρώπους ἡβηδὸν οἰμώζειν ποιῆσαι. ΕΡΜ. Μηδαμῶς ὠγαθέ. οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγήν. ἀλλ'

τὴν ὀργὴν ταύτην, καὶ μισανθρωπίαν, καὶ τὸν Πλοῦτον περίβαλλε, ὅτε ἀπόβλητα εἰσι τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός.

12. ΠΛΟΥΤ. Βούλει ὦ Τίμων δικαιολογήσομαι πρὸς σέ, ἢ χαλεπανεῖς μοι λέγοντι; ΤΙΜ. Λέγε, μὴ μακρὰ μέντοι, μηδὲ μετὰ προοιμίων, ὥσπερ οἱ ἐπίτριπτοι ῥήτορες, ἀνέξομαι γάρ σε ὀλίγα λέγοντα, διὰ τὸν Ἑρμῆν τουτονί. ΠΛΟΥΤ. Ἐχρῆν μέν τοι ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν οὕτω πολλὰ ὑπό σου κατηγορηθέντα, ὅμως δὲ ὅρα, εἴ τί σε ὡς φὴς ἠδίκηκα, ὃς τῶν μὲν ἡδίστων ἁπάντων αἴτιός σοι κατέστην, τιμῆς καὶ προεδρίας καὶ στεφάνων, καὶ τῆς ἄλλης τρυφῆς. περίβλεπτος δέ τοι καὶ ἀοίδιμος δι' ἐμὲ ἦσθα, καὶ περισπούδαστος· εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐκ τῶν κολάκων πέπονθας, ἀναίτιος ἐγώ σοι. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἠδίκημαι τοῦτο ὑπὸ σοῦ, διότι με οὕτως ἀτίμως ὑπέβαλες ἀνδράσι καταράτοις, ἐπαινοῦσι καὶ καταγοητεύουσι, καὶ πάντα τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι. καὶ τό γε τελευταῖον ἔφησθα, ὡς προδέδωκά σε, τοὐναντίον δὲ αὐτὸς ἐγκαλέσαιμι σοι πάντα τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ, καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. τοιγαροῦν ἀντὶ μαλακῆς χλαμύδος, ταύτην τὴν διφθέραν ἡ τιμιωτάτη σοι Πενία περιτέθεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς οὑτοσί, πῶς ἱκέτευον τὸν Δία μηκέθ' ἥκειν παρά σε, οὕτω δυσμενῶς μοι προσενηνεγμένον. ΕΡΜ. Ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς ὦ Πλοῦτε, οἷος ἤδη γεγένηται; ὥστε θαρρῶν ξυνδιάτριβε αὐτῷ, καὶ σὺ μὲν σκάπτε, ὡς ἔχεις. σὺ δὲ τὸν θησαυρὸν ὑπάγαγε τῇ δικέλλῃ, ὑπακούσεται γὰρ ἐμβοήσαντί σοι.

13. ΤΙΜ. Πειστέον ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις πλουτητέον. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζοιντο; πλὴν ὅρα γε, εἰς οἷά με πράγματα ἐμβάλλεις τὸν κακοδαίμονα, ὃς ἄχρι νῦν εὐδαιμονέστατα διάγων, χρυσὸν ἄφνω τοσοῦτον λήψομαι

οὐδὲν

οὐδὲν ἀδικήσαντας, καὶ τοσαύτας περιστάσεις ἀναδέξομαι. ΕΡΜ. Ὑπόστηθι ὦ Τίμων δι' ἐμέ, καὶ εἰ χαλεπὸν τοῦτο, καὶ οὐκ οἰστόν ἐστιν, ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι διαρραγῶσιν ὑπὸ τοῦ φθόνου, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τὴν Αἴτνην ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσομαι. ΠΛΟΥΤ. Ὁ μὲν ἀπελήλυθεν, ὡς δοκεῖ, τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν πτερῶν, σὺ δὲ αὐτοῦ περίμενε. ἀναπέμψω γάρ σοι τὸν θησαυρὸν ἀπελθών, μᾶλλον δὲ παῖε. σέ φημι θησαυρὲ χρυσοῦ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτῳί, καὶ πάρεχε σεαυτὸν ἀνελέσθαι. σκάπτε ὦ Τίμων βαθείας καταφέρων, ἐγὼ δὲ ὑμῖν ἀποστήσομαι.

14. ΤΙΜ. Ἄγε δή ὦ δίκελλα, νῦν μοι ἐπίρρωσον σεαυτὴν καὶ μὴ κάμῃς ἐκ τοῦ βάθους τὸν θησαυρὸν ἐς τοὐμφανὲς προκαλουμένη. ὦ Ζεῦ τεράστιε, καὶ φίλοι Κορύβαντες, καὶ Ἑρμῆ κερδῷε, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον ἦ που ὄναρ ταῦτά ἐστι; δέδια γοῦν, μὴ ἄνθρακας εὕρω ἀνεγρόμενος. ἀλλὰ μὴν χρυσίον ἐστὶν ἐπίσημον, ὑπέρυθρον, βαρὺ καὶ τὴν πρόσοψιν ὑπερήδιστον. ὦ χρυσέ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς. αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἅτε διαπρέπεις καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν. ἐλθὲ ὦ φίλτατε καὶ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑπεδέξατο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταρρέοντα; ὦ Μίδα καὶ Κροῖσε, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς οὐδὲν ἄρα ἦτε πρὸς Τίμωνα καὶ τὸν Τίμωνος πλοῦτον, ᾧ γε οὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη διφθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν. αὐτὸς δὲ ἤδη πᾶσαν πριάμενος τὴν ἐσχατιάν, πυργίον οἰκοδομησάμενος ὑπὲρ τοῦ θησαυροῦ μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι, τὸν αὐτὸν καὶ τάφον ἀποθανὼν ἕξειν μοι δοκῶ. δεδόχθω δὲ ταῦτα, καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ἐπίλοιπον βίον, ἀμιξία πρὸς ἅπαντας καὶ ἀγνωσία καὶ ὑπεροψία.

οψία. φίλος δὲ ἢ ξένος, ἢ ἑταῖρος, ἢ ἐλέου βωμὸς, ὕθλος πολύς· καὶ τὸ οἰκτεῖραι δακρύοντα, ἢ ἐπικουρῆσαι δεομένῳ, παρανομία καὶ κατάλυσις τῶν ἐθῶν. μονήρης δὲ ἡ δίαιτα, καθάπερ τοῖς λύκοις, καὶ φίλος εἷς Τίμων, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἐχθροὶ καὶ ἐπίβουλοι, καὶ τὸ προσομιλῆσαί τινι αὐτῶν μίασμα. καὶ εἴ τινα ἴδω μόνον, ἀποφρὰς ἡ ἡμέρα, καὶ ὅλως ἀνδριάντων λιθίνων ἢ χαλκῶν μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν, καὶ μήτε κήρυκα δεχώμεθα παρ' αὐτῶν, μήτε σπονδὰς σπενδώμεθα, ἡ ἐρημία δὲ ὅρος ἔστω πρὸς αὐτούς. φυλέται δὲ καὶ φράτορες καὶ δημόται, καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ, ψυχρὰ καὶ ἀνωφελῆ ὀνόματα, καὶ ἀνοήτων ἀνδρῶν φιλοτιμήματα· πλουτείτω δὲ Τίμων μόνος, καὶ ὑπεροράτω ἁπάντων, καὶ τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν, κολακείας καὶ ἐπαίνων φορτικῶν ἀπηλλαγμένος, καὶ θεοῖς θυέτω, καὶ εὐωχείτω, μόνος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὅμορος, ἐκσείων τῶν ἄλλων. καὶ ἅπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι δεδόχθω, ἢν δέῃ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν, καὶ ὄνομα μὲν ἔστω ὁ ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ ἥδιστον. τοῦ τρόπου δὲ γνωρίσματα, δυσκολία, καὶ τραχύτης, καὶ σκαιότης, καὶ ὀργὴ, καὶ ἀπανθρωπία· εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον καὶ σβεννύναι ἱκετεύοντα, πίττῃ καὶ ἐλαίῳ κατασβεννύναι. καὶ ἤν τινα τοῦ χειμῶνος ὁ ποταμὸς παραφέρῃ, ὁ δὲ τὰς χεῖρας ὀρέγων ἀντιλαβέσθαι δέηται, ὠθεῖν καὶ τοῦτον ἐπὶ κεφαλὴν πίπτοντα, ὡς μηδὲ ἀνακύψαι δυνηθείη. οὕτω γὰρ ἂν τὴν ἴσην ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης Κολυττεὺς, ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός· εἶεν. ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω, καὶ ἀνδρικῶς ἐμμένωμεν αὐτοῖς.

15. Πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην ἅπασι γνώριμά πως ταῦτα γενέσθαι,

διότι ὑπερπλουτῶ, αἰσχύνη γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα γένοιτο αὐτοῖς. καίτοι τί τοῦτο; φεῦ τοῦ τάχους. πανταχόθεν συνθέουσι, κεκονιμένοι καὶ πνευστιῶντες, οὐκ οἶδα, ὅθεν ὀσφραινόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ἐπὶ τὸν πάγον τοῦτον ἀναβὰς ἀπελαύνω αὐτοὺς τοῖς λίθοις ἐξ ὑπερδεξίων ἀκροβολιζόμενος, ἢ τό γε τοσοῦτον παρανομήσομεν εἰσάπαξ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὡς πλέον ἀνιῷντο παρορώμενοι; τοῦτο οἶμαι καὶ ἄμεινον, ὥστε δεχώμεθα ἤδη αὐτοὺς ὑποστάντες. φέρε ἴδω, τίς ὁ πρῶτος αὐτῶν οὗτός ἐστι; Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ πρώην ἔρανον αἰτήσαντί μοι ὀρέξας τὸν βρόχον, πίθους ὅλους παρ' ἐμοὶ πολλάκις ἐμημεκώς. ἀλλ' εὖγε ἐποίησεν ἀφικόμενος, οἰμώξεται γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων. ΓΝΑΘ. Οὐκ ἐγὼ ἔλεγον, ὡς οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οἱ θεοί; χαῖρε Τίμων εὐμορφότατε, καὶ ἥδιστε, καὶ συμποτικώτατε. ΤΙΜ. Νὴ καὶ σύγε ὦ Γναθωνίδη, γυπῶν ἁπάντων βορώτατε, καὶ ἀνθρώπων ἐπιτριπτότατε. ΓΝΑΘ. Ἀεὶ φιλοσκώμμων σύγε. ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπόσιον; ὡς καινόν τί σοι ᾆσμα τῶν νεοδιδάκτων διθυράμβων ἥκω κομίζων. ΤΙΜ. Καὶ μὴν ἐλεγεῖά γε ᾄσῃ μάλα περιπαθῶς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δικέλλῃ. ΓΝΑΘ. Τί τοῦτο; παίεις ὦ Τίμων; μαρτύρομαι, ὦ Ἡράκλεις, ἰοὺ ἰού, προκέκλημαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον. ΤΙΜ. Καὶ μὴν ἄν γε μικρὸν ἐπιβραδύνῃς, φόνου τάχα προκεκλήσῃ με. ΓΝΑΘ. Μηδαμῶς, ἀλλὰ σύ γε πάντως τὸ τραῦμα ἴασαι, μικρὸν ἐπιπάσας τοῦ χρυσίου, δεινῶς γὰρ ἴσχαιμόν ἐστι τὸ φάρμακον. ΤΙΜ. Ἔτι μένεις; ΓΝΑΘ. Ἄπειμι, σὺ δὲ οὐ χαιρήσεις οὕτω σκαιὸς ἐκ χρηστοῦ γενόμενος.

16. ΤΙΜ. Τίς οὗτός ἐστιν ὁ προσιών, ὁ

ἀναφα-

ἀναφαλαντίας, Φιλιάδης κολάκων ἁπάντων ὁ βδελυρώτατος. οὗτος δὲ παρ' ἐμοῦ ἀγρὸν ὅλον λαβὼν, καὶ τῇ θυγατρὶ προῖκα δύο τάλαντα, μισθὸν τοῦ ἐπαίνου, ὁπότε ᾄσαντά με πάντων σιωπώντων μόνος ὑπερεπῄνεσεν, ἐπομοσάμενος ᾠδικώτερον εἶναι τῶν κύκνων, ἐπειδὴ νοσοῦντα πρῴην εἶδέ με καὶ προσῆλθον ἐπικουρίας δεόμενος, πληγὰς ὁ γενναῖος προσενέτεινε. ΦΙΛ. Ὢ τῆς ἀναισχυντίας, νῦν Τίμωνα γνωρίζετε; νῦν Γναθωνίδης φίλος καὶ συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια πέπονθεν οὕτως ἀχάριστος ὤν. ἡμεῖς δὲ οἱ πάλαι ξυνήθεις καὶ ξυνέφηβοι, καὶ δημόται. ὅμως μετριάζομεν, ὡς μὴ ἐπιπηδᾶν δοκῶμεν. χαῖρε ὦ δέσποτα, καὶ ὅπως τοὺς μιαροὺς τούτους κόλακας φυλάξῃ, τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον, τὰ ἄλλα δὲ κοράκων οὐδὲν διαφέροντας. οὐκ ἔτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενί. πάντες ἀχάριστοι καὶ πονηροί. ἐγὼ δὲ τάλαντόν σοι κομίζων, ὡς ἔχοις πρὸς τὰ κατεπείγοντα χρῆσθαι, καθ' ὁδὸν ἤδη πλησίον ἤκουσα, ὡς πλουτοίης ὑπερμεγέθη τινὰ πλοῦτον. ἥκω τοιγαροῦν ταῦτά σε νουθετήσων· καί τοι σύγε οὕτω σοφὸς ὤν, οὐδὲν ἴσως δεήσῃ τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων, ὃς καὶ τῷ Νέστορι τὸ δέον παραινέσειας ἄν. ΤΙΜ. Ἔσται ταῦτα ὦ Φιλιάδη. πλὴν ἀλλὰ πρόσιθι, ὡς καὶ σὲ φιλοφρονήσωμαι τῇ δικέλλῃ. ΦΙΛ. Ἄνθρωποι, κατέαγα τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ἐνουθέτουν αὐτόν.

17. Ἰδοὺ τρίτος οὗτος ὁ ῥήτωρ Δημέας προσέρχεται, ψήφισμα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ συγγενὴς ἡμέτερος εἶναι λέγων. οὗτος ἑκκαίδεκα παρ' ἐμοῦ τάλαντα μιᾶς ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει, καταδεδίκαστο γὰρ, καὶ ἐδέδετο οὐκ ἀποδιδοὺς, κἀγὼ ἐλεήσας ἐλυσάμην αὐτὸν, ἐπειδὴ πρῴην ἔλαχε τῇ Ἐρεχθηίδι φυ-

λῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν, κἀγὼ προσῆλθον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον, οὐκ ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με. ΔΗΜ. Χαῖρε ὦ Τίμων, τὸ μέγα ὄφελος τοῦ γένους, τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων, τὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος. Καὶ μὴν πάλαι σε ὁ δῆμος ξυνειλεγμένος, καὶ αἱ βουλαὶ ἀμφότεραι περιμένουσι. πρότερον δὲ ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ ὑπὲρ σοῦ γέγραφα. Ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου Κολυττεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς κἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς, ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ἑλλάδι, παρὰ πάντα χρόνον διατελεῖ τὰ ἄριστα πράττων τῇ πόλει, νενίκησε δὲ πὺξ καὶ πάλην, καὶ δρόμον ἐν Ὀλυμπίᾳ μιᾶς ἡμέρας, καὶ τελείῳ ἅρματι, καὶ συνωρίδι πωλικῇ. ΤΙΜ. Ἀλλ' οὐδὲ ἐθεώρησα ἐγὼ πώποτε εἰς Ὀλυμπίαν. ΔΗΜ. Τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον. Τὰ τοιαῦτα δὲ πολλὰ προσκεῖσθαι ἄμεινον. καὶ ἠρίστευσε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως πέρυσι πρὸς Ἀχαρνέας, καὶ κατέκοψε Πελοποννησίων δύο μοίρας. ΤΙΜ. Πῶς; διὰ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα, οὐδὲ προεγράφην ἐν τῷ καταλόγῳ. ΔΗΜ. Μέτρια τὰ περὶ σαυτοῦ λέγεις, ἡμεῖς δὲ ἀχάριστοι ἂν εἴημεν ἀμνημονοῦντες. ἔτι δὲ καὶ ψηφίσματα γράφων, καὶ συμβουλεύων καὶ στρατηγῶν, οὐ μικρὰ ὠφέλησε τὴν πόλιν. Ἐπὶ τούτοις ἅπασι δεδόχθω τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, καὶ τῇ Ἡλιαίᾳ κατὰ φυλὰς, καὶ τοῖς δήμοις ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ πᾶσι, χρυσοῦν ἀναστῆσαι τὸν Τίμωνα παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κεραυνὸν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, καὶ ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτὰ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στεφάνους σήμερον Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς. ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ τήμερον τὰ Διονύσια. εἶπε τὴν γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ Συγγενὴς αὐτοῦ, ἀγχιστεὺς, καὶ μαθητὴς αὐτοῦ ὤν. καὶ γὰρ ῥήτωρ ἄριστος ὁ Τίμων. καὶ τὰ ἄλλα πάντα

ὁπόσα

ὁπόσα ἂν ἐθέλοι. τουτὶ μὲν οὖν σοι τὸ ψήφισμα. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸν υἱὸν ἐβουλόμην ἀγαγεῖν παρά σε, ὃν ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμακα. ΤΙΜ. Πῶς ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε καὶ ἡμᾶς εἰδέναι; ΔΗΜ. Ἀλλὰ γαμῶ, ἢν διδῷ θεὸς ἐς νέωτα, καὶ παιδοποιήσομαι, καὶ τὸ γεννηθησόμενον, ἄρρεν γὰρ ἔσται, Τίμωνα ἤδη καλῶ. ΤΙΜ. Οὐκ οἶδα, εἰ γαμήσεις ἔτι ὦ οὗτος, τηλικαύτην παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων. ΔΗΜ. Οἴμοι, τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπιχειρεῖς, καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους, οὐ καθαρῶς ἐλεύθερος, οὐδ' ἀστὸς ὤν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τὴν δίκην, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας. ΤΙΜ. Ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται ὦ μιαρὲ ἡ ἀκρόπολις, ὥστε δῆλος εἶ συκοφαντῶν. ΔΗΜ. Ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς τὸν ὀπισθόδομον διορύξας. ΤΙΜ. Οὐ διώρυκται οὐδὲ οὗτος, ὥστε ἀπίθανά σου καὶ ταῦτα. ΔΗΜ. Διορυχθήσεται μὲν ὕστερον· ἤδη δὲ σὺ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἔχεις. ΤΙΜ. Οὐκοῦν καὶ ἄλλην λάμβανε. ΔΗΜ. Οἴμοι τὸ μετάφρενον. ΤΙΜ. Μὴ κέκραχθι. κατοίσω γάρ σοι καὶ τρίτην, ἐπεὶ καὶ γελοῖα πάμπαν πάθοιμι, δύο μὲν Λακεδαιμονίων μοίρας κατακόψας ἄνοπλος, ἓν δὲ μιαρὸν ἀνθρώπιον μὴ ἐπιτρίψας. μάτην γὰρ ἂν εἴην καὶ νενικηκὼς Ὀλύμπια πὺξ καὶ πάλην.

18. Ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος. ἐκπετάσας γοῦν τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας, καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, τιτανῶδες βλέπων, ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβορέας τις ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραφεν. οὗτος ὁ τὸ σχῆμα εὐσταλὴς, καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα, σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, ἕωθεν μυρία ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιὼν, καὶ τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν, καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν. ἐπειδὴ λου-

σύμβολον ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ παῖς μεγάλην τινὰ κύλικα ὀρέξειεν αὐτῷ (τῷ ζωροτέρῳ δὲ χαίρει μάλιστα) καθάπερ τὸ λήθης ὕδωρ ἐκπιὼν, ἐναντιώτατα ἐπιδείκνυται τοῖς ἑωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις, προαρπάζων ὥσπερ ἰκτῖνος τὰ ὄψα, καὶ τὸν πλησίον παραγκωνιζόμενος, καρύκης τὸ γένειον ἀνάπλεως, κυνηδὸν ἐμφορούμενος, ἐπικεκυφὼς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπάσι τὴν ἀρετὴν εὑρήσειν προσδοκῶν, ἀκριβῶς τὰ τρύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὡς μηδὲ ὀλίγον τοῦ μυττωτοῦ καταλίποι, μεμψίμοιρος ἀεὶ ὡς τὸν πλακοῦντα ὅλον, ἢ τὸν σῦν μόνος τῶν ἄλλων λάβοι, ὅτι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος. μέθυσος καὶ πάροινος, οὐκ ἄχρις ᾠδῆς καὶ ὀρχηστύος μόνον, ἀλλὰ καὶ λοιδορίας καὶ ὀργῆς προσέτι. καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ τῇ κύλικι. τότε δὴ καὶ μάλιστα περὶ σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος, καὶ ταῦτά φησιν, ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πονήρως ἔχων, καὶ ὑποβαυλίζων γελοίως. εἶτα ἔμετος ἐπὶ τούτοις, καὶ τὸ τελευταῖον, ἀράμενοί τινες ἐκφέρουσι αὐτὸν ἐκ τοῦ συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον. πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων, οὐδενὶ τῶν πρωτείων παραχωρήσειεν ἂν ψεύσματος ἕνεκα, ἢ θρασύτητος ἢ φιλαργυρίας. ἀλλὰ καὶ κολάκων ἐστὶ τὰ πρῶτα, καὶ ἐπιορκεῖ προχειρότατα, καὶ ἡ γοητεία προηγεῖται, καὶ ἡ ἀναισχυντία παρομαρτεῖ. καὶ ὅλως πάνσοφον τὸ χρῆμα, καὶ πανταχόθεν ἀκριβὲς, καὶ ποικίλως ἐντελές. οἰμώξεται τοιγαροῦν οὐκ εἰς μακρὰν χρηστὸς ὤν. τί τοῦτο; παπαῖ, χρόνιος ἡμῖν Θρασυκλῆς; ΘΡΑ. Οὐ κατὰ ταῦτα ὦ Τίμων τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφῖγμαι, ὥσπερ οἱ τὸν πλοῦτόν σοι τεθηπότες, ἀργυρίου, καὶ χρυσίου, καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συνδεδραμήκασι, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐπιδειξάμενοι πρὸς ἄνδρα οἷον σε ἁπλοϊκὸν, καὶ τῶν ὄντων κοινωνικόν. ἀλλὰ γὰρ ὡς μᾶζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανὸν, ὄψον δὲ

ἥδιστον θύμον ἢ κάρδαμον, ἢ εἴποτε τρυφῴην ὀλίγον τῶν ἁλῶν. ποτὸν δὲ ἡ ἐννεάκρουνος. ὁ δὲ τρίβων οὗτος, ἧς βούλει πορφυρίδος ἀμείνων. τὸ χρυσίον μὲν γὰρ οὐδὲν τιμιώτερον τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δοκεῖ. σοῦ δὲ αὐτοῦ χάριν ἐστάλην, ὡς μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον τοῦτο καὶ ἐπιβουλότατον κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν γεγενημένος. εἰ γάρ μοι πείθοιο, μάλιστα ὅλον εἰς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτὸν, οὐδὲν ἀναγκαῖον ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὄντα, καὶ τὸν φιλοσοφίας πλοῦτον ὁρᾶν δυναμένῳ. μὴ μέντοι ἐς βάθος ὦ 'γαθὲ, ἀλλὰ ὅσον ἐς βουβῶνας ἐπεμβὰς ὀλίγον πρὸ τῆς κυματώδους γῆς, ἐμοῦ ὁρῶντος μόνου. εἰ δὲ μὴ τοῦτο βούλει, σὺ δὲ ἄλλον τρόπον ἀμείνω κατὰ τάχος ἐκφόρησον αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ μηδ᾽ ὀβολὸν αὐτῷ ἀνεὶς, διαδιδοὺς ἅπασι τοῖς δεομένοις. ᾧ μὲν, πέντε δραχμὰς, ᾧ δὲ μνᾶν, ᾧ δὲ τάλαντον. εἰ δέ τις φιλόσοφος εἴη, διμοιρίαν ἢ τριμοιρίαν φέρεσθαι δίκαιος. ἐμοὶ δὲ, καίτοι οὐκ ἐμαυτοῦ χάριν αἰτῶ, ἀλλ᾽ ὅπως μεταδῶ τῶν ἑταίρων τοῖς δεομένοις, ἱκανὸν εἰ ταύτην τὴν πήραν ἐμπλήσας παράσχοις, οὐδὲ ὅλους δύο μεδίμνους χωροῦσαν αἰγινητικούς. ὀλιγαρκῆ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. ΤΙΜ. Ἐπαινῶ ταῦτά σου ὦ Θρασύκλεις. πρὸ γοῦν τῆς πήρας εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων, ἐπιμετρήσας τῇ δικέλλῃ. ΘΡΑΣ. Ὦ δημοκρατία, καὶ νόμοι, παιόμεθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει. ΤΙΜ. Τί ἀγανακτεῖς ὦ 'γαθὲ Θρασύκλεις; μῶν παρακέκρουσμαί σε; καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέτταρας. ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται. Βλεψίας ἐκεῖνος, καὶ Λάχης καὶ Γνίφων, ὅλως τὸ σύνταγμα τῶν οἰμωξομένων. ὥστε τί οὐκ ἐπὶ τὴν πέτραν ταύτην ἀνελθὼν, τὴν μὲν δίκελλαν

ὀλίγον

ὀλίγον ἀναπαύω, πάλαι πεπονηκυῖαν; ἢ αὐτὸς ἤδη ὅτι πλείστους λίθους ξυμφορήσας, ἐπιχαλαζῶ πόρρωθεν αὐτούς; ΒΛΕΨ. Μὴ βάλλε ὦ Τίμων, ἄπιμεν γάρ. ΤΙΜ. Ἀλλ' οὐκ ἀναιμωτί γε ὑμεῖς, οὐδὲ ἄνευ τραυμάτων.

Διάλογος δʹ.

Δίκη Φωνηέντων.

ΕΠὶ ἄρχοντος Ἀριστάρχου Φαληρέως, Πυανεψιῶνος ἑβδόμῃ ἱσταμένου, γραφὴν ἔθετο τὸ Σίγμα πρὸς τὸ Ταῦ ἐπὶ τῶν ἑπτὰ Φωνηέντων, βίας ὑπαρχόντων, καὶ ἁρπαγῆς, ἀφῃρεῖσθαι λέγον πάντων τῶν ἐν διπλῷ Ταῦ ἐκφερομένων.

ΜΕ'χρι μὲν, ὦ Φωνήεντα δικασταὶ, ὀλίγα ἠδικούμην ὑπὸ τουτουῒ τοῦ Ταῦ, καταχρωμένου τοῖς ἐμοῖς, καὶ καταίροντος ἔνθα μὴ δεῖ, οὐ βαρέως ἔφερον τὴν βλάβην. καὶ παρήκουον ἔνια τῶν λεγομένων ὑπὸ τῆς μετριότητος ἣν ἴστε με φυλάσσοντα πρός τε ὑμᾶς καὶ τὰς ἄλλας συλλαβάς· ἐπεὶ δὲ ἐς τοσοῦτον ἥκει πλεονεξίας, καὶ ἀνοίας, ὥστε ἐφ' οἷς ἡσύχασα πολλάκις οὐκ ἀγαπῶν, ἤδη καὶ πλείω προσβιάζεται, ἀναγκαίως αὐτὸ εὐθύνω νῦν παρὰ τοῖς ἀμφότερα εἰδόσιν ὑμῖν. δέος δὲ οὐ μικρόν με ἐπὶ τοῖς ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τῆς ἐμαυτοῦ. τοῖς γὰρ προπεπραγμένοις ἀεί τι μεῖζον προστιθὲν, ἄρδην με τῆς οἰκείας ἀποθλίψει χώρας, ὡς ὀλίγου δεῖν ἡσυχίαν ἀγαγόντα, μηδὲ ἐν γράμμασιν ἀριθμεῖσθαι, ἐν ἴσῳ δὲ κεῖσθαι τοῦ φόβου. δίκαιον οὖν οὐχ ὑμᾶς, οἳ δικάζετε νῦν, ἀλλὰ

καὶ

καὶ τὰ λοιπὰ γράμματα τῆς πείρας ἔχειν τινὰ φυλακήν. εἰ γὰρ ἐξέσται τοῖς βουλομένοις ἀπὸ τῆς καθ' αὑτὰ τάξεως εἰς ἀλλοτρίαν βιάζεσθαι, καὶ τοῦτο ἐπιτρέψετε ὑμεῖς, ὧν χωρὶς οὐδὲν καθόλου τι γράφεται, οὐχ ὁρῶ τίνα τρόπον αἱ συντάξεις τὰ νόμιμα, ἐφ' οἷς ἐτάχθη τὰ κατ' ἀρχὰς ἕξουσιν. ἀλλ' οὔτε ὑμᾶς οἶμαί ποτε εἰς τοσοῦτον ἀμελείας τε καὶ παροράσεως ἥξειν, ὥστε ἐπιτρέψαι τινὰ μὴ δίκαια. οὔτε εἰ καθυφήσετε τὸν ἀγῶνα ὑμεῖς, ἐμοὶ παραλειπτέον ἐστὶν ἀδικουμένῳ. ὡς εἴθε καὶ τῶν ἄλλων ἀνεκόπησαν τότε αἱ τόλμαι, εὐθὺς ἀρξαμένων παρανομεῖν. καὶ οὐκ ἂν ἐπολέμει μέχρι νῦν τὸ Λάμβδα, τῷ Ῥῶ διαμφισβητοῦν περὶ τῆς κισήρεως, καὶ κεφαλαλγίας. οὔτε τὸ Γάμμα τῷ Κάππα διηγωνίζετο, καὶ ἐς χεῖρας μικροῦ δεῖν ἤρχετο πολλάκις ἐν τῷ γναφείῳ ὑπὲρ γναφάλλων, ἐπέπαυτο δ' ἂν καὶ πρὸς τὸ Λάμβδα μαχόμενον τὸ Μόγις ἀφαιρούμενον αὐτοῦ, καὶ μάλιστα παρακλέπτον. καὶ τὰ λοιπὰ ἂν δ' ἠρέμει συγχύσεως ἄρχεσθαι παρανόμου. καλὸν γὰρ ἕκαστον μένειν ἐφ' ἧς τετύχηκε τάξεως. τὸ δὲ ὑπερβαίνειν ἐς ἃ μὴ χρή, λύοντός ἐστι τὸ δίκαιον. καὶ ὅ γε πρῶτος ἡμῖν τοὺς νόμους τούτους διατυπώσας, εἴτε Κάδμος ὁ νησιώτης, εἴτε Παλαμήδης ὁ Ναυπλίου, καὶ Σιμωνίδῃ δὲ ἔνιοι προσάπτουσι τὴν προμήθειαν ταύτην, οὐ τῇ τάξει μόνον, καθ' ἣν αἱ προεδρίαι βεβαιοῦνται διώρισαν, τί πρῶτον ἔσται ἢ δεύτερον, ἀλλὰ καὶ ποιότητας, ἃς ἕκαστον ἡμῶν ἔχει, καὶ δυνάμεις συνεῖδον. καὶ ὑμῖν μέν, ὦ δικασταί, τὴν μείζω δεδώκασι τιμήν, ὅτι καθ' αὑτὰ δύνασθε φθέγγεσθαι. ἡμιφώνοις δὲ, τὴν ἐφεξῆς, ὅτι προσθήκης εἰς τὸ ἀκουσθῆναι δεῖται. πασῶν δὲ ἐσχάτην ἐνόμισαν ἔχειν μοῖραν ἔνια τῶν πάντων, οἷς οὐδὲ φωνὴ πρόσεστι. καθ' αὑτὰ μὲν οὖν τὰ φωνήεντα φυλάσσειν ἔοικε τοὺς νόμους τούτους, τὸ δὲ Ταῦ τοῦτο, (οὐ γὰρ ἔχω αὐτὸ χείρονι ὀνομά-

σαι

σαι ῥήματι, ἢ ᾧ καλεῖται δὲ, μὰ τοὺς θεοὺς, εἰ μὴ ἐξ ὑμῶν δύο συνῆλθον ἀγαθοὶ καὶ καθήκοντες ὀρθῶσαι, τό, τε Ἄλφα, καὶ τὸ Υ, οὐκ ἂν ἠκούσθη μόνον. τοῦτο οὖν ἐτόλμησεν ἀδικεῖν με πλείω τῶν πώποτε βιασαμένων ὀνομάτων με, καὶ ῥημάτων ἀπελάσαι πατρῴων, ἐκδιῶξαι δὲ ὁμοῦ Συνδέσμων ἅμα καὶ Προθέσεων, ὡς μηκέτι φέρειν τὴν ἔκτοπον πλεονεξίαν. ὅθεν δὲ καὶ ἀπό τινων ἀρξάμενον ὥρα λέγειν.

2. Ἐπεδήμουν ποτὲ Κυβέλῳ, (τὸ δέ ἐστι πολίχνιον οὐκ ἀηδὲς) ἄποικον, ὡς ἐπέχει λόγος, Ἀθηναίων. Ἐπηγόμην δὲ καὶ τὸ κράτιστον Ῥῶ, γειτόνων τὸ βέλτιστον. κατηγόμην δὲ παρά κωμῳδιῶν τινι ποιητῇ. Λυσίμαχος ἐκαλεῖτο, Βοιώτιος μὲν, ὡς ἐφαίνετο, τὸ γένος ἀνέκαθεν, ἀπὸ μέσης δὲ ἀξιοῦντι λέγεσθαι τῆς Ἀττικῆς. παρὰ τούτῳ δὴ τοῦ ξένου τὴν τοῦ Ταῦ τούτου πλεονεξίαν ἐφώρασα. μέχρι μὲν γὰρ ὀλίγοις ἐπεχείρει τετταράκοντα λέγειν ἀποστερῶν με τῶν συγγεγενημένων μοι, συνήθειαν φάμην συντεθραμμένων γραμμάτων. ἔτι δὲ Τήμερον καὶ τὰ ὅμοια ἐπισπώμενον, ἴδια ταῦτα λέγειν, καὶ οἰστὸν ἦν μοι τὸ ἄκουσμα, καὶ οὐ πάνυ τι ἐδακνόμην ἐπ' αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἐκ τούτων ἀρξάμενον ἐτόλμησε Κάττιτερον εἰπεῖν, καὶ Κάττυμα, καὶ Πίτταν, εἶτα ἀπερυθριάσαν, καὶ Βασίλιτταν ὀνομάζειν, οὐ μετρίως δὲ τούτοις ἀγανακτῶ, καὶ πίμπραμαι, δεδιὼς μὴ τῷ χρόνῳ καὶ τὰ Σῦκα, Τῦκα τις ὀνομάσῃ. καί μοι πρὸς Διὸς ἀθυμοῦντι, καὶ μεμονωμένῳ τῶν βοηθησόντων, σύγγνωτε τῆς δικαίας ὀργῆς. οὐ γὰρ περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα ἐστὶν ὁ κίνδυνος, ἀφαιρουμένῳ τῶν συνηθῶν καὶ συνεσχολακότων μοι γραμμάτων, Κίσσαν μου λάλον ὄρνεον, ἐκ μέσων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν κόλπων ἁρπάσαν, Κίτταν ὠνόμασεν. ἀφείλετο δέ μου Φάσσαν ἅμα Νήσσαις τε καὶ Κοσσύφοις, ἀπαγορεύοντος Ἀριστάρχου. περιέσπασε δὲ καὶ μελισσῶν

οὐκ

οὐκ ὀλίγας. ἐπ' Ἀττικὴν δὲ ἦλθε, καὶ ἐκ μέσης αὐτῆς ἀνήρπασεν ἀνόμως Ὑμηττὸν, ὁρώντων ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων συλλαβῶν. ἀλλὰ τί λέγω ταῦτα; Θεσσαλίας με ἐξέωσεν ὅλης, Θετταλίαν ἀξιοῦν λέγειν, καὶ πᾶσαν ἀποκεκλεισμένον τὴν θάλατταν, οὐδὲ τῶν ἐν κήποις φεισάμενον σεύτλων. ὡς τὸ δὴ λεγόμενον, μὴ δὲ πάσσαλόν μοι καταλιπεῖν. ὅτι δὲ ἀνεξίκακόν εἰμι γράμμα, μαρτυρεῖτέ μοι καὶ αὐτοὶ μηδέποτε ἐγκαλέσαντι τῷ Ζῆτα, σμάραγδον ἀποσπάσαντι, καὶ πᾶσαν ἀφελομένῳ τὴν Σμύρναν· μήτε τῷ Ξῖ πᾶσαν παραβάντι συνθήκην, καὶ τὸν συγγραφέα τῶν τοιούτων ἔχοντι Θουκυδίδην σύμμαχον. τῷ μὲν γὰρ γείτονί μου Ῥῶ νοσήσαντι, συγγνώμη καὶ παρ' αὐτῷ φυτεύσαντί μου τὰς μυρρίνας, καὶ παίσαντί με ποτὲ ὑπὸ μελαγχολίας ἐπὶ κόρρης. κἀγὼ μὲν τοιοῦτον.

3. Τὸ δὲ Ταῦ τοῦτο σκοπῶμεν ὡς φύσει βίαιον καὶ πρὸς τὰ λοιπά. ὅτι δὲ οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀπέσχετο γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ Δέλτα, καὶ τὸ Θῆτα, καὶ τὸ Ζῆτα, μικροῦ δεῖν πάντα ἠδίκησε τὰ στοιχεῖα. αὐτά μοι κάλει τὰ ἀδικηθέντα γράμματα. Ἀκούετε Φωνήεντα Δικασταὶ, τοῦ μὲν Δέλτα λέγοντος, ἀφείλετό μου τὴν ἐνδελέχειαν, ἐντελέχειαν ἀξιοῦν λέγεσθαι παρὰ πάντας τοὺς νόμους· τοῦ Θῆτα κρούοντος, καὶ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας τίλλοντος, ἐπὶ τὸ τῆς κολοκύνθης ἐστερῆσθαι· τὸ Ζῆτα τὸ συρίζειν, καὶ σαλπίζειν, ὡς μηκέτ' αὐτῷ ἐξεῖναι μὴ δὲ γρύζειν· τίς ἂν τούτων ἀνάσχοιτο; ἢ τίς ἐξαρκέσει δίκη πρὸς τὸ πονηρότατον τουτὶ Ταῦ; τὸ δὲ, ἆρα οὐ τὸ ὁμόφυλον τῶν στοιχείων μόνον ἀδικεῖ γένος, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπειον μεταβέβηκε, τουτονὶ τὸν τρόπον. οὐ γὰρ ἐπιτρέπει γε αὐτοῖς κατ' εὐθὺ φέρεσθαι ταῖς γλώσσαις. μᾶλλον δὲ ὦ Δικασταὶ, μεταξὺ γάρ με πάλιν τὰ τῶν ἀνθρώπων, πράγματα ἀνέμνησε περὶ τῆς γλώττης, ὅτι

ὅτι καὶ ταύτης μου τὸ μέρος ἀπήλασε, καὶ κωτίλαν ποιεῖ τὴν γλῶσσαν. ὢ γλώσσης ἀληθῶς νόσημα Ταῦ! ἀλλὰ μεταβήσομαι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναγορεύσω ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτοὺς πλημμελεῖ. δεσμοῖς γάρ τισι στρεβλῶν καὶ σπαράττειν αὐτῶν τὴν φωνὴν ἐπιχειρεῖ. καὶ ὁ μέν τι καλὸν ἰδὼν, καλὸν εἰπεῖν βούλεται. τὸ δὲ παρεισελθὸν, τάλον εἰπεῖν αὐτοὺς ἀναγκάζει, ἐν ἅπασι προεδρείαν ἔχειν ἀξιοῦν. πάλιν ἕτερος περὶ κλήματος διαλέγεται (τὸ δὲ κλῆμον γάρ ἐστιν ἀληθῶς) τλῆμα πεποίηκε τὸ κλῆμα. καὶ οὐ μόνον γε τοὺς τυχόντας ἀδικεῖ, ἀλλ' ἤδη καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ ᾧ καὶ γῆν, καὶ θάλασσαν εἶξαι φασι, καὶ τῆς αὑτῶν φύσεως ἐκστῆναι, τὸ δὲ, καὶ τούτῳ ἐπιβουλεύει. καὶ Κῦρον αὐτὸν ὄντα, Τῦρόν τινα ἀπέφηνεν. οὕτω μὲν οὖν ὅσον ἐς φωνὴν ἀνθρώπους ἀδικεῖ, ἔργῳ δὲ πῶς; κλαίουσιν ἄνθρωποι, καὶ τὴν αὐτῶν τύχην ὀδύρονται, καὶ Κάδμῳ καταρῶνται πολλάκις, ὅτι τὸ Ταῦ ἐς τὸ τῶν στοιχείων γένος παρήγαγε. τῷ γὰρ τούτου σώματί φασι τοὺς τυράννους ἀκολουθήσαντες μιμησαμένους αὐτοῦ τὸ πλάσμα ἔπειτα σχήματι τοιούτῳ ξύλα τεκτήναντας, ἀνθρώπους ἀνασκολοπίζειν ἐπ' αὐτά. ἀπὸ δὴ τούτου καὶ τῷ τεχνήματι τῷ πονηρῷ τὴν πονηρὰν ἐπωνυμίαν συνελθεῖν. τούτων οὖν ἁπάντων ἕνεκα πόσων θανάτων τὸ Ταῦ ἄξιον εἶναι νομίζετε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δικαίως τοῦτο μόνον ἐς τὴν τοῦ Ταῦ τιμωρίαν ὑπολείπεσθαι, τὸ τῷ σχήματι τῷ αὐτοῦ τὴν δίκην ὑποσχεῖν. ὃ δὴ σταυρὸς εἶναι, ὑπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων ὀνομάζεται.

ΤΕΛΟΣ.

55

LUCIANI SAMOSATENSIS DIALOGORUM LIBER I.

Dialogus I.

Cyclópis & Neptuni.

Ulysses Polyphemum excæcavit.

CYC. Pater! qualia passus sum ab execrabili isto hospite, qui me inebriatum excæcavit, somno gravatum aggressus. NEP. Quis verò est, qui isthæc facere ausus fuit, Polypheme? CYC. Principiò quidem seipsum *Neminem* vocabat, postquam autem effugit, atque *extra tela*, (ut dicitur) fuit. Ulyssem nominari se aiebat. NEP. Novi, quem dicis, Ithacensem illum; ex Ilio autem navigabat. Sed quo pacto hæc fecit, cùm animosus admodum non sit? CYC. Deprehendi in antro, è pascuis domum reversus, multos quosdam, insidiantes videlicet pecuariis. Posteaquam autem apposui foribus operculum, (saxum autem quoddam mihi est perquam magnum) atque ignem resuscitavi, accensâ arbore, quam de monte mecum fere-

bam, visi sunt abscondere sese parare. Ego verò comprehensos ipsorum quosdam, ut par erat, devoravi, ut qui prædones essent. Hìc versutissimus ille, sive *Nemo*, sive Ulysses fuit, pharmacum quoddam infusum dat bibendum, dulce quidem & fragrans illud, sed ad struendas insidias præsentissimum, & turbulentissimum. Nam statim omnia videbantur mihi, illud poto, circumagitari, & antrum ipsum invertebatur, & prorsum apud me ampliùs ipse non eram. Postremò autem somno correptus jacui. Ille verò exacuto vecte, eodémque igne succenso, insuper etiam excæcavit me dormientem. Ab eóque tempore cæcus tibi sum Neptune. N E P. Ut altè nimis dormiisti ô fili, qui non exilueris, cum interea excæcareris. Ulysses igitur ille quo pacto effugit? Non enim, sat scio, potuit dimovere saxum à foribus. C Y C. At ego amovi ipsum, quò faciliùs illum comprehenderem inter egrediendum. At collocato meipso ad fores, extentis manibus venabar, solis dimissis in pascua ovibus, & arieti negotio dato, quænam ipsum agere pro me oporteret. N E P. Intelligo rem, sub illis latuit te clàm se subducens. At cæteros certè Cyclópas conveniebat te invocare contra ipsum. C Y C. Convocavi illos, pater, atque etiam venerunt. Sed postquam me interrogâssent insidiatoris nomen, atque ego dicerem *Neminem* esse, insanire me arbitrati discesserunt. Ità imposuit mihi execrabilis, nomine. Et quod maximè mihi ægrè fuit, contumeliosè objectâ mihi

cala-

calamitate hâc, nè pater quidem Neptunus, inquit, te sanabit. NEP. Confide fili, ulciscar enim ipsum, ut sentiat, etiamsi cæcitatem oculorum mederi impossibile sit, navigantes certè tamen servare vel perdere, penès me esse. Navigat autem adhuc.

Dialogus 2.

Menelaï & Protei.

MEN. At in aquam te converti, Proteu, incredibile non est, marinus utique cum sis; etiam arborem fieri, tolerabile; & in leonem aliquando muteris licèt, tamen neque hoc supra fidem est. Quod si autem & ignem te fieri possibile est, cùm in mari habites, hoc omninò miror, neque adducor ut credam. PROT. Nè mireris Menelâe, fieri enim soleo. MEN. Vidi & ipse, sed videris mihi (dicetur enim hîc apud te) præstigias quasdam adhibere rei, atque intuentium oculos decipere, cùm interim ipse nihil tale fias. PROTE. Et quænam adeò deceptio in rebus sic manifestis fieri queat? An non apertis oculis vidisti, in quàm multa ipse me transformaverim? Quod ni credis, & res hæc tibi falsa videtur, nempe apparentia quædam inanis ante oculos obversans, posteaquam ignis factus fuero, applica mihi, heus generose tu, manum. Nimirum senties, videárne tantùm ignis, an & urendi vim habeam. MENEL. Periculo-

culosum est experimentum hoc Proteu. PROT. At tu Menelae videris mihi neque Polypum vidisse unquam, neque etiam quid pisci huic accidere soleat, scire. MENEL. Verùm Polypum ipsum quidem vidi: quæ verò accidant illi, libenter ex te cognoverim. PROT. Cuicunque saxo accedens, acetabula sua applicuerit, atque affixus inhæserit cirramentis, illi seipsum similem efficit, mutátque colorem, imitando saxum, quo videlicet lateat piscatores, nihil ab illo varians, neque manifestus existens ob hoc, sed assimulatus lapidi. MENEL. Ferunt hæc. Sed tuum hoc est incredibilius Proteu. PROT. Nescio, Menelae, cuinam alteri facilè credas, qui tuis ipsius oculis non credas. MEN. Videns equidem vidi, sed tamen monstrosa res est, eundem ignem atque aquam fieri.

Dialogus 3.

Neptuni & Delphinum.

Delphini hominum amatores.

NEPT. LAudo, rectè facitis Delphines, quod semper *hominum* amantes estis. Nam & olim Inûs filium in Isthmum portâstis, exceptum à Scironiis scopulis, unde cum matre præcipitatus fuerat. Et nunc tu citharœdo isto Methymnensi, cum ipso ornatu & citharâ recepto, in Tænarum enatâsti, neque passus es misere à nautis perdi illum. DELPH. Nè mireris, Neptune, si hominibus benefacimus, nam & ipsi ex homini-

Sic Arion transvectus.

minibus pisces facti sumus. NEPT. Atque equidem ob id reprehendo Bacchum, quòd vos navali prælio superatos ità transformavit, cùm deberet captivos solùm in deditionem accipere, quemadmodum & cæteros in potestatem redegit. Sed quo pacto, quod huic Arioni accidit, sese habet, Delphin? DELPH. Periander iste, puto, delectabatur homine, ac sæpè illum ac se accersebat artis gratiâ. Ille autem dives jam factus à tyranno, concupivit, navigando in patriam Methymnam videlicet, spectandas ibi divitias suas exhibere. Acconscensâ ad trajiciendum navi hominum quorundam sceleratorum, posteaquam indicavit se multum auri & argenti secum ferre, ubi ad medium fermè Ægæum perventum fuit, insidiari illi nautæ cæperunt. Ille verò (nam auscultabam omnia juxta navigium natando) quoniam jam hoc vobis ità visum est, inquit, ac me saltem assumpto ornatu, & decantato priùs mihi-ipsi funebri aliquo carmine, volentem sinite præcipitare me-ipsum. Concesserunt nautæ. Tum ille assumpsit ornatum, & quiddam planè blandum cecinit, & cecidit in mare, tanquam statim omninò moriturus. Ego verò excepto atque imposito illo, enatavi unà cum ipso in Tænarum. NEPT. Laudo studium erga Musicam tuum: dignam enim mercedem retulisti ipsi pro eo quod auscultâras.

Dialogus 4.

Neptuni & Nereidum.

Helle ab ariete in mare delapsa.

NEPT. FRetum hoc quidem angustum, in quod puella præcipitata est, Hellespontus ab ipsâ vocetur. Cadaver autem ipsum, vos Nereides acceptum, in Troadem auferte, ut ab incolis sepeliatur. NERE. Nequaquam, Neptune, sed hîc in cognomini pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, ut quæ maximè miserabilia à novercâ passa fuerit. NEPT. At hoc quidem, Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum hîc illam alicubi sub arenâ jacere: Sed quod dixi, in Troade, in Chersoneso mox sepelietur. Illud autem pro solatio ei erit, quòd paullò pòst eadem, ipsa quoque Ino patietur, & præcipitabitur, persequente illam Athamante, in pelagus ex summo Cithærone, quà in mare porrigitur, filium etiam in ulnis gestans. NERE. Sed & illam servare conveniet, gratiam hanc Baccho faciendo. Educavit enim illum Ino, eadémque nutrix illius fuit. NEPT. Non decebat adeò pravam. Sed tamen Baccho non gratificari, Amphitrite, indignum foret. NERE. Sed quid accidit huic, quod ex ariete decidit? frater autem ejus, Phryxus tutò vehitur? NEPT. Meritò. Adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Illa verò, eò quòd insueta ejus rei erat conscenso vehiculo inusitato & despiciendo in vastam profunditatem perculsa animo, & pavore pariter attoni-

Cithæron mons est, cujus radices Asopus alluit. Strabo.

ta,

ta, præterea vertigine correpta, præ vehementiâ & impetu volatûs, retinere cornua arietis amplius non potuit, quibus se eo usque sustentaverat, atque ità in mare decidit. NER. An non igitur matrem ipsius Nephelen decebat opem ferre cadenti? NEPT. Decebat sanè, sed Parca, quàm Nephele, multò potentior est.

Dialogus 5.

Xanthi & Maris.

XAN. Suscipe me, ô Mare, gravia passum, extingue mea vulnera. MAR. Quid hoc rei est Xanthe? quis te deussit? XAN. Vulcanus, sed in carbones prorsus redactus sum miser, & effervesco. MAR. Cur autem tibi injecit ignem? XAN. Propter filium Thetidis. Postquam enim occidentem illum Phrygas, supplex deprecatus sum, ille autem ab irâ nihil remisit, sed cadaveribus etiam obstruxit mihi alveum, ego misertus miserorum, occurri, ut aquis involverem illum, quò eo periculo absterritus, ab cæde virorum cessaret. Ibi igitur Vulcanus, (aderat enim prope fortè existens) universo igne, quantum, opinor, usquam habebat, quantúmque & in Ætnâ, & si quibus aliis locis erat, allato, processit obviam: ac exussit equidem ulmos, & myricas, assavit autem & infelices pisces & anguillas. Me verò cùm effervescere fecisset, parùm absuit, quin totum siccum reddiderit. Vidésne igitur quo pa-

Xanth. fluvius penè exustus.

cto exustionibus istis deformatus sim. MAR. Turbidus es, ô Xanthe, & calidus, ut consentaneum est: cruore, à cadaveribus, calore autem, ut ais, ab igne veniente. Ac merito Xanthe, ut qui contra filium meum impetum feceris, non veritus, quod Nereidis filius ille esset. XAN. An non igitur decebat misereri me Phrygum, vicinorum adeò meorum? MAR. Vulcanum verò an non contra decebat misereri Achillis, Thetidis adeò filii?

Dialogus 6.

Jovis, Æsculapii, & Herculis.

Jupiter Æsculapius & Hercules de cessione contendunt.

JOV. DEsinite ô Æsculapi, & tu Hercules, contendere inter vos jurgiis, perinde ut homines. Indecora enim hæc, & aliena à convivio Deorum. HER. Ac vis, ô Jupiter, medicamentarium istum priore loco accumbere, quàm me? ÆSC. Ità per Jovem: etenim sum melior. HERC. Quâ in re, ô attonite, an quòd te Jupiter fulmine percussit, eò quòd quæ nefas erat, feceras? nunc autem ex misericordia iterum immortalitatis particeps factus es? ÆSCU. Oblitus verò etiam tu es Hercules, quòd in Oetâ conflagrâsti, quandoquidem mihi ignem objicis? HERC. Nequaquam æqualia atque similia sunt quæ uterque in vitâ egimus, ut qui ipse quidem Jovis filius sim, tantos autem labores sustinuerim, expurgatâ vitâ, devictis bestiis & de con-

contumeliosis hominibus pœnas sumens. Tu verò radicum concisor es & circulator, ægrotantibus fortassis hominibus utilis medicamenta adhibendo, virile autem nihil quicquam præstitisti. ÆSC. Rectè dicis: quoniam & inustiones tuas curavi, quando nuper ascendisti, ad nos semiustulatus corpore utrinque corrupto ac perdito, & à tunica, & post illam, etiam à flamma. Ego verò etiamsi nihil aliud, tamen neque servivi, quemadmodum tu, neque exercui lanificium in Lydia, purpuram indutus, & ab Omphale verberatus sandalio aureo, neque verò etiam insaniens, occídi liberos & uxorem. HERC. Nisi desinas conviciari, statim admodum senties, quòd non multùm tibi profutura sit immortalitas. Quoniam sublatum hinc è cœlo præcipitem dabo te, ut nè ipse quidem Pæon curaverit te, diminuto atque effracto tibi cerebro. JUP. Desinite, inquam, & nè nobis hunc cœtum perturbate, aut ambos hinc ablegabo vos è convivio. Atqui, ô Hercules, æquum est, ut priori loco accumbat Æsculapius, quippe qui & prior mortuus est.

Dialogus 7.

Martis & Mercurii.

MAR. Audistin' Mercuri, qualia nobis minatus sit Jupiter, quàm superba, quámque absurda? Ego, inquit, si voluero, catenam ex cœlo demit- Jovis jactantia irridetur.

 tam,

tam, unde si vos suspensi me vi detrahere conemini, luseritis operam. Nunquam enim me deorsum traxeritis. Contrà ego vos, si velim in altum attrahere, non vos modò, verùm etiam cum terram ipsam, tum mare pariter subjectum in sublime sustulero. Ad hæc alia, quæ tu quoque audîsti. At ego, siquidem cum viro quolibet singulatim conferatur, ità præstantiorem eum esse viribúsque superiorem, haud quaquam negaverim. verùm unum tam multis pariter in tantum antecellere, ut eum nè pondere quidem vincere queamus, etiamsi terram ac mare nobis adjunxerímus, id neutiquam crediderim. MER. Bona verba, Mars. Neque enim sat tutum est ista loqui, nè quid fortè mali nobis conciliemus petulantiâ. MAR. Putas verò me apud quemlibet hæc dicturum? imò apud te solùm id audeo, quem linguæ continentis esse sciebam. Sed quòd mihi maximè ridiculum videbatur, tum cùm hæc minitantem audirem haud queam apud te reticere. Etenim memineram, cùm non ità multò antè Neptunus, Juno ac Pallas, motâ adversùs eum seditione, machinarentur comprehensum illum in vincula conjicere, quantopere formidârit, útque in omnem speciem sese verterit, idq; cùm tres duntaxat essent Dii. Quod si Thetis misericordiâ commota, Briareum centimanum illi auxilio non accersivisset, ipso pariter cum fulmine ac tonitru vinctus esset. Hæc reputanti mihi ridere succurrebat ejus magniloquentiã jactantiámque. MER. Tace, bona verba; neque enim

tutum

tutum est ista vel tibi dicere, vel audire mihi.

Dialogus 8.

Diogenis & Pollucis.

DIO. O Pollux, commendo tibi postquam celerrimè ascenderis (tuum enim est, ni fallor, cras revivíscere) ut, sicubi videris Menippum, canem illum, (invenies autem ipsum Corinthi, circa Cranéum, aut in Lycéo deridentem contendentes istos inter se Philosophos) dicas illi, Menippe, mandat tibi Diogenes, si satis ea, quæ super terram sunt, derisisti, ut huc multò plura derisurus venias. Illíc enim in ambiguo tibi adhuc risus est, & frequens illud objici potuit, Quis enim omnino scit, quæ post vitam futura sint? Hîc autem, non desines constanter ridere, quemadmodum ego nunc. Et maximè cùm videris, divites istos ac satrapas & tyrannos itâ humiles & obscuros esse, solóque ejulatu ab aliis dignosci. Tum quòd & molles & ignavi sunt, reminiscentes eorum quæ in vitâ geruntur. Hæc illi dicas, & ut præterea etiam perâ veniat impletâ multo lupino, & sicubi in trivio positam inveniat Hecates cœnam, aut ovum ex lustratione relictum, aut simile quippiam. POL. At renunciabo hæc, ô Diogenes. Sed quò meliùs illum agnoscere queam, cujusmodi facie est? DIOG. Senex est, calvaster, pallio indutus lacero, &

vento

vento cuivis pervio, & diverſorum pannorum aſſumentis variegato. Ridet autem ſemper, ac plerumque arrogantes iſtos Philoſophos acerbè perſtringit. P O L. Facile erit invenire illum, ex his ſignis. D I O G. Víſne ut ad ipſos quoque philoſophos illos aliquid tibi mandem? P O L. Mandes licet, non enim grave hoc mihi fuerit. D I O G. In Univerſum, adhortare illos, ut deſiſtant à nugis ſuis, neque de toto contendant, neque *cornua* ſibi mutuò *affigant*, neque *crocodilos faciant*, neque hujuſcemodi ſterilia atque jejuna interrogare, animum inſtituant. P O L. An indoctum me & ineruditum eſſe dicent, qui doctrinam illorum reprehendam. D I O G. Tu verò plorare illos meo nomine jube. P O L. Et hæc nunciabo illis Diogenes. D I O G. Divitibus autem, ô lepidiſſimum caput, noſtro nomine hæc renuncia. Quid, ô vani, aurum cuſtoditis? Quid vos-ipſos excruciatis, & uſuras ſupputando, & talenta talentis accumulando, quos unicum obolum habentes, venire huc paullò pòſt oportet? P O L. Dicentur & hæc ad illos. D I O G. Sed & formoſis iſtis & robuſtis dicas, Megillo putà Corinthio, & Damaxeno palæſtritæ, quòd apud nos neque flava coma, nec cœrulei nigríve oculi, neque rubor faciei ampliùs ullus eſt, neque præterea nervi intenti & robuſti, neque humeri laborum tolerantes, ſed *omnia unus pulvis*, ut aiunt, nobis, calvaria formâ nudata ſcilicet. P O L. Non moleſtum erit,

hæc ad formosos & robustos illos dicere. DIOG. Etiam pauperibus, ô Lacon, dicas licet, (multi autem sunt, quibus & ea res perquam molesta est, & inopiam lugent) ut nè lacrymentur, neque plorent, expositâ illis æqualitate hâc, quæ hîc est & quòd videbunt, eos qui illîc divites sunt nihilo meliores, quàm sese hîc esse. Lacedæmoniis autem tuis, hæc si videtur, nomine meo objicias, molles & enervatos ipsos esse dictitans. POL. Nè de Lacedæmoniis, Diogenes quicquam dicas, non enim feram. Sed quæ ad cæteros mandâsti, ea illis renunciabo. DIOG. Missos igitur faciamus hos, quando tibi ità videtur. Tu verò ad illos quos antea dixi, sermones hos meos deferas.

Dialogus 9.

Pluto, seu contra Menippum.

CRœ. NOn possumus ferre Pluto, Menippum hunc canem, cohabitantem nobiscum. Quapropter aut illum hinc amotum alio loco colloca, aut nos hinc aliò commigrabimus. PLUT. Ecquid ille mali vobis facit, vobiscum pariter mortuus cùm sit? CROE. Quoniam nos ploramus & ingemiscimus, illorum reminiscentes, quæ apud superos habuimus, utpote, Midas hic auri, Sardanapalus autem multæ voluptatis, ego verò thesaurorum, irridet, & cum conviciis exprobrat ea nobis, mancipia & piacula nos vocitando. Interdum autem

etiam

etiam cantando, conturbat ploratus nostros, & in summâ, valdè nobis molestus est. PLU. Quid ista dicunt, Menippe? MEN. Vera, Pluto. Odi enim ipsos, ignavi ac perditi adeò cùm sint: quibus non satìs fuit vixisse malè, sed etiam mortui, insuper recordatione illis inhærent, quæ apud superos sunt. Delector itaq; ægrè ipsis faciendo. PLU. Sed non decet. Dolent enim non exiguis rebus privati. MEN. Etiam tu deliras, Pluto, qui gemitus istorum tuo quoque calculo approbas. PLU. Haudquaquam, verùm nolim vos mutuò discordare. MEN. At verò ô pessimi Lydorum, Phrygum, & Assyriorum, ità de me cognoscite, ut qui nunquam desiturus sim. Nam quocunque abierítis hinc, eódem sequar ægrè faciendo, cantando atque irridendo vos. CROES. An non hæc contumelia est? MEN. Non, sed illa contumelia erant, quæ facere solebatis, quando & adorari vos volebatis, & liberos homines ludibrio habebatis, mortísque prorsus immemores eratis. Proinde plorate nunc, omnibus illis despoliati. CROES. Multis certè, ô Dii! & magnis possessionibus. MI. Quanto equidem ipse auro? SAR. Quantâ verò ego voluptate? MEN. Rectè sanè, ità facite, lugete vos quidem, ego verò tritum illud, *Nosce teipsum*, identidem connectendo, vobis occinam, id enim hujusmodi gemitibus accinere convenit.

Dialogus 10.

Menippi, Amphilochi, & Trophonii.

MEN. VOs nimirum Trophoni atque Amphiloche, cùm sitis mortui, haud scio quonam modo Fanis estis donati, vatésque credimini, ac stulti mortales Deos esse vos arbitrantur. TRO. Quid igitur, nostráne culpa est, si per inscitiam illi de mortuis hujusmodi opinantur? MEN. Atqui non ista fuissent opinati, ni vos, tum cùm viveretis ejusmodi quædam portenta ostentâssetis, tanquam futurorum fuissetis præscii, quasíq; prædicere potuissetis si quæ percontarentur. TROPH. Menippe, noverit Amphilochus hic, ipsi pro sese respondendum esse. Cæterùm ego Heros sum, vaticinórque, si quis ad me descenderit. At tu videre nunquam omninò Lebadiam adiisse, neque enim alioqui ista non crederes. MEN. Quid ais? equidem nisi Lebadiam fuissem profectus, ac linteis amictus, offam ridiculè manu gestans, per angustum aditum in specum irrepsissem, nequaquam fieri potuisset, ut te defunctum esse cognoscerem perinde atque nos, soláque præstigiaturâ reliquos antecellere. Sed agè per ipsam divinandi artem, quid tandem est *Heros*? neque enim intelligo. TROPH. Est quiddam partim ex homine, partim ex Deo compositum. MENI. Nempe quod néque sit homo quemadmodum audio,

néque

neque Deus, verùm pariter utrumque; Ergo dimidia illa tui, ac divina pars, quò nunc recessit? TRO. Reddit oracula Menippe, in Bœotia. MEN. Haud intelligo quid dicas Trophoni, nisi quod illud planè video, te totum esse mortuum.

Dialogus 10. (11)

Mercurii, & Charontis.

MER. Supputemus, portitor, si videtur, quantum mihi debeas jam, nè denuò aliquando de eo inter nos contendamus. CHA. Supputemus Mercuri, nam id definire melius est, & minoris negotii. MER. Anchoram ut mandâras, comparavi tibi quinque drachmis. CHA. Magno dicis. MER. At per Plutonem, quinque emi illam, & lorum, quo remum alligares, obolis duobus. CHA. Pone quinque drachmas, & obolos duos. MER. Et pro acu ad resarciendum velum quinque obolos ego exsolvi. CHA. Etiam hos appone. MER. Et ceram ad oblinendas navigii rimas tibi emi, & clavos præterea, & funiculum, unde Hyperam fecisti, omnia hæc duabus drachmis. CHA. Rectè, laudo, hæc vili emisti. MER. Hæc sunt, nisi quid reliquum sit quod me fugit, inter computandum. Quando autem hæc redditurum te promittis? CHA. Nunc quidem, Mercuri, non possum. Si verò pestis aliqua, aut bellum, consertos & frequentes huc dimiserit aliquos, licebit mihi tum al-

lucrari

lucrari aliquid falsâ supputatione in multitudine exigendo portoria. MER. Proinde ego nunc sedebo, pessima quæq; ut eveniant precando, ut indè fructum aliquem capiam. CHA. Fieri aliter non potest, Mercuri. Nam pauci nunc, vides, ad nos descendunt. Pax enim est. MER. Satius est ità esse, etiamsi ob hoc abs te prorogatur nobis debiti istius solutio. Verùm enimverò prisci illi, Charon, nôsti quales advenire solebant, quàm fortes omnes, sanguine pleni & saucii plerique. Nunc autem, aut veneno aliquis à filio interfectus, aut ab uxore, aut præ nimia voluptate, tumefacto ventre & cruribus adveniunt. Pallidi enim omnes, & ignavi, neque similes prioribus illis. Plurimi autem ipsorum etiam pecuniarum caussâ veniunt, factis, ut videtur, mutuò sibi insidiis. CHA. Omnindò enim expetibiles illæ sunt. MER. Proinde neque ego videar peccare gravius aliquid, si vel acerbius abs te exigam, ea quæ mihi debes.

Dialogus 12.

Plutonis & Mercurii.

PLU. SEnemne nôsti, senio confectum illum dico, divitem Eucratem, cui liberi quidem nulli sunt, hæreditatis autem captatores quinquagesies mille. MER. Etiàm, Sicyonium illum dicis. Sed quid postea? PLUT. Vivere illum quidem, Mercuri, sine, ultra eos nonaginta

In hæredipetas, qui sæpe, antequam captati, moriuntur.

aginta annos quos exegit, alteris totidem accumulatis, si modò possibile sit, atque etiam pluribus. Adulatores autem ipsius Charinum adolescentem, & Damonem, & cæteros abripe huc ordine omnes. ME. Atqui absurdum hoc videri queat. PLU. Haudquaquam, imò justissimum. Quam enim ob caussam illi adeò optant illum mori, nisi quia pecuniam illius captant, nullâ propinquitate juncti? Quod autem omnium sceleratissimum est, dum talia precantur, tamen in propatulo colunt: Ac quæ ægrotante illo, apud se consultent, nemo ignorat: attamen sacrificaturos sese promittunt, si convalescat denuò: & in summâ varia quædam adulandi ratio illorum hominum est. Quamobrem ipse quidem immortalis sit, illi autem præ ipso abeant, frustrà hiantes. MER. Ridicula patientur, scelerati cùm sint. Ille etiam sæpe admodum scitè lactat illos, & spe pascit inani. & in summâ semper morituro similis, multò validior est, quàm quisquam juvenis. Illi autem hæreditate inter se divisâ, pascuntur, vitam quandam beatam secum ipsi animo præcipientes. PLUT. Proinde ipse exutâ senectute, quemadmodum Iolaus ille, repubescat. Illi autem in ipsâ mediâ spe, relictis divitiis illis, quas per somnium possidebant, mali malè mortui jam huc veniant. MER. Nè cures Pluto, illos enim ordine singulatim tibi accersam, septem autem, opinor, sunt. PLUT. Deducas licet. Ille autem præmittat singulos ex sene iterum adolescens factus.

TER

Dialogus 13.

Terpsionis & Plutonis.

TER. Justúmne hóc est, ô Pluto, me quidem è vitâ migrâsse, triginta annos natum, Thucritum verò senem illum plusquam nonagenarium in vivis adhuc esse? PLUT. Justissimum quidem ô Terpsio. Siquidem hic vivit nullius amicorum mortem votis exposcendo: tu verò omni tempore illius hæreditatem exspectans, ipsi insidiabaris. TERP. Nónne oportuerat, cùm senex sit, nequeátque suis uti divitiis ampliùs, eum, dato juvenibus loco, è vitâ migrare? PLU. Novas, ô Terpsio, statuis leges, cùm ad voluptatem divitiis uti nequeat, ipsum è vitâ decedere. Sed hoc aliter & Parca & natura statuit. TERP. Proinde hanc ob hujuscemodi accuso ordinem; rem enim hanc ordine fieri par erat, senem primò, deinde qui in eâ ætate sequeretur, mori: haudquaquam autem ordinem inverti, aut vivere senectute decrepitum, qui tres duntaxat dentes habet, qui vix videt, qui curvatus à quatuor famulis deducitur, qui nares gravedine, oculos lippitudine plenos habet, nihil denique voluptatis degustans, & tanquam animatum sepulcrum, à juvenibus deridetur, & contrà mori optimos atque robustissimos adolescentes. Nam hoc perinde est, ac si flumina sursum deferantur. Vel denique scire oporteret, quando & senum quilibet obiturus esset, nè frustrà quosdam colerent. Nunc verò illud accidit, quod proverbio dici solet,

Expostulatio, quòd pleriq; senes junioribus supervivant.

Qua-

Quadriga bovem sæpissime ducit. PLUTO. Hæc quidem ô Terpsio, prudentiùs fiunt, quàm tibi profectò videntur. Verùm & vos quid passi estis, quòd rebus alienis gaudetis, & senibus filiis orbatis vosmet tantopere in adoptionem traditis? quamobrem in derisum adducti, ab illis sepelimini, quod quidem plurimis fit perjucundum. Nam quantò vos magìs mori illos peroptatis, tantò plùs omnibus quàm gratissimum est, si ante eos vos mori contingat. Etenim novam quandam artem excogitâstis, decrepitos cùm amatis, præsertim si liberis sint orbati: inamabiles verò vobis sunt, qui liberos habent. Atqui ex iis qui amantur plurimi, minimè vestri ignari astûs in amando, etiamsi ipsis liberos habere contingat, illos tamen odisse simulant, ut & ipsi habeant amatores. Deinde in testamentis exclusi sunt, qui olim munera contulerunt; liberi verò & natura, ut justum est, omnibus potiuntur: at illi confecti dolore dentibus strident. TER. Vera sunt hæc quæ dicis. Quantum enim meorum Thucritus devoravit, cùm semper eum mori putarem: & quoties ad eum ingrediebar, gemebat, & internum quiddam, perinde atque ex ovo pullus aliquis immaturus, subcrocitaret. Itaque cùm existimarem ipsum quamprimum in sepulcrum venturum, multa mittebam, ut nè æmuli munerum magnitudine me superarent. Plerumque etiam præ nimiâ

solli-

sollicitudine insomnis jacebam, singula enumerans, ac disponens. Eáque etiam caussa interitûs mihi fuit, cura & vigiliæ. Ille autem deglutito hoc illectamento meo tanto, adstitit mihi, quando sepeliebar paullò antè, irridens. PLUT. Euge ô Thucrite, diutissimè vivas, divitiis simul affluens, & hujuscemodi homines deridens, neque tu priùs moriaris, quàm hos assentatores cunctos præmiseris. TERPS. Hoc quidem, ô Pluto, perjucundum mihi foret, si ante Thucritum Chariades vitâ decedat. PLUT. Bono animo sis ô Terpsio, & Phido etiam, & Melanthus, & omnes penitus ipsum præcedent, suis ipsorum curis confecti. TERPS. Hæc laudo, ô Thucrite, diutissimè vivas.

Diologus 14.

Zenophantæ & Callidemidæ.

ZENO. At tu Callidemides, quo pacto interiisti? Nam ipse cùm Diniæ parasitus essem, immodicâ ingurgitatione præfocatus fuerim, nôsti, aderas enim morienti. CAL. Aderam Zenophantes. Porrò mihi inopinatum quiddam accidit. Nam tibi quoque notus est Ptœodorus ille senex. ZENOPH. Orbum illum dicis, ac divitem, apud quem te assiduè versari conspiciebam? CAL. Illum semper cole-

Hæredipeta veneno, quod alteri paraverat, petit.

colebam, id mihi pollicens fore, ut meo bono quamprimum moreretur. Verùm cùm ea res in longum proferretur, sene videlicet, vel ultra Tithonios annos viven-te, compendiariam quandam excogitavi viam, quâ ad hæreditatem pervenirem. Siquidem empto veneno, pocillatori per-suaseram, ut simul atque Ptœodorus po-tum posceret, (bibit a. abundè) præsentius in calicem injiceret, haberétque in prom-ptu, porrecturus illi. Quod si fecisset, ju-rejurando confirmabam, me illum manu-missurum. ZEN. Quid igitur accidit? nam inopinatum quiddam narraturus mi-hi videris. CAL. Ubi jam loti venisse-mus, puer duobus paratis poculis, altero Ptæodoro, cui venenum erat additum, al-tero, mihi: nescio quomodo errans, mihi venenum, Ptœodoro porrexit innoxium. Mox ille quidem bibit, at ego protinus humi porrectim jacebam, suppositititium videlicet illius loco cadaver. Quid hoc? Rides Zenophanta? Atqui non convenit amici malis illudere. ZEN. Nam le-pidè tibi hæc res evenit. Porrò senex ille, quid interim? CAL. Primùm quidem repentino casu conturbatus est: Deinde simul atque intellexit, id quod acciderat, putà pocillatoris errore factum, risit & ipse. ZEN. Verùm non oportuit ad compendium illud divertere, siquidem ve-nisset tibi populari viâ tutius, etiamsi paullò seriùs.

Cne-

Dialogus 15.

Cnemonis & Damnippi.

CNE. HOc illud est quod vulgò dici consuevit, *Hinnulus leonem.* DAM. Quid stomacharis Cnemon? CNE. Quid stomacher rogas? Hæredem invitus reliqui, miser astu delusus, iis, quos maximè mea cupiebam habere, præteritis. DAM. Sed istuc quinam evenit? CNE. Hermolaum nobilem illum insigniter divitem, liberis orbum, imminente morte captabam, neque ille gravatim officium meum admittebat. Interim illud mihi scitum visum est, ut testamentum publicè proferrem, quo illi mea omnia reliqui, nimirum ut ille vicissim idem faceret, meo provocatus exemplo. DAM. Ac quid tandem ille? CNE. Quid ille suo in testamento scripserit, id quidem ignoro. Cæterùm ego repentè atque insperatò vitâ decessi, tecti ruinâ oppressus. Et nunc Hermolaus mea possidet, lupi cujuspiam in morem ipso hamo cum escâ pariter avulso. DAM. Non escam modò cum hamo, quin etiam te quoque piscatorem simul abstulit. Itaque technam istam, in tuum ipsius caput struxeras. CNE. Ità videtur, ideóque lugeo.

In Hæredipetas.

CHA-

Dialogus 16.

Charontis & Mercurii.

CHAR. Audite quo loco sint re vestræ. Equidem parva est nobis, quemadmodum videtis, & cariosa navicula, & quæ undique perfluit: quod si in alteram partem se inclinârit, planè submersa peribit. Vos autem tam multi simul confluitis, multásque sarcinas singuli affertis, quibuscum si conscenderitis, vereor, nè postea vos facti pœniteat, maximè verò eos, qui nandi sunt imperiti. MORTUI. Quid igitur facto opus est, ut tutò navigemus? CHAR. Ego vobis dicam, nudos vos ingredi oportet, atque ista omnia quæ superflua sunt, in littore relinquere. Nam sic etiam vix capiet vos navicula. Tibi verò, Mercuri, deinceps curæ erit, neminem ex illis recipere, nisi nudus sit & supellectilem ut dixi, abjecerit. Itaque ad ipsas scalas te statuas, ipsósque cognoscito, & suscipito, nudósq; ingredi cogito. MERCUR. Rectè dicis, atque sic faciemus. Quis est ille primus? MENIP. Ego Menippus sum. Ecce autem peram & baculum in paludem abjeci; verùm rectè feci, quòd pallium non attulerim. MERC. Ingredere ô Menippe, vir optime, primúmque apud gubernatorem navis, locum accipe, in ipsâ summitate, quo omnes possis intueri. Verùm quis ille formosus est? CAAR. Charmolaus sum

sum Megarensis amabilis, cujus osculum duobus talentis emptum est. MER. Exue igitur istam pulcritudinem & labia cum osculis, promissam etiam comam, & genarum ruborem, adeóque totam cutem. Benè se res habet. expeditus es, ingredere nunc. Quis verò ille est purpuratus & diademate præcinctus, gravitatem quandam præ se ferens? Quis es tu? LAM. Lampichus sum Geloorum tyrannus. MER. Quid cum tot sarcinis venisti? LAM. Anne nudum adventare conveniebat tyrannum? MER. Nequaquam tyrannum, sed mortuum, itaque depone ista. LAM. Ecce abjeci divitias. MER. Sed Superbiam, ô Lampiche, & fastum etiam abjice, nam ista, si in naviculam coïncidant, vehementer gravabunt eam. LAM. Igitur sine ut diadema habeam saltem & sagulum. MER. Nequaquam, imò & hæc relinquito. LAM. Sit itá. Quid prætera vis? Nam omnia, ut vides, abjeci. MER. Crudelitatem etiam, & amentitiam, & violentiam, & iracundiam, atque his similia depone. LAM. Ecce nudus sum. MER. Ingredere nunc. Tu verò pinguis admodum & carnosus quis es? DAM. Damasias ego sum Athleta. MER. Certè videris ille esse, scio enim te sæpè in palæstris à me visum. DAM. Ità est ô Mercuri, verùm accipe me, nudum existentem. MER. Nequaquam, ô bone vir, nudus es tantâ carne circundatus, itaque exue eam. Nam si vel alterum tantùm pedem in navem posueris, submerges eam. Sed & coronas istas

& præconia abjicito. D A M. En planè nudus sum, ut vides, & simili cum aliis mortuis staturâ. M E R. Sic præstat levem esse, itaque inscende jam. Et tu, ô Craro, divitias abjice, præterea mollitiem & delicias, neque feras tecum epitaphia, neque majorum tuorum dignitates. Relinque etiam genus, & gloriam; item civitatum, de quibus scilicet benè meritus es, publica præconia; statuarum inscriptiones; & dicas, nè tibi magnum sepulcrum construant, nam & hæc gravant, si in memoriam revocentur. C R A T. Invitus certè, sed tamen abjiciam, quid enim faciam? M E R. Papæ! quid tibi vis armatus? aut quid istud tropæum tecum circumfers? C R A. Quia vici Mercuri, & res præclaras gessi, propterea civitas hoc me honore affecit. M E R. Relinque tropæum in terra; apud inferos enim pax, neque ullis armis opus est. Verùm quis ille est, ipso habitu gravitatem quandam præ se ferens, elatus & contractis superciliis propter curas, longâ barbâ, quis est ipse? M E N. Philosophus quidam est ô Mercuri, imò præstigiator & prodigiorum plenus. Itaque & hunc exue, videbis enim multa, eáque ridicula, sub palliolo occulta esse. M E N. Depone tu hunc habitum primùm; deinde hæc quoque omnia. O Jupiter! quantam ille arrogantiam, quantam inscitiam, & quantum contentionum & inanis gloriæ, quantum quæstionum dubiarum, quantum spinosarum disputationum, & cogitationum perplexarum, circum-

Ζώπαιον

cumfert? imò quàm multos vanos labores, & deliramenta non pauca, item nugas, & rerum minimarum disquisitionem. Sed per Jovem aurum etiam hoc, & voluptatem, & impudentiam, iracundiam, delicias, & mollitiem secum habet, neque enim latent me ista, etiamsi studiosè celas. Verùm abjice mendacia & superbiam, opinionem illam, quâ existimas te præstantiorem esse omnibus reliquis. Nam si cum rebus omnibus ingrediaris, quæ quinque remis te acceperit? PHIL. Depono igitur ea, quandoquidem sic jubes. MEN. Sed & barbam hanc deponat, ô Mercuri, gravem equidem & hirsutam, ut vides, capilli sunt trium minarum minimum. MER. Benè dicis. Depone & illam. PHIL. Sed quis abradet? MER. Menippus ille securim accipiens, quibus naves fabricantur, eam resecabit, utetur autem scalis navalibus, quibus superposita barba resecetur. MEN. Nequaquam Mercuri, sed da mihi serram, hoc enim erit magis ridiculum. MER. Sufficit bipennis. MEN. Euge, Humanior nunc appares, deposito hircino fœtore, visne ut paulum etiam de superciliis auferam? MER. Maximè: Nam has super frontem etiam attollit, neque scio quo seipsum extendat. Quid hoc rei est? Etiam ploras scelestè? & mortem times? ingredere igitur. MEN. Unum quiddam adhuc gravissimum gestat sub alis. MER. Quid Menippe? MEN. Adulationem, Mercuri, quæ illi dum viveret, multùm

profuit. PHIL. Igitur & tu Menippe, tuam abjice libertatem, & loquendi audaciam, lætitiam, animi magnitudinem, & risum. An tu solus alios omnes ridebis? MER. Nequaquam, sed retine ista, levia enim sunt & planè facilia portatu, & ad navigandum prosunt. Tu verò Rhetor, abjice istam tantam verborum loquacitatem & antitheses, & membrorum adæquationes, item periodos, & Barbarismos, atque alia sermonis pondera. RHE. En abjicio. MER. Benè se habet res. Itaque solve funem, attollamus scalas, attrahatur anchora, expande velum, túque nauta clavum dirige. Simus hilares, quid ploratis ô vos amentes præsertim tu Philosophe, qui paullò antè tuâ barbâ spoliatus es. PHIL. Quia existimabam immortalem esse animam. MEN. Mentitur, nam alia sunt, quæ videntur eum mœrore afficere. MER. Qualia? MEN. Quia non amplius tam opiparas cœnas habebit, neque noctu exiens clam omnibus circumvoluto palliolo capiti prostibula in orbem lustrabit, nec manè deceptis adolescentibus suâ sapientiâ, pecuniam accipiet: hæc sunt quæ illi dolent. PHIL. An tibi molestum non est, Menippe, quòd mortuus es? MEN. Quomodo posset esse molestum mihi, qui ad mortem festinavi, nemine vocante? Verùm nónne clamor quidam interim dum nos conflabulamur, exauditus est, à velut quorundam in terra vociferantium? MEN. Certè Menip-

MER pe,

pe, verùm non uno tantùm loco exauditur clamor, sed quidam in unum cœtum convenientes, cum voluptate derident mortuum Lampichum, & illius uxorem mulieres circumstrepunt, atque illius pueri nuper admodum geniti, multis lapidibus à pueris obruuntur. Quidam Diophantum Rhetorem laudant in Sicyone funebres orationes recitantem, pro hoc Cratone. & per Jovem Damasiæ mater ululans, lamentationem inceptat unà cum mulieribus pro Damasia. Te verò, Menippe, nemo est qui deploret, & tranquillus jaces solus. MEN. Nequaquam, nam haud ità multò pòst, audies canes miserabiliter latrantes propter me, & corvos alas concutientes quando ad sepeliendum me conveniunt. MER. Fortis es Menippe. Sed quia jam transfretavimus, abite vos rectà per hanc viam ad forum judiciale. Ego verò & nauta alios transvectabimus. MEN. Feliciter navigate ô Mercuri, nos quoque progrediamur. Verùm quid diutius moramini? Judicium de nobis ferri oportebit, & quidem aiunt pœnas esse graves, rotas, vultures, & lapides. Uniuscujusque autem vita examinabitur.

Dialogus

Dialogus 17.

Cratetis & Diogenis.

CRA. MOErichum illum divitem, noverásne ò Diogenes? illum, inquam, supra modum divitem, illum Corintho profectum, cui tot erant naves onustæ mercibus, cujus consobrinus Aristeas, ipse etiam dives, Homericum illud in ore solebat habere: *Aut me confice tu, aut ego te.* DIOG. Cujus rei gratiâ sese captabant invicem, Crates? CRAT. Hæreditatis causâ, cum essent æquales, uterq; alterum captabant. Jamq; testamenta publicaverant ambo, in quibus Mœrichus, si prior moreretur, Aristeam omnium rerum suarum dominum relinquebat: Mœrichum vicissim Aristeas, siquidem ipse prior è vita decederet. Hæc igitur cum essent in tabulis scripta, illi sese invicem colebant, & adulatione superare contendebant. Portò, divini, sive futurum ex astris conjectarent, sive ut Chaldæi, ex somniis, quin & Pythius ipse, nunc Aristeæ, nunc Mœricho victoriam præbebat, & modò ad hunc, modò ad illum trutina propendebat. DIOG. Quid igitur tandem evenit? nam audire est operæ-pretium. CRA. Eodem die mortui sunt ambo, cæterum hæreditates ad Eunomium ac Thrasyclem devenerunt, quorum uterque cognatus illis erat, atqui de his nihil prædixerant divini futurum, ut tale quippiam accideret. Etenim cùm Sicyone Cirrham versùs navigarent, medio

dio in cursu, obliquo orto Iapyge, eversâ navi perierunt. DIOG. Rectè factum: at nos cùm in vita essemus, nihil ejusmodi alter de altero cogitabamus. Neque enim ego unquam optabam ut moreretur Antisthenes, quò nimirum baculus illius (erat autem illi firmus ex oleastro factus) ad me rediret hæredem, neque tu Crates, opinor, desiderabas ut me mortuo, in possessionum mearum successionem venires, putà dolii ac peræ, in qua quidem lupini chœnices inerant duæ. CRA. Neque enim mihi quicquam istis rebus erat opus, imò nè tibi quidem Diogenes, siquidem quæ ad rem pertinebant, quæque tu ab Antisthene, ego à te tanquam jure hæreditatis, accepi; ea nimirum multò sunt potiora, multóque splendidiora, quàm Persarum imperium. DIOG. Quænam sunt ista quæ dicis? CRAT. Sapientiam, inquam, frugalitatem, veracitatem, loquendi audaciam, vivendi libertatem. DIOG. Per Jovem memini me in istiusmodi opum hæreditatem Antistheni successisse, tibique eas longè etiam majores reliquisse. CRAT. Verùm reliqui mortalium hoc possessionum genus aspernabantur, neque quisquam nos ob spem potiundæ hæreditatis obsequiis captabat, sed ad aurum omnes intendebant oculos. DIOG. Nec injuriâ, neque enim habebant, quò facultates ejusmodi à nobis traditas acciperent, quippe qui tanquam putria marsupia deliciis diffluebant. Quò fiebat, ut si quando quis in illos infundat vel sapientiam, vel dicendi liber-

tatem, vel veritatem, effluat illico perstillétque, fundo, quod immissum est, continere non valente, cujusmodi quiddam & Danaï virginibus aïunt accidere, dum in dolium pertusum haustam aquam important, at iidem aurum dentibus & unguibus, omníque vi servabant. CRAT. Proïnde nos hîc quoq; nostras possidebimus opes, illi simul atque huc venerint, obolum duntaxat secum ferent, ac nè hunc quidem ulteriùs quàm ad portitorem.

Dialogus 18.

Alexandri, Annibalis, Minoïs, & Scipionis.

ALEX. ME tibi, ô Libyce, præponi par est, præstantior enim sum. ANNIB. Imò verò me. ALEX. Judicet ergò Minos. MIN. At quinam estis? ALEX. Hic est Annibal Carthaginensis, ego autem Alexander Philippi filius. MIN. Per Jovem utrique gloriosi. Sed quâ de re vobis altercatio est? ALEX. De præstantia, dicit enim is sese meliorem quàm me ducem exercitûs fuisse. ego verò, quemadmodum omnes sciunt, non hoc solùm, sed omnibus fermè, qui ante meam ætatem fuêre, in re militari, præstantiorem me esse affirmo: MINOS. Dicat ergo uterque vicissim, Tu verò, Libyce, primus verba facito. ANNIB. Unum hoc

hoc me juvat, quòd & hîc Græcam linguam didicerim, ut neque etiam hac in re Alexander me superet. Porrò illos maximè laude dignos assero, qui cùm parvi à principio fuêre, propriâ virtute ad magnam gloriam evasêre, potentésque per se ipsi facti, & principatu digni habiti. Ego igitur cum paucis quibusdam Hispaniam primùm invadens, cùm sub fratre præfectum agerem, maximis rebus idoneus atq; optimus judicatus sum. Ibi tum Celtiberos cepi, & Galatas Hesperios devici. Et cùm magnos montes transcendissem, omnem Eridanum percurri, multásque civitates everti, & planam Italiam subjugavi, & usque ad suburbia Romæ grassatus sum, tótque uno die Romanos occidi, ut annulos eorum modiis mensurari oportuerit, & ex cadaveribus pontes fluminibus fecerim. Atque hæc omnia peregi, nec Ammonis dictus filius, neque Deum me fingens, aut matris insomnia narrans, sed me hominem fatebar, pugnabámque contra duces prudentissimos & contra milites fortissimos. Nec Medos aut Armenios expugnarem, qui antequam quispiam persequatur, fugiunt, & facilè cuivis audenti victoriam tradunt. Alexander verò acceptum à patre imperium auxit, & fortunæ quodam impetu usus multùm amplificavit. Qui postquam miserum illum Darium in Isso & Arbelis devicit, cepitque, à paterna virtute degenerans, adorari voluit, & ad Medorum delicias sese contulit, & amicorum cæde convivia contaminavit, & interficientibus opem tulit.

Ego autem pariter patriæ dominatus sum, quæ cùm me revocaret, hostium magnâ classe adversùs Lybiam navigante, statim parui, méque hominem privatum dedi, & damnatus æquo animo rem tuli. Atque hæc egi barbarus cùm essem, omnísque Græcanicæ disciplinæ expers, & neque Homerum, ut hic, edidici; neque Aristotele sophistâ magistro eruditus fui, sed solùm meâ naturâ optimâ sum usus. Hæc sunt quibus me meliorem Alexandro esse puto. Quòd si præstantior sit iste, quoniam diademate revinctum caput habuit, id decorum forsan apud Macedones est; non tamen ob id præstantior hic videri debet generoso viro, & imperatore bono qui mentis sententiâ magis quàm fortunâ est usus. MINOS. Hic certè orationem neque ignavam, neque ut Libycum hominem decebat, dixit: tu verò Alexander, quid ad hæc dicis? ALEXAND. Oportet quidem, ô Minos, homini adeò temerario nihil respondere. Sola enim te fama satis edocere potest, qualis ego rex, qualis hic latro fuerit. Adverte tamen, an parùm ipsum superaverim, qui cùm adolescens adhuc essem rem agressus, regnum obtinui turbatum, & de patris interemptoribus supplicium sumsi. At cùm Thebas subvertissem, toti Græciæ terror fui, ab ea dux electus. Neque dignum putavi, Macedonum regno me contentum esse, quod pater reliquerat, sed totum terrarum orbem cogitatione volvens, durum existimans, nisi rerum omnium dominus essem: paucos

quos-

quosdam mecum agens in Asiam exercitum traduxi, & apud Granicum magnâ pugnâ vici, & Lydiam, Ioniam, & Phrygiam cepi; denique subjugato quicquid obvium erat, veni Issum, ubi Darius me expectabat, infinitos exercitus secum agens. Post hæc ô Minos, vos ipsi scitis, quot ad vos uno die mortuos miserim. Dicit enim Charon, tunc sibi scapham non suffecisse sed ratibus compositis, illorum plerosq; se transportâsse; atque hæc confeci meipsum periculis opponens, & in pugna vulnerari non timens. Et ut quæ apud Tyrum & Arbelas gesta sunt omittam, usque ad Indos veni, atque Oceanum mei regni terminum feci, & illorum hominum elephantes cepi, ac Porum captivum abduxi. Scythas verò homines certè non spernendos, Tanaïm transiens magna equitum pugnâ vici, ac amicos meos remuneravi, inimicos autem ultus sum. Si verò Deus hominibus videbar, parcendum illis erat, rerum à me gestarum magnitudine adductis, ut tale quid de me crederent. Denique, ego Rex adhuc morti concessi, hic autem in exsilio apud Prusiam Bithynium, ut crudelissimo & pessimo homini conveniens erat. Nam quo pacto Italos vicit omitto dicere; quia non virtute, sed malitiâ atque perfidiâ & dolis id peregit, nunquam justi aut claritudinis alicujus memor. Sed quoniam delicias mihi objecit, oblitus mihi videtur eorum, quæ apud Capuam admiserit, cùm meretricibus deditus vir ille mirabilis, belli gerendi occasiones voluptatibus prodidit. Ego ve-

rò nisi ea quæ sub occidente sunt, parva ratus, ad Orientem me impulissem, quidnam adeò magni præstitissem? qui Italiam absque sanguine cepi, ac Lybiam, omnémque eam oram usque ad Gades sub potestatem redegi. Sed hæc ego tantâ contentione digna non putavi, præsertim jam antea illis perculsis, ac dominum agnoscentibus. Dixi. Tu verò, Minos judica. Nam & hæc è multis protulisse satis est. SCI. Nè priùs quàm me quoque audiveris. MIN. Quisnam & cujus es, vir optime, qui dicendi copiam poscis? SCI. Scipio Romanus Imperator, qui Carthaginem delevi, & Afros magnis præliis devici. MIN. Quid igitur & tu dicis? SCI. Alexandro quidem minorem esse me, Annibale autem præstantiorem, ut qui ipsum victum persecutus fuerim, & ad turpem fugam compulerim. Quomodo ego non impudens iste videatur, qui cum Alexandro sese comparet, cui nè ipse quidem Scipio, qui istum devici, comparare me ausim. MIN. Per Jovem æqua dicis, Scipio, quapropter primus quidem judicetur Alexander, deinde post illum tu, atque tum si placet, tertius hic Annibal; quippe qui nec ipse contemnendus existat.

Dialogus

Dialogus 19.

Diogenis & Alexandri.

DIOG. Quid hoc rei est Alexander, itáne defunctus es tu quoque, perinde atque nos omnes? ALEX. Vides nimirum Diogenes, nec mirum est, si homo cùm fuerim, defunctus sim. DIOG. Num igitur Ammon ille mentiebatur, cùm te suum esse filium diceret, annon tu Philippo patre prognatus eras? ALEX. Haud dubiè Philippo, nam si Ammone progenitus fuissem, non obiissem. DIOG. Atqui de Olympiade similia multa ferebantur; Draconem cum eâ consuetudinem habuisse, & in lecto visum fuisse, deinde te ex hoc concubitu editum in lucem venisse: porrò deceptum Philippum, qui se patrem tuum esse existimaret. ALEX. Audieram quidem & ipse ista, quemadmodum tu; at nunc video, neque matrem, neque Hammonios illos vates, sani quicquam dixisse. DIOG. Attamen istud illorum mendacium, Alexander, ad res gerendas, haud quaquam tibi fuit inutile; propterea quòd multi præ metu sese submiserint, credentes te Deum esse. Sed dic mihi, cuinam tam ingenis illud imperium reliquisti? ALEX. Id equidem ignoro Diogenes, celeriùs enim è vita submovebar, quàm ut esset ocium de illo quicquam statuendi, præter id unum, quod moriens Perdiccæ annulum tradidi. Sed agè quid rides Diogenes? DI.

Irridetur Alexandri superbia, qui mortalis cùm esset, divinos tamen honores sibi passus sit exhiberi.

Quid

quidnã aliud quàm quod mẽini quid Græ-
fecerint, cùm nuper tibi adepto imperio
adularentur, principémque ac ducem ad-
versùs barbaros deligerent : nonnulli ve-
rò in duodecim Deorũ numerũ referrent,
ac templa ædificarent, & sacra facerent
tanquam Draconis filio? Sed illud mihi di-
cito, ubi te sepeliêrunt Macedones? ALE.
amdum in Babylone jaceo tertium jam
diem; porrò Ptolemæus ille satelles meus,
si quando detur ocium ab his rerum tu-
multibus, qui nunc instant, pollicetur in
Ægyptum deportaturum me, atque inibi
sepulturum, quò videlicet unus fiam ex Di-
is Ægyptiis. DIOG. Non risero A-
lexander, qui quidem te videam etiam a-
pud Inferos desipientem, sperantémque fo-
re, ut aliquando vel Annubis fias, vel
Osiris. Quin tu spes istas omittis ô di-
vinissime. neque enim fas est reverti quen-
quam, qui semel transmiserit paludem,
atque intra specûs hiatum descenderit,
propterea quod neque indiligens est Æa-
cus, neque contemnendus Cerberus. Ve-
rùm illud abs te discere pervelim, quo fe-
ras animo, quoties in mentem tibi redit,
quantâ felicitate apud superos relictâ, huc
sis profectus, putà corporis custodibus sa-
tellitibus, satrapis, tum auri tantâ vi, ad
hoc populis qui te adorabant, præterea
Babylone, Bactris, immanibus illis bellu-
is, dignitate, gloriâ, deinde quòd emine-
bas conspicuus, dum vectareris, dum ami-
culo candido caput haberes revinctum,
dum purpuram fibulis substrictam gesta-
res, nunquid hæc te discruciant? quoties

recur-

recursant animo? Quid lachrymaris stulte; an non id te sapiens ille docuit Aristoteles, nè res eas quæ à fortuna proficiscantur, stabiles existimares? ALEX. Sapiénsne ille, cùm sit assentatorum omnium perditissimus? Sine me solùm Aristotelis facta scire, quàm multa à me petierit, quæ mihi scripserit; deinde quemadmodum abusus sit meâ illâ ambitione, quâ cupiebam eruditione cæteris præstare, cùm mihi palparetur interim, ac prædicaret me, nunc ob formam, tanquam & ipsa summi boni pars quædam esset, nunc ob res gestas atque opes, nam has quoque in bonorum numero collocandas esse censebat, nè sibi vitio verteretur, quòd eas acciperet. Planè præstigiosus vir ille quidem erat, at fraudulentus ô Diogenes: quanquam illud fructûs scilicet ex illius sapientia fero, quòd nunc perinde quasi summis de bonis excrucior, ob ista quæ tu paullò antè enumerâsti. DIOG. At scin' quid facies? ostendam tibi molestiæ istius remedium. Quandoquidem hìc veratrum non provenit, fac ut Lethei fluminis aquam avidis faucibus attrahens bibas, iterúmque ac sæpius bibas: atque eo pacto desines de bonis Aristotelicis discruciari. Verùm enim Clitum etiam illum & Callisthenem video, cúmque his alios complures raptim huc sese ferentes, quò te discerpant, pœnásque sumant ob ea quæ quondam in illos commisisti. Quare fac in alteram hanc ripam te conferas, & crebriùs, ut dixi, bibas.

ALEX-

Dialogus 20.

Alexandri & Philippi.

ALEX, NOn igitur nunc te filium esse meum inficiaberis. Nam si Ammonis fuisses, mortem non obiisses. ALEX. Neque verò nescius eram pater, Philippi Amynti me esse filium, sed quia ad res gerendas sic mihi visum erat conducere, commento hoc usus sum vaticinii. PHIL. Quid ais? Conducibile id tibi visum est, ut vatibus fallendum te exponeres? ALEX. Non isthuc, sed me formidârunt barbari, nullúsque viribus meis restitit, cùm putarent sibi adversùs Deum præliandum. Itaque faciliùs ipsos imperio meo subdidi. PHIL. Quos tu igitur tanto conatu dignos, unquam vicisti? qui cum timidis illis arculis, peltariis, ac gerris vimineis pugnare solitis semper congressus es? Sed opus erat egregium Græcos armis armis domare, Bœotios, Phocenses, Athenienses. Præterea Arcadum peditatum, equitatum Thessalum, Eleorum jaculatores, Mantineos peltis instructos, vel Thracas, vel Illycios, vel etiam Pæonas subjugare, hæc ardua sunt. An verò nescis, ut Medos, Persas, Chaldæos auro conspicuos, & delicatos homines, ante te, duce Clearcho, decies mille viri bello adorti expugnârint, non sustinentes illos ad manum venire, sed antequam emissum fuisset telum fugientes?

tes? ALEX. At verò Scythæ, pater, & Indorum elephantes, non est contemnendum opus. Et tamen neque concitatis inter ipsos intestinis odiis, neq; per proditionem mihi venundari passus sum victoriam. Nec unquam pejeravi nec quippiam pollicitus fefelli, fidémve solvi victoriæ gratiâ. Adde, quòd & Græcorum alios sine sanguine cepi, Thebanos autem fortassis ipse audîsti, quomodo aggressus fuerim. PHIL. Novi hæc omnia ex Clito, quem tu jaculo transverberatum inter epulas interfecisti, eò quòd me, collatis utriusque rebus gestis, laudare ausus fuisset. Tu verò & Macedonicam chlamydem abjiciens, candyn, [Persicum amictum] induisti (ut aïunt) & tiaram rectam, imposuisti, & à Macedonibus, viris utique liberis, adorari voluisti. Et quod maximè omnium erat ridiculum, hominum abs te victorum mores imitatus es. Omitto enim dicere, quæcunque alia commisisti, quòd viros doctos in leonum claustra inclusisti, & tales nuptias peregisti atque Hephæstionem supra modum amâsti. Unum est quod solum laudo abs te gestum, quòd à Darii uxore, formâ præstante, abstinueris, & genitricis illius, atque filiarum, curam susceperis, opus certè Regium. ALEX. Sed in subeundis periculis alacritatem non laudas Pater, ut, cùm apud Oxydracas primus intra mænia desilii, tótque vulnera accepi? PHIL. Non laudo, Alexander, non quòd non decorum

esse

esse putem vulnerari quandoque imperatorem & in subeundis periculis prætentare viam, sed quòd ex re tua illud minimè erat. Etenim pro Deo habitus, siquando vulnus acciperes, téque bello viderent raptim efferri, sanguine manantem, & vulnus mœrentem, spectatoribus hæc erant ridendi argumentum. Adde quòd Ammon præstigiator, & mendax vates arguebatur, & ipsius Prophetæ, adulatores. Ecquis risum continuisset, conspicatus Jovis filium animo deficientem, & medicorum ope indigentem? Nunc verò cùm jam vitâ functus es, non multos esse putas, qui fictionem illam irrideant, & maledictis carpant, cùm Dei cadaver porrectum stratum, putridum jam & tumidum juxta corporum omnium morem vident. Cæterùm quod aïs Alexander, tibi fuisse conducibile, quò faciliùs rerum potireris, id profectò multum tibi gloriæ ex benè etiam ac strenuè gestis eripuit. Nam Diis longè inferiora agere visus es. ALEX. Haudquaquam de me istud sentiunt mortales, sed cum Hercule me & Baccho comparabilem statuunt. Nam & Aornum, à neutro etiam illorum armis subactum, ego solus cepi. PHIL. Vides ut ista tanquam Ammonis filius dicis? quando cum Hercule & Baccho teipsum comparas, & ut non erubescis, Alexander, nec arrogantiam dedidiscis, nec teipsum cognoscis, nec jam mortuus sapis.

ACHI-

Dialogus 21.

Achillis & Antilochi.

ANTI. Quidnam sunt illa Achilles, quæ tu Ulyssi jam primùm dixisti de morte, nec generosa, nec ambobus tuis præceptoribus, Chirone & Phœnice digna? Etenim audiebam cùm diceres te malle rusticam vitam agendo inopi cuipiam, cui victus non suppeteret multus, operam locare, quàm omnibus defunctis imperare. Hæc certè ignavi hominis verba Phrygem quempiam meticulosum, atque vitæ amatorem immodicum pronunciare forsitan decuisset. Sed Peleï filium, & in adeundis periculis heroum omnium alacerrimum, tam humilia de se cogitare, pudendum valdè, & omnibus in vita præclarè ab ipso gestis planè contrarium. Nam cùm in Phthiotide ad longam usque senectam regnare tibi licuisset, sed citra gloriam, lubentius tamen mortem gloriosam prætulisti. ACHIL. At ô Nestoris fili, tunc ignarus eram eorum quæ hîc sunt, & utrum eorum esset præstantius nesciebam: itaque infelicem illam gloriolam vitæ anteponebam. At qui jam tandem intelligo quàm inutilis illa sit, etsi sint apud Superos qui quàm maximè res præclarè gestas carmine celebrent, mortuorum autem unus honor est omnium. Sed neque forma illa, Antiloche, neque vires adsunt. Sed jacemus omnes sub eâdem caligine similes, & alii ab aliis nihil discrepantes. Nec me Trojano-

janorum manes verentur, nec Græcorum venerantur, ſed exquiſita eſt juris æquabilitas, ſimiliſque alter alteri defunctus, ſive ignavus, ſive ſtrenuus fuerit. Hæc ſunt quæ me angunt, & ob quæ doleo, quòd non potiùs vivo, & operam loco. ANTIL. Quid agat quiſpiam? naturæ namque viſum eſt, ut omnes omnino moriantur. Itaque par eſt te legi obtemperare, nec ſtatutis diſcruciari. Præterea vidéſne quot è ſociis circa te ſimus? paullò pòſt & Ulyſſes adveniet. Affert autem ſolatium ſocietas in ferendis malis, & quòd non ſolus ea patiaris. En tibi Herculem, Meleagrum, & alios admirandos viros, qui quidem (ni fallor) haudquaquam in vitam videntur redituri, ſi quis eos ad inopes & victu indignos mittat, ut illis pro mercede ſerviant. ACHIL. Sociorum hæc quidem admonitio eſt, verùm haud ſcio quo pacto eorum quæ in vita aguntur, memoria me excruciat. Arbitror autem & veſtrûm unumquemque ità affici. Si verò non palàm confitemini, hoc nequiores eſtis, quòd tacitè hujuſmodi toleratis. ANT. Non equidem Achilles, ſed longè tibi præſtamus, quippe quòd intelligimus quàm ſit inutile de iis rebus verba facere. ſilere enim & æquo animo ſuſtinere omnia conceſſum eſt nobis, nè eadem optantes, tecum nos ipſos riſui exponamus.

Dialogus

Dialogus 22.

Menippi & Tantali.

MEN. Quid ejulas ô Tantale, aut quid tuam deploras fortunam, stagno imminens? TAN. Quoniam siti enecor Menippe. MEN. Usq; adeò piger es atque iners, ut non vel pronus incumbens bibere nôris, vel cavâ volâ hauriens? TAN. Nihil profecero si procumbam, refugit enim aqua, simul atq; me propius admoveri senserit, quòd si quando hausero, orísque coner applicare, priùs effluxit, quàm summa rigem labia. Atq; inter digitos effluens aqua, haud scio quomodo rursus manum meam aridam relinquat. MEN. Prodigiosum quiddam pateris Tantale, verùm dic mihi istuc ipsum, quorsum opus est bibere? corpus enim non habes; nam illud quod esurire poterat, aut sitire, in Lydia sepultum est. Cæterùm tu cùm sis anima, qui posthac aut sitire queas aut bibere? TAN. Atqui hoc ipsum supplicii genus est, ut anima perinde quasi corpus sit, ità sitiat. MEN. Agè, hoc ità habere credamus, quandoquidem affirmas te siti puniri. At quid hinc acerbi tibi poterit accidere? Num metuis nè potiùs inopiâ moriare? At equidem haud video alteros Inferos, neque locum alium in quem morte demigret quispiam. TAN. Rectè tu quidem dicis, verùm hoc ipsum supplicii genus est, sitire, cùm nihil sit opus. MEN. Desipis Tantale, &

uti

uti verum tibi fatear, non alio potu videris egere quàm veratro mero; nam diversum quiddam pateris, iis quos canes rabiosi momorderint, ut qui non aquam, quemadmodum illi, sed sitim horreas. TAN. Nè veratrum quidem recusârim bibere Menippe, si liceat modò. MEN. Bono sis animo Tantale, certum habens nunquam fore, ut vel tu, vel reliquorum manium quispiam bibat. Nec enim fieri potest, quanquam non omnibus, quemadmodum tibi, poena adjudicata est, ut sitiant, aquâ illos non exspectante.

Dialogus 23.

Menippi & Æaci.

MEN. PEr Plutonem, ô Æace, expone mihi, quæ apud inferos sunt, omnia. ÆAC. Haud facilè, Menippe, omnia. Verùm quæ summatim & veluti per capita indicari possunt, hæc accipe: Hîc quidem, quòd Cerberus sit, nôsti. Deinde & portitorem hunc nôsti, qui te trajecit; præterea & lacum, & Pyriphlegethontem jam vidisti, cùm ingressus es. MEN. Novi hæc, & præterea te aditûs custodem. Etiam regem ipsum vidi, & Furias. Homines verò priscos, quæso, ostende & maximè eos, qui inter cæteros nobiliores fuêre. ÆAC. Hic quidem Agamemnon est, ille autem Achilles. Rursum hic Idomeneus, qui propiùs assidet; deinde Ulysses, postea Ajax & Diomedes, & cæteri Græcorum præ-

stantissimi

stantissimi. NEN. Papæ Homere! ut tibi Rapsodiarum tuarum capita, humi projecta jacent, ignobilia atque informia pulvis omnia, & nugæ meræ, caduca verè capita. Sed hic, Æace, quisnam est? ÆAC. Cyrus est. Ille autem Crœsus, & juxta ipsum Sardanapalus. Ultra hos autem Midas, & deinde ille Xerxes. MEN. Ut te, ô scelestè, tota exhorruit Græcia, jungentem pontibus Hellespontum & per ipsos montes navibus trajicere affectantem? Qualis verò & ipse Crœsus est? Cæterùm, Sardanapalo, quæso, huc Æace, permitte, ut demulceam caput, inflicto colapho. ÆAC. Nequaquam. Comminueres enim ipsi calvariam, muliebris ac fragilis adeò cùm sit. MEN. Attamen amplexabor illum, utpote planè semivirum. ÆAC. Cæterùm vísne tibi ostendam & doctos illos? MEN. Per Jovem etiam. ÆAC. Primus en hic tibi Pythagoras est. MEN. Salve Euphorbe, sive Apollo, sive denique quodcunque voles. PYTH. Ità sanè & tu utique Menippe. MEN. Quid? annon amplius aureum istud femur habes? PYTH. Non, sed agè cedo, si quid manducabile tibi habet pera ista. MEN. Fabas habet. quare nihil hîc est, quod tu manducare queas. PYTH. Da modò. Nam hîc apud manes alia sunt dogmata. Didici enim nihil hîc fabis & parentum testiculis inter se simile esse. ÆAC. Porrò hic Solon est, filius Execestidis, præterea ille Thales, & juxta ipsos Pittacus, & cæteri illi, septem omnes sunt, ut

ut vides. MEN. Læti hi sunt Æace soli atque alacres præter cæteros. Sed hic oppletus cinere, tanquam subcinericius panis, hic crebris pustulis efflorescens, quisnam est? ÆAC. Empedocles ô Menippe. MEN. Semicoctus ab Ætnâ monte huc profectus. ÆAC. O æripes optime, quid, obsecro, acciderat tibi, cur te ipsum in foramina Ætnæ injiceres? EM. Insania quædam, Menippe. ME. Non per Jovem, sed inanis quædam gloriæ affectatio, & fastus, & multa dementia. Hæc te conflagrare fecerunt, unà cum ipsis crepidis, cùm dignus minimè esses. Veruntamen nihil tibi commentum istud profuit, deprehensus enim es & ipse mortuus. Cæterùm Socrates ille, Æace, ubi locorum tandem est? ÆAC. Cum Nestore ac Palamede ille plerumque nugatur. MEN. Cuperem tamen videre ipsum, sicubi locorum hic foret. ÆAC. Vidésne calvum illum? MEN. At omnes hic calvi sunt, quare omnium æquè nota hæc fuerit. ÆAC. Simum istum dico. MEN. Etiam hoc simile omnium est. Nam & simi omnes sunt. SOCRAT. Méne quæris Menippe? MEN. Etiam, Socrates. SOCRAT. Quo pacto res Athenis se habent? MEN. Multi juniorum Philosophari se profitentur. Ac habitum certè ipsum, & incessum si quis aspiciat, summi Philosophi sunt, iidémque permulti. Cæterùm autem vidisti, opinor, qualis & Aristippus huc ad te venerit, & Plato ipse, alter quidem olens unguenta, alter autem in Sicilia

lia tyrannis adulari doctus. SOC. At de me quid sentiunt? MEN. Beatus, Socrates, quispiam es, quod ad hujusmodi res utique pertinet, omnes itaq; te admirabilem fuisse virum existimant, atque omnia cognovisse hæc (decet enim, opinor, verum hîc dicere) cùm nihil scires. SOC. Et ipse dicebam hæc ad illos, sed illi tum simulationem quandam eam rem esse putabant. MEN. Sed quinam isti sunt circa te? SOC. Charmides, Menippe, & Phædrus & Cliniæ filius ille. MEN. Euge Socrates, quoniam & hîc artem tuam exerces, nec formosos istos negligis. SOC. Quid enim aliud, quod quidem suavius sit, agerem? Sed huc propius nobiscum recumbe, si videtur. MEN. Non, per Jovem. Ad Crœsum enim & Sardanapalum adeo, propè illos habitaturus. Videor non pauca ridenda habiturus, cùm plorantes illos audiam. ÆAC. Et ego quoq; jam abeo, nè quis mortuorum clam nobis aufugiat. Pleraque autem alia videbis Menippe, quando iterum conveniemus. MEN. Abeas licet, nam & hæc, Æace, vidisse sufficit.

Dialogus 24.

Menippi & Cerberi.

MEN. Heus Cerbere, quandoquidem mihi tecum cognatio quædam intercedit, cùm & ipse sim canis, dic mihi per Stygem qualis esset Socrates, cùm huc descenderet? Verisimile est autem te, Deus cùm sis, non la-

latrare modo, verum etiam humano more loqui, si quando velis. CER. Cùm procul adhuc abesset Menippe, visus est constanti atque imperterrito adire vultu, perinde quasi mortem nihil omninò formidaret, tanquam hoc ipsum vellet iis, qui procul à specus ingressu stabant, ostendere: verùm simul atque despexit in hiatum, viditque caliginem hanc, simúlque ego cunctantem illum aconito mordens, pede correptum detraxi, infantium ritu ejulabat, suósque deplorabat liberos, nihilque non faciebat in omnem speciem sese convertens. MEN. Num igitur ille erat sophista, neque verè mortem contemnebat? CER. Haud verè, cæterùm ubi vidit id esse necesse, audaciam quandam præ se ferebat, quasi verò volens id esset passurus, quod alioqui volenti nolenti tamen omninò fuerat ferendum, videlicet, quò spectatoribus esset miraculo. Equidem illud in totum de viris hujusmodi verè possem dicere, ad fauces usque specus intrepidi sunt ac fortes, *porrò* intus cùm sunt, nihil mollius neque fractius. MEN. Cæterùm ego quonam animo tibi visus sum subiisse specum? CER. Unus mortalium Menippe descendisti, ut tuo dignum erat genere; & prior te Diogenes, propterea quòd neutiquam coacti, nec intrusi intrastis, verùm ultronei, ridentes, atque omnibus plorare renunciantes.

Dialogus 25.

Charontis & Menippi.

CHA. REdde naulum scelestę. MEN. vociferare, si quidem isthuc tibi voluptati est Charon. CHA. Redde, inquam, quod pro trajectione debes. MEN. Haudquaquam auferre queas ab eo qui non habeat. CHA: An est quispiam, qui nè obolum quidem habeat? MEN. Sítne alius quispiam præterea, equidem ignoro, ipse certè non habeo. CHA. Atqui præfocabo te per Ditem impurissime, ni reddas. MEN. At ego illiso baculo tibi comminuam caput. CHA. Num ego te tam longo trajectu gratis transvexero? MEN. Mercurius meo nomine tibi reddat, ut qui me tibi tradiderit. MER. Bellè mecum agatur per Jovem, siquidem futurum est, ut etiam defunctorum nomine persolvam. CHA. Haud omittam te. MEN. Quin igitur vel hujus gratiâ perge, ut facis, navim trahere, quanquam quod non habeo, quinam auferas? CHA. At tu nesciebas, quid tibi fuerit apportandum? MEN. Sciebam quidem, verum non habebam. Quid igitur? ideóne mihi non erat moriendum? CHA. Solus ergo gloriaberis te gratis fuisse transvectum? MEN. Haud gratis ô præclare, siquidem & sentinam exhausi, & remum arripui, & vectorum omnium unus non ejulavi. CHA. Ista nihil ad naulum, obolum reddas oportet, neq; enim fas est secus

 fieri.

fieri. MEN. Proinde tu me rursum in vitam revehe. CHA. Bellè dicis, nimirum ut verbera etiam ab Æaco mihi lucrifaciam. MEN. Ergò molestus nè sis. CHA. Ostende quid habeas in pera. MEN. Lupinum si velis, & Hecatæ cœnam. CHA. Unde nobis hunc canem adduxisti Mercuri? tum qualia garriebat inter navigandum? vectores omnes irridens, ac dicteriis incessens, & solus cantillans, illis plorantibus. MER. An ignoras Charon quem virum transvexeris? planè liberum, cuique nihil omninò curæ sit. Hic est Menippus. CHA. Atqui si unquam posthac te recepero -- MER. Si receperis ô præclare, bis quidem recipere non possis.

Dialogus 26.

Diogenis & Mausoli.

DIO. Ohe tu Car, quare tam insolens es, téque dignum censes qui nobis omnibus anteponare? MAU. Primùm regni nomine, ô Sinopensis, quippe, qui Cariæ imperaverim universæ, præterea Lydiæ quoque gentibus aliquot, tum autem & insulas nonnullas subegerim, Miletum usque pervenerim, plerisq; Ioniæ partibus vastatis. Ad hæc formosus eram ac procerus, ac bellicis in rebus prævalidus. Postremò, quod est omnium maximum, in Halicarnasso monumentum erectum habeo, singulari magnitudine, quantum videlicet defunctorum alius nemo possidet, neque pari etiam pul-

pulcritudine conditum, viris scilicet atque equis, pulcerrimo è saxo, ad vivam formam absolutissimo artificio expressis, adeò ut vel fanum aliquod simile haud facilè quis inveniat. Num injuriâ tibi videor has ob res mihi placere atque efferri? DIOG. Num ob imperium aïs, ob formam, atque ob sepulcri molem? MAU. Per Jovem ob hæc inquam. DIOG. Atqui ô formose Mausole, neque vires jam illæ, neque forma tibi jam adest, adeò ut si quem arbitrum de formæ præcellentiâ delegerimus, haud quaquam dicere potis sit, quamobrem tua calvaria meæ sit anteferenda, siquidem utraque pariter tum calva, tum nuda, utrique dentes pariter ostendimus, pariter oculis orbati sumus, pariter naribus simis ac sursum hiantibus deformati. Cæterùm sepulcrum ac saxa illa preciosa, Halicarnassensibus forsitan jactare licebit, & hospitibus gloriæ caussâ ostentare, tanquam qui magnificam quandam apud se structuram habeant; verùm quid hinc commoditatis ad te redeat, vir egregie, nequaquam video, nisi forsan illud commodum vocas, quòd plus oneris, atq; nos sustines, sub tam ingentibus saxis pressus. MAU. Itáne nihil illa mihi conducunt omnia, planéq; pares erunt Mausolus ac Diogenes? DIO. Imò haud pares, inquam, vir clarissime, nam Mausolus discruciabitur, quoties earum rerum in mentem veniet, quibus in vita florere consuevit, ac Diog. interim eum ridebit. Atq; illi quidē de suo illo monumento, quod est in Halicarnasso membrabit, ab uxore Artemisiâ

 atque

atq; ſorore parato, contra Diogenes ne id quidem ſuo de corpore novit, nunquid habeat ſepulcrum. Neque enim illi res ea curæ eſt, verùm apud viros excellentiſſimos ſui memoriam famámque reliquit, ut qui vitam peregerit viro dignam, tuo monumento, Caron abjectiſſime, celſiorem, ac tutiore in loco ſubſtructam.

Dialogus 27.

Nireï, Therſitæ, & Menippi.

NIR. Ecce profectò Menippus hic judex erit, uter nostrûm ſit formoſior. Dic Menippe, an non tibi videor formâ præſtantior? MEN. Imò quinam ſitis, priùs arbitror judicandum; nam hoc opinor, ſciri eſt opus. NIR. Nireus ac Therſites. MEN. Uter Nireus; uter Therſites; nondum enim vel hoc ſatis liquet. THER. Jam unum hoc vinco, quòd tibi ſum ſimilis, neque tantopere me præcellis, quantopere te cæcus ille Homerus extulit, unum omnium formoſiſſimum appellans, quin ego faſtigiato vertice, rariſque capillis, nihilo te inferior viſus ſum arbitror. Jam verò tempus eſt, uti pronuncies Menippe, utrum altero formoſiorem æſtimes. NIR. Mirum ni Aglaia Charopéque prognatum, qui vir pulcerrimus unus omnibus è Graiis Ilium veni. MEN. Atqui non item ſub terram opinor, pulcerrimus veniſti, verùm oſſa tua aliis ſunt ſimilia, porrò calvaria

varia hoc uno insigni à Ther. siten calvariâ
dignosci possit, quod tua delicata est; mol-
liculam enim ac neutiquam virilem habes
habes. N I R. Attamen Homerum per-
contare, quâ specie tum fuerim, cùm in-
ter Græcorum copias militarem. MEN.
Tu quidem somnia mihi narras, at ego ea
specto, quæ video, quæque tibi adsunt in
præsentia; cæterùm ista nôrunt, qui id
temporis vivebant. N I R. Quid igitur
tandem? an non ego formosior Menippe?
M E N. Neque tu, neque quisquam alius
formosus hoc loco, siquidem apud In-
feros æqualitas est, paresque sunt o-
mnes. T H E R. Mihi quidem vel hoc
sate st.

Dialogus 28.

Menippi & Chironis.

M E N. EQuidem inaudivi Chiron, te
Deus cùm esses, mori concupîsse
se mortem. C H I. Vera ista audisti ô
Menippe, planeque mortuus sum, sicuti
vides, cum mihi licuerit immortalem esse.
M E N. At quænam te mortis cupido te-
nebat, rei vulgo nimirum invisæ? nonnihil
C H I. Dicam apud te, virum non im-
prudentem. Non erat mihi amplius ju-
cundum immortalitate frui. M E N.
Quid? an injucundum erat vivere, hi-
cemque cerni? C H I. Erat inquam
Menippe, nam quod jucundum vocant, id
ego neutiquam simplex, sed varium quid-
dam esse arbitror. Verùm cum ego sem-
per

per viverem, iisdémque fruerer, sole, luce, cibo, cum horæ eædem recurrerent, reliqua item omnia, quæcunque contingunt in vita, reciproco quodam orbe redirent, atq; aliis alia per vices succederent, satietas videlicet eorum me cepit. Neq; enim in eo voluptas est sita, si perpetuò fruaris iisdem, sed omnino in permutando posita est. MEN. Probè loqueris Chiron. Verùm quo animo fers ea, quæ apud Inferos habes, posteaquam ad hæc tanquam ad potiora te contulisti? CHI. Haud suaviter Menippe, siquidem æqualitas ipsa quoddam habet admodum populare. Nihil autem interest, utrùm in luce quis agat, an in tenebris. Præterea neque sitiendum est nobis quemadmodum apud superos, neque esuriendum; sed ejusmodi rerum omnium egentiâ caremus. MEN. Vide Chiron ne tibi-ipsi contradicas, néve eódem tibi recidat oratio. CHI. Quamobrem istuc aïs? MEN. Quoniam si illud tibi fastidio fuit, quod in vita semper iisdem simllibúsque rebus utendum erat, cùm hîc itidem similia sint omnia, eundem ad modum parient fastidium, at de integro tibi quærenda erit vitæ commutatio, atque hinc quopiam aliam in vitam demigrandum, id quod arbitror fieri non posse. CHI. Quid igitur faciendum Menippe? MEN. Illud nimirum, ut sapiens cùm sis, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant, præsentibus rebus sis contentus, bonísque consulas quod adest, neque quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.

Dialogus 29.

Diogenis, Antisthenis, & Cratetis.

DIO. Ocium nunc agimus, Antisthenes & tu Crates: quare, cur non obsecro imus deambulatum, rectà ad ingressum & fauces orci, ut ibi spectemus eos, qui descendunt, quinam sint, & quid quisque eorum agat? ANT. Eamus Diogenes. Etenim spectaculum hoc jucundum fuerit, videre alios quidem ipsorum lacrymari, alios autem ut dimittantur, supplicare: quosdam autem ægrè descendere, & quanquam cervicem urgente ac impellente Mercurio, reluctari tamen, & resupinos obniti, nullâ necessitate aut commodo suo. CRA. Ego verò etiam exponam vobis, quæ ipse vidi in via, quando huc descendebam. DIO. Expone Crates, videris enim quædam omninò risu digna dicturus esse. CRA. Tum alii multi nobiscum descendebant, tum verò inter ipsos maximè nobiles, Ismenodorus ille dives, ex nostris, & Arsaces Medorum præfectus, & Orœtes Armenius. Ismenodorus igitur (occisus enim fuerat à latronibus circa Cithæronem, quando Eleusinem, ut arbitror, proficiscebatur) & gemebat, & vulnus in manibus præ se ferebat, liberos suos parvos, quos reliquerat, itentidem vocando, sibique ipsi ob audaciam succensendo, qui cùm Cithæronem transisset, ac illa loca circa Eleutheras deserta, ac bellis vasta-

ta peragrâsset, non ampliùs quàm duos servos secum adduxisset, idque etiam cùm phialas quinque aureas, & cymbia quatuor secum haberet. Arsaces autem (senior enim jam erat, & per Jovem, pro Barbarico illo ritu, facie non adeò inhonestâ, graviter ferebat atque indignabatur, quòd pedibus incederet, volebátque sibi equum suum adduci. Nam & equus unà cum eo mortuus fuerat, unà plagâ ambobus transfossis à Thracensi quodam scutato, in eo prælio, quod cum rege Cappadocum ad Araxem fluvium commissum fuerat. Nam Arsaces quidem infesto cursu in hostem ferebatur, longè, ut quidem ipse narrabat, ante alios evectus. Thrax autem expectato illo subsistens, ac scutum præ se tenens, venientem Arsacis hastam excutiendo divertit, ipse autem submissâ parumper sarissâ suâ, & equum & insidentem illum transverberat. ANT. Sed quo pacto fieri potuit, Crates, ut uno ictu ambos transverberaret? CRA. Facillimè Antist. Nam ille quidem cursu ferebatur, contum quendam viginti cubitalem prætentum habens, Thrax autem ubi peltâ objectâ plagam excussisset, & jam cuspis ipsum prætervecta esset, in genu procumbens excipit sarissâ venientis impetum, ac equum sub pectus vulnerat, quò mox præ furore ac vehementiâ cursus seipsum transadigente, eâdem hastâ etiam Arsaces per inguina utrinque ad nates usque penetrante, transfoditur. Intelligis nimirum quo pacto acciderit, cùm non viri, sed equi magis hoc opus fuerit.

Ve-

Veruntamen indignabatur ille, quòd non ampliore honore, quàm cæteri habebatur, volebátque eques descendere. Orœtes autem, privatus quispiam erat, atque admodum debilis pedibus, quippe qui neque stare humi, nedum incedere ullo modo poterat. Accidit autem hoc prorsus Medis omnibus, ut postquam ab equis descenderint, veluti qui super spinas ingrediuntur, summis pedum digitis, vix atque ægrè incedant. Quamobrem, cùm per seipsum humi dejectus jaceret, neque ullo prorsum pacto resurgere vellet, bonus ille Mercurius sublatum in se hominem, ad cymbam usque portavit, ego verò sequens ridebam. ANT. Et ego porrò quando huc descendebam, neque admiscui meipsum cæteris, sed relictis plorantibus illis, ad cymbam accurrendò, præoccupavi mihi locum, quo commodiùs navigarem. Inter navignadum verò, alii quidem lacrymabantur, alii autem nauseabant, ego verò inter ipsos sedens admodum oblectabar. DIOG. Tu quidem Crates, & tu Antisthenes hujusmodi sortiri estis itineris comites. Mecum autem Blepsias ille fœnerator, ex Piræo, & Lampis Acarnan, qui mercenarios milites ductavcrat, & Damis dives ille Corinthius, simul descendebant. Quorum Damis quidem à puero veneno interemptus fuerat, Lampis autem seipsum jugulârat. Blepsias verò fame miser periisse dicebatur, & apparebat sanè adhuc pallidus supra modum ac tenuis maximè. Ego verò quanquam antea nôram, interrogabam tamen quo pacto

cto quisque mortuus esset. Ac Damidi quidem accusanti filium, non injusta verò, inquam, passus es ab illo, qui talenta cùm haberes coacervata mille, ac ipse in deliciis viveres, annos 90. natus, adolescenti illi 18. annos nato, quatuor obolos suppeditabas. Tu verò Acarnan, (gemebat enim & ille ac devovebat Myrtium) quid amorem incusas & non potiùs te ipsum? qui hostes quidem haud unquã perhorrueris, sed te ultro periculis offerendo, ante alios in prælium descenderis; à puellâ verò vulgari illâ, fictisque lacrymis ac suspiriis generosus ipse tu captus fueris. Nam Blepsias quidem ipse sese accusat, ob nimiam stultitiam, quòd pecuniam videlicet custodierit hæredibus nullâ necessitudine sibi conjunctis, dum in perpetuum victurum esse vanus ipse se putat. Verùm mihi quidem non vulgarem voluptatem præbuerunt tunc lamentantes isti. Sed jam circa fauces sumus: Aspicere nos illuc oportet, atque à longè contemplari advenientes. Papæ, multi certè, & varii, omnésque lacrymantes, præter recèns natos istos & infantes. Quin & ætate nimiâ confecti illi lugent. Sed quid hoc? num philtro aliquo vitæ tenentur? Istum igitur decrepitum interrogare lubet, Quid ploras heus tu, tam provectâ ætate mortuus? Quid indignaris bone vir, præsertim cùm senex huc adveneris? Alicubi rex fuisti? MEND. Haudquaquam. DIO. Verùm satrapa? MEND. Neq; hoc. DIO. Num igitur dives fuisti, ideóq; malè te habet, quòd relictis multis deliciis ac vo-

luptatibus mori coactus fueris? MEND. Nihil tale, sed annos quidem circiter nonaginta natus fui, vitam autem difficilem egi, arundine & lineâ victum quæritans, ultra modum egenus ac pauper, liberis carens, & præterea claudus quoque, & parum oculis videns. DIO. Et vivere cupiebas cùm talis esses? MEND. Certè quidem, dulcis enim erat lux, mori autem grave & horrendum. DIO. Deliras, ô senex, & juveniliter te geris erga necessitatem, & hoc, cùm sis æqualis portitoris hujus. Proinde quid jam de adolescentibus dicamus, quando etiam decrepiti isti tantopere vivere cupiunt? quos decebat ipsam mortem etiam consectari, tanquam remedium quoddam eorum malorum, quæ secum fert senectus? Sed abeamus jam, nè quis & nos suspicetur tales esse, qui hinc aufugere cupiamus, quando circa fauces hîc nos oberrare viderit.

Dialogus 30.

Ajacis & Agamemnonis.

AJA. Si tu, dum furore correptus fuisti, Ajax, te-ipsum interfecisti, nósque omnes membratim concidere putâsti, quid, Ulyssem accusas? Ac paullò antè neque aspicere ipsum voluisti, cùm venisset huc vates consulturus, neque alloqui dignatus es virum commilitonem ac socium, sed superbè admodum ac grandi incedens gressu, præteriisti. AJA. Meritò Agamemnon. Ille enim mihi furoris hujus autor extitit, ut qui so-

solus mecum pro armis judicio contendere ausus fuerit. AGA. An verò dignum censebas te, qui absque adversario, & absque pulvere, ut dicitur, superares omnes? AJA. Quid ni? in tali utique caussâ. Nam armatura ea, cognationis quodam jure ad me pertinebat, cum fratris mei patruelis certè fuerit. Deinde vos cæteri, qui multò quàm ille præstantiores eratis, detrectâstis certamen, & concessistis mihi certaminis præmia. Iste autem Laërtæ filius, quem ego sæpe in summo periculo servavi, cùm jam à Trojanis propè concideretur, melior me esse voluit, ac dignior qui armis illis poliretur. AGA. Accusa igitur ô generose Thetim, quæ cùm tibi debuisset, armorum successionem ac hæreditatem, utpote cognato, tradere, in medium allata posuit ea. AJA. Haudquaquam, sed Ulyssem, ut qui solus sese mihi opposuerit. AGA. Ignoscendum ô Ajax est: si homo cùm esset, appetivit gloriam, rem dulcissimam, cujus gratiâ etiam nostrûm quilibet obire pericula sustinet, præcipuè quando & vicit te postea, & hoc, Trojanis ipsis judicibus. AJA. Novi ego quæ me damnârit, sed fas non est, de Diis aliquid dicere. Ulyssem igitur aliud quàm odisse non possum, Agamemnon, non si ipsa mihi Minerva hoc imperet.

Dialogus

Dialogus 31.

Minoïs & Sostrati.

MIN. PRædo hic quidem Sostratus, in Pyriphlegethontem præcipitetur; sacrilegus autem ille à Chimæra discerpatur; Tyrannus verò iste, Mercuri, juxta Tityum in longum extentus, arrodendum & ipse hepar præbeat vulturibus. Vos autem boni ac probi abite quàm celeriter in campum Elysium, insulásque beatorum habitate, pro iis, quæ rectè ac justè in vita fecistis. SOST. Audi ô Minos, num tibi justa dicere videar. MIN. An ego denuo nunc audiàm? an non convictus es Sostrate, quòd & malus fueris, & tam multos occideris? SOST. Convictus quidem fui, sed vide, num justè ob id supplicio afficiar. MIN. Atque admodum, si modò id justum est, pro merito quenque suo pœnam dependere. SOST. Attamen responde mihi ô Minos. Breve enim quiddam interrogabo te. MIN. Dic, modò non prolixè, quò deinceps & cæteros dijudicare possimus. SOST. Quæcunque in vita egi, utrùm volens ea feci, an ità à Parcis destinatum mihi fuit? MIN. A Parca scilicet. SOST. Proinde & boni pariter omnes, & nos, qui mali videmur, eadem agimus, dum illi obsecundamus. MIN. Ità profectò, Clotho videlicet illi parentes, quæ unicuique injungit, cùm primùm natus est, quæ agenda ipsi sunt.

sunt. SO. Si quis igitur vi compulsus ab alio, occiderit aliquem, cùm non possit illi contradicere, à quo compescitur, ut, verbi gratiâ, si carnifex, aut satelles quispiam, alter judici parendo, alter tyranno, quemnam cædis istius reum ages? MI. Liquet reum agendum judicem aut tyrannum. Quoniam neque ipsum gladium accusare possumus, subservit enim hic, tanquam instrumentum quoddam, animis atque furori accommodatus illius, qui primò caussam hanc præbuit. SO. Rectè sanè ô Minos, laudo quòd hæc etiam exemplo, quasi quodam auctario locupletas. Si quis autem, mittente hero, veniat ipse aurum vel argentũ afferens, utri nam ei gratia haberi debet, aut utri beneficium hoc acceptũ referendũ est? MI. Ei qui misit, Sostrate, nam ille qui attulit, minister tantùm fuit. SO. Vidésne igitur, quàm injusta facis, dum supplicio afficis nos, qui ministri tantùm fuimus eorum, quæ Clotho nobis imperavit? & rursum, dum honore prosequeris eos, qui in alienis bonis veluti dispensatores quosdam sese gesserunt. Non enim illud dicere quisquam poterit, quod contradicere, aut imperata detrectare licitum fuerit in iis, quæ cum omni prorsum vi ac necessitate imperata fuêre. MI. Multa, ô Sostrate, & alia videas licet, minimè secundùm rationem fieri, si diligenter expendas. Veruntamen tu ex hac quæstione hoc boni consequêris, quandoquidem non prædo solùm, verùm etiam Sophista quidam esse videris. Solve ipsum Mercuri, néve deinceps ampliùs puniatur. Cæterùm illud vide, nè

&

& cæteros manes similia interrogare doceas.

Dialogus 32.

Menippus seu Necyomantia.

Menippus, Philonides.

MEN. *Salve atrium, domúsque vestibulum mea, ut te lubens aspicio luci redditus.* PHI. Nónne hic Menippus est canis ille? Non hercle alius, nisi ego forte ad Menippos omnes hallucinor. Ac quid sibi vult habitus hujus insolentia, clava, & lyra, & leonis exuviæ? Adeundus tamen est. Salve Menippe, unde nobis advenisti? diu est quòd te in urbe non vidimus. MEN. *Venio relictis manium specu, & nigris portis, ubi Orcus incolitur superis procul.* PHI. O Hercules clam nobis Menippus vitâ functus est, revixítque denuò. MEN. *Non, sed me adhuc vivum recepit Tartarus.* PHI. Quænam caussa tibi fuit novæ hujus atq; incredibilis peregrinationis? MEN. *Juventa, magísque juvenis animus me impulit.* PHI. Siste ô beate, Tragica & ab Jambis descendens, sic potiùs simpliciter eloquere, quæ nam hæc vestis, quæ caussa tibi itineris inferni fuit, cùm alioqui neque jucunda, neque delectabilis sit via? MEN. *Res, dilecte, gravis me infernas egit ad umbras, Consulerem manes ut vatis Tiresiaí.* PHI. Heus tu: atqui deliras, alioqui non hoc pacto caneres apud amicos consarcinatis versibus. MEN. Nè mi-

reris

teris, amice, nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo facto versibus sic impletus sum, ut numeri mihi in os suâ sponte confluant. Verùm dic mihi quo pacto res humanæ hîc se habent in terris? & quidnam in urbe agitur? PHIL. Nihil novi. Sed quemadmodum priùs actitabant, rapiunt, pejerant, fœnerantur, usuras colligunt. MENIP. O miseri atque infelices. Nesciunt enim qualia de nostris rebus nuper apud Inferos decreta sunt, qualésque forte jacti sunt in divites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto poterunt effugere. PHIL. Quid ais? Novi nè aliquid apud Inferos nostris de rebus decretum est? MEN. Per Jovem, & quidem multa, verùm prodere non licet, neque arcana quæ sunt, revelare, nè quis fortè nos apud Rhadamanthum impietatis accuset. PHIL. Nequaquam ô Menippe, per Jovem, nè invideas sermones amico. Nam apud hominem tacendi non ignarum, & initiatum præterea sacris edisseres. MEN. Dura profectò jubes, & neutiquam tuta, verùm tuâ gratiâ tamen audendum est. Decretum est ergò, divites istos ac pecuniosos aurum tanquam Danaën servantes abstrusum—

a. PHIL. Nè priùs, ô bone quæ sunt decreta dixeris, quàm ea percurras omnia, quæ abs te audire libentissimè velim. Quæ videlicet descensûs caussa fuerit, quis itineris dux, deinde ex ordine, & quæ illîc videris, & quæ audieris omnia. Verisimile est enim te, cùm res pulcras videndi

dendi curiosus sis, eorum quæ visu aut
auditu digna videbantur, nihil omninò
prætermisisse. MEN. Parendum est:
am indiis tibi est. Nam quid facias, urgen-
te amico ? Ac primum sanè tibi expe-
diam, quæ res animum meum ad hunc de-
scensum impulerit. Ego igitur, cùm
adhuc puer essem, audirémque Home-
rum atque Hesiodum, seditiones ac bella
narrantes non semideorum modò, sed &
ipsorum etiam Deorum adhuc verò & a-
dulteria eorum & violentias, rapinas, sup-
plicia, patrum expulsiones & fratrum,
sororum nuptias, hæc mehercule omnia
bona pulcráque putabam, & studiosè er-
ga ea afficiebar. Postquam verò in viri-
lem jam ætatem pervenirem, hîc leges
rursus jubentes audio Poëtis adprime
contrarias, neque videlicet adulteria com-
mittere, neque seditiones movere, neque
rapinas exercere. Hîc igitur hæsitabun-
dus constiti, incertus omninò quo me
pacto gererem. Neque enim Deos un-
quam putavi mœchaturos, aut seditiones
invicem fuisse moturos, nisi de his rebus
perinde ac bonis judicâssent. Neque rur-
sus legumlatores his adversa jussuros, ni-
si id conducere existimarent.

3. Quoniam igitur in dubio eram, vi-
sum est mihi hos adire, qui philosophi vo-
cantur, atque his me in manus dedere, ro-
garéque uti me, utcunque liberet, ute-
rentur, vitæque viam aliquam simplicem
ac certam ostenderent. Hæc igitur me-
cum reputans ad eos venio, imprudens
profectò, quòd me *ex fumo* (ut aïunt) in
• *flammam*

flammam conjicerem. Apud hos enim maximè diligenter observans summam reperi ignorantiam, omniáque magis incerta, adeò ut præ his illico mihi vel idiotarum vita jam aurea videretur. Alius etenim soli me jussit voluptati studere, atque ad eum scopum universum vitæ cursum dirigere. In eo ipsam sitam esse felicitatem. Alius rursùs omninò laborare, corpúsque siti, vigiliis, ac squalore subigere, miserè semper adfectum, contumeliísque obnoxium assiduè, Hesiodi sedulò inculcans celebria illa de virtute carmina, & sudorem videlicet, & acclivem in verticem montis ascensum. Alius contemnere jubebat pecunias, carúmque possessionem indifferentem putare. Alius contra bonas ipsas etiam divitias esse pronunciabat. De mundo verò quid dicam? de quo ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quandam repugnantium invicem nominum turbam indies audiebam, & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdissimum, de contrariis unusquisque cùm diceret, invincibiles admodum & probabiles sermones adferebat, ut nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contenderent, contra quicquam hiscere potuerim, atque id, cùm tamen manifestè cognoscerem fieri nunquam posse, ut eadem res calida simul frigidáque sit. Prorsum igitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus, ut interdum capite annuerem, interdum contrà abnuerem. Præterea quod multò erat istis absurdius, vitam eorum diligenter

obser-

observans, comperi eam cum ipsorum verbis præceptísque summopere pugnare. Eos enim qui spernendam censebant pecuniam, avidissimè conspexi colligendis divitiis inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes, omnia denique nummorum gratiâ tolerantes. Ii verò qui gloriam verbis aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem in gloriam referebant. Voluptatem rursus omnes ferme palàm incessebant, clanculum verò ad eam solam libenter confluebant. Ergò hac quoque spe frustratus magìs adhuc ægrè molestéq; tuli. Aliquantulùm tamen indè memet consolabar, quòd unà cum multis & sapientibus & celeberrimis insipiénsq; essem, atq; verè adhuc ignarus oberrarem.

4. Pervigilanti mihi tandem, atq; hisce de rebus mecum cogitanti, venit in mentem, ut Babylonem profectus, Magorum aliquem ex Zoroastri discipulis ac successoribus convenirem. Audieram siquidem eos inferni portas carminibus quibusdam ac mysteriis aperire, & quem libuerit, illuc tutò deducere, ac rursus indè reducere. Optimè ergò me facturum putavi, si cum horum quopiam de descensu paciscens, Tiresiam Bœotium consulerem, ab eóq; perdiscerem (quippe qui vates fuerit, & sapiens) quæ vita sit optima, quámq; sapientissimus quísq; potissimum elegerit. At statim quidem exsiliens quàm poteram celerrimè Babylonem rectâ contendi. Quò cùm venio, diversor apud Chaldæorum quendam hominem certè sapientem, atq; arte mirabilem, comâ quidem canum,

admo-

admodúmque promissâ barbâ venerabilem, nomen autem illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecránsque vix exoravi, ut quavis mercede vellet, in illam me viam deduceret. Suscipiens verò me vir primùm quidem dies novem ac viginti cum luna simul incipiens abluit ad Euphratem, manè solem Orientem versùs perducens, ac sermonem quempiam longum mussitans, quem non admodum exaudiebam. Nam (quod in certamine præcones inepti solent) volubile quiddam atque incertum proferebat, nisi quòd quosdam visus est invocare dæmones. Post illam igitur incantationem ter mihi in vultum spuens rediis rursus, oculos nusquam in obvium quendam deflectens. Et cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulsum, & Choaspi lympha, lectus verò in herba sub dio fuit. At postquam jam præparati satis hâc diætâ sumus, medio noctis silentio ad Tigridem me fluvium ducens, purgavit simul atque absterfit, facéque lustravit ac squillâ, tum pluribus itidem aliis, & magicum simul illud carmen submurmurans, dein totum me jam incantans, ac nè à spectris læderer, circumiens, reducit domum, ità ut eram, reciprocantem, ac reliquâ noctis parte navigationi nos præparavimus. Ipse igitur magicam quandam vestem induit, Medorum vesti ut plurimùm similem, ac me quidem his quæ vides, ornavit, clavâ videlicet, leonis exuviis, atque insuper lyrâ. Jussit præterea ut

nomen

nomen si quis me roget, Menippum quidem nè dicerem, sed Herculem, aut Ulyssem, aut Orpheum. PHIL. Quid ità ô Menippe? neque enim caussam aut habitûs, aut nominis intelligo. MENIP. Atqui perspicuum id quidem est, ac neutiquam arcanum. Posteaquam enim isti ante nos ad Inferos olim vivi descenderint, putavit, si me his assimularet, fore ut faciliùs Æaci custodias fallerem, atque nullo prohibente transirem, utpote notior tragico admodum illo cultu emissus.

5. Jam igitur dies apparuit, cùm nos in flumen ingressi in recessum incumbimus, parata siquidem ab illo fuerant, cymba, sacrificia, mulsa, & in id mysterium denique quibuscunque opus erat. Imponentes ergò omnia præparata, ità jam & ipsi *ingredimur tristes*, *lacrymisque implemur obortis.* Atque aliquantisper quidem in fluvio ferimur, deinde in paludem delati sumus, ac lacum quendam, in quem Euphrates conditur. Tum hoc quoque transmisso, in regionem quandam pervenimus solam, sylvosam atque opacam, in quam descendentes (præibat verò Mithrobarzanes) & puteum effodimus, & oves jugulamus, & foveam sanguine conspergimus. At Magus interim accensam facem tenens, haud ampliùs jam summisso murmure, sed voce quàm poterat maximâ clamitans, dæmones simul omnes convocat, Pœnas, Erinnyes, Hecaten nocturnam, excelsamque Proserpinam, simúlq; polysyllaba quædam nomina barbara

bara atque ignota commisceet. Statim ergò tremere omnia, & rimas ex carmine solum dudere, ac procul Cerberi latratus audiri, & jam res planè tristis fuit ac mœsta. *umbrarum ac timuit rex imis sedibus Orcus.* Ac protinus quidem inferorum patebant pleraque, lacus Pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tum per illum descendentes hiatum, Rhadamanthum propemodum metu reperimus extinctum. At Cerberus primum quidem latrabat, commovítque sese. At cùm ego lyram celerrimè correptam pulsâssem, cantu statim sopitus, obdormivit: deinde posteaquam ad lacum venimus, tranare ferè non licuit. Jam enim onustum erat navigium, & ejulatu certè plenum. Vulnerati quippe in eo navigabant omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus, usqueadeò, ut multi certè ex bello quopiam adesse viderentur. At optimus Charon, cùm leonis videret exuvias, esse me ratus Herculem, recepit, tránsque vexit libens, tum exeuntibus quoque nobis monstravit semitam.

6. Sed quoniam jam eramus in tenebris, præcedit quidem Mithrobarzanes, ego autem à tergo continuus illi comes adhæreo, quoad in pratum maximum pervenimus asphodelo consitum, ubi certè circumfusæ undique mortuorum stridulæ nos sequuntur umbræ. Tum paullò procedentes longiùs, ad ipsum Minoïs tribunal accessimus. Erat ipse quidem in solio fortè quodam sublimi sedens. Astabant autem illi Pœnæ, mali Genii, Furiæ.

Ex

Ex altera parte plurimi quidam adducti sunt ex ordine, longo fune vincti. Dicebantur autem adulteri, lenones, publicani, adulatores, sycophantæ, ac talis hominum turba quodvis in vita patrantium. Seorsim autem divites ac fœneratores prodibant, pallidi, ventricosi ac podagrici, quorum quisque vinctus erat, ferri pondere duorum talentorum imposito. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ pro defensione dicuntur, auscultamus. Accusant autem novi quidam atque admirabiles Rhetores. PHI. Quinam ergò hi, per Jovem, sunt, ac nè istuc quidem te pigeat dicere. MEN. Umbras nè unquam istas nôsti, quas opposita soli reddant corpora? PHI. Omnino Sané. MENIP. Hæ nos igitur cùm primùm functi vitâ sumus, accusant, testantur, atque redarguunt, quicquid in vita peccavimus, & sanè quædam ex his dignæ admodum fide videntur, utpote nobiscum versatæ semper nostrísque nusquam digressæ corporibus. Minos igitur curiosè quemlibet examinans, impiorum relegabat in cœtum, pœnas ibi sceleribus suis dignas luiturum. In hos præcipuè tamen incenditur, quos opes, dum viverent, ac dignitates inflaverant, quíque adorari se ferè expectabant, nimirum brevi perituram eorum superbiam fastúmque detestatus, quippe qui non meminissent mortales ipsi cùm sint, sese bona quoque mortalia consequutos. At nunc splendidis illis omnibus spoliati, divitiis inquam

genere, imperiis, nudi ac vultu demisso steterunt, tanquam somnium quoddam, humanam hanc felicitatem recogitantes, adeò ut hæc dum conspicarer nimis quàm delectatus fuerim. Et si quem eorum fortè agnoveram, accedens quietè aliquo modo submonui qualis in vita fuerat, quantoperéque fuerat inflatus, tum cùm plurimi manè fores ejus obsidentes, pulsi interim exclusíque à famulis, illius expectabant egressum. At ipsi vix tandem illis exoriens, puniceus, aureus, aut versicolor, felices ac beatos se facturum salutantes putabat, si pectus dexterámve porrigens, permitteret osculandam. Illi verò audientes ista molestè ferebant.

7. At Minos quiddam etiam judicavit in gratiam. Quippe Dionysium Siciliæ tyrannum, multis & atrocibus criminibus & à Dione accusatum, & gravi Stoïcorum testimonio convictum, Cyrenæus Aristippus interveniens (nam illum valdè suspiciunt Inferi, ejúsque plurimùm ibi valet autoritas) fermè jam Chimæræ alligatum absolvit à pœna, asserens illum eruditorum nonnullos olim juvisse pecuniâ. Tum nos à tribunali discedentes, ad supplicii locum pervenimus. Ubi amice, multa & miseranda audire simul, ac spectare licuit. Nam simul ac flagrorum sonus auditur, & ejulatus hominum in igne flagrantium, tum rotæ & tormenta, catenæ, Cerberus lacerat, & Chimæra dilaniat, cruciabantúrque pariter omnes, reges, servi, Satrapæ, pauperes, divites, mendici & jam scelerum

omnes

omnes pœnitebat. Et quosdam quidem eorum, dum intuemur, agnovimus, videlicet qui nuper è vita discesserant. At hi pudentes sese tum occulebant, nostróq; subtrahebant aspectui, aut si nos aliquando respiciebant, id serviliter admodum abjectéque faciebant. Atque hi quidem quàm olim putas, onerosi fastuosique in vita? At pauperibus malorum dimidium remittebatur, & cùm interquievissent, denuò cruciabantur.

8. Sed illa quoque quæ fabulis feruntur, asspexi, Ixionem, Sisyphum, Phrygiúmque graviter affectum Tantalum, geniúmque terræ Tityum, Dii boni, quantum? Integrum stratus agrum occupabat. Hos tandem prætereuntes, in campum irrumpimus Acherusium, invenimúsque ibi semideos, heroïdásque & aliam simul mortuorum turbam, in gentes tribúsque dispositam, alios quidem vetustos quosdam ac marcidos, atque (ut Homerus ait) evanidos, alios verò juveniles, & integros, & hoc potissimùm ob illam condiendi efficaciam Ægyptios. Verùm dignoscere quemlibet haud proclive fuit, adeò nudatis ossibus omnes erant invicem similes, nisi quòd vix tandem eos diu intendentes agnovimus. Quippe conferti considebant obscuri atque ignobiles, nullúmque servantes ampliùs pristinæ formæ vestigium. Cùm igitur multi simul ossei consisterent, invicem omnino similes, qui terrificum quiddam per cavos oculorum orbes transspicerent, dentésque nudos ostenderent, hæsitabam certè mecum, quo-

nam signo Thersitem à Nireo illo formoso discernerem, aut mendicum Irum à Phæacum rege, aut Pyrrhiam coquum ab Agamemnone. Nihil enim ampliùs veterum indiciorum eis permansit, sed ossa fuerunt, inter se similia, incognibilia, nullis inscripta titulis, nullíque unquam dignoscenda.

9. Hæc igitur spectanti mihi, persimilis hominum vita pompæ cuipiam longæ videbatur cui præsit, ac disponat quæque fortuna, ex his qui pompam agunt, diversos variósque cuique habitus accommodans. Alium siquidem fortunâ deligens, regiis ornat insignibus, & tiaram imponens, & satellites addens, & caput diademate coronans. Alium servi rursus ornatum induit, hunc formosum effigiat, hunc deformem atque deridiculum fingit, nam omnigenum, ut opinor, debet esse spectaculum. Quin habitus quorundam plerumque in mediâ quoque pompâ demutat neque perpetuò eodem finit ordine cultúque progredi, quo prodierant, sed ornatu commutato, Crœsum quidem coëgit servi captivíque vestes induere, Mæandrium autem antè inter servos incedentem, Polycratis tyrannide ornat. Et aliquantisper quidem eo cultu permittit uti; verùm ubi jam pompæ tempus præteriit, apparatum quisque restituens, & cum corpore simul exutus amictu, qualis antè fuit, efficitur, nihilo à vicino differens. Quidam tamen ob inscitiam, cùm suos fortuna cultus exigit, ægrè

f. runt

ferunt atque indignantur, tanquam propriis quibusdam bonis privati, ac non potiùs alienis, quibus paulisper utebantur, exuti. Quin in scena quoque vidisse te plerumque puto histriones istos tragicos, qui (ut fabulæ ratio poscit) modò Creontes, modò Priami fiunt, aut Agamemnones. Idémque (si sors tulerit) paullò antè tam graviter Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paullò pòst servus, poëta jubente, progreditur. At cùm fabulæ jam finis affuerit, quisque auratas illas vestes exutus, personam deponens, & descendens à crepidis, pauper atque humilis obambulat, haud ampliùs Agamemnon ille Atreo prognatus, aut Creon Menœcei filius, sed Polus filius Chariclei Suniensis, aut Satyrus filius Theogitonis Marathonius. Sic se mortalium res habent, quemadmodum mihi tum spectanti videbatur. PHIL.

10. Dic mihi Menippe; isti qui magnificos altósque tumulos habent super terram, & columnas, imagines, titulos, nihilóne sunt apud inferos plebis quibuslibet umbris honoratiores? MEN. Nugaris tu quidem. Nam si vidisses Mausolum, Carem illum dico Pyramide celebrem, sat scio, nunquam ridere desiisses, ità in antrum quoddam abstrusum despectim abjectus est in reliqua mortuorum turba delitescens. Hoc tantùm commodi mihi videtur ex monumento referre, quod imposito tanto pondere laborat magìs, & premitur. Nam cùm Æa-

cus, ô amice, locum cuique metitur (dat autem cui plurimùm haud amplius pedem) necesse est contentum decumbere, seseq; ad loci modum contrahere. At vehementiùs multò risisses, opinor, si reges hosce nostros, satrapásque vidisses apud eos mendicantes, & aut salsamenta vendentes, aut primas ipsas literas urgente inopiâ profitentes, & quemadmodum contumeliis à quovis afficiuntur, atque in faciem cædantur, perinde atque vilissima mancipia. Itaque Philippum Macedonem conspicatus, continere me certè non potui: ostensus est mihi in angulo quodam, detritos calceos mercede reficiens. Quin alios præterea multos erat videre mendicantes in triviis, Xerxes videlicet, Darios, ac Polycrates.

11. PHI. Admiranda narras ista de regibus, penéq; incredibilia. Socrates autem quid facit ac Diogenes, & si quis est sapientum alius? MEN. Socrates profectò etiam ibi obversatur, omnésque redarguit, versantur autem cum illo Palamedes, Ulysses, & Nestor, & si quis alius loquax mortuus. Adhuc equidem inflata sunt illi, & intumescunt exhausto veneno crura. At optimus Diogenes Sardanapalo vicinus Assyrio, Midæque Phrygio, atque aliis item pluribus ex istorum sumptuosorum numero manet, quos cùm ejulantes audit, veteris fortunæ magnitudinem recogitantes, & ridet & delectatur, ac supinis cubans ut plurimùm cantat, asperâ nimis atque injucundâ voce illorum ejulatus obscurans, adeò ut id ægrè ferentes

rentes, nec Diogenem ferre valentes, de mutandâ sede deliberent.

12. PHIL. De his jam satìs quidem, * —— cæterùm quodnam illud decretum est, quod initio dixeras adversùs divites esse sancitum? MEN. Benè admones, nescio enim quo pacto, cùm hac de re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberravi. Dum igitur ibi versabas, magistratus concionem advocaverunt his videlicet de rebus, quæ in commune conducerent. Conspiciens ergò multos concurrere, commiscens meipsum mortuis statim, & ipse unus eram de numero eorum, qui in concione aderant. Agitata sunt igitur & alia multa: postremò verò de divitibus negotium. In quos posteaquam plurima fuissent objecta, violentia, superbia, fastus, injuriæ, assurgens tandem ex populo Primus quidam hujusmodi decretum legit. *pag. 66

DECRETUM.

QUoniam, inquit, multa divites perpetrant in vita, rapientes ac vim inferentes, inopésque omni modo despectui habentes, visum est Senatui populóque, ut cùm functi vitâ fuerint, corpora quidem eorum pœnas cum aliis sceleratorum corporibus luant, animæ verò sursum remissæ in vitam, in asinos demigrent, donec in tali rerum statu quinquies ac vicies decem annorum millia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, atque à pauperibus agitati; deinde ut liceat illis

è vita excedere. Hanc sententiam dixit Calvarius patre Aridello, patriâ Manicensis, tribu Alibantiade. Hoc recitato decreto, approbaverunt principes, scivit plebs, adfremuit Proserpina, allatravit Cerberus. Sic enim rata, quæ Inferi statuunt, authenticáque fiunt.

13. Quæ igitur in concione agebantur, erant hujusmodi. Tum ego statim, cujus gratiâ veneram, Tiresiam adeo, atque illi re, uti erat, ordine narratâ, supplicavi, ut mihi diceret, quodnam optimum vitæ genus putaret. Hic verò subridens (est autem seniculus quispiam cœcus, pallidus, voce gracili) ô fili inquit, caussam tuæ perplexitatis scio à sapientibus istis profectam, haudquaquam idem invicem iisdem de rebus sentientibus, verùm haud fas est id tibi proloqui, siquidem Rhadamanthus interdixit. Nequaquam, inquam, ô paterculе, sed dic amabò, neque me contemnas, qui in vita te etiam ipso cœcior oberro. Abducens ergò me, procul ab aliis auferens, ad aures mihi inclinans, *Optima est*, inquit, *idiotarum privatorúmque vita, ac prudentior*. Ideo ab insipientia cessans alta cogitandi, & fines & principia inspiciendi, & vafros hosce syllogismos despuens, atque id genus omnia nugas æstimans, hoc solùm in tota vita persequere, ut præsentibus bene compositis minimè curiosus, nullâ re solicitus, quàm plurimùm potes, hilaris vitam ridénsque traducas.

14. Hæc cùm dixisset, rursus in Aspodelorum

lorum pratum sese corripuit. Ego igitur (nam & nunc vesper erat) age, inquam, O Mithrobarzane, quid cunctamur? ac non hinc rursus abimus in vitam? Ad hæc ille, Confide, inquit, O Menippe, brevem quippe facilémque tibi monstrabo semitam, & me protinus adducens in regionem quandam magis priore tenebricosam, manu procul ostendens subobscurum tenuéque, ac velut per rimam influens lumen, illud, inquit, Trophonii templum est, atque illac ad inferos è Bœotia descenditur, hac ascende, atque illico eris in Græcia. Ego igitur hoc sermone gavisus, salutato Mago, difficulter admodum per angustas antri fauces sursum repens nescio quo pacto in Lebadiam perveni.

Dialogus 33.

Charon sive Contemplantes.

MER. Quid rides, O Charon? aut quid deserto navigio in hanc lucem advenisti, non admodum assuetus Superûm rebus interesse? CHA. Cupido me cepit, O Mercuri, videndi, & quænam in vita gerantur negotia, & quibus studiis teneantur: tum etiam quibus bonis exuti plorent omnes, ubi ad nos descenderint. Neque enim ex ipsis quisquam citra lacrymas trajecit. Quare exemplo illius Thessali adolescentis commeatu à Dite impetrato, ut unum saltem diem à nave abesse liceret, in lucem ascendi; ac mihi videor in ipso planè tempore in te in-

cidisse. Nam peregrinus cùm sim, sat scio te non gravari, quin ambulando me ducas, singuláque demonstres, ut qui universa jam habeas comperta. MER. Non est otium ô portitor. Nam abeo jam nunc, negotium quoddam, quod ad mortalium statum pertinet, à Jove summo datum, expediturus. Ille, autem ad iracundiam propensior est, ut planè verear nè cunctantem me vel totum vestræ sortis esse permittat, caligini videlicet addictum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ità & me correpto pede è summo dejiciat cœlo, nimirum quo & ipse pocillatoris munere fungens, claudicando risus moveam. CHA. Despicies ergò me temere & indecorè in terra oberrantem, præsertim amicus & navigationis socius, tum & nostræ Reipublicæ ex parte legatus? Atqui conveniret, ô Maiæ proles, illorum te etiamnum meminisse, quòd te vel sentinam exhaurire, vel remum agitare nè unquam quidem jusserim. Quin tu interim, quanquam adeò robustus es humeris, in navigii dorso porrectus stertis, aut si quam fortè ex umbris loquacem offenderis, cum hac inter navigandum perpetuò confabularis. Ego verò quantumvis senex remigium agens duplex solus remigo. At te per patrem obsecro ô charissime Mercuriole, nè me deseras, sed ut novo aliquo conspectu redeam, indica quænam in vita geruntur. Quòd si tu me reliqueris, nihil planè ab ipsis cæcis differre videbor. Ut enim illi lubrico gressu per caliginem titubant, ità rursus ego ad

lucem

lucem tibi hallucinabor: quin tu hanc mihi das gratiam, ô Cyllenie, perpetuò memori futuro. MER. Hæc profectò res verberum mihi caussa existet, adeò ut jam hinc commonstrationis hujus mercedem non sine tuberibus nobis fore prospiciam: obsequendum tamen. Quid enim facias ubi amicorum quispiam impellat? Principio ergò ut omnia singulatim & ex amussim conspicias, frustrà laboras, ô portitor; nam hoc multorum annorum fuerit negotium: deinde me denunciari oportebit tanquam transfugam à Jove. Tibi verò quò minùs mortis munia peragere posses, fuerit impedimento, neque non Ditis imperio detraxerit, cùm videlicet longo adeò tempore umbras adveheres nullas. Publicanus quoque Æacus, qui portorio colligendo præfectus est, stomachabitur, ut qui tanto tempore nè obolum quidem lucrifecerit. Verùm quâ viâ ipsa rerum capita videre possis, jam consilium erit nobis captandum.

2. CHA. Ipse, ô Mercuri, quod optimum factu fuerit videris: ego verò peregrinus cùm sim in terra, quid rerum hic agatur, nescio. MER. Breviter, ô Charon, editiore aliquo loco opus erit, ut indè cuncta queas prospicere. Cæterum si in cœlum subvolare tibi foret facultas, non laborarem, nam indè quasi ex specula omnia despiceres accuratè. Cùm autem tibi, cui semper cùm mortuorum simulacris commercium est, in Jovis regiam ascendere minimè liceat, jam tempus fuerit excelsum aliquem montem disquirere.

CHA.

CHA. Nôsti, ô Mercuri, quæ ad vos inter navigandum dicere consueverim? Siquidem ubi & procellosus ventorum flatus obliquo velo incubuerit, ut sublimè tollatur fluctus, ibi vos, quæ est vestra imperitia, jubetis vel velum contrahere, vel pedem paulisper accommodare, vel etiam ipsius venti cursum sectari. At ego quietem vos agere jubeo: ego enim, quid optimum sit, non ignoro. Eodem ergò modo & tu, cùm sis gubernator, quæ tibi convenire visa fuerint, facito. Ego verò ut est vectorum conditio, tacitus sedebo per omnia tibi jubenti obsecundans. MER. Rectè admones, ô Charon, ipse enim quid facto opus sit sciro, ac speculam nobis idoneam invenero. Num ergò Caucasus idoneus, aut hoc altior Parnassus, aut utroque eminentior Olympus ille? Atqui in Olympum mihi intuenti non contemnendi cujusdam consilii in mentem venit. Verùm ad hanc rem tuo & labore & obsequio pariter erit opus. CHA. Tuum ergò fuerit imperare, ô Mercuri. Equidem pro mea virili in omnibus parere conabor.

3. MER. Homerus poëta dicit, Aloëi filios, cum & ipsi duo essent, adhuc pueri, statuisse olim unà cum radicibus Ossam evulsam Olympo superimponere: deinde & huic Pelion, quòd arbitrarentur hoc pacto sufficientem se gradum & ascensum in cœlum habituros. Verùm hi adolescentuli, cùm impii essent, audaciæ suæ pœnas dederunt: nos autem qui hæc in Deorum injuriam minimè molimur, cur non

ipsi

ipsi eâdem viâ ædificamus montem monti agglomerando? quò videlicet exactiorem & commodiorem habeamus prospectum. CHA. Et duobus nobis, ô Mercuri, vires sufficerint ad loco-movendum vel Pelion, vel etiam Ossam? MER. Quidni, O Charon? an tu nos abjectiores, magísque imbecillos infantulis illis judicas, maximè cùm simus Dii? CHA. Nequaquam, sed res ipsa incredibilem quandam magnifici operis ostentationem continere videtur. MER. Non injuriâ, imperitus enim es, nec in poëtarum fabulis versatus. At egregius Homerus duobus statim versibus accessum nobis paravit in cœlum, adeò facilè congestis montibus. Porrò admiror hæc tibi prodigiosa videri, cùm tamen Atlanta non ignores, qui vel solus cœlum ipsum fert, universos nos sustinens. Sed & de fratre meo Hercule fortè audîsti quomodo ipsi illi Atlanti in officium successerit, ipséque se oneri tantisper, dum ille interquiesceret, supposuerit. CHA. Audio sanè hujusmodi: an autem vera sint, tu & Poëtæ videritis. MER. Verissima, ô Charon, alioqui cujus gratiâ viri illi sapientes ementirentur? Itaque primùm Ossam vectibus eruamus, quemadmodum carmen præscribit & ipse architectus Homerus: *at super Ossam Pelion arboribus densum.* Vides, quàm citra negotium pariter, & quàm poëticè effecerimus? Agè hac mole conscensâ dispiciam, num aut hæc faciant satìs, aut plura superstruere oporteat. Papæ! quid hoc? Hæremus

adhuc

huc in ipsa cœli radice. Etenim ab oriente sole vix Ionia & Lydia conspiciuntur: Ab occidente verò non ampliùs quàm Italia ac Sicilia. Porrò à Septentrione ea solùm, quæ Istro adjacent, apparent. Illinc autem Creta: neque hæc admodum apertè. Quare, sicuti videtur, & Oetam transponere oportet, postremò omnibus superimponendus Parnassus. CHAR. Sic faciamus. At hoc solùm vide, nè plus æquo attenuando opus ipsum tenuius fragiliúsque reddamus, ità ut tandem unà cùm ipsa mole deturbati, Homericam illam ædificandi rationem nimis amaram experiamur, nimirum calvariis ex casu perfractis. MER. Bono animo es, ô Charon, res omnis in vado erit; tu Oetam transpone, advolvatur & Parnassus. En iterum conscendam, benè habet, cuncta jam conspicio: & tu nunc ascende. CHA Manum mihi porrige, ô Mercuri, neque enim parvam ac humilē molem me facis ascendere. MER. Si singula contueri gestis, ô Charon, hæc ambo consistere nequeunt, ut periculo vaces, & spectandi sis cupidus. Verum hac meâ dexterâ nitere, ac pedetentim scandendo, nè in lubrico pedem figas, cave. Nunc omni ex parte res bene se habet, cùm & tu superâris. Jam verò quoniam bicipiti vertice prominet Parnassus, uterque altero occupato consideamus. Tu autem nunc oculis in orbem ductis intuere universa.

4. CHA. Terram video amplam, ac paludem quandam ingentem, quæ undique terram

terram circumfluit. Tum montes ac fluvios & Cocyto, & Phlegethonte ampliores. Ad hæc homines admodum exiles, & horum nidulos quosdam. MER. Urbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris. CHA. Vides, quàm nihil nobis tanto labore sit effectum? Quin frustrà sede movimus Parnassum unà cum Castalia, tum & Oetam, cæterósque montes omnes. MER. Quid ità? CHA. Equidem è sublimi exactè despicio nihil. Desiderium autem erat non urbes solùm, neque montes ipsos tanquam in tabula depictos intueri; verùm & homines ipsos, tum quæ faciant, quæq; loquantur exaudire haud secus ac priùs, cùm tu obvius mihi factus ridentem conspiceres, ac quidnam riderem, percunctareris. Nam cùm ridiculum quiddam audirem mirum in modum delectabar. MER. Quidnam hoc erat? CHA. Cùm quidam ab amicorum quopiam ad cœnam, opinor, vocatus esset, in posterum, inquit, diem veniam maximé. Atque interim dum hæc diceret, tegula quædam, nescio quo deturbante, à tecto in caput huic irruens, ipsum necavit. Risi ergò hominem ut qui promissa minimè præstaret. Sed & nunc quò magis audiam, magísque videam, descendendum mihi censeo. MER. Quietus sis. Nam & huic malo remedium invenero, atque incantatione quadam ab Homero acceptâ videndi aciem acutissimam tibi vel brevi reddidero. Ac posteaquàm pronunciavero carmina ipsa, memor sis non ampliùs hallucinari, verùm apertè cuncta intueri. CH. Dic solúm. ME.

Dimovi nubem, visum quæ texerat ante,
Ut tandem agnoscas quæ sint homine sive
Deive.

CHA. Quid est? MER. Annon jam vides? CHA. Mirum in modum cœcus sane Lynceus ille si mecum componatur. Itaque deinceps hoc primum me velim doceas, mihique percunctanti respondeas. Sed heus tu, vin' & ipsum me Homericis versibus tecum agere, quò videlicet intelligas, neque ipsum me ab Homeri elegantiâ abhorrere? MER. Unde tu, quæso, illius aliquid scire posses nauta cùm sis, & cum remis rem habeas. CHA. Vides, opprobria sunt hæc in artem. At ego cùm illum vitâ jam functum trajicerem, multa carmina recitantem audivi, quorum nonnulla adhuc in memoria hærent. Porrò tempestas non mediocris tum nobis incubuit. Etenim postea quam cantilenam quandam navigantibus non admodum prosperam neq; salutarem fuisset auspicatus, carminum vi impulsus Neptunus, & nubes convocavit, atque tridente velut toryna (instrumento, quo in olla aliquid teritur & agitatur inter coquendum) injecto, cùm fluctuum procellas excitavit, tum aliis multis turbis universum miscebat mare, adeò ut parùm abfuerit, quin tempestas, quæ unà cum densa caligine imminebat, navem nobis subvertisset. Tum ergò & ille nauseabundus bonam carminum partem Scyllæ & Charybdi evomuit, sed & Cyclopi. MER. Non ergò difficilè fuit ex tanto vomitu paucula aliqua reservare. CHA. At dic mihi.

Crassus

Crassus & ille quis est vir magnus, conspicuúsque
Vertice sublimi atque humeris latissimus amplis.

MER. Milo Crotoniates hic est athleta, applaudunt autem ei Græci, quòd taurum sublatum solùm per medium ferat stadium. CHAR. At quantò justiori caussâ, ô Mercuri, ipsum me laudibus eveherent, qui paullò pòst ipsum tibi Milonem, quantus est, correptum in naviculam imponam: nempe ubi à morte invictissimo adversario luctâ superatus ad nos venerit, quando nec ipse planè intelliget quâ cruris implicandi ratione sit dejectus. Tum profectò nobis plorabit recordatus & harum coronarum, & hujus applausûs. Nunc autem quia, propterea quòd taurum gestârit, est admirationi, grandia sapit, ac mirificè sibi placet. Quid ergò de ipso arbitrabimur? Num quòd mortem etiam aliquando sibi imminere speret? MER. Quid? ille mortis recordaretur in tanto flore? CHA. Missum hunc fac, ô Mercuri, risum nobis haud ità multò pòst exhibiturum, quando videlicet nobiscum navigans nè culicem quidem ampliùs, nedum taurum ferre poterit.

5 Sed illud tu mihi dicas velim, quis alius ille vir gravis, nec tamen Græcus, quantum ex peregrino habitu conjici potest? MER. Cyrus, ô Charon, Cambysis filius, qui imperium, quod olim Medi obtinebant, ad Persas transtulit. Atq; idem Assyrios nuper devicit, & Babylonē expugnavit. Ad hoc exercitū in Lydiā traducere jam

re jam parat, hoc jam in animo destinans, ut Crœso superato imperium habeat in omnes. CHA. At Crœsus ubi tandem ille? MER. Illorsum oculos deflecte in magnam illam arcem, quæ triplici muro est septa. Sardis illæ. An non Crœsum ipsum vides in aureo sedentem solio, ac cum Solone illo Atheniensi differentem? Vis auscultemus quæ de re verba faciant? CHA. Volo, ô Mercuri. CROE. O hospes Atheniensis, qui jam divitias nostras vidisti, thesauros scilicet & quantum nobis auri sit rudis, tum & aliam supellectilem pretiosam, dic mihi quemnam omnium hominum felicissimum arbitraris. CHA. Quid tandem dicet Solon? MER. Bono sis animo, nihil abjecti, ô Charon. SOLON. Felices quidem admodum pauci. Verùm ex his, quos ego novi, Cleobim & Bitonem sacerdotis filios arbitror felicissimos extitisse. CHA. Argivæ sacerdotis hic dicit, qui nuper postquam matrem vehiculo insidentem ad sacrarium usque ipsi jugum subeuntes adduxissent, è vivis statim excesserunt. CROE. Esto, habeant illi felicitatis primas. At quis tenebit secundas? SOLON. Tellus Atheniensis, qui præterquam quòd benè vixit, mortem etiam pro patria obire non recusavit. CROE. Ego verò, ô scelus, non tibi videor felix esse? SOLON. Nondum, ô Crœse statui, quòd nec dum ad vitæ metam perveneris. Rectissimus enim ejus rei index ac certissimus mors ipsa existit, & vita ad finem usque

usque feliciter perducta. CHA. Optime facis, ô Solon, quòd nostri non es oblitus, quoniam cymbam ipsam his de rebus judicare censes.

6. Sed quinam illi, quos Crœsus emittit? aut quid humeris gestant? MER. Aureos Pythio lateres dicat, pro oraculi mercede, cujus beneficio paullò pòst peribit. Est enim vir ille mirum in modum vatibus deditus. CHA. Et illud est aurum splendidum scilicet, quódque subpallidum refulget rubore: nunc enim, cùm antè jam sæpe de eo audierim, ipsum primum video. MER. Hoc celebre illud est nomen, cujus gratiâ tantopere pugnatur. CHA. Atqui non video quonam pretio commendetur, nisi hoc fortè ad rem pertinet, quod qui ferunt, eo gravantur. MER. Annon intelligis quot hujus gratiâ bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot perjuriæ, quot cædes, quot vincula, quámque longinqua navigatio, quot mercaturæ, quot servitutes? CHA. Propter hoc nè, ô Mercuri, quod parùm ipsi æri præstat? Nam æs novi, ut qui à singulis vectoribus, quod & tu ipse non ignoras, obolum exigam. MER. Est ità ut dicis, ô Charon. Verùm æs, quia magna est ejus copia, non est in pretio. Aurum verò, & hujus quidem parùm, Hi qui terræ venas scrutantur, ex immenso profundo effodiunt. Attamen ex terra provenit, quemadmonum plumbum, & reliqua metalla. CHA. Insignem quamdam hominum stultitiam narras, qui tanto amore prosequuntur rem tum pallidam, tum

tum etiam gravem. MER. At Solon ille aurum minimè mirari videtur, ut & planè vides. Nam cùm Crœsum ipsum, tum verò maximè hominis barbari jactantiam deridet, adeò ut videatur etiam mihi hac de re Crœsum velle percunctari. Quamobrem auscultemus.

7. SOL. Dic mihi, ô Crœse, putásne laterum horum indigere Apollinem? CROE. Per Jovem, nullum enim istiusmodi donarium Delphis habet. SOL. Arbitraris ergò te Deum beatum reddere, si inter alia multa, tuo beneficio, & aureos lateres possideat. CROE. Quidni? SOL. Magnam mihi paupertatem narras in cælo, ô Crœse, si Deos, cùm fortè desiderent aurum, ex Lydia advehere oportebit. CROE. Ubi enim alibi aurum proveniret tantùm quantum apud nos? SOL. Rursus illud mihi dicito: ferrum in Lydiâ nascitur? CR. Non admodum. SO. Potiori ergò re indigi estis. CR. Quînam ferrum præstantius auro? SOL. Si citra stomachum respondere velis, facilè quidem intellexeris. CR. Interroga tu modò ô Solon. SOL. Utri præstantiores an qui servant, an qui servantur? CROE. Qui servant profectò. SOL. Ergò si quemadmodum quidam narrant futurum, Lydos Cyrus adortus fuerit, aureósne gladios militi tuo facies, an ferro tum erit opus? CR. Ferro sanè, ferro. SOL. Et si hujus copiam non apparaveris, futurum ut egregium illud aurum captivum ad Persas abeat. CR. Bona verba, ô homo. SOL. Dii meliora velint, quàm ut

hæc hoc modo fiant. Verum tu hac viâ videris ferrum auro nobilius fateri. CR. Ferreos ergò lateres Deo me consecrare jubes, aurum autem revocare? SOL. Neque ferro ille indiguerit; Sed sive æs sive aurum dicâris, aliis sanè futuram prædam, ac possessionem suspenderis, & id quidem aut Phocensibus, aut Bœotiis, aut Delphis ipsis, aut etiam prædoni alicui tyranno. Deus autem artifices tuos planè nihil moratur. CROE. Semper tu quidem divitias mihi invides, & oppugnas. MER. Non fert delicatus hic Lydus, ô Charon, verborum & libertatem, & veritatem: quin ei peregrina, & nova quædam res videtur, hominem obscuro loco natum, ac pauperem, ea quæ urgeant, intrepidè dicere. Atqui haud ità multò pòst Solonis recordabitur, nimirum quando eum à Cyro captum in constructum rogum oportebit conscendere. Nam quæ cuique Parcarum fuso sint decreta, ipsam Clotho nuper legentem audivi, in quibus & hæc erant scripta: Crœsum quidem à Cyro captivum duci, ipsum autem Cyrum à Massagetide illâ necari. Viden' Scythicam illam fœminam candido vehentem equo? CHAR. Per Jovem. MER. Tomyris est, quæ suâ ipsius manu Cyri caput detruncatum in utrem cruore refertum intrudet. Sed & filium Cyri vides, adolescentem? Cambyses ille est. Is patre defuncto, in imperium succedet, ac ubi mille modis errârit & in Lybia, & in Æthiopia, tandem insaniâ correptus, occiso

occiso à se api, migrabit è vita. CHA. O rem valdè ridiculam. Sed num quis vel aspicere sustineat ipsos adeò sibi præ cæteris placentes? aut etiam cui credibile videri poterit, illum scilicet paullò post fore captivum? hunc autem caput in utre sanguine pleno habiturum?

8. At quisnam is est, O Mercuri, cui pallam purpuream jam fibula nectit? quem corona adornat, cui cocus, piscis ventre dissecto, annulum exhibet in gente mari septâ, regis se nomine jactat? MER. Bellè, ô Charon, quòd interim occinis. Cæterùm Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui ipse se modis omnibus felicem putat. Verùm & hic tandem ab assistente famulo Mæandrio Orœtæ Satrapæ proditus in crucem suffigetur. Miser sanè qui vel temporis momento ex universa felicitate exciderit, nam & hæc nuper ex Clotho audivi. CHA. Præclare, ô Clotho, ità & ipsos in crucem suffige, & eorum capita generosè detrunca, quò se homines tandem agnoscant: Sed & tuo beneficio in sublime adeò ferantur, nimirum ut postea quantò altiori ruinâ, tantò graviori dolore decidant. Porrò quod ad me attinet, quemcunque horum nudum in navigio agnovero, cum maximè ridebo, quando neque purpuram, neque regium capitis tegmen, neque lectum secum adferat aureum.

9. MER. Et horum quidem fortuna sic se habebit. Sed vidésne vastam quandam multitudinem, atque ex hac alios navigantes, alios bella gerentes, alios in foro

foro litigantes, alios terram aratro proscindentes, alios fœnerantes, postremò alios mendicantes? CHA. Video variam quandam turbam, ac promiscuam, & vitam perturbationum plenam. Ad hæc civitates conspicio apum examinibus similes, in quibus proprium quendam, peculiarémque habent singuli aculeum, quo sibi vicinos pungunt. Quidam autem ex ipsis velut crabones agúntque ferúntque imbecilliorem. At agmen illud quod ex improviso illos circumvolitat, quinam sunt? MER. Spes, ô Charon, & metus, & amentia, tum voluptas, avaritia, ira, odium, atque id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permista, atque per Jovem in eâdem cum ipsis Republica degit odium, ira, æmulatio, tum & imperitia, hæsitantia, avaritia. Porrò metus & spes ipsos supervolitantes, ille quidem horrorem incutit, aliquando verò tantum trepidare facit; hæ autem supra caput in altum vergentes ubi quispiam apprehendere conatur, in sublime volantes aufugiunt, illis inhiantibus relictis, quod ipsum & Tantalum apud Inferos ab aqua pati vides. Quod si aciem intenderis, conspicies in alta, & Parcas ipsas expenso singulos adnere tenuia quædam fila, quibus universum mortalium genus subnixum dependet, vidêsne quasi quosdam araneorum nexus ab ipsis fusis in singulôs demissos. CHA. Video equidem filum ut plurimùm admodum tenue cuique è sublimi innexum: hoc quidem illi, illud verò alii. MER. Rectè vides,

des, ô portitor. Nam ab ipso fato imminet interitus illi ab hoc, huic autem ab alio. Atque hunc hæredem fore ejus, cujuscunque filum fragilius fuerit, rursus autem illum hujus. Tale enim quiddam connexio illa portendit. Vides ergò cunctos à tenui filo suspensos? Atque hic quidem ex ipsis in altum subtractus, sublimis est, verùm paullò pòst, ubi ponderi tanto sustinendo non ampliùs par fuerit, filo dirupto decidens, ingentem excitabit strepitum. Alius autem qui paullulùm tantùm à terra fuerit subductus, tametsi cadat, citra tamen strepitum jacebit, adeò ut ruinam vix ipsi audiant vicini. CHA. Nimis quàm ridicula hæc sunt, ô Mercuri.

10. MER. Atqui nè verbis quidem illis pro dignitate consequi possis, quàm sint ridicula, maximè ardua illorum studia, & quòd nonnunquam, interea dum multâ spe aluntur, intereunt ab optima scilicet morte abrepti. Cuius nuncii, & ministri, ut cernis, admodum sunt multi, putà febres, tum frigidæ, tum fervidæ (latinis veteribus querceræ dictæ) tabes, inflammatio pulmonis, tum gladii, latrocinia, cicutæ, judices quoque atque tyranni. Et horum nihil omninò mentem eorum subit tantisper sanè, dum eorum conatus feliciter processerint. At si quando suâ se spe falsos senserint, tum illud *ohe* frequens in ore, pariter & *eheu*, & *eheu*, & *heu mihi*. Quod si jam indè ab initio secum perpenderent, mortales se esse, ac posteaquam paullulũ hoc temporis in vita fuerint

ta fuerint peregrinati, hinc relictis terrenis rebus omnibus, velut è somno migraturos, profectò & prudentius, circumspectiúsque vitam ducerent, & cùm emoriendum esset, minùs angerentur. Nunc autem quia præsenti rerum statu usuros se perpetuò sperant, cum minister aut vocârit, aut abducere fuerit conatus, irretitos vel febre, vel tabe, stomachantur, & ducenti renituntur propterea sanè, quòd abstrahendos se à bonis præsentibus nè aspectârint quidem. Sed enim quid non faceret ille, qui domum magno studio ædificando operarios urget, si intellexerit eam quidem finem habituram, ipsum autem se, cùm jam fastigium imposuerit, discessurum, domo ità relictâ hæredi, ut is fruatur, ipse autem miser nè semel quidem in ea cœnet? Ille verò qui lætatur, quòd sibi masculam prolem uxor pepererit, ideóque convivio excipit amicos, patris nomen, nempe suum puero imponit, si præsciret puerum septem annos natum, emoriturum; nunquid ob prolem tibi videretur gaudio ferri tam immodico? Verùm in caussa est quòd in eum quidem intuetur, cui in filio res prosperè cadunt, cui patrem esse contingit, vel athletæ, vel ejus, qui vicerit Olympia: vicinum autem, qui natum cremandum effert, non inspicit, neque novit, quo funiculo quámque tenui sibi sit suspensus. Quin & eorum, qui de finibus digladiantur, quanta sit turba vides, & quàm multi coacervent pecunias, qui tamen antequam ipsis frui liceat, ab imminentibus, quos dixi, tum nunciis, tum

ministris avocantur. CHA. Video isthæc omnia, & mecum ipse cogito, quidnam jucundum eis in vita sit, aut quid tandem sit illud, quo spoliati tantopere stomachentur.

11. MER. Quin etiam si ipsorum reges, quos vel omnium felicissimos esse apparet, introspiciat quispiam diligenter, *extra aleam*, &, ut dicis, extra ancipitem fortunam constitutos, invenerit iis inhærere tristia longè plura jucundis: tot timoribus, tot turbis, tot odiis, tot insidiis, tot iris, tot adulationibus miseri illi involvuntur. Prætermitto & luctus, & morbos, tum & affectus, qui ex æquo tum vulgo & his dominantur, usque adeò ut non minoris fuerit & temporis & negotii, horum hîc recensere mala, quàm & privatorum. CHA. Tibi ergò, ô Mercuri, dicere volo, cuinam mortales similes mihi videantur, atque horum vita omnis. Vidistin' aliquando bullas illas in aqua, torrente aliquo cum strepitu scaturiente, existentes? Tumores illos inflatos dico, quibus cogitur spuma. Harum sanè quædam sunt parvæ & exiles, quæ statim dissolutæ evanescunt: aliæ verò diutiùs durant, atque aliis ad se coactis vehementer inflantur, ac in maximum surgunt tumorem. Tandem & hæ dissolvuntur omninò, pereúntque. Neque enim secus fieri poterit. Hæc tibi hominum vita, singuli flatu tumescunt, ità ut alii sint majores, alii autem minores, postremò alii quidem momentaneam, móxque deficientem sentiant inflationem, alii verò priùs

Homo bulla.

deficiant,

deficiant, quàm omninò constituantur. At omnes destrui & evanescere necesse est. MER. Nihil tu quidem infelicius hominum naturam similitudine expressisti, quàm vel ipse Homerus, qui universum mortalium genus arborum foliis comparat.

Homines arborum foliis similes.

12. CHA. At tales quantvis sint, vides tamen qualia faciant, ut inter se avide contendant pro imperiis, pro honoribus, possessionibúsque, cùm tamen ipsos, universis his post se relictis, unico tantùm obolo instructos ad nos venire oporteat. Vis igitur, quoniam in edito consistimus loco, quàm possum magnâ voce acclamando eos adhorter, primùm quidem, ut à conatibus & stultis & vanis abstineant; deinde ut mortem semper præ oculis habentes, hunc vitæ cursum transigant, in hanc sententiam verba proclamans; ô stulti, quid tanto studio in his rebus molimini? desistite à laboribus, neque enim perpetuò vivetis. Nihil ex his, quæ hîc præclara habentur, perpetuum est, nec aliquid istorum, cùm moriendum est, secum auferre quispiam poterit. Quin necesse est hominem quidem (quisquis is tandem fuerit) nudum abire, domum autem atq; agrum, & aurum, in aliorum transire manus, semperque dominum mutare. Hæc atque ejusmodi alia, si unde exaudiri possint, ipsis inclamarem, annon putas vitæ eorum magnæ fore utilitati, ita, ut etiam prudentiores longè inde fieri queant? MER. ô beate, nescis quantopere eos tum ignorantia, tum error occupaverit,

Commonitio Charontis

adeò ut eorum aures, nè terebro quidem amplius aperire queas, tantâ obturârunt cerâ, haud aliter ac sociorum aures Ulysses, veritus nè Sirenum cantus exaudirent. At quinam audire potuerint, etiamsi vocem in tantum intendas, ut rumparis? Nempe quod apud vos oblivionis fons potest, idem hîc præstat ignorantia. Quanquam sunt in eis & pauci quidem, qui quoniam ceram in aures non accipiunt, ad veritatem ipsam declinant, atque in ipsis rebus cernentes acutum, quales sint agnoscant. CHA. Vel illis ergò solis acclamarem. MER. Supervacaneum fuerit, ea quæ sciunt ad eos dicere. Vides quomodo à vulgi turbâ semoti rideant, quæ alii factitârint; & neutiquam conveniat ipsis cum vulgo, adeò ut jam appareat ipsos fugam è vita ad nos adornare. Omnibus odiosi sunt, eò quòd istorum imperitiam redarguant. CHA. Bellè, ô generosi vos, tametsi pauci. MER. Vel hos esse fuerit satis. Sed nunc descendamus.

Auditus hominum obturati.

Contemplatio finis.

13. CHA. Unum adhuc discere desiderium est, quod ubi docueris, perfectam sanè doctrinam dederis. Nam conspicere gestio, in qua cadavera reponant, dum in terram defodiunt. MER. Monumenta, tumulos, sepulcra hæc vocant, cæterùm tumulos illos ante urbes vides, tum columnas & pyramides. Omnia illa mortuorum sunt receptacula, cadaverumque custodiæ. CHA. Quid ergo saxa illa coronant, unguentoque inungunt? alii pre tumulis constructo rogo ac foveâ effossâ,

sa, fumeosas illas exurunt cœnas, & vinum mulsámque aquam (quantum conjecturis assequi possum) in ipsas foveas infundunt. MER. Equidem ignoro, ô Portitor, quid hæc ad eos qui apud inferos agunt. Verùm illis persuasum est, umbras ab inferis reduces cœnare quidem, utcunque liceat, circum nidorem, ac fumum volitando, bibere autem è foveis aquam mulsam. CHA. Illos adhuc bibere, vel esitare, quarum calvariæ sunt aridissimæ? Atqui ridiculum est me tibi hæc dicere, qui, quotidie ipsos deducas, probè nôsti an ubi semel terram subierint, denuo velut postliminio jure ad superos remeare queant. Quin & ipse maximè ridicula paterer tot negotiis occupatus, si eos trajiciendo non deducere solùm, sed reducere oporteret, si quando vellent bibere. O Stulti, quæ est hæc amentia? Non scitis, quàm latè distantibus finibus viventium, & mortuorum res sunt sejunctæ, quoque pacto res se habeant apud nos? *Ubi mortuus est, æquè tumuli, qui nescit honorem, & qui sortitus spectandi funera saxi. Atqui honor unus adest, & regi Agamemnoni, & Iro, Thersitæ, & similis Thetidos formosus Achilles, unde jam pariter sicce nudaque perverans Asphodeli campos confracto vertice cuncta.* MER. Papæ! quam multa ex Homero hauris. Sed quia me submonuisti, Achillis sepulcrum tibi volo indicare. Vides illud quod propè mare situm est, illic Trajanũ est Sigæum, è regione autem conditus est Ajax in Rœteo. CH. Non magnifica, neq; insignia sunt monumenta.

14. Verùm celebriores urbes mihi commonstra, de quibus infernè tam magnifica audimus. Ninum scilicet Sardanapali urbem, Babylonemque, Mycenas quoque, tum & Cleonas simul, & Ilium ipsum: nam illinc oriundos multos memini trajicere, adeò ut totis jam decem annis neque navem subduxerimus, neque ea interim refrixerit. MEN. Ninus quidem, ô Portitor, jam est eversa, ità ut ne vestigium ejus sit reliquum, neque ubi sita fuerit olim, facilè dixeris. Babylon autem tibi illa est tot turribus bene munita, quæ magno illo ambitu est septa, haud ità multò pòst & ipsa desideranda, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me sanè commonstrare pudet, omnium verò maximè Ilium. Nam ubi descenderis, sat scio, præfocâris Homerum, propterea quòd tam magnificis versibus has nugas decantare non tribuerit. Verùmtamen & quondam extiterint felices, nunc autem mortuæ sunt & ipsæ. Urbes enim, ô Portitor, perinde ac homines emoriuntur, & quod longè mirabilius, solidi etiam fluvii, ità ut Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem reliquum appareat. CHA. Vah, quæ laudes Homere, quámque superba nomina! *Ilium ingens, & manibus amplum. Tum structu belle Cleonæ.*

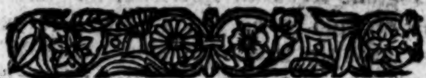
Non homines tantùm, verùm & urbes & propè cuncta morti obnoxia esse.

15. Sed interim dum fabulamur, quinam illic dimicant, & quâ pro re se mutuò cædunt? MER. Argivos vides & Lacedæmonios, ô Charon, atque semimortuum imperatorem Othryadem suo ipsius

san-

ſanguine tropæum inſcribentem. CHA. At pro quo eis eſt pugna? MER. pro eo ipſo agro, in quo pugnant. CHA. ô hominum amentiam, qui haud ſciunt ſe, etiamſi nunc quiſquam eorum totam Peloponneſum poſſideat, unius tamen vix pedis locum ab Æaco accepturos. Campum autem aliàs alii colent, ſæpè etiam hoc tropæo per aratrum revulſo. MER. Hæc quidem hoc modo ſe habebunt. At nos jam hinc deſcendamus, ac montibus his in ſuas ſedes repoſitis, regrediamur, ego, quidem quò ſum ire juſſus, tu verò ad navem. Equidem paullò pòſt veniam, & ipſe tibi umbrarum gregem mecum adducens. CHA. Probè feciſti, ô Mercuri, atque in eorum album adſcriberis, à quibus beneficio me affectum perpetuò me agnoſcam; quandoquidem tuâ ope in hac peregrinatione plurimùm ſum adjutus. O qualia infelicium hominum ſtudia! Reges, lateres aurei, magnifica ſacrificia, prælia; Charontis autem nulla habetur ratio.

FINIS.

LUCIANI SAMOSATENSIS DIALOGORUM

Liber 2.

Dialogus 1.

De Somnio, ſeu vitâ Luciani.

Eſieram nuper in ludum ire factus jam ætate adoleſcens, cùm pater unà cum amicis conſilium capiebat, quamnam artem, potiſſimùm mihi diſcendam proponeret. Pluríſque igitur videbatur humanitas, ſeu literarum ſtudium & labore multo, & tempore longo, & ſumptu non exiguo, denique & fortunâ quadam indigere; noſtras autem res cùm parvas eſſe & modicas, tum verò celere quoddam auxilium poſtulare. Quod ſi igitur artem aliquam mechanicam didiciſſem, fore, ut principiò ſtatim ab ipſa arte, neceſſaria vitæ comparare poſſem, neque neceſſe habere adeò ætate jam provectus, domi déque paterna menſa vivere: ſed non multò pòſt etiam ipſum patrem exhileraturum

eſſe

esse me, referendo domum semper aliquid ab arte quæsitum. Alterius itaque consultationis caput propositum est, quænam ars & optima, & ad discendum facillima, & homine libero maximè digna foret: deinde & minori sumptu, atque instrumento egeret, multum autem & sufficientem quæstû suppeditaret. Proinde aliò aliâ laudante, prout quisq; animo affectus, aut usu expertus erat, pater ad avunculum aspiciens (aderat enim is quoque statuarius tum habitus optimus, & poliendo marmore inter præcipuos laudatus) minimè fas, inquit, est, aliam artem prævalere, te præsente. Sed hunc (meq; demonstrabat) abduc tecum, & doce lapidum artificem probum, & eorundem compositorem ac statuarium nobis esse. Poterit enim & hoc, naturâ, ut scis, præditus felici. Fecerat autem hanc de me conjecturam pater, ex ludicris à me aliquando è cera confictis. Quando enim à præceptoribus domum dimittebar, abradens ceram, nunc boves, nunc equos, interdum per Jovem, & homines, fingebam, non omninò ineptè, ut tum videbar patri. Ob quæ à præceptoribus quidem plagas accipere solebam, ad probandam autem ingenii dexteritatem, hæc quoque tum in parte laudis ducebantur. Atq; adeò bonam ex eo spem de me omnes concipiebant, ut qui brevi adeò artem hanc secundùm fingendi illam facilitatem, perdiscere possem. Igitur simul atque idonea dies videbatur esse auspicandæ artis, ipse tradebar avunculo, non admodum, per Jovem, iniquè aut graviter ferens. Sed

mihi etiam lusum quendam non injucundum ipsa res videbatur habere, & apud æquales ad ostentationem & laudem valere, si & Deos sculpere, & parva quædam simulacra, cum mihi, tum illis, quibus vellem, adornare possem. Ac tum primum quidem illud, quod & incipienti usu venire solet, accidebat. Coelum enim quoddam avunculus mihi tradens, paullatim tabulam lapideam, quæ in medio posita erat, contingere, atque artem auspicari jubet, tritum illud admonens: *Dimidium facti qui cœpit habet.* Cæterum durius impingente me præ imperitia, tabula frangitur. Avunculus autem indignatus, & scuticam quandam propè jacentem corripiens, nequaquam mansuetè, aut uti adhortantem decebat, excepit, atque initiavit me, ità ut mox in lacrymas procemium artis mihi verteretur. Aufugiens igitur indè domum redeo, continuèque ululando, & lacrymis oculos opplendo commemorabam scuticam, demonstrabam vibices, nimiámque illius crudelitatem accusabam: hoc quoque addens quod invidiâ quâdam ista fecisset avunculus, videlicet metuens, nè se in arte superarem. Irascente itaque matre, & multa fratri convitia faciente, posteaquam nox supervenit, dormivi, plenus adhuc lacrymarum totámque noctem cogitabundus jacens. Atque hactenus quidem, quæ diximus, ridicula puerilíaque sunt: quæ vero deinceps audietis, nequaquam contemnenda sunt, ô viri, sed quæ admodum auscultandi cupidos auditores quoque requirant.

Nam

Nam, ut juxta Homerum dicam, *Venêre mihi divino somnia natu Almam per noctem*, ità clara & manifesta, ut nihil ab ipsa veritate distarent. Adhuc igitur etiam pòst tantum temporis intervallum, & habitus eorum, quæ mihi tum apparuêre, in oculis hærent, & ipsa vox auribus quasi intonat: adeò plana fuerunt omnia.

2. Duæ mulieres manibus corripientes trahebant me in diversum, utraque ad se videlicet, violentè admodum & validè. Parùm itaq; abfuit quin me discerperent, dum inter se ambitiosè adeò contendunt. Nam modò hæc superabat, & propemodum totum tenebat me: modò altera eadémque me ad se retrahebat. Clamabant autem ambæ, accusabántque mutuò sese: hæc quòd me suum videlicet illa possidere vellet: illa verò quòd hæc frustrà aliena sibi usurparet. Erat autem altera quidem operaria, & virili aspectu, & squalidâ comâ, manus callo passim obductas habens, succinctâ veste, & marmoreo pulvere oppleta, qualis & ipse avunculus esse solebat, quando lapides poliebat. Altera verò facie admodum honestâ habitum decentem præ se ferens, & vestes ornatas ac mundas induta. Postremò autem permittunt meo judicio, ut utri earum conversandum mihi putem sententiam feram. *Somnium, seu visio Luciani.*

3. Ac prior quidem dura, atque virilis illa sic cœpit: Ego chare puer statuaria sum ea, quam tu herì discere cœpisti, familiaris adeò tibi & cognata à parentibus. Nam & avus tuus (addens nomen avi materni) marmorarius fuit, & avunculus pariter *Statuariæ Verba.*

pariter & patruus tuus eandem artem exercuêre, & per nos inter præcipuos celebrati sunt. Quod si igitur voles deliriis ac nugis, circa quas ista versatur (indicans alteram) abstinere, ac mecum degere, principio generosè educaberis, humerósque habebis validos, & ab omni invidiâ alienus eris, neque unquam in terras alienas, atque externas hinc abibis, relictâ patriâ atque domesticis tuis, neque etiam ob verba, & orationem modò laudabunt te omnes. Neque verò averseris corporis hanc fragilitatem, aut vestium sorditiem, nam his initiis profectus Phidias ille Jovem spectandum exhibuit, & Polycletus Junonem fabricavit: præterea Myron laudibus vectus est, & Praxiteles in magna admiratione fuit. Adorantur itaque nunc illi cum ipsis Diis. Quod si igitur horum unus tu quoque fores, quomodo non celebris, & ipse apud omnes homines fieres? Patrem certè beatum efficeres, & patriam tuam omnibus spectabilem redderes. Hæc atque etiam his plura balbutiendo, & pleraque barbarè pronunciando dixit statuaria, valdè studiosè omnia connectens, & me in suam sententiam adducere cupiens. Sed non ultra memini, plurima enim memoriam jam effugerunt.

4. Cæterùm ubi tandem finem fecit, tum altera illa in hunc fermè modum orditur. Ego verò, ô fili, Humanitas sum jam nunc consueta ac nota tibi, tametsi ad finem aut plenum nondum periculum mei feceris. Quanta igitur bona acquisiturus sis, si statuarius evadas, ipsa modò exposuit.

Nihil

Nihil enim aliud, nisi operarius eris, corpore laborans, & in eo totam spem vitæ positam habens: obscurus ipse degens modicum & minimè generosum quæstum faciens: dejectus animo: tenuis ac pauper reditibus: neque amicis in judiciis auxilio eris, neque inimicis formidabilis, neque etiam inter cives beatus, sed hoc solum opifex videlicet quispiam, & ex multâ atque promiscuâ plebe unus, præstantiorem te semper formidans, & dicenda valentem præ oculis habens ac palpans, & in summa leporis quandam vitam agens, potentiorísque lucrum existens. Quod si etiam Phidias, vel Polycletus fias, præclaráque & admiratione digna, multa opera præstiteris, artem quidem laudabunt omnes, at qui ex aspicientibus tibi similis esse optârit, modò mentem habeat, nemo erit. Qualis qualis enim fueris, nihil nisi rudis quispiam artifex manibus laborans, & iisdem victum quæritans censeberis. Contrà autem si mihi obsequaris, principiò tibi ostendam multa veterum virorum præclara opera, & res admiratione dignas, & orationes illorum tibi renunciando, & omnium (ut sic dicam) expertum te reddendo, animum (quod principium in te est) exornabo tibi multis ac præclaris ornamentis, modestiâ scilicet, justitiâ, pietate, mansuetudine, æquitate, prudentiâ, fortitudine, amore honesti, & pulcerrimarum quarumcúnque rerum desiderio. Hæc enim verè syncera sunt animi ornamenta. Neque autem latebit te vel veterum quic-

quicquam vel eorum quæ in præsens geri debent, sed ea quæ facienda sunt, quæque fieri decet, me duce prospicies: & in summa, omnia quæcunque seu divina, seu humana sint, parvo tempore docebo te: & qui nunc pauper atque inops es, istius nescio cujus filius, qui de arte adeò illiberali, nescio quid consultas, haud ità multò post nimium felix nimiúmque beatus omnibus videberis, dum honoribus afficieris, & laudibus efferreris, & pulcherrimarum quarumcunque rerum gloriâ celebraberis, illius etiam qui divitiis ac genere antestant in te animis ac oculis convertis. Ac vesti tum quidem talem geres (demonstrans suum, gerebat autem admodū splendidum.) Magistratibus vero & primò in consessu honore ante alios dignus existimaberis. Et si quando aliquò peregrè abiens proficisceris, etiam in aliena terra non ignotus aut obscurus eris. Talibus scilicet ornamentis ego te insignem atque conspicuum reddam, ut eorum quoque qui te aspicient, quisq; proximè astantem leniter impellens & commovens digito te demonstret, atque *hic est ille* dicat. Jam si quid studio dignum accidet, quod vel ad amicos, vel etiam ad ipsam civitatem pertinebit omnes in te oculos atque ora convertent. Atque si tum aliquid fortè dixeris plerique hiantes auscultabunt, admirantes & prædicantes, tum ob dicendi vim, & orationis potestatem; tum etiam patrem tuum ob felicitatem prolis: & quod dici vulgò solet, quòd ex hominibus quidam immortales redduntur, id quoq; tibi

tibi dabo? Nam postquam ipse ex hac vita discesseris, nunquam desines conversari doctis, & consuetudinem habere cum optimis. Demosthenem illum certè vides cujus filius fuerit, & quantum ego eundem reddiderim. Vides & Æschinem, qui Tympanistriæ cujusdam filius erat, & tamen propter me etiam Philippus Rex illum palpavit. Socrates autem qui & ipse inter statuariam hanc artem enutritus fuit, simul atque primùm intelligere cœpit meliora, & relicta illa transfugit ad me, nimirum audis, ut nunc ab omnibus decantetur? Igitur relinquens tantos ac tales hosce viros, res adeò splendidas, orationes tam graves ac illustres, vestium ornamenta, honorem, famam, laudem, primos assessus, potentiam, imperia, denique & illam quam ex dicendo consequeris gloriam, & quâ te omnes ob prudentiam prædicabunt felicem, tuniculam aliquam indues sordidam, habitúmque assumes servilem, vectes præterea, scalpra, & id genus cætera sculpendi cædendíque instrumenta in manibus habebis deorsum inclinatus in opus, humi repens, demissus, denique modis omnibus abjectus & contemptus, nunquam autem vel expergiscens, vel virile aut libero homine dignum quicquam cogitans, sed in opera intentus, ut illa videlicet proportionibus suis consona, & benè formata tibi reddantur; de te ipso autem, ut & concinnus & ornatus incedas, minimè curam gerens, sed te ipsis istis saxis contemptiorem reddens.

5. Adhuc igitur dicente hæc illâ, non

expectato

expectato orationis fine, surgens, sententiam tuli, & relictâ deformi & operatrice illa transivi ad humanitatem admodum gaudens, præcipuè postquam mihi etiam in mentem venit scuticæ, & quod plagas statim non paucas incipienti mihi pridie illa inflixisset. Porrò relictâ illâ principiò quidem indignè ferebat, complodebátque manus, & dentibus infrendebat. Postremò autem quemadmodum Nioben audimus, ità hæc quoque diriguit, & in saxum mutata est. Quòd si igitur incredibilia passa esse videtur, nè miremini, somnia enim mirifica sunt, & mira operari solent. Altera autem ad me respiciens, proinde, inquit, ego tibi hanc justitiam rependam, quoniam caussam hanc benè & rectè judicâsti. Veni igitur & ascende vehiculum hoc (commonstrato quodam vehiculo quod alatis equis quibusdam Pegaso similibus vehebatur) ut videas qualia ac quanta ignoraturus fuisses, si me non secutus esses. Cæterùm postquam ascendi, illa quidem agitare, atque aurigari cœpit, ego verò ubi jam in sublime sublatus fui, observabam, & contemplabar ab oriente incipiens usque ad occidentem urbes videlicet, & populos, non aliter quàm Triptolemus olim spargens quiddam in terram, quanquam non ampliùs memini quidnam illud fuerit, quòd tum spargebam, nisi hoc solum quod ex inferiori loco aspicientes homines laudabant me, & ad quoscunque volando perveneram, cum multâ prædicatione & gratulatione me prosequebantur, & quasi deducebant.

Porrò

Porrò ubi illa hæc tanta mihi, & meipsum collaudantibus illis demonstrâsset, reduxit rursum non ampliùs eâdem veste illa indutum, quam habueram ab initio avolans, sed videbar mihi tum admodum delicatus splendidâ veste redire. Deprehendens igitur & patrem astantem, atq; exspectantem me, commonstravit ei vestem illam, & meipsum qualis redirem, submonuítque eum, quàm parùm abfuerit, quin maximè digna de me ille cum amicis statuisset.

6. Atque hæc quidem memini videre me, cùm primùm è pueritia egressus essem, plagarum metu, ceu mihi videor tum perturbatus, sed interea cùm hæc dicuntur, ô Hercules, inquit quispiam, quàm longum hoc somnium & judiciale est. Deinde alius quidem hoc interpellans: *Hyemale* (inquit) *somnium est*, quando noctes sunt longissimæ, aut fortasse etiam trinoctiale, qualis & ipse Hercules est. Quid igitur in mentē venit illi nugari talia nobiscum, mentionémque facere puerilis istius noctis somniorúmq; veterum, & ætate jam obsoletorum? futilis est omnis frigida oratio. An fortè somniorum quorundam quasi quosdam interpretes esse nos credidit? Nequaquā ô bone. Quoniā neq; Xenophon quondā exponens somniū illud, quo pacto illi visum fuerat in domo paternâ, & deinceps nôstis visionem, non ut conjectationem, propositam tanquam nugari statuisset, illa narravit, præsertim in bello, & summâ rerum desperatione constitutus circumstantibus undique hostibus,

sed

ſed quòd utilitatem quandam ſecum habebat illa narratio. Proinde & ego ſomnium hoc vobis expoſui, eâ videlicet gratiâ, ut adoleſcentes ad meliora ſtudia converterentur, & *Humanitatem* amplecterentur, & maximè ſi quis eorum præ inopia & paupertate pejùs de ſe ipſo ſtatuit animúmque ad deteriora declinat, ingenium non illiberale illiberaliter perdendo. Confirmabitur enim & ille ſat ſcio, & quaſi convaleſcet, ſermone hoc audito idoneo, ſufficienti exemplo me ſibi propoſito, ubi videlicet ipſe ſecum cogitabit, è quibus vitiis ad optima provectus fuerim, Humanitatémque appetiverim, minimè dejectus aut fractus animo ob eam paupertatem, in qua tunc fui: deinde qualis & huc ad vos aſcenderim, qui certè ut nihil aliud aut ampliùs, nulla tamen ſtatuariorum iſtorum inferior aut obſcurior evaſi.

Dialogus 2.

Deorum Concilium.

JUP. Ne poſthac murmuretis, ô Superi, neque ad angulos converſi in aurem, alter cum altero colloquatur, indignantes multos parùm dignos noſtri ſympoſii eſſe participes. Verùm, poſteaquam coactum eſt concilium, quiſque propalam in medium ſuam adferat ſententiam, & quæ accuſatione digna ſunt, accuſet. Cæterùm Mercuri præconium illud ex lege clarâ voce promulgato.

MER.

MER. Arrige aures, vocem comprime. Quis ex Diis senioribus & perfectis, quibus permissum est, in concione verba vult facere? ipsa deliberatio de inquilinis, & hospitibus futura est. MOM. Ego Momus, ô Jupiter, si fandi copiam mihi feceris. JUP. Jam ipso praeconio loquendi libertas tibi facta est; itaque meo permissu nihil opus est. MOM. Aïo itaq; vitiosè & improbè nonnullos nostrûm facere, quibus non satis est semel Deos ex hominibus factos esse, nisi suos quoque pedisequos, & famulos nobis honore pares esse ostenderint; quâ in re nihil magnum aut juvenile se fecisse existimant. Volo verò, ô Jupiter, ut intemerata loquendi libertas mihi concessa sit. Neque enim aliter, quae sentio, effari possim. Sed me omnes ex aequo noverunt quàm liberae linguae Deus sim, & quàm nihil eorum, quae parùm honestè & decorè fiunt, reticere soleam. Etenim omnia in reprehensionem rapio, ac propalam, quae mihi videntur, proloquor, neque reformidans cujusquam autoritatem, neque prae verecundia sententiam meam celans. Quapropter & onerosus multis esse videor, & naturâ sycophanticus, dum communis quispiam omnium accusator ab illis vocor. Sed enim postea quam licitum est, atque ità jam proclamatum, & tu Jupiter, cum libertate loquendi facultatem mihi concessisti, nihil reformidans dicam. Multi sunt, inquam, non contenti, quòd ipsi in deorum concilium admissi nostri contubernii sint participes, quòdque pari sorte nobiscum convivantur,

vantur, præsertim cùm ex dimidio homines eos esse constet, suos præterea ministros, & chori socios in cœlum adduxerunt, eósque Deos fecerunt adscriptitios. Et nunc æqualem cum aliis distributionem auferunt, & sacrificiorum consortes sunt, pensionem in inquilinos constitutam nobis minimè persolventes. JUP. Nè quid obscuris ambagibus involvas, ô Mome, verùm perspicuè & dilucidè, quæ sentis, eloquere, additis quoque nominibus. Jam enim in medium oratio ità tibi projecta, ut multos pariter in suspicionem rapiamus, ac alium alio modo tuis dictis obnoxium insimulemus. Oportet verò liberum concionatorem nihil ob metum reticere.

2. MO. Euge ô Jupiter, quòd me ad linguæ libertatem cohortaris, fit enim hoc abs te animo verè regio & magnifico. Proinde nominatim quoque eosdem perstringam. Ille enim generosissimus Bacchus semi-homo existens, neque à materna stirpe Græcus, sed Syrophœnicis cujusdam mercatoris, nempe Cadmi nepos, postquam immortalitate donatus est, cujusmodi ille quidem sit non dico, neque mitram, neque ebrietatem, neque errantem ejus incessum vitupero. Omnes enim, ut opinor, videtis quàm mollis sit & effœminatus delitiis, semi-sopitus, ferè jam à summo mane merum spirans. Ille verò totam curiam nobis ascivit, & toto choro advecto præstò est, Deósque declaravit, & Pana, & Silenum, & Satyros, agrestes quospiam & caprarios permultos, homines saltationi deditos, & formâ monstrosos. Quorum hic quidem gerens cor-

nua

cornua, dimidiâ atque inferiore parte corporis capram referens, barbámque profundam nutriens parùm ab hirco discrepat. Alter verò senex, calvitio & simis naribus deformatus, plurimùm super asinum inequitans, genere Lydus est. Cæterùm Satyri, acutis auribus, & ipsi calvi & corniger, qualia ferè hædis nuper natis excrescunt cornua, Phryges quidam existentes. Sunt verò caudati omnes. Videte ejusmodi Deos nobis facit generosus ille. Deinde miramur, si contemnunt nos homines, videntes adeò ridiculos, & portentosos Deos. Mitto enim dicere, quòd & duas mulieres adduxerit, nempe Ariadnem, cujus etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit: alteram Icari agricolæ filiam, & quod omnium est ridiculosissimum, ô Superi, Erigones quoque canem adduxit, ne tristitiâ afficeretur puella, si in cœlo non haberet catellum suum. Hæc verò non videntur vobis esse contumeliosa, quæque nec insania, nec risu carent? Audite etiam alios.

JUP. Cave, Mome, quidquam dixeris, aut de Æsculapio, aut de Hercule. Video enim quò orationis tuæ impetu rapiaris. Etenim horum alter medicum, & ægrotos morbis levat, estque planè multis aliis anteferendus. At Hercules filius meus non paucis laboribus immortalitatem adeptus est. Itaque cave ne hosce accuses.

MOM. In tui quidem gratiam tacebo Jupiter, etsi multa dicenda habeam, atque si

si nihil aliud, adhuc, tamen signa igne inusta in corpore retinent. Porrò si liceret & adversum te dicendi libertate uti, multa haberem quæ possem oratione reprehendere. JUP. Atqui in me maximè tibi licet dicere. Nunquid igitur & me ut Deum injustissimum in jus vocas? MOM. Equidem in Creta non tantùm hoc audire licet, verùm aliud quoque de te dictitant, atque etiam sepulcrum tuum commonstrant hospitibus. Ego verò neque illis fidem habeo, neque ex Achivorum numero Æginensibus suppositititum te esse affirmantibus. Cæterùm, quæ cum primis reprehensione digna sunt, ea in medium adducam. Enimverò horum delictorum principium & caussam cur noster consessus nothis abundet, tu Jupiter præbuisti, cùm te mortalibus mulieribus commiscuisti, & alias aliâ formâ ad ipsas descendisti. Ita ut metueremus ne quis te comprehensum sacrificaret, cùm taurus esses; vel aurifex aliquis te conficeret, cùm aurum esses; & pro Jove nobis aut monile, aut armilla, aut inauris fieres. Sed enim hisce semideis coelum jam complevisti, neque enim aliter possum dicere. Estque res planè absurdissima, si quis ex improviso audierit Herculem in Deorum numerum esse assumptum, Eurystheum autem, qui illi imperavit, fatis functum esse: & Herculis templum cerni in proximo, ministri existentis, Eurysthei verò illius domini, sepulcrum. Et rursus ex Thebanis Dionysius Deus factus est, ejus autem consobrini nimirum Pentheus &

Actæon

Actæon & Learchus homines fuerint omniũ infelicissimi. Ex quo verò tu Jupiter semel illis hanc licentiæ januam aperuisti, & ad mortalium consuetudinem te convertisti, te omnes imitantur. Neque solùm masculi Dii, sed (quod est turpissimum) etiam Deæ fœminæ. Quis enim ignorat Anchisen, Tithonum, Endymionem, & Jasonem, aliósque? Itaque hæc mihi missa facienda videntur, multi enim laboris esset hæc cuncta singulatim reprehendere.

4. JUP. At vide, Mome, nè quid de Ganymede dixeris. Malè enim me habebit, si adolescentem verbis conturbaveris, affecto contumeliâ genere: MOM. Proinde neque de aquila quicquam dicturus sum, quod & illa in cœlo versatur regio sceptro insidens, ac tantùm non super capite tuo nidificans, & Deus esse gestiens? aut illam quoque in Ganymedis gratiam præteribimus? Atqui ô Jupiter, Artis ille, & Corybas, & Sabazius unde nobis tandem accersiti veniunt? aut etiam Mithres ille Medus, qui indumento Persico amictus, & tiarâ redimitus est, neq; Græcã vocẽ sonans, adeò ut si quis illi nectar propinet præbibentẽ non intelligat. Itaque & Scytha & Geta hæc videntes, nobis longùm valere jussis, ipsi immortalitate donant homines, suísque suffragiis Deos quoscunque libuerit constituunt, non aliâ ratione, quàm Zamolxis servilis conditionis homo existens, divinitatem adeptus est, & Deorum numero adscriptus, haud scio quo modo nobis imposuerit.

posuerit. At sanè hæc omnia ô Dii, adhuc mediocria, & aliquo modo ferenda sunt. Cæterùm tu ô canino rictu hians Ægyptie, qui syndone amictus es quisnam esse gloriaris, ô optime, aut quomodo Deus esse contendis latrando? Quid autem sibi vult & Memphites taurus ille versicolor, qui & adoratur, & respondet oraculis, neque non Prophetas habet? Pudet verò me, Ibides, percensere, & simias, & hircos, atque his longè absurdiora, quæ nescio quomodo ex Ægypto in cœlum usq; conscenderunt. Illa itaque, ô Dii, quomodo sustinetis æquali vobiscum honore, aut etiam amplius adorari? At tu, Jupiter, quo ferre potes animo, posteaquam arietis cornua tibi produxerunt? JUP. Turpia profectò sunt, quæ dicis de Ægyptiis. Attamen pleraque illorum in se mystica complectuntur ænigmata, quæ non prorsus à prophanis deridenda sunt. MOM. Planè nobis, Jupiter, opus est mysteriis, ut Deos esse cognoscamus, & caninis capitibus præditos, canes esse intelligamus.

JUP. Mitte de Ægyptiis in præsens dicere, nos verò de his aliàs per otium deliberabimus. Tu autem de aliis dicito. MOM. De Trophonio, ô Jupiter, &, quod me præfocat, de Antilocho, ille, inquam, scelesti, & matricidæ hominis filius vaticinatur in Cilicia, multa impudenter ementiens, & duorum obolorum gratia præstigiis incantans homines. Quocirca non ampliùs tu Apollo, ob vaticinii prædirationem haberis in pretio, sed jam omnis lapis & quævis ara responsa dat o-

raculum

oraculum petentibus, dummodo oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & homine præstigiatore abundaverit, cujusmodi jam permulti sunt. Jam etiam Polydamantis athletæ statua medetur febre laborantibus in Olympia, & Theagenis in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & è regione Prothesilao nempe in Cherroneso. Ex quo igitur in tantum numerum subinde aucti excrevimus, magis in usu fuit perjurium & sacrilegium, & omnino nos despectui habere cœperunt rectè facientes. Et hæc quidem de nothis & supposititiis dicta esse volui. Cæterùm ego & peregrina nomina per multa audiens eorum, qui neque degunt apud nos, neque ullo modo possunt esse, admodum, ô Jupiter, propter hæc rideo. Ubi enim gentium est multis modis jactata illa virtus & natura, & fatum, & fortuna? intoleranda & vana rerum vocabula ab inertibus hominibus philosophiæ titulo semet venditantibus excogitata. Quæ quanquam ipsorum commenta sunt, sic tamen simplicium animos persuaserunt, ut nemo ampliùs nobis sacrificare dignetur, certè persuasum habens, quòd etiamsi infinitas hecatombas nobis obtulerit, fortunam tamen nihilo secus ea facturam, quæ à fatis decreta sunt, & quæ sub initium cuique nascentium Parcæ fatalibus fusis adneverint. Perlibenter itaque te Jupiter interrogarem, ubinam gentium tibi visa esset, aut virtus, aut natura, aut fatum? Quod enim & tu talia subinde in philosophorum disputationibus audias, mihi dubium non est, nisi

G for-

fortasse quispiã surdus sis ut eosdem vociferantes inaudire nequeas. Multa equidem adhuc dicenda supersunt, sed finem verborum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolenter perturbari, & jam sibilare, maximè verò eos, qui orationis libertate læsi sunt. Itaque pro concludenda oratione, si ità sedet animo tuo Jupiter, decretum quoddam de illis legam jam conscriptum. JUP. Recita, neque enim omnia absurdè aut de nihilo reprehendisti. Et sanè multa ex illis inhibenda & coërcenda sunt, nè in immensum excrescant.

Decretum, Bona Fortuna.

Et hoc ad exemplum Atheniensium psephismatum factum. Sic enim & apud illos aliquoties de peregrinis Urbe ejiciendis in senatu decretum, legésque Latæ fuere, ut cùm alibi, tum ex orationibus quibusdam Demosthenis patet.

6. Concilio legitimè coacto, septimo idûs N. Jupiter Rectorem agebat, Neptunus Præsidem, Apollo Præfectum, Momus Scribæ officio fungebatur noctu, & Somnus dixit sententiam. Quoniam multi ex peregrinis non Græci tantùm, verùm etiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reipublicæ communi nobiscũ participatione nothi & subdititii, haud scio quo nam modo etiam Dii esse contendentes cœlum compleverunt, ità ut symposion tumultuosis turbis plenum sit, obstrepentibus passim diversis linguis multitudinis undique accersitæ. Defecit autem Ambrosiæ & Nectaris copia, adeò ut mnâ jam coëmenda sit hemina propter bibentium multitudinem. Sed enim illi, quâ sunt procacitate & immodestiâ, Diis veris & antiquis loco-motis semet ipsi primis dignantur accubitibus præter omnem morem patrium

patrium: adhæc in terris quoque ante alios honorari contendunt, visum est, senatui populóque, ut ad hyberna solstitia cogatur in Olympo concilium, septem autem ad cognoscendum appositi eligantur Dii perfecti tres quidē ex curia veteri quæ Saturno regnante constituta est; quatuor autem ex duodecim, quorum in numero unus erit Jupiter. Cæterùm qui electi erunt arbitri, ipsi ad cognoscendum caussas sessum erant, dicto prius juramento legitimo, nimirum Styge. At Mercurius proclamato præconio universos in concionem congreget, quicunque in Deorum concilium legitime admitti postulant. Veniant autem illi adductis juratis testibus, & certi generis indiciis. Deinde illi in unum locum commeent, verùm arbitri accuratè expendentes, aut Deos illos declarabunt, aut ad sua sepulcra, & majorum tumulos ablegabunt. Si verò quispiam ex obscuris & reprobatis comprehensus fuerit, & semel ab arbitris condemnatus in cœlum ascenderit, ille per præceps in tartarum corruat. Præterea quisque exerceat sua commercia, neque Minerva rei medicæ intenta sit, neque Æsculapius dandis oraculis vacet, aut serviat, neque Apollo tanta soli sibi obeunda vendicet, sed unâ re quapiam electâ, aut vatem, suo dictitandum, aut medicum agat. Porrò Philosophis dicetur, nè nova subinde fingendo comminiscantur nomina, neque de iis, quorum imperiti sunt, nugentur. In quorumcunque autem honorem, aut cultum templa, aut sacra constituta sunt, illorum imagines subvertantur, ea-

rúmque loco aut Jovis, aut Junonis, aut Apollinis, aut alterius cujuſpiam erigatur, illis autem urbs congeſta terra ſepulcrum accumulet, & aræ loco ſtatuam reponat. Quod ſi quis præconio dicto audiens eſſe noluerit, arbitrorúmque examen & cenſuram ſubire recuſârit, ille indictâ cauſſâ condemnetur. Juſtiſſimum equidem decretum eſt iſtud, ô Mome, & qui ſuffragatur huic, manum protendat. Atqui potiùs itâ fiat. complures enim novi futuros, qui ſua non ſunt adjecturi ſuffragia. Verùm in præſens abite. Cæterùm in concionem acceſiti à Mercurio, venite adferentes unuſquiſque cognitiones claras, & manifeſtas comprobationes, patris & matris nomen, & unde oriundus ſit, tum quomodo divinitatem adeptus ſit: adhæc tribum quoque & curiales. Verùm enimvero, qui præſtò non fuerit, parùm curæ erit arbitris, tametſi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem Deum eſſe exiſtimârint.

Dialogus 3.

Timon ſive Miſanthrópus.

TIM. O Jupiter Philie & hoſpitalis, & ſodalitie, & domeſtice, & fulgurator, & jusjurandice, & nubicoge, & grandiſtrepe, & ſi quod aliud tibi cognomen attoniti Poëtæ tribuunt, maximè cùm hærent in verſu. Nam tum illis tu multi nominis factus, carminis ruinam

fulcis,

fulcis, metríque exples hiatum. Ubi tibi nunc magnicrepum fulgur, gravifremum tonitru? Ubi ardens, candens ac terrificum fulmen? Nam hæc omnia jam palàm apparet nugas esse, fumúmque Poëticum, nec omnino quicquam præter nominum strepitum. Sed decantata illa tua arma eminus ferientia, expromptáque nescio quomodo penitus extincta sunt, frigéntque, adeò ut nè minimam quidem scintillulam iracundiæ adversùs nocentes reliquam obtineant. Itaque citiùs quivis ex his, qui pejeraturi sunt, extinctum ellychnium metuerit quàm flammam fulminis cuncta necantis: adeò titionem quempiam incutere videris eis, ut ignem quidem aut fumum ab illo proficiscentem nihil quicquam formidant, verùm hoc solùm vulneris inferri posse judicent, ut fuligine compleantur. Quibus rebus factum est, ut jam Salmoneus tibi sit ausus etiam obtonare, neque id admodum abs re, quippe adversùs Jovem usqueadeo frigidum, vir ad facinora fervidus, audaciáque tumidus. Quid ni enim faciat, ubi tu perinde ac sub mandragora stertis, qui neque pejerantes exaudias, neque eorum qui flagitia committant, respectum agas? Cæcutis autem lippitudine, & hallucinaris ad ea quæ fiunt, autésque jam tibi obsurduerunt, instar horum, qui ætate defecti sunt. Quandoquidem cùm juvenis adhuc esses, acríque animo veheménsque ad iracundiam, permulta in homines maleficos ac violentos faciebas. Neque tum unquam tibi cum illis erant induciæ,

Sed perpetuò fulmen erat in negotio, perpetuò obvibrabatur ægis, obstridebat tonitru, fulgur continenter jaculorum in morem densissime ex edito loco devolantium torquebatur, terræ quassationes, cribri instar frequentes, ad hæc nix cumulatim, neque non grando saxorum in morem. Atque ut tibi molestè differam, imbrésque rapidi & violenti, ac flumen quotidie exundans. Hinc tantum repentè Deucalionis ætate naufragium ortum est, ut, omnibus sub aqua demersis, vix unica scaphula servaretur, quæ in montem Lycorem appulit, humani generis, quasi scintillulas quasdam servans, unde scelerat ius etiam genus in posterum propagaretur. Nimirum igitur dignum socordiâ præmium ab illis reportas, cùm jam nec sacra faciat tibi quisquam, nec coronas offerat, nisi obiter in Olympicis, ac ità nè is quidem rem admodum frugiferam facere videatur, sed priscum quendam ritum magìs referre: ac penè Saturnum, ô Deorum generosissime, te reddunt magistratu abdicantes.

2. Omitto loqui, quoties jam templum tuum sacrilegio compilârint, cùm tibi etiam ipsi in Olympiacis manus admoliti sunt. Atque interea tu altifremus ille pigritabaris, vel excitare canes vel vicinos advocare, ut auxilio accurentes illos comprehenderent, adhuc adornantes fugam. Sed generosus, Gigantúmque extinctor, & Titanum victor sedebas, cùm tibi cæsaries ab illis circum tonderetur, decem cubitale fulmen dextrâ tenenti. Horum igitur, ô præclare, quis tandem erit finis

finis, quæ tu adeò securè despicis? Aut quando de tantis maleficiis pœnas sumes? quot Phaëthontes aut Deucaliones satìs idonei sint ad expiandam tam inexhaustam morum iniquitatem? Etenim ut de communibus sileam, de iis quæ mihi acciderunt dicam, cùm tam multos Athenienses in sublime evexerim, ex pauperrimis divites reddiderim, cunctísque, quotquot opus haberent, suppeditârim, imò semel universas opes in amicos juvandos effuderim, simul atque his rebus ad inopiam deveni, jam nè agnoscor quidem ab illis, nec aspicere dignantur me, qui dudum reverebantur, adorabant, meóque de nutu pendebant. Quod si quando per viam ingrediens, fortè fortuna in eorum quempiam incidero, perinde ut eversam hominis jam olim defuncti statuam, ac temporis longitudine collapsam prætereunt, quasi nè nôrint quidem. Alii verò & procul conspecto me, aliò in aliam viam deflectunt, existimantes sese inauspicatum, abominandúmque visuros spectaculum, quem non ità pridem servatorem & adjutorem suum esse prædicabant. Itaque prementibus malis ad extrema redactus consilia, rhenone arrepto, terram exerceo, quaternis conductus obolis, atque hîc cum solitudine, cumqúe ligone philosophor. Hoc interim lucri mihi videor facturus, quòd posthac non intuebor pleróśque præter meritum secundis fortunæ successibus utentes. Nam illud vel maximè urit. Jam igitur tandem aliquando Saturni Rheæque proles, excusso profundo isto, gravíque

somno (nam Epimenidem quoque dormiendo vicisti) denuo jactato fulmine, aut ex Oeta redaccenso, ingenti redditâ flammâ iram aliquam strenui illius ac juvenilis Jovis ostende, nisi vera sint quæ à Cretensibus de te, tuáque sepulturâ feruntur.

3. JUP. Quis hic est, Mercuri, sic vociferans ex Attica, ad Hymettum in radice montis, horridus totus, ac squalidus, pelléque amictus : fodit autem, ut arbitror, nam pronus incumbit, homo loquax & confidens, nimirum Philosophus est. neque enim alioqui adeò impia, nefariáque in nos fuerat dicturus. MER. Quid aïs pater, an non nôsti Timonem Echecratidis filium Colyttensem ? Hic nimirum est, qui nos sæpenumero in sacris legitimis convivio accepit, ille repentè dives factus, ille qui totas hecatombas, apud quem splendidè Jovialia festa consuevimus agitare. JUP. Hem quænam ista rerum commutatio ? hiccine honestus ille dives quem tam frequentes cingebant amici ? Quid igitur accidit, ut hoc sit habitu ? squalidus, ærumnosus, fossor conducititius, uti conjicio, cùm tam gravem ligonem gerat ? MER. Ad hunc modum illum quodammodo probitas evertit, atq; humanitas, & in omnes, quicunque egerent, misericordiâ. At revera Vecordia potiùs facilitásque, nullúsque in suscipiendis amicis delectus, quippe qui neutiquam intellexerit, sese corvis lupísque largiri. Quin cùm à vulturibus tam multis misero jecur eroderetur, amicos esse eos, & socios judicabat, quasi benevolentiâ erga

sese

erga sese afficerentur, cùm illos epulæ magis caperent. Ergo posteaquam ossa penitus nudâssent, circumrosissentque: deinde si qua medulla suberat, hanc quoque admodum diligenter exsuxissent, aufugerunt, exsuccum & radicitus defectum destituentes, adeò ut postea nè agnoscant quidem, aut aspiciant, tantùm abest, ut sint qui suppeditent, vicissímque impertiant. Has ob res fossor, & sago, ut vides, opertus pelliceo urbem præ pudore fugiens, mercede terram exercet, adversùs ingratos atrâ bile stomachatur, qui quidem ipsius benignitate ditati, admodum fastuosè nunc prætereant, ac nè nomen quidem, an Timon vocetur, noverint. JUP. Atque profectò vir neutiquam fastidiendus, aut negligendus est, & jure optimo indignatur, qui iis tantis in malis agat. Quare sceleratos istos adulatores ipsi quoque fuerimus imitati, si eum virum neglexerimus, qui tot tauros, & capras pinguissimas nobis in aris adoleverit, quarum nidor etiam, dum mihi in naribus residet. Cæterùm propter negotia & turbam maximam pejerantium, tum vi, non jure agentium, neque non aliena rapientium, prætereà ob formidinem quam mihi pariunt sacrilegi. (quorum quidem cùm multi sunt, tum observatu difficiles, adeò ut nè minimum quidem nos connivere sinant) longo jam ad Atticam regionem oculos non converti tempore, maximè posteaquam philosophia & de verbis digladiationes apud istos increbuerunt, ità ut pugnantibus

tibus inter se illis vociferantibusque ne exaudire quidem mortalium vota liceat. Unde mihi necessum est, aut auribus obturatis sedere, aut dirumpi ab eis conficique, qui virtutem quandam, & incoporea quædam, merásque nugas ingenti vociferatione connectunt. Hæc in caussa fuerunt, ut hunc quoque neglexerim, cum haud mediocriter de nobis sit meritus. Quod reliquum est, Mercuri, tu, assumto Pluto celeriter id istum abeas. Porrò Plutus unà secum ducat & Thesaurum, & utrique apud Timonem perseverent, neque adeo facilè demigrent, etiamsi quàm maximè illos præ bonitate rursum ex ædibus exegerit. Cæterùm de palponibus illis, atque ingratitudine quâ in hunc sunt usi, in posterum consultabo, pœnásque daturi sunt, simul atque fulmen instauravero. Nam fracti sunt in eo retusa cuspide duo è radiis maximi, cùm nuper avidius in sophistam Anaxagoram jacularer, qui suis familiaribus suadebat, nullo pacto esse ullos nos, qui Dii vocaremur. Ac illum quidem errore non feriebam, propterea quòd Pericles obtentâ manu eum protexerit. Cæterùm fulmen in Castoris ac Pollucis templum detortum, cùm illud exussit, tum ipsum pardm abfuit, quin ad saxum comminueretur. Quanquam interim vel id supplicii satis magnum in istos fuerit, si Timonem conspexerint egregiè locupletem factum.

4 MER. Quantum habet momenti altum vociferari, & obstreperum audacémque esse? Idque non iis modò, qui

caussas

caussas agunt, verùm etiam qui vota faciunt conducibile. Ea mox è pauperrimo dives evaserit Timon, qui se imprecando clamosum & improbum præstiterit, Jovémque reddiderit attentum. Si verò silentio fodisset nutans, etiam nunc foderet neglectus. PLU. At ego Jupiter haud quaquam ad istum rediturus sum. JUP. Quid ità non rediturus, optime Plute, præsertim à me jussus? PLU. Quoniam per Jovem injuriâ me affecit ejiciens, & in multa fragmenta dissecans, ídque cùm illi paternus essem amicus, ac me penè dixerim, furcâ ex ædibus expulit, nec aliter quàm ii, qui è manibus ignem abjiciunt. Num rursus ad istum ibo, parasitis, & adulatoribus & scortis donandus? Ad eos me mitte, ô Jupiter, qui munus intellecturi sint, qui amplexuri quibus equidem in pretio sim, & majorem in modum exoptatus. At hi stupidi cùm inopiâ commercium habeant, quam nobis anteponunt, ut ab ea accepto sago pelliceo, ligonéque, sat habeant, cùm quatuor lucrantur obolos, decem talenta contemptim dono dare soliti. JUP. Nihil istiusmodi posthac in te facturus est Timon, quippe quem ligo abundè satìs corripuerit, nisi prorsus nullum dolorem sentiunt illius ilia, te videlicet potiùs præoptandum quàm inopiam. At tu mihi querulus admodum videris esse, qui nunc Timonem incuses, quòd tibi patefactis foribus liberè permiserit vagari, neque includens, neque Zelotypus in te. Porrò aliàs diversa de caussa in divites stomachabare, cùm diceres, te

ab

ab illis repagulis, clavis ac signorum objectaculis impressis ità fuisse conclusum, ut nè prospicere quidem in lucem tibi liceret. Id igitur apud me deplorabas, affirmans præfocari te nimiis tenebris, eóque pallidus nobis videbaris, & curis confectus, digitis etiamnum ex assiduo colligendi, coacervandíque usu contractis, contortísque: quod si quando daretur opportunitas, aufugiturum quoque ab illis te minitabare. In summa, rem supra modum acerbam judicabas in æreo ferreóve thalamo, Danaës exemplo, virginem asservari, atque à scelestissimis educari pædagogis fœnore & computatione. Proinde absurdè facere aïebas quòd te præter modum adamarent, neque cùm liceret frui auderent, neque cùm ipsis esset in manu, amore suo securè uterentur, sed vigiles observarent, ad signum ac seram oculis nunquam conniventibus, neque usquam dimotis semper intuentes, abundè magnum fructum arbitrantes, non quòd ipsis fruendi facultas adesset, sed quòd nemini fruendi copiam facerent, non aliter quàm in præsepi canis, nec ip'e vescens hordeis, nec equum famelicum id facere sinens. Quinetiam ridebas istos, qui parcerent, & asservarent, & (quod esset absurdissimum) etsi quidem sibi subtraherent, vererenturque contingere, non intelligerent autem fore, ut aut sceleratissimus famulus, aut dispensator, aut liberorum pædagogus furtim subiret, ludibrio habiturus infelicem & inamabilem hcrum, quem postea sinat, ad obscuram,

& oris

& oris angusti lucernulam, ac siticulosum ellychniolum usuris invigilare. Annon igitur iniquum, cùm hæc quondam incusaveris, nunc in Timone diversa his criminari?

5. PLU. Atqui si rem verè perpenderis, utrumque me jure facere judicabis. Nam & Timonis ista nimia lenitas, negligentia potiùs, haud benevolentia, studiúmque quod ad me pertinet, meritò videatur. At è diverso, qui me ostiis ac tenebris inclusum servabant, id agentes, quo scilicet crassior, saginatiórque, ac nimiâ mole turgidus evaderem, cùm interim neque ipsi contingerent, neque in lucem producerent, nè vel asspicerer à quopiam, hos dementes, & contumeliosos in me judicabam, quippe qui me nihil commeritum tot in vinculis cogerent situ cariéque putrescere, haud intelligentes, quò mox demigrent, me alii cuipiam, cui fortuna faverit, relicturi. Neque hos igitur probo, neque illos, qui nimium facilè mihi manus admovent, sed qui (quod est optimum) mediocritate utuntur, uti nec prorsus abstineant, nec penitus profundant. Etenim per Jovem illud considera Jupiter, siquis ubi juvenem & formosam uxorem lege duxerit, postea neque observet, neque omnino zelotypiâ prosequatur, concedens illi ut noctu atque interdiu eat quò velit, & rem cum quibuslibet habeat, vel potiùs ultro producat ut adulteretur, fores aperiens, prostituens, & omnes ad eam invitans, num hic amare videbitur? profectò hoc tu nequaquam dices Jupiter, qui sæpenumero

amorem

amorem senseris. Rursum siquis ingenuam lege domum deducat, acceptam ad liberorum legitimorum procreationem: cæterùm nec ipse contingat florentem ætate, decorámque virginem, nec eam ab alio aspici sinat, sed inclusam, orbam, sterilémque in perpetuâ virginitate contineat, ac interim se amore teneri dicat, & hunc præ se ferat colore, corpore exhausto, refugis oculis, num fieri potest, ut talis quispiam desipere non videatur, quippe qui, cum liberis oportuerit operam dare, fruique conjugio, puellam adeò formosam atque amabilem sinat emarcescere per omnem vitam tanquam Cereri sacerdotem alens? Quare & ipse sæpe indignor, cùm à nonnullis ignominiosè cædor calcibus, laniórque, atque exhaurior, à nonnullis contrà perinde ac stigmaticus fugitivus compedibus vincior. JUPITER. Quid igitur indignaris contra illos? quandoquidem utrinque pœnas egregias luunt: alteri quidem dum Tantali in morem, neque bibere sinuntur, neque edere, sed ore sicco duntaxat inhiant auro: alteri verò dum illis ceu Phyneo cibos Harpyæ ipsis è faucibus eripiunt. Sed abi jam, Timone multò posthac usurus cordatiore. PLU. An ille aliquando desinet me ceu foraminoso cophino, priusquam omninò influxerim, datâ operâ exhaurire, quasi conetur occupare, quò minùs influam, veritus nè si copiosus infundar, ipsum undis obruam? Quò fit, ut in Danaidum dolium aquam mihi videar allaturus, frustráque infusurus, vase non con-

continente liquorem, imò prius propemodum effuso quod influit quàm influxerit? Adeò latus dolii hiatus ad effusionem, ac liber exitus. JUP. Perinde si hiatum istum obturaverit, perpetuámque perstillationem sistere studuerit, te propediem effuso, facilè inveniet fagum rursus & ligonem in fæce dolii: sed interim abite, atque illum divitem reddite. At tu, Mercuri, fac memineris, ut rediens Cyclopas ex Ætna tecum adducas, quò fulmen cuspide restitutâ resarciant. Nam eo nobis acuminato opus fuerit.

6. MER. Eamus Plute. Quid hoc? Num claudicas? Equidem ignorabam ô præclare, te non cæcum modò, verùm etiam claudum esse. PLU. Atqui non hoc mihi perpetuum, Mercuri, verùm si quando proficiscor à Jove missus ad quempiam, tum nescio quo pacto tardus sum, & utroque claudus pede, ità ut ægrè ad metam pertingere queam, sæne nonnunquàm interim facto, qui me operibatur. Porrò cùm discedendum est, alatum videbis multò avibus celeriorem. Unde fit, ut vix jam amoto repagulo, ego jam præconis voce victor pronuncier, saltu stadium transmensus, nè videntibus quidem aliquoties spectatoribus. MER. At ista quidem haud vera narras, imò ego tibi permultos commemorare queam, quibus herì nè obolus quidem erat, quo restim emerent, statim verò hodie divites & sumptuosi in albo curru aurigantes, quibus antè nè asellus quidem suppeditârit. Ii tamen purpurati, aurúmque manibus gestan-

stantes obambulant. Qui nè ipsi quidem, opinor, credere possunt, quin per somnium divites sint. PLU. Isthæc alia res est, Mercuri, neque enim tum meis ipsius ingredior pedibus, nec à Jove, sed à Dite ad istos transmittor, qui & ipse nimirum opum largitor est, ac magna donans: id quod ipso etiam nomine declarat. Itaque, quoties est mihi ab alio ad alium demigrandum, in tabellas injiciunt me, ac diligenter obsignantes sarcinæ in morem sublatum transportant. Interea defunctus ille alicubi in ædium tenebricosâ parte jacet, vetere linteo in genua injecto tectus, de quo feles digladiantur. Porrò qui me speraverant obtinere, in foro opperiuntur hiantes, non aliter, quàm hirundinem advolantem stridentes pulli. Deinde ubi signum detractum est, & lineus ille funiculus incisus, apertæque tabellæ, jámque novus dominus pronunciatus est, sive cognatus quispiam, sive adulator, sive servulus obscænus, qui puerili obsequio favorem meruerit, etiam tum mento subraso, pro variis omnigenísque voluptatibus quas ipsi jam obsoletus suppeditavit servus, ingens scilicet præmium ferens generosus quisquis ille tandem fuerit, nonnunquam me ipsis cum tabellis arreptum, fugiens adportat commutato nomine, ut qui modò Pyrrhias, aut Dromo, aut Tibius, jam Megacles, aut Megabyzus, aut Protarchus appelletur. Cæterùm illos nè quicquam hiantes, séque mutuum intuentes relinquit, ac verum luctum agentes, quod ejus-

ejusmodi thynnus ex intimo sagenæ sinu fit elapsus, qui non parùm magnam escam devorârit. At hic repentè totus in me irruens, homo vitæ mundioris, atque elegantioris rudis, pingui, illotáque cute, qui compedes etiamdum horrescit, & si quis præteriens loro increpet, arrectis stat auribus, quique pristinum, perinde utì templum adoret, non est deinceps tolerandus iis, quibus cum vivit, verùm & ingenuos afficit contumeliâ, & conservos flagris cædi, experiens, num & sibi hujusmodi liceant, donec aut in scortulum illapsus, aut equorum alendorum studio captus, aut adulatoribus sese permittens, dejerantibus Nireo formosiorem esse, Cecrope Codróve generosiorem, callidiorem Ulysse, unum autem vel sedecim pariter Crœsis opulentiorem, momento temporis semel profundat infelix, quàm minutatim multis ex perjuriis, rapinis, flagitiis, fuerant collecta.

MER. Ista fermè sic habent, utì narras: verùm ubi tuis ipsius ingrederis pedibus, qui tandem cæcus cùm sis, viam invenire soles? Aut qui dignoscis, ad quosnam Jupiter temiserit, dignos illi visos qui divitiis abundent? PLU. Enimvero credis me reperire istos ad quos mittor? MER. Per Jovem haudquaquam. Neque enim alioqui Aristide præterito, ad Hipponicum & Calliam accessisses, cùm ad alios Athenienses, homines nè obolo quidem æstimandos. Cæterùm quid facis, quando quidem es emissus? PLU. Sursum ac deorsum circumcursans oberro, donec

nec imprudens in quempiam incurrero. Hic autem, quisquis ille sit, qui fortè primus me nactus sit, abducit, ac possidet, te Mercuri pro lucro præter spem subjecto venerans atque adorans. MER. Num ergò fallitur Jupiter, qui quidem credat ex ipsius animi sententiâ, ditari abs te hos, quos ille dignos existimârit, qui ditescerent? PLU. Et jure quidem optimo fallitur ô bone, quippe qui cùm me cœcum esse non ignoret, emittat vestigatum rem usque adeò repertu difficilem, & jam olim è vita sublatam, quàm nè Lynceus quidem facilè inveniret, quæ nimirum adeò obscura sit ac minuta. Itaque cùm rati sint boni, improbi porrò in civitatibus omnia obtineant, oberrans facilè in hujusmodi mortales incurro, ac retibus illorum illigor. MER. At qui fit, ut quoties eos deseris, celeriter aufugias, cùm viæ sis ignarus? PLU. Tum demum acutum cerno, pedibúsque valeo, ubi ad fugam tempus invitat.

8. MER. Jam illud quoq; mihi responde, qui fit, ut cùm sis oculis captus (dicendum enim est) præterea pallidus, & cruribus gravis, *postremò claudus*, tam multos habeas amantes, adeò ut omnes respiciant in te, & si potiantur, felices videantur: sin frustrentur, non sustineant vivere? Ex his equidem non paucos novi, qui sic perditè te amârint, ut se aërio scopulo piscosi in æquoris alta, præcipites abjecerint, rati fastidiri sese abs te propterea quòd illos nullo pacto respexisses. Quanquam sat scio, tu quoque fateberis, si quo modo tibi notus

es

tus es, furere istos qui ejusmodi amore sunt dementati. PLU. At enim credis me, qualis sum, talem istis videri, nempe claudum aut cœcum, aut si quid aliud adest mihi vitii? MER. Quid ni, ô Plute? nisi fortè & ipsi omnes cœci sunt. PLU. Haud cœci quidem, ô optime, verùm inscitia errórque, quæ nunc occupant omnia, illis offundunt tenebras: ad hæc ipse quoque nè per omnia deformis sim, personâ vehementer amabili tectus inauratâ, gemmísque picturatâ, ac versicoloribus amictus, eis occurro: illi rati sese nativi vultûs venustaté aspicere, amore capiuntur, & pereunt non potientes. Quòd si quis me toto corpore denudatum illis ostenderit, dubio procul futurum sit, ut se ipsi damnent, qui tantopere cœcutierint, adamantes res neutiquam amandas ac fœdas. MER. Quid ergò posteaquam eò perventum est, ut jam divites evaserint, jámque personam sibi circumposuerint, rursum falluntur? Adeò ut si quis illis detrahere conetur, penè caput potiùs, quàm personam abjiciant? Neque enim verisimile est etiam tum illos ignorare, fucatam esse formam, cùm intus cuncta inspexerint. PLU. Ad id non parùm multæ res, ô Mercuri, mihi sunt adjumento. MER. Quænam? PLU. Simulatque qui me primùm nactus est, apertis foribus exceperit clanculum unà mecum introït elatio, vecordia, jactantia, mollities, violentia, dolus, atque alia item innumerabilia: à quibus omnibus posteaquam est animis occupatus, jam admiratur

tur quæ neutiquam sunt admiranda, & appetit ea quæ sunt fugienda, & me cunctorum illorum patrem ingressorum malorum stupuit, illorum satellitio vallatum, quidvis potiùs passurus, quàm uti me compellatur rejicere.

9. MER. Ut levis ac lubricus es Pluto, retentu difficilis ac fugax, neque ullam præbens ansam certam quò prensus teneare, sed nescio quomodo anguillarum, ac serpentum in morem inter digitos elaberis. At è diverso paupertas viscosa, prensu facilis, totóque corpore mille uncos gerit hamos, ut qui tetigerint, illico hæreant, nè facilè queant avelli. Verùm interea dum nugamur, rem haud parvam omisimus. PLU. Quam? MER. Nempe quia Thesaurum non adduximus, quo vel inprimis erat opus. PLU. Isthac quidem ex parte bono sis animo. Nam non nisi in terra relicto illo ad vos ascendere soleo, jussóque intus manere foribus occlusis, neque cuiquam aperire, nisi me vociferantem audierit. MER. Jam igitur Atticam adeamus. Et me sequere chlamydi adhærens, donec extremam viam attigerimus. PLU. Rectè facis Mercuri, cùm me per viam ducis. Etenim si me desereres, forsan oberrans in Hyperbolum aut Cleonem inciderem. Sed quis hic stridor ceu ferri saxo impacti? MER. Timon hic est, qui proximè montanum & petricosum fodit solum. Papæ, adest & Paupertas, & Labor ille, tum Robur, Sapientia, Fortitudo, atque id genus aliorum turba quorum omnium agmen fames

cogit

cogit, longè præstantius quàm tui sint satellites. PLU. Quin igitur quàm ocyssimè discedimus Mercuri? Neque enim ullam operæ pretium fecerimus cum homine ejusmodi vallato exercitu. MER. Secus visum est Jovi, quare nè metu deterreamur.

10. PAU. Quò hunc nunc Argicida manu abducis? MER. Ad hunc Timonem, ad quem à Jove sumus ire jussi. PAU. Itáne rursum Plutus ad Timonem? Posteaquam ipsum ego malè habentem ob delicias suscepi commendans, quòd sapientiæ labori, strenuum, multique pretii virum reddidi? Adeò nè despicienda, injuriæque idonea vobis Paupertas judicor, ut hunc, quæ mihi unica erat possessio, eripiatis, jam exactissimâ curâ ad virtutem exculcum, ut Plutus hic ubi denuò susceperit per contumeliam & arrogantiam, illi manu injectâ, talem reddiderit, qualis erat dudum, mollem & ignavum ac vecordem, rursum mihi restituat, ubi jam nihili factus erit & rejiculus? MER. Sic ô Paupertas Jovi placitum est. PAU. Equidem abeo: At vos Labor & Sapientia, reliquíque consequimini me. Porrò hic brevi cognoscet, qualis in se fuerim, quam nunc relinquet, nempe adjutrix bona, & rerum optimarum doctrix, quâ cum donec habuit commercium, sano corpore, valentíque animo perseveravit, virilem exigens vitam, & ad sese respiciens, supervacua autem & vulgaria ista aliena, ità ut sunt, existimans. MER. Discedunt illi, nos ad eum adeamus.

TIM.

11. TIM. Quinam estis ô scelesti? Aut quid volentes huc venistis homini operario mercenarióque negotium exhibituri? verùm haudquaquam læti abibitis scelesti ut estis omnes. Nam ego vos ilico glebis & saxis petitos comminuam. MER. Nequaquam, ô Timon, ne ferito, neque enim ferties mortales, verùm ego sum Mercurius, hic Plutus. Misit nos Jupiter, votis tuis exauditis. Quare, quod benè vertat, opes accipe, desistens à laboribus. TIM. Atqui vos jam ploraveritis, etiamsi Dii sitis, ut dicitis. Siquidem odi pariter omnes tum Deos tum homines. Sed hunc cœcum, quisquis hic fuerit, mihi certum est ligone impactio comminuere. PLU. Abeamus per Jovem Mercuri, quandoquidem hic homo mihi videtur non mediocriter insanire, ne malo quopiam accepto discedam. MER. Nè quod ferociter Timon, quin exue potius penitus istam ferocitatem, asperitatémque, at manibus obviis excipe bonam fortunam, rursum dives esto rursum Atheniensium princeps, & despice ingratos istos solus ipse feliciter agens. TIM. Nihil Mihi vobis est opus, ne obturbate, sat opum mihi ligo; præterea fortunatissimus sum, si nemo propiùs ad me accesserit. MER. Adeóne, quæso, inhumaniter? *Hæc ego sæva Jovi referā atque immania dicta:* Atqui par erat forsitan homines tibi haberi invisos, ut qui tam multa indigna in te commisissent, Deos te prosequi nequaquam erat consentaneum, cùm illi tantoperè tui curam agant. TIM. At tibi Mercuri,

Jovíque

Jovíque quòd me respicitis, plurimùm equidem habeo gratiam, ceterùm hunc Plutum nequaquam recepero. MER. Quid ita? TIM. Quoniam pridem innumerabilium malorum hic mihi fuit autor, cùm me assentatoribus proderet, insidiatores in me invitaret, conflaret odium, illecebris corrumperet, invidiæ obnoxium redderet, denique cùm me adeò perfidè ac proditoriè destitueret. Contrà paupertas optima, me laboribus viro dignissimis exercens, mecumq; verè & liberè convivens, & quæ opus erant, suppeditavit laboranti, & vulgaria ista contemnere docuit, effecitque ut mihi vitæ spes omnis ex me ipso penderet, demonstrans quænam essent opes veræ meæ, nempe quas neque adulator assentans, neque sycophanta minitans, neque plebs irritata, neque concionator suffragiorum autor, neque tyrannus intentus insidiis queat eripere. Itaque jam validus effectus ob laborem, dum hunc agellum graviter exerceo, neque quicquam eorum quæ sunt in civitate malorum aspicio, abundè magnum & sufficientem victum mihi ligo suppeditat. Quare tu, Mercuri, quam venisti viam remetiens, recurre, unà tecum Plutum adducens ad Jovem. Illud mihi sat fuerit, si effecerit, ut omnes mortales ab ineunte ætate ejulent. MER. Nequaquam ô bone, neque enim omnes ad ejulandum sunt commodi. Quin tu iracunda puerilíaque ista missa face, ac Plutum excipe, non sunt rejicienda munera, quæ à Jove proficiscuntur. PLU. Vin Timon ut contra te partes defendam meas,

Divitiarum mala.

Paupertatis bona.

an

an graviter feres si quid dixero? TIM. Dicito, nè multis tamen, neque cum procemiis, quemadmodum perditissimi isti solent Oratores. Sustinebo enim te hujus Mercurii gratiâ paucis dicentem. PLU. Atqui multis mihi potiùs erat dicendum, tot nominibus abs te accusato. Attamen vide, num quâ in re te quemadmodum aïs, læserim, qui quidem dulcissimarum quarumcunque rerum tibi exiterim autor, opiféxque, autoritatis, primarii loci, coronarum, aliarum item voluptatum: meâ operâ conspicuus eras, celebris & observandus. Cæterùm si quid molesti ab adulatoribus accidit, non mihi potes imputare, quin ipse magis abs te sum affectus contumeliâ, propterea quòd me tam ignominiosè viris illis execrandis suppeditâris, qui te mirabantur, ac præstigiis dementabant, mihíque modis omnibus insidias struebant. Porrò quod extremo loco dixisti, te à me proditum, desertúmque fuisse, istud criminis in te possum retorquere: cùm ipse sim modis omnibus à te rejectus, præcépsque exactus ex ædibus. Unde pro molli chlamyde sagum pelliceum istud charissima tibi paupertas circumposuit. Itaque testis est mihi hic Mercurius, quantopere Jovem oraverim, nè ad te venirem, adeò hostiliter mihi adversatum. MER. At nunc vides Plute, in cujusmodi hominem sit commutatus. Proinde audacter cum illo consuetudinem junge. Tu verò fode ità, ut facis. Tu interim thesaurum sub ligonem adducito. Audiet enim si tu accersiveris.

13. Parendum est Mercuri, rursúsque ditescendum. Quid enim facias cùm dii compellant? tamen vide, in quas turbas me miserum conjicias, qui quidem cùm ad hunc usq; diem felicissimè vixerim, tantum auri repentè sum accepturus, nihil commeritus mali, tantúmque curarum suscepturus. MER. Sustine Timon, meâ gratiâ, tametsi grave est istuc, atque intolerandum, quo videlicet palpones illi præ invidia rumpantur. Ego porrò superatâ Ætnâ in cœlum revolavero. PLU. Abiit ille quidem, sicut apparet, nam ex alarum remigio facio conjecturam. Tu verò hîc operire, siquidem digressus Thesaurum ad te transmittam, sed feri fortiús. tibi loquor auri Thesaure, Timoni huic audiens esto, ófferque temet eruendum. Fode, Timon, altiùs impingens. Cæterùm ego à vobis digredior.

14. TIM. Age jam, ô ligo, nunc mihi tuas vires explica, neque defatigare, dum ex abdito Thesaurum in apertum evocâris. Hem prodigiorum autor Jupiter, amici Corybantes, ac lucrifer Mercuri, undenam auri tantum? Num somnium hoc est? Metuo nè carbones reperturus sim experrectus. Atqui aurum profectò est insigne, fulvum, grave, & aspectu multo jucundissimum. Pulcerrima Aurum faustitas mortalibus. Quippe quod ignis in morem ardes, noctésque & dies renides. Ades ô mihi charissimum & desideratissimum. Nunc demum credo vel Jovem ipsum olim aurum esse factum. Etenim quæ tandem virgo non exporrecto

sinu usque adeò formosum amatorem excipiat, per tegulas elapsum? ô Mida, Crœseque, ac munera Delphico in templo dicata, ut nihil eratis si cum Timone, cúmq; Timonis opibus conferamini, cui nè Persarum quidem Rex par est. O ligo, sagum charissimum, vos quidem Pani huic reponere commodum. At ego quàm maximè semotum mercatus agrum, turriculáque servandi auri gratiâ constructa, uni mihi affatim vixero, sepulcrum item ipibi mihi defuncto, parare est sententia. Hæc igitur decreta sunto, placitáque in reliquum vitæ, sejunctio, ignorantia, fastidium erga mortales omnes. Porrò amicus, hospes, sodalis, aut ara misericordiæ meræ nugæ: Tum commiserari lacrymantem, suppeditare egentibus, iniquitas, ac morum subversio: at vita solitaria mihi sit, qualis est lupis: unus sibi amicus Timon, cæteri omnes hostes, & insidiarum machinatores. Cùm horum quopiam congredi, piaculum, adeò ut si quem aspexero duntaxat, inauspicatus sit ille dies. In summa, non alio nobis habentur loco quàm signa saxea, æreáve, neque fœcialem ab illis missum recipiamus, neque fœdera feriamus. Solitudo terminus esto. Cæterùm tribules, cognati, populares, postremò patria ipsa, frigida quædam & sterilia nomina, & insipientium virorum pretia: solus Timon dives esto, despiciat omnes, solus ipse secum oblectetur, liber ab assentationibus, & onerosis laudibus. Diis sacra faciat, epuletur solus, sibi ipsi vicinus, sibi particeps, excutiens sese ab

allis.

aliis. At semel decretum esto, ut unus se-ipsum comiter accipiat, si moriendum sit, aut necesse habeat sibi ipsi coronam admovere. Nullúmque nomen sit dulcius quàm Misanthrópi, id est, hominum osoris. Morum autem notæ, difficultas, asperitas, feritas, iracundia, inhumanitas. Quod si quem conspexero incendio conflagrantem, obtestantem quò restinguam, pice oleóque restinguere: rursùm si quem flumen undis abstulerit, ísque manus porrigens imploret, ut retineatur, hunc quoq; demersum propellere, nè possit emergere. hunc ad modum par pari relaturus est. Hanc legem Timon tulit Echecratides Colyttensis, & concionis subscripsit suffragiis idem ille Timon. Agè hæc decreta sunto, & pro virili immoremus eis.

25. Cæterùm magno emerim, ut id omnibus innotescat, quod opibus abundo, nam illa res illos præfocaverit. Sed quid illud? Hem quæ trepidatio? undique concurrunt, pulverulenti atque anheli, haud scio, unde aurum odorati. Utrùm igitur hoc conscenso colle saxis eos abigā è sublimi dejaculans, an hâc tantum in re legē violabimus, ut semel cum illis congrediamur, ut magis angantur, fastiditi, repúlsique? Ita satius esse duco. Itaque subsistamus, quò illos excipiamus. Agè prospiciam, primus eorum iste quis est? Nempe Gnathonides adulator, qui mihi nuper cœnam petenti funem porrexit, cùm apud me sæpenumero solida dolia vomuerit. Sed benè est quod ad me venit, nam primus omnium vapulabit. GNA. An-

non dixi Timonem virum bonum non neglecturos esse Deos? Salve Timon formosissime, jucundissime, convivator bellissime! TIM. Scilicet & tu Gnatonides, vulturum omnium voracissime, & hominum perditissime! GNA. Semper tibi grata dicacitas. Sed ubi compotamus? Nam novam tibi adfero cantilenam, ex his, quos nuper didici, dithyrambis. TIM. Atqui elegos canes admodum miserabiles, ab hoc doctus ligone. GNA. Quid istuc? feris, ô Timon? Attestor, ô, Hercules, hei hei, in jus te voco apud Areopagitas, qui vulnus dederis. TIM. Atqui si cunctare paulisper, mox cædis me reum ages. GNA. Nequaquam, quin tu plane vulneri medere, paululo auri insperso. Mirum enim in modum sanguinem sistet hoc remedium. TIM. Etiam manes? GNA. Abeo: At tibi malè sit, qui quidem ex viro commodo tam sævus factus sis.

16. TIM. Quis hic est qui accedit, recalvaster ille? Philiades, assentatorum omnium flagitiosissimus. Hic cùm à me solidum acceperit fundum, tum filiæ in dotem talenta duo, laudationis præmium, cùm me canentem reliquis silentibus omnibus solus majorem in modum extulisset, dejerans me vel oloribus magis canorum, ubi ægrotantem anum vidit me, & adieram oraturus ut mei curam ageret, plagis etiam egregius ille vir impegit. PHI. O impudentiam! nunc demum Timonem agnoscitis? nunc Gnatonides amicus & conviva? enimvero habet ille

digna se, quandoquidem immemor est atque ingratus. At nos qui jam olim convictores sumus, æquales ac populares, tamen modestè agimus, nè insilire videamur. Salve here, fac ut istos adulatores sacrilegos observes, qui nusquam adsunt nisi in mensa, præterea à corvis nihil differunt. Neque posthac hujus ætatis mortalium ulli fidendum est. Omnes ingrati & scelesti. At ego cùm tibi talentum adducerem, quo posses ad ea quæ velles uti, in via accepi, te summas quasdam opes esse nactum. Proinde accessi his de rebus admoniturus te, quanquam tibi forsitan me monitore nihil erat opus, viro nimirum adeò prudenti, ut Nestori ipsi, si necesse est, consilium dare queas. TIM. Ità fiet Philiades; sed age, accede quò te ligone comiter accipiam. PHI. Homines! confregit cranium hic ingratus, propterea quòd eum ea quæ in rem illius erant, admonui.

17. TIM. Ecce tertius huc orator Demeas se recipit, tabulas dextrâ gestans, aitque se mihi cognatum esse. Hic una die de meo sedecim talenta civitati dependit, nam damnatus erat, ac vinctus. At cùm solvendo non esset, ego misertus illum redemi. Porrò cùm illi fortè obvenisset, ut Erechtheidi tribui distribueret ærarium, atque ego adiens id quod ad me redibat, poscerem, negabat se civem nôsse me. DEM. Salve Timon, præcipuum generis tui præsidium, fulcimentum Atheniensium, propugnaculum Græciæ. Profectò jamdudum te populus frequens,

ut utraque curia opperitur. Sed prius decretum audi, quod de te conscripsi. Quandoquidem Timon Echecratidæ filius, Colyttensis, vir non modò probus & integer, verùm etiam sapiens, quantum alius in Græcia nemo, nunquam per omnem vitam destitit optimè de Republica mereri, vicit autem in Olympicis pugil & luctâ, cursúque die eodem, ad hæc solenni quadriga, equestríque certamine. TIM. At ego nè spectator quidem unquam in Olympicis sedi. DEM. Quid tum? spectabis posthac, sed ista communia addi satius est. Tum anno superiore apud Acharnenses pro Republica fortissimè se gessit, & Peloponnensium duas acies concîdit. TIM. Quâ ratione? Quippe qui nec unquam arma gesserim, neque unquam militiæ dederim nomen. DEM. Modestè equidem de teipso loqueris, nos tamen ingrati futuri sumus, nisi meminerimus. Præterea scribendis plebiscitis, & in consultationibus, & in administrandis bellis non mediocrem utilitatem attulit Reipublicæ. His de caussis omnibus visum est, curiæ, plebi, magistratibus tributim, plebeiis singulatim, communiter universis, aureum statuere Timonem juxta Palladem in arce, fulmen dexterâ tenentem, radiis tempora ambientibus, utque septem aureis coronis coronetur, & promulgari coronas hodie Dionysiis tragœdiis novis. Agi enim per eum oportet hodie Dionysia. Dixit hoc suffragium Demeas orator, propterea quòd cognatus illius propinquus ac discipulus ejus sit. Nam & orator

rator optimus Timon; præterea quicquid voluerit. Hoc igitur tibi suffragium, sed utinam & filium meum, ad te pariter adduxissem, quem tuo nomine Timonem appellavi. TIM. Qui potes Demea, cùm ne uxorem quidem duxeris unquam, quantùm nobis scire licuit. DEM. At ducam, novo ineunte anno, si Deus permiserit, quódque erit natum (erit autem masculus) Timonem nuncupabo. TIM. An uxorem tu sis ducturus equidem haud scio, tantâ à me plagâ acceptâ. DEM. Hei mihi! Quid hoc est rei? Tyrannidem Timon occupas, pulsásque eos qui sunt ingenui, ipse nec ingenuus planè, nec civis? verùm propediem pœnas daturus, cum aliis nominibus, tum quòd incenderis arcem. TIM. Atqui non conflagravit arx scelestè. Proinde apertè calumniaris. DEM. Sed & dives es, posticum (arcis Atheniensis) persodiens. TIM. Neq; hoc perfossum est, unde nè hæc quidem probabiliter abs te dicuntur. DEM. Verùm effodietur posthac, sed tu interim omnia quæ in ea condita, possides. TIM. Alteram itaque plagam accipe. DEM. Hei scapulis meis! TIM. Ne vociferare, alioqui & tertiam tibi illidam. Etenim res planè ridicula mihi acciderit, si cum inermis duas Lacedæmoniorum acies fuderim, unum scelestum hominem non protrivero. Tum frustrà vicerim in Olympiis, & pugil & palæstrites!

18. Sed quid hoc? an non philosophus Thrasycles hic est? Profectò ipsus

est, promissâ barbâ, erectísque superciliis, & magnum quiddam secum murmurans accedit, Titanicum obtuens, cæsariem per scapulas fluentem ventilans, alter quidam Boreas aut Triton, quales eos Zeuxis depinxit. Hic sedatum oris habitum præ se ferens, incessu moderatus, amictu modestus, mane mirum quàm multa de virtute disserit, damnans eos, qui voluptate capiuntur, & frugalitatem laudáns, at ubi lotus devenit ad cœnam, puérque ingentem illi calicem porrexit (meraciore autem maximè gaudet) perinde ut Lethes aquam ebibens, à dilucularis illis disputationibus diversissima quæ sunt exhibet, dum milvi instar præripit obsonia, & proximum cubito opposito arcens, mento interim condimentis oppleto, dum canum ritu ingurgitat, prono incumbens corpore, perinde atque in patinis virtutem inventurum sese speret, dúmque usque adeò diligenter catinos extergit indice digito, ut ne paullulumquidem reliquiarum sinat adhærere, nunquam non querulus, tanquam deteriorem partem acceperit, vel si totam placentam, aut suem solus omnium accipiat, qui quidem edacitatis & insatiabilitatis est fructus. temulentus, vinóque bacchatus, non ad cantum modò, saltationémque, verùm ad convicium usque & iracundiam. Adhæc multus inter pocula sermo (tum enim vel maximè) de temperantia, sobrietatéque: atque ista quidem loquitur, cùm jam à mero malè affectus & balbutit ridiculé. Deinde accedit vomitus. Postremò sublatum eum de convi-

vio

vio efferunt aliqui ambabus manibus tibicinæ inhærentem. quanquam alioqui nè sobrius quidem ulli primariorum cesserit vel mendacio vel confidentiâ, vel avaritiâ. Quin inter assentatores primas tenet, pejerat promptissimè, anteit impostura, comitatur impudentia. In summa prorsus admirandum quoddam spectaculum est omni ex parte exactum, variéque absolutum, proinde non ejulabit clariùs videlicet, cùm sit modestus. Quid hoc? papæ, tandem nobis Thrasycles? THR. Non hoc animo ad te venio, Timon, quo plerique isti, qui nimirum opes admirati tuas, argenti, auri, opiparorum conviviorum adducti spe concurrunt, multáque assentatione deliniunt te, hominem videlicet simplicem, facilléque impartientem id quod adest. Siquidem haud ignoras offam mihi in cœnam sufficientem esse, tum obsonium suavissimum, cepam aut nasturcium, aut si quando delicier, pusillum salis. Porrò potum fons Athenis novem saliens venis, suppeditat. Tum pallium hoc quavis purpurâ potius. Nam aurum nihilo magis apud me in precio est, quàm calculi, qui sunt in littoribus. Sed tuâ ipsius gratiâ huc me contuli, ut nè te subverteret pessima ista atque insidiosissima res, opulentia, quippe quæ multis sæpenumero immedicabilium malorum extiterit caussa. Etenim si me audies, potissimùm opes universas in mare præcipitabis, utpote quibus nihil sit opus bono viro, quique philosophiæ possit opes perspicere. Nè tamen in altum ô bone, sed ferme ad pubem usque ingressus

paullò ultra solum fluctibus opertum, me quidem uno spectante. Quod si hoc non vis, tute igitur eas potiore viâ ex ædibus ejicito, ac nè obolum quidem tibi facias reliquum, videlicet largiens iis, quicunque opus habent: huic quinque drachmas, illi minam, alii talentum. Si verò quis philosophus fuerit, duplam aut triplam portionem ferre dignus est. Quanquam hoc quidem mihi non meâ ipsius gratiâ peto, sed quò amicis, si qui egebunt, donem, sat est si modò peram hanc largitione tuâ expleveris, nè duos quidem modios Æginenticos capientem. Nam paucis contentum, modestúmque convenit esse eum qui philosophatur, neque quicquam ultra peram cogitare. TIM. Equidem ista, quæ dicis, probo Thrasycles, ergò si videtur, priusquam peram expleam, agè tibi caput opplebo tuberibus, posteaquam ligone sum mensus. THR. O libertas, ô leges, pulsamur ab impurissimo liberâ in civitate? TIM. Quid stomacharis ô bone Thrasycles? num te defraudavi? Atqui adjiciam ultra mensuram Chænices quatuor? sed quid hoc negotii? Complures simul adveniunt, Blepsias ille, & Laches, & Gniphon, breviter agmen eorum qui vapulabunt. Itaque cùm ego in rupem hanc conscendo, ac ligonem quidem paullisper interquiescere sino, dudum fatigatum? Ipse verò plurimis congestis saxis, procul eos lapidum grandine peto. BLE. Nè jace, ô Timon, abimus enim. TIM. At vos quidem nec citra sanguinem, nec absque vulneribus.

Dialogus. 4.

Judicium Vocalium.

IMperante Aristarcho Phalereo, septimâ Octobris, actionem instituit *Sigma* adversùs *Tau*, constitutis judicibus septem Vocalibus, de vi & rapinâ, spoliari se dicens omnibus illis vocibus, quæ duplici *Tau* proferri solent.

HActenus quidem, ô Judices Vocales, non admodum gravi injuriâ adfectus ab hoc Ταῦ, quod meis rebus abutebatur, & indè auferebat, unde minimè conveniebat, quod quidem damnum non graviter tuli, nonnulla etiam quæ dicebantur, audivisse me dissimulabam propter modestiam, quam vos ipsi nôstis me servare, cùm erga vos, tùm erga alias syllabas. Postquam verò ad tantam avaritiam & amentiam pervenit, ut non modò non sit contentum iis, quæ ego sæpè dissimulavi, verùm jam majorem vim inferat, ipsa me necessitas cogit, ut accusem apud vos qui utramque nostrûm novistis. Non autem exiguus metus propter istam miseriam me invasit. Nam cùm prioribus injuriis majores semper addat, prorsus me è domesticâ sede expellet, ita ut parùm jam absit, dum ego ista dissimula, quin mè inter literas quidem ampliùs numerer, & in simili quodam verser metu. Est itaque æquum non modò vos judices, sed omnes etiam reliquas literas hujus doli curam gerere. Nam si, ut libet unicuique, licebit è suo ordine in alium violenter irrumpere, ídque vos, sine quibus nihil omnino scribitur, permiseritis,

seritis, non video quomodo sua quique ordines jura, juxta quæ à principio constituti sunt, tuebuntur. Sed non existimo vos unquam ad tantam incuriam vel negligentiam perventuros, ut ea feratis, quæ cum æquo & jure pugnant. Et ut nos certamen omiseritis, tamen mihi qui injuriâ affectus sum, negligendum non erit. Atque utinam aliarum quoque literarum audacia ab initio statim, cùm cœperunt contra leges delinquere, esset repressa; neque enim litigaret ad hunc usque diem Λάμβδα cum Ρῶ disceptans voce κίσσηεις [*i. e. pumex*] & κεφαλαλγία [*i. e. capitis dolor*]. Neque etiam Γάμμα cum Κάππα certamen haberet, neque tam sæpe ad manus propè venissent in fullonia pro voce γνάφαλα. Quin cessasset etiam hoc Γάμμα, cum Λάμβδα contendere, dictionem Μόγις [*i. e. ægrè*] illi surripiens, imò suffurans. Adeóque reliquæ litteræ quievissent seditiones movere contra leges. Est enim pulcrum unamquamque literam in eo ordine, quem primum sortita est, manere: transscendere verò eò quo non oportet, ejus est, qui jus & æquum solvit. Et qui primus vobis has leges finxit & formavit, sive Cadmus fuerit ille insularis, sive Palamedes Nauplii filius, quamquam nonnulli hanc prudentiam Simonidi tribuant, non ordinem tantùm per quem sua quibusque literis præsidentiæ dignitas firmiter permanet, definierunt videlicet quæ debeat esse prima, quæ secunda, sed qualitates etiam & virtutes, quas habent constituerunt. Et nos quidem, ô judices, honore affece-

runt

runt, præcipuo, propterea quòd vestro Marte potestis sonum efficere. Semivocales verò secundo loco dignati sunt, eò quòd sine vestro accessu exaudiri nequeunt. Ex omnibus etiam literis quibusdam omnium postremum locum decreverunt Mutis scilicet & voce carentibus. Has itaque leges per vos Vocales conservari decet. Hoc verò Ταῦ (neque enim possum ipsum turpiori nomine appellare, quàm quo nominari solet) per Deos nisi duæ quædam bonæ ex vobis, & aspectu decenti, Αλφα scilicet & Υψιλὸν, se illi conjunxissent, nè audiretur quidem solùm. Hoc, inquam, mihi majorem vim quàm ullæ unquam literæ inferre ausum est. Nam nominibus & verbis patriis me extrudere, præterea ex ipsis etiam Conjunctionibus, & præpositionibus expellere tentat, adeò ut istam immodicam avaritiam porrò ferre nequeam. Verùm jam tempus est dicere, unde & à quibus res initium sumpserit.

2. Peregrinabar aliquando in Cybelo (id oppidulum non est injucundum) colonia, sicuti fertur, Atheniensium, adducebam verò mecum fortissimum Πῶ ex vicinis meis optimum. Divertebam verò ad Comicum quendàm poëtam, huic nomen erat Lysimacho, & à majoribus, quantum apparebit, genere erat Bœotius, sed tamen de se dici volebat quod in media Attica natus esset. Apud hunc hospitem ego hujus Ταῦ avaritiam deprehendi. Equidem eum hactenus paucis quibusdam manus intulisset dicendo τέτταράκοντα [*i. e. quadraginta*] privans me meis cognatis, ex-

istima-

istimabam eam esse consuetudinem literarum, quæ unà mecum essent educatæ. Præterea cum τήμερον, [*i.e. hodie*] & similes quasdam voces mihi detraxisset, diceretque eas esse suas, audiebam patienter, nec vehementer admodum me ea res mordebat. Verùm cùm ab eis initium sumpsisset, atque postea ausum esset etiam dicere καττίτερον [*i.e. stannum,*] & κάττυμα [*i. e. veteramentariam plagulam*] & πίτταν, [*i. e. Picem*] deinceps abjecto omni pudore βασίλιτταν [*i e. reginam*] quoque nominare, haud leviter sum commotus, & irâ accensus, timens nè quis temporis successu etiam σῦκα, [*i. e. ficus*] τῦκα appellet. Oro autem vos per Jovem, ut mihi indignanti, & justâ irâ commoto, præterea omni ope & auxilio destituto, ignoscatis. Neque enim parvum hoc aut leve est periculum, in quo versor, cùm præterquam quòd assuetis & familiaribus literis me spoliavit, etiam κίσσαν, [*i. e. picam*] avem meam loquacissimam ex medio sinu, ut dici solet, abreptam κίτταν appellavit. Quin & φάσσαν, [*i. e. palumbum*] unà cum νήσσαις, [*i. e. anatibus,*] & κοσσύφοις, [*i. e. merulis,*] abstulerat, interdicente Aristarcho. Eripuit etiam non paucas apes. In Atticam verò veniens, ex media illa regione *Hymettum* præter jus rapuit, idque vobis ipsis & aliis quibusdam syllabis videntibus. Verùm quid ego ista commemoro, cùm me totâ Thessaliâ expulerit, velitque eam *Thettaliam* dicere ? denique me omni θαλάσσῃ, [*i. e. mari*] exclusit Neq; σεύτλοις [*ipsis,*[*i. e.* Betis hortensibus, pepercit

ut

ut jam, quod dici solet, ne πάσσαλον [*i. e. pedamentum*] mihi relinquerit. Quod verò literam sim, quæ nulli nocere studeam, vos ipsimet mihi testes estis; neque enim unquam accusavi literam Ζῆτα, quæ mihi σμάραγδον abstulit, & totam σμύρναν surripuit: nec ipso etiam Ξῦ, omnia fœdera & pacta rumpenti, litem intendi, ipso etiam Thucydide opem illi ferente. Etenim vicino meo Ρῶ venia danda quòd morbo adfectum sit, & meas apud se μυῤῥίνας, [*i. e. myrtos,*] plantârit, & aliquando atrâ bile percitum mihi colaphum ἐπὶ κόῤῥης, [*i. e. in maxillam*] illiserit, & talis quidem litera sum ego.

3. Hoc verò Ταῦ quàm sit naturâ violentum adversùs reliquas omnes literas, & quàm à nullis omnino abstinuerit, consideremus. Sed & Δέλτα, & Θῆτα, & Ζῆτα ipsum, & propè omnia literarum elementa injuriâ affecit. Accerse mihi elementa ab isto injuriam passa. Audite Vocales Judices, ipsum Δέλτα dicere, surripuit mihi meam ἐνδελέχειαν, pro qua vult dici ἐντελέχειαν, quod sanè contrarium est omnibus legibus? Audite vociferari Θῆτα, & capiti capillos evellere, eò κολοκύνθη [*i. e. cucurbita*] sibi sit adempta. Audite etiam ipsum Ζῆτα vocibus συρίζειν [*i. e. fistulâ canere*] & σαλπίζειν [*i. e. tubâ canere*] spoliatum esse adeò, ut nè γρύζειν quidem, [*i. e. mutire*] illi porrò liceat? quis ista, quæso, ferat? aut quæ pœna satis magna erit tam scelesto? Verùm hoc non tantùm cognatum sibi elementorum genus lædit, sed jam ad homines etiam iisdem moribus

se

se contulit. Neque enim permittit, ut recta ferantur linguis. Imò verò, Judices, interim enim res humanæ rursus me admoverunt γλώσσης, [*i. e. lingua,*] nam expulsum me hac quoque parte γλῶσσαν facit γλῶτταν. O revera linguæ perniciosus morbus Ταῦ. Verum rursum me conferam ad illud quod cœperam, atque homines defendam in iis, in quibus adversùs eos delinquit. Nam conatur illorum voces quibusdam vinculis constringere & discerpere, ità ut si quis pulcrum quidpiam videns, ídque καλὸν appellare velit, hoc Ταῦ, statim irruens ταλὸν ipsum dicere cogit, adeò cupit in omnibus præsidentiam obtinere. Rursum alius dicit περὶ κλήματος, [*i. e. de palmite,*] hoc verò, (est enim revera τλῆμον, id est *miserum*) τλῆμα facit, quod erat κλῆμα. Et quidem non plebeios tantùm homines injuriâ afficit, sed etiam magno illi regi, cui fama & ipsam terram, & mare cessisse, atque naturas suas reliquisse insidias tendit, & ex ipso cùm Κῦρος sit, τῦρον quendam efficit. Atque in hunc modum vocem hominum lædit. Quomodo verò re ipsâ & opere eosdem lædat, audite: plorant homines atque suæ fortunæ vices deflent, atque ipsum sæpè Cadmum execrantur, quod Ταῦ in literarum genus induxerit: Aiunt enim Tyrannos ejus literæ corpus secutos, atque figuram imitatos, postea simili figurâ ligna fabricâsse, in quibus homines suspendant. Atque ex hoc huic tam perniciosæ fabricæ pessimum nomen obvenisse. Propter ista omnia

quot

quot mortibus ipsum Ταῦ dignum esse judicatis? Ego quidem existimo meritò hoc solum ad supplicium illius Ταῦ relinqui, ut pœnam in sua illa figura sustineat, propterea quòd crux ab ipso fabricata est, & ab eo nomen illi homines imposuerunt.

FINIS.

INDEX
Dialogorum Luciani.

Ex Libro primo.

27 Nerei

ΠΙΝΑΞ

Τῶν Λουκιανοῦ Διαλόγων

Ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ.

Ex Libro fecundo.

FINIS.